

ZAGREBAČKA
ŽUPANIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

IZVJEŠĆE
O STANJU U PROSTORU
ZAGREBAČKE ŽUPANIJE
2013. - 2016. GODINE

Izrada Izvješća:

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
ZAGREBAČKE ŽUPANIJE
Zagreb, siječanj 2017.

Ravnateljica:

ŽELJKA KUČINIĆ, dipl.ing.arh.

A handwritten signature in blue ink over a horizontal line.

Voditelji izrade Izvješća:

- MELITA SABRANOVIĆ, dipl.ing.arh.
- HRVOJE KUJUNDŽIĆ, dipl.ing.arh.

Stručni tim na izradi Izvješća:

- MELITA SABRANOVIĆ, dipl.ing.arh.
- HRVOJE KUJUNDŽIĆ, dipl.ing.arh.
- ANA SIVRIĆ MIHELIĆ, dipl.ing.arh.
- VITOMIR ŠTOKIĆ, dipl.ing.arh.
- ANDREA GALIĆ, dipl.ing.građ., spec. ekoinženjerstva
- ŽELJKA KUČINIĆ, dipl.ing.arh.
- ROBERTA PIŠPEK, dipl.ing.građ.
- ZORAN TONKOVIĆ, prof.geogr.

KLASA: 350-04/16-01/03

URBROJ: 238/1-126-17-130

Zagreb, 31.01.2017.

**IZVJEŠĆE
O STANJU U PROSTORU
ZAGREBAČKE ŽUPANIJE
2013. - 2016. GODINE**

Sadržaj:

1. POLAZIŠTA.....	1
1.1. CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA.....	1
1.2. ZAKONODAVNO – INSTITUCIONALNI OKVIR	2
1.3. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE	4
1.3.1. <i>Prirodna i geografska obilježja .....</i>	4
1.3.2. <i>Administrativno - teritorijalni ustroj .....</i>	6
1.3.3. <i>Stanovništvo .....</i>	8
1.4. ZAGREBAČKA ŽUPANIJA U OKVIRU PROSTORNOGA UREĐENJA DRŽAVE	14
2. ANALIZA I OCJENA STANJA I TREDOVA PROSTORNOG RAZVOJA.....	15
2.1. PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE	15
2.2. SUSTAV NASELJA	22
2.2.1. <i>Sustav središnjih naselja .....</i>	22
2.2.2. <i>Društvena infrastruktura .....</i>	26
2.2.3. <i>Prostori za razvoj naselja .....</i>	29
2.3. GOSPODARSKE DJELATNOSTI.....	32
2.3.1. <i>Gospodarski pokazatelji.....</i>	32
2.3.2. <i>Prerađivačka industrija, trgovina i graditeljstvo .....</i>	36
2.3.3. <i>Poduzetništvo i obrnjištvo .....</i>	37
2.3.4. <i>Poljoprivreda i šumarstvo .....</i>	38
2.3.5. <i>Turizam .....</i>	40
2.3.6. <i>Eksploracija mineralnih sirovina .....</i>	41
2.3.7. <i>Vodnogospodarski sustavi .....</i>	42
2.3.8. <i>Gospodarenje otpadom .....</i>	60
2.4. OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM OD ZNAČAJA ZA ZAGREBAČKU ŽUPANIJU.....	62
2.4.1. <i>Prometna infrastruktura .....</i>	62
2.4.2. <i>Energetska infrastruktura .....</i>	73
2.4.3. <i>Vodoopskrba i odvodnja .....</i>	79

2.5.	ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA	90
2.5.1.	<i>Zaštita prirode .....</i>	90
2.5.2.	<i>Zaštita i očuvanje kulturnih dobara.....</i>	95
2.5.3.	<i>Zaštita i očuvanje okoliša .....</i>	101
2.6.	OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI	104
3.	ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA.....	108
3.1.	IZRADA PROSTORNIH PLANOVA.....	108
3.1.1.	<i>Nadležnost Zagrebačke županije, velikih gradova, gradova i općina .....</i>	108
3.1.2.	<i>Važeći prostorni planovi .....</i>	110
3.1.3.	<i>Prostorni planovi u postupku izrade i donošenja.....</i>	127
3.2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA.....	130
3.2.1.	<i>Izdavanje akata za provedbu prostornih planova .....</i>	130
3.2.2.	<i>Provjeda prostornih planova državne razine .....</i>	132
3.2.3.	<i>Provjeda prostornih planova županijske razine .....</i>	133
3.2.4.	<i>Provjeda prostornih planova lokalne razine .....</i>	134
3.2.5.	<i>Postupanje s nezakonitom gradnjom .....</i>	134
3.3.	PROSTORNI PLANOVI U ODNOSU NA DRUGE DOKUMENTE KOJI UTJEČU NA PROSTOR.....	137
3.3.1.	<i>Dokumentacija relevantna za prostor Zagrebačke županije izrađena u proteklom razdoblju ..</i> 137	
3.3.2.	<i>Studije o utjecaju na okoliš za zahvate na području Zagrebačke županije izrađene u proteklom razdoblju .....</i>	139
3.4.	PROVEDBA ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPREĐENJE, PREPORUKA, AKTIVNOSTI ODNOSNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2008. - 2012. GODINE	140
3.4.1.	<i>Pregled usvojenih izvješća o stanju u prostoru i programa mjera za području Zagrebačke županije i jedinica lokalne samouprave .....</i>	140
3.4.2.	<i>Realizacija predviđene izrade i donošenja prostornih planova .....</i>	141
3.4.3.	<i>Realizacija predviđene izrade studija i stručnih podloga.....</i>	142
3.4.4.	<i>Provodenje ostalih mjera od značaja za izradu i donošenje prostornih planova i unaprjeđenje stanja u prostoru .....</i>	143
3.4.5.	<i>Provodenje mjera kojima se utvrđuju obveze Zavoda u procesu praćenja stanja u prostoru ...</i> 145	
4.	PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE	153
4.1.	POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEGL PROSTORNOG RAZVOJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE	153
4.2.	Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjena i dopuna važećih prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor na razini Zagrebačke županije	155
4.2.1.	<i>Potreba izrade i donošenja izmjena i dopuna važećih prostornih planova.....</i>	155
4.2.2.	<i>Potreba izrade i donošenja prostornih planova nove generacije .....</i>	156
4.2.3.	<i>Potreba izrade studija i stručnih podloga potrebnih za izradu prostornih planova u nadležnosti Zagrebačke županije .....</i>	156
4.3.	PREPORUKE MJERA I AKTIVNOSTI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA.....	159
5.	IZVORI PODATAKA.....	161

1. POLAZIŠTA

1.1. Ciljevi izrade Izvješća

„Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2013. – 2016. godine“ (u dalnjem tekstu: Izvješće) izrađeno je temeljem odredbi Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13) (u dalnjem tekstu: Zakon), te Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 48/14 i 19/15) (u dalnjem tekstu: Pravilnik).

Stručni izrađivač Izvješća je Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije (u dalnjem tekstu: Zavod).

Ovo Izvješće izrađuje se nastavno na prethodno „Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008. – 2012.“ koje je objavljeno u „Glasniku Zagrebačke županije“, broj 22/13 od 26. srpnja 2013. godine.

Izvješće o stanju u prostoru je dokument kojim se Županijsku skupštinu i sva nadležna tijela županijske uprave, kao i stručnu i širu javnost, izvješćuje o prostornom razvoju u Zagrebačkoj županiji u navedenom razdoblju. Izvješće sadrži analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja na temelju obveznih prostornih pokazatelja o stanju u prostoru, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.

Svrha izrade Izvješća je dobivanje sveobuhvatnog pregleda prostornog razvoja i planiranja prostora Zagrebačke županije sa sustavom prostornog uređenja. Cilj izrade Izvješća je predvidjeti prostorno razvojne trendove temeljene na postojećim uvjetima, prikazati instrumente prostornog planiranja te učinkovite mјere što su ih nadležna tijela poduzela u razmatranom proteklom razdoblju na svim razinama planiranja. Izvješće prioritetno prikazuje utvrđene probleme u prostoru, postojeća rješenja za poboljšanje stanja te ukazuje na mogućnosti daljnjih usmjerenja prostornog razvoja, odnosno analizira stanja i promjene u prostoru koje nastaju pod utjecajem različitih društvenih procesa i imaju veći ili manji neposredan utjecaj na prostor.

U okviru Izvješća ocjenjuje se učinkovitost planskih mјera za unaprjeđenje sustava prostornog uređenja, daje se osnova za određivanje smjernica prostornog razvoja Zagrebačke županije te određuje potreba izmjene i dopune važećih i/ili izrade novih strateških dokumenata prostornog uređenja područne (regionalne) razine, kao i drugih dokumenata te razine. Ovim dokumentom nastojalo se dobiti cjelovitu, argumentiranu i objektivnu spoznaju o prostoru Zagrebačke županije.

Povezivanjem svijesti o vlastitom prostornom potencijalu s praktičnim djelovanjem u području zaštite i uređenja prostora treba snažnije poticati vrijednosti prostora Županije, te zaustaviti negativne pojave u njemu. Izvješće ukazuje i na nužnost korištenja informacijskog sustava prostornih pokazatelja i podataka za praćenje stanja u prostoru, te na važnost edukacije i informiranja stručne i najšire javnosti o području urbanizma i prostornog planiranja.

1.2. Zakonodavno – institucionalni okvir

U proteklom četverogodišnjem razdoblju, od prihvaćanja „Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008.- 2012. godine“ do početka izrade novog „Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2013.- 2016. godine“, doneseni su novi propisi koji se odnose na izradu izvješća o stanju u prostoru na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini: Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13) (u dalnjem tekstu: Zakon) i Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 48/14 i 19/15) (u dalnjem tekstu: Pravilnik).

Novi Zakon i Pravilnik, u odnosu na prethodni Zakon o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11 i 50/12) i Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 117/12), nisu donijeli promjene u smislu razdoblja za koje se izvješća izrađuju, sadržaja, prostornih pokazatelja te prihvaćanja izvješća na svim razinama. Zakonom su izvješća o stanju u prostoru na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini uvrštena u sustav praćenja stanja u prostoru i područja prostornog uređenja.

Člankom 39. Zakona utvrđena je obveza izrade izvješća o stanju u prostoru na svim razinama za proteklo četverogodišnje razdoblje. Također, istim člankom određeni su subjekti koji mogu izrađivati izvješća na određenim razinama. Tako izvješće o stanju u prostoru za razinu jedinice lokalne samouprave izrađuje stručno upravno tijelo iste, izvješće o stanju u prostoru na razini područne (regionalne) samouprave izrađuju županijski zavodi za prostorno uređenje, a na razini države izvješće izrađuje Hrvatski zavod za prostorni razvoj. Nacrt izvješća, odnosno njegova dijela, na svim razinama može izrađivati pravna osoba, odnosno ovlašteni arhitekt, koji ispunjava uvjete za obavljanje poslova prostornog uređenja propisane posebnim zakonom. U izradi izvješća na svim razinama dužna su, na zahtjev subjekta koji izrađuje izvješće, sudjelovanja javnopravnih tijela u čijem je djelokrugu obavljanje poslova od utjecaja na sadržaj izvješća.

Člankom 40. Zakona određen je okvirni sadržaj izvješća, a člankom 41. Zakona propisana je obveza objave izvješća u određenim službenim glasilima, ovisno o razini za koju se isto odnosi, te obveza dostavljanja prihvaćenog izvješća nadležnom Ministarstvu i Hrvatskom zavodu za prostorni razvoj.

Novim Pravilnikom određen je detaljan sadržaj izvješća o stanju u prostoru kao i obvezni prostorni pokazatelji koje mora sadržavati izvješće na svim razinama, te drugi zahtjevi u vezi s praćenjem stanja u području prostornog uređenja.

Izvješće o stanju u prostoru županije odnosno Grada Zagreba je dokument praćenja stanja u prostoru područne (regionalne) razine koje razmatra predstavničko tijelo županije, odnosno Grada Zagreba, a izrađuje se u odnosu na prethodno izvješće županije, odnosno Grada Zagreba te: Strategiju prostornog razvoja Republike Hrvatske, Državni plan prostornog razvoja, prostorne planove posebnih obilježja, urbanističke planove uređenja državnog značaja, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje državne razine koji su od utjecaja na održiv razvoj na područnoj (regionalnoj) razini, prostorni plan županije, odnosno prostorni plan Grada Zagreba, urbanističke planove uređenja županijskog značaja, prostorne planove, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje niže razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru područne (regionalne) razine. Također prema navedenom Pravilniku, izvješće na razini županije, odnosno Grada Zagreba, izrađuju zavodi za prostorno uređenje županija, odnosno Grada Zagreba, a objavljuje se u službenom glasilu područne (regionalne) samouprave.

Slijedom navedenog, Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije je dokument praćenja stanja u prostoru područne (regionalne) razine koji razmatra predstavničko tijelo Županije, odnosno Skupština Zagrebačke županije, a izrađuje se u odnosu na Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2008.- 2012., Strategiju prostornog razvoja Republike Hrvatske, Državni plan prostornog razvoja, odnosno Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje državne razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru Zagrebačke županije, Prostorni plan Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 3/02, 8/05, 8/07, 4/10, 10/11, 14/12-pročišćeni tekst, 27/15 i 31/15-pročišćeni tekst) te prostorne planove uređenja velikih gradova, gradova i općina. Ovo Izvješće također je obuhvatilo prostorne planove područja posebnih obilježja državne razine: Prostorni plan Parka prirode Medvednica („Narodne novine“, broj 89/14) i Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje („Narodne novine“, broj 125/14 i 5/15 – ispravak), prostorni plan područja posebnih obilježja područne (regionalne) razine: Prostorni plan područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 23/12), te ostale prostorne planove lokalne razine - generalne urbanističke planove, urbanističke planove uređenja i detaljne planove uređenja, koji se prema članku 200. stavku 3. Zakona smatraju također urbanističkim planovima uređenja.

Posljednji dokument praćenja stanja u prostoru i području prostornog uređenja Zagrebačke županije je „Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2008.- 2012. godine“. Izrađen je u skladu s tada važećim Zakonom o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12 i 55/12) i usvojen je po Županijskoj skupštini.

Stupanjem na snagu novog Zakona ostala je obveza izrade četverogodišnjeg izvješća o stanju u prostoru. Temeljem novog Zakona donesen je i novi Pravilnik. Sukladno Prijelaznim i završnim odredbama Zakona, Hrvatski zavod za prostorni razvoj, županijski zavodi za prostorno uređenje i stručna upravna tijela velikih gradova, gradova i općina dužni su izraditi, odnosno osigurati izradu izvješća o stanju u prostoru i podnijeti ga na razmatranje nadležnom tijelu u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu novog Pravilnika.

Novi Pravilnik odredio je metodologiju izrade izvješća o stanju u prostoru, koja je neznatno izmijenjena u odnosu na metodologiju iz prethodno važećeg Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 117/12). Utvrđuje točno određene prostorne pokazatelje, razinu obrade, izvore podataka i oblike tabličnih i kartografskih prikaza. S početkom isteka narednog četverogodišnjeg perioda za koje je potrebno izraditi izvješće, započeta je izrada ovog Izvješća prema metodologiji određenoj Pravilnikom.

U skladu s odredbama novog Pravilnika, Zavod je u rujnu 2016. godine zatražio dostavu aktualnih podataka o stanju u prostoru od nadležnih javnopravnih tijela te službeno započeo s izradom Izvješća. Pripremne aktivnosti na izradi Izvješća započele su znatno ranije, u ožujku 2016. godine. Rezultat je ovo Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije, izrađeno za razdoblje od kraja 2012. do kraja 2016. godine.

METODOLOGIJA IZRADE IZVJEŠĆA

Prema navedenom Pravilniku, izvješća na svim razinama izrađuju se u tekstualnom obliku, a pojedina tematska područja mogu se prema potrebi dodatno obrazložiti, argumentirati i prikazati tabličnim iskazom pokazatelja, te grafičkim i drugim prikazima.

Odredbom članka 4. Pravilnika propisan je sadržaj Izvješća, prema kojem ono sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja, provedbe i trendova razvoja u prostoru, analizu provedbe dokumenata prostornoga uređenja i drugih dokumenata i prijedloge za unaprjeđenje razvoja s osnovnim preporukama za naredno razdoblje.

Polazišta obuhvaćaju pregled ciljeva izrade Izvješća unutar zakonodavnog, institucionalnog i međunarodnog okvira za razdoblje za koje se Izvješće izrađuje, te osnovna prostorna obilježja Republike Hrvatske, županije, Grada Zagreba, velikih gradova, gradova i općina.

Analiza i ocjena stanja obuhvaća prikaz ostvarenja ciljeva prostornog uređenja i usmjerenja razvoja u prostoru koji su određeni Zakonom i Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske kroz prostorne planove i druge dokumente koji utječu na prostor, te ukazuje na trendove prostornog razvoja i usklađenost, odnosno nesklad u provedbi.

Analiza provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor obuhvaća prikaz pokrivenosti područja prostornim planovima, daje podatke o prostornim planovima i drugim strateškim, programskim i razvojnim dokumentima koji utječu na prostor, ukazuje na osnove njihove provedbe, potrebu i učestalost njihove promjene, te daje osvrt na provođenje zaključka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća.

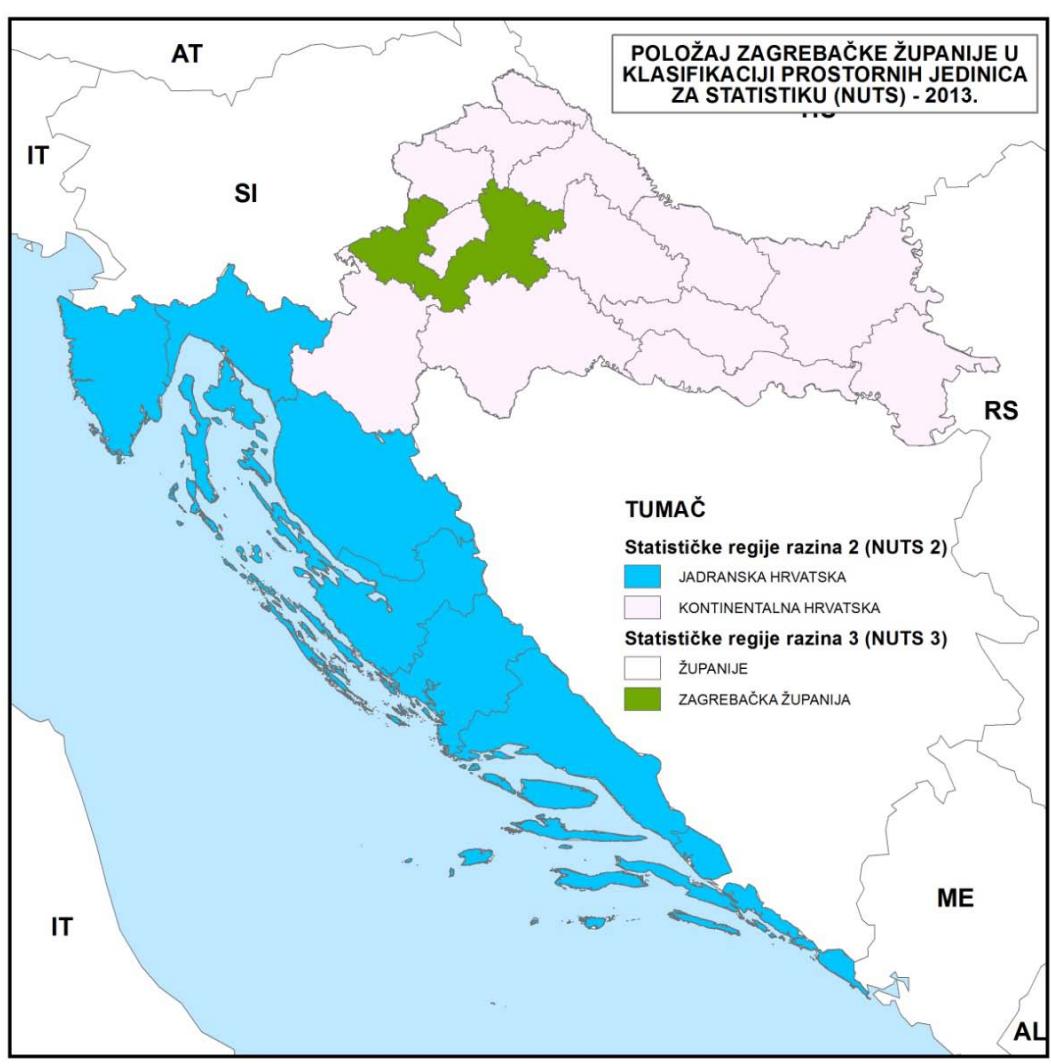
Prijedlozi za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za naredno razdoblje razrađuju se u cilju odlučivanja o dalnjem statusu strateških, programskih i planskih smjernica iz važećih prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, odnosno o njihovom zadržavanju, ukidanju ili promjeni. Preporuke obuhvaćaju mjere i prioritete aktivnosti u narednom razdoblju.

Sukladno članku 9. Pravilnika, stručni izrađivač Izvješća je Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije. U izradi Izvješća koristili su se podaci iz dokumenata prostornog uređenja, službeno objavljeni i dostupni podaci nadležnih javnopravnih tijela, te podaci iz usvojenih i objavljenih pojedinih sektorskih strateških, razvojnih, planskih i provedbenih dokumenata, koji su od utjecaja na održiv razvoj prostora. Sudionici u izradi izvješća su nadležna državna tijela, tijela jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, javne ustanove i pravne osobe s javnim ovlastima određene posebnim propisima, koje obavljaju poslove od utjecaja na sadržaj izvješća.

1.3. Osnovna prostorna obilježja Zagrebačke županije

1.3.1. Prirodna i geografska obilježja

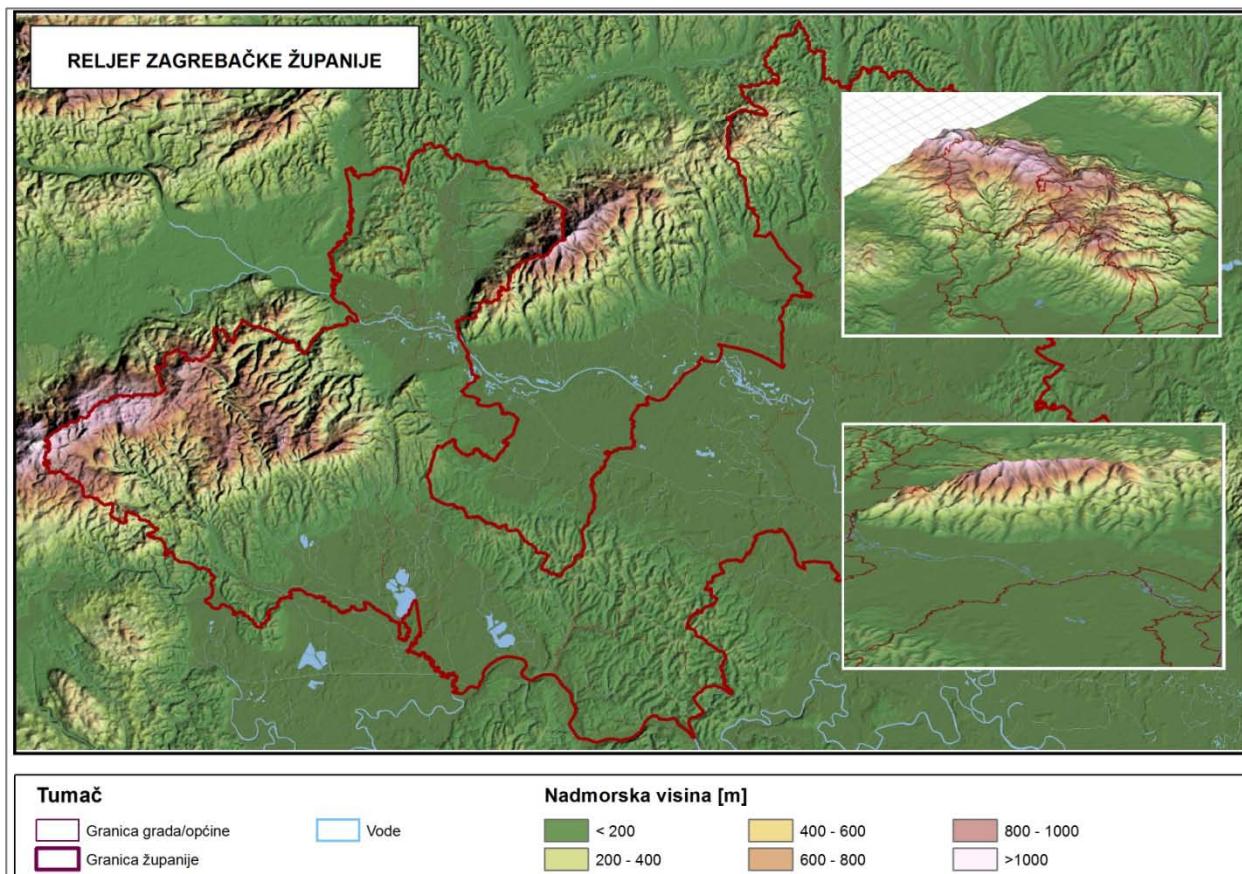
Zagrebačka županija smještena je u sjeverozapadnom dijelu Republike Hrvatske, te prstenasto okružuje, s istočne, južne i zapadne strane, glavni grad Republike Hrvatske - Zagreb. Na sjeveru, Zagrebačka županija graniči s Krapinsko-zagorskom, Varaždinskom i Koprivničko-križevačkom županijom, na jugozapadu s Karlovačkom, na jugoistoku sa Sisačko-moslavačkom, a na istoku s Bjelovarsko-bilogorskom županijom. Dio sjeverozapadne granice Zagrebačke županije ujedno je i državna granica Republike Hrvatske s Republikom Slovenijom. Zagrebačka županija, s površinom od 3.061,69 km² jedna je od većih županija u Hrvatskoj. Udio površine Županije u ukupnoj površini Države iznosi 5,4 %. Duljina granica Zagrebačke županije iznosi 694,41 km. Na području Županije, prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine, živjelo je 317.606 stanovnika.

Slika: 1. Položaj Zagrebačke županije u klasifikaciji prostornih jedinica za statistiku (NUTS) - 2013.
Izvori: Eurostat (Geodata), 2016; EuroGeographic (administrativne granice); 2016, DGU (Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku), 2015.; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Europska unija uspostavila je zajedničko razvrstavanje teritorijalnih jedinica za statistiku, nazvano „NUTS”, radi lakšeg prikupljanja, obrade i objavljivanja uskladenih regionalnih statističkih podataka u Europskoj uniji. Ovaj hijerarhijski sustav također služi za socioekonomske analize regija i usmjeravanje intervencija u kontekstu kohezijske politike Europske unije. Od ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju 2013. godine u klasifikaciji teritorijalnih jedinica za statistiku druge razine (NUTS 2), Zagrebačka županija dio je NUTS 2 regije Kontinentalna Hrvatska. Na prvoj razini (NUTS 1) cijela Republika Hrvatska predstavlja jednu jedinicu, a na trećoj razini (NUTS 3) svaka je županija zasebna jedinica.

U prethodnom Izvješću o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2008. - 2012. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 22/13) za površinu se koristio podatak od 3.060,35 km² (prema digitalnim podacima u grafičkom obliku za Zagrebačku županiju dobivenim od Državne geodetske uprave 2011. godine). Prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka USHR, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15) granica Zagrebačke županije nije se mijenjala u odnosu na prethodno važeći zakon, ali je prema najnovijim, detaljnije unesenim i najpreciznijim, digitalnim podacima u grafičkom obliku za Zagrebačku županiju, dobivenim od Državne geodetske uprave 2015. godine, očitana površina za Županiju od 3.061,69 km².

Slika 2: Reljef Zagrebačke županije;

Izvor: Digitalni model reljefa, DGU, 2010.;

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Županija je smještena na jugozapadu Panonske zavale, a rubnim je dijelom sa zapada dotiču periferni ogranci Dinarida. Zbog toga se ističe reljefna raznolikost, s prevladavajućim nizinskim područjima do 200 mnv koja čine 81,88% površine županije (doline rijeka Save, Krapine, Kupe, Zeline i Lonje). Brežuljkasti krajevi i pobrđa (200-500 mnv) obuhvaćaju 12,47% (Marijagoričko pobrđe, Vukomeričke gorice, predgorja Medvednice, Žumberka i Samoborskog gorja), a površine iznad 500 mnv 5,65% ukupne površine županije (viši dijelovi Medvednice, Žumberka i Samoborskog gorja). Područja viša od 1.000 m s ukupnom površinom manjom od 1 km² obuhvaćaju 0,07% površine županije.

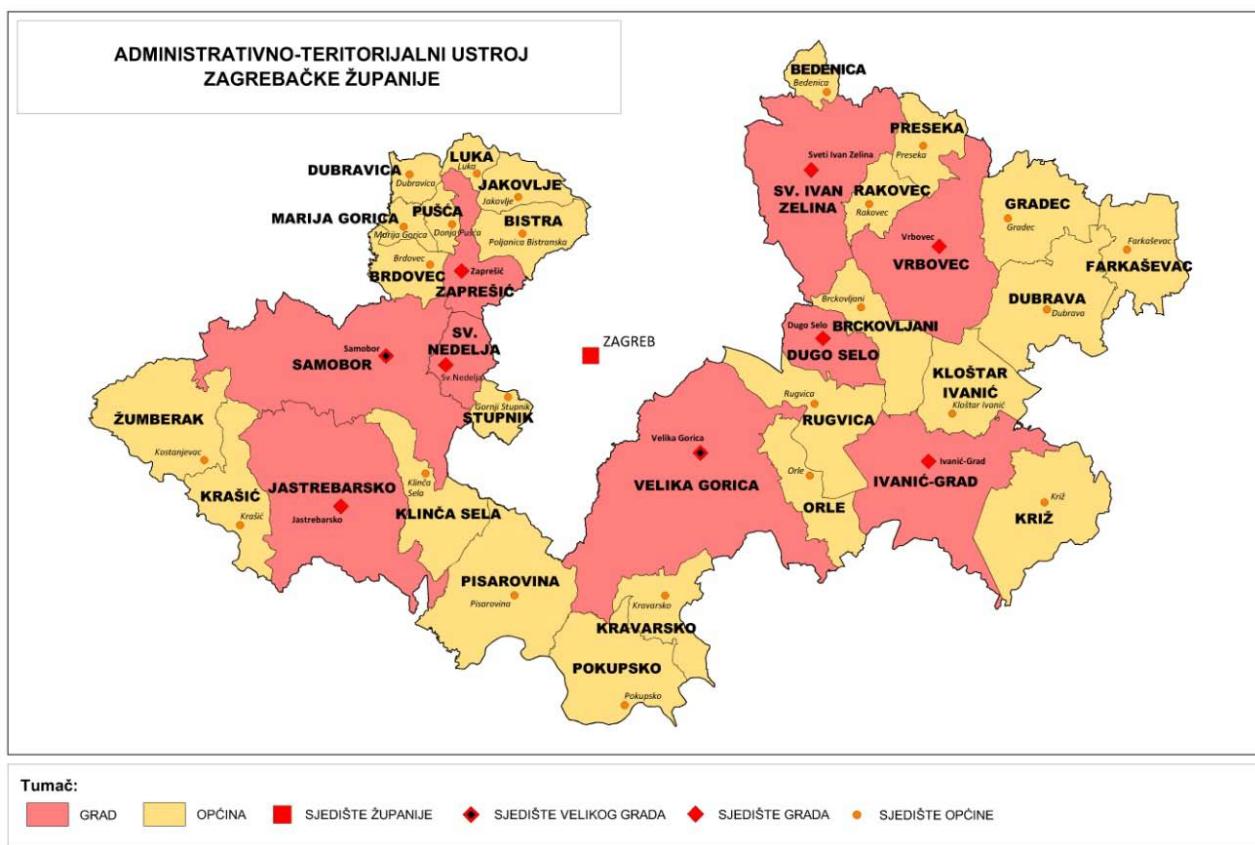
U skladu s reljefnim obilježjima, raspored površinskih voda u Zagrebačkoj županije obilježavaju dva različita dijela: istočni, nizinski, dio s relativno rijetkim stalnim vodotocima kojim dominiraju rijeke Sava, Lonja, Kupa, te hidromelioracijski kanali i zapadni dio, kojim dominiraju brojni potoci koji se slijevaju s brdskih i gorskih predjela Samoborskog gorja, Žumberka i Medvednice u glavne odvodnice Kupu, Savu i Krapinu.

Glavna obilježja klime Zagrebačke županije uklapaju se u opće klimatske uvjete zapadnog dijela Panonske nizine. Ovo područje nalazi se unutar pojasa umjerenih širina, s izraženim godišnjim dobima, gdje se miješaju utjecaji euroazijskog kopna, Atlantika i Sredozemlja. Prema Köppenovoj klasifikaciji, pripada klimatskom području "Cfbwx". To je umjeren topla kišna klima, u kojoj nema suhog razdoblja tijekom godine i oborine su jednoliko razdijeljene na cijelu godinu. Najsuši dio godine javlja se u hladno godišnje doba. Srednja mjesecna temperatura najhladnjeg mjeseca je -3 °C, a srednja mjesecna temperatura najtoplijega mjeseca +22 °C.

1.3.2. Administrativno - teritorijalni ustroj

U proteklom razdoblju donesena su četiri Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine", broj 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka USHR, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15). U navedenim izmjenama i dopunama nije bilo promjena koje bi se odnosile na područje Zagrebačke županije.

Sukladno Zakonu, područje Zagrebačke županije administrativno je podijeljeno na 9 gradova (Dugo Selo, Ivanić-Grad, Jastrebarsko, Samobor, Sveta Nedelja, Sveti Ivan Zelina, Velika Gorica, Vrbovec i Zaprešić) i 25 općina (Bedenica, Bistra, Brckovljani, Brdovec, Dubrava, Dubravica, Farkaševac, Gradec, Jakovlje, Klinča Sela, Kloštar Ivanić, Krašić, Kravarsko, Križ, Luka, Marija Gorica, Orle, Pisarovina, Pokupsko, Preseka, Pušća, Rakovec, Rughica, Stupnik i Žumberak). Sjedište Županije nalazi se u Zagrebu.

Slika 3: Administrativno-teritorijalni ustroj Zagrebačke županije,
Izvor: Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2015.,
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Prema podacima Središnjeg registra prostornih podataka iz 2015. godine Državne geodetske uprave i podacima Državnog zavoda za statistiku, na području Zagrebačke županije nalazi se 694 naselja.

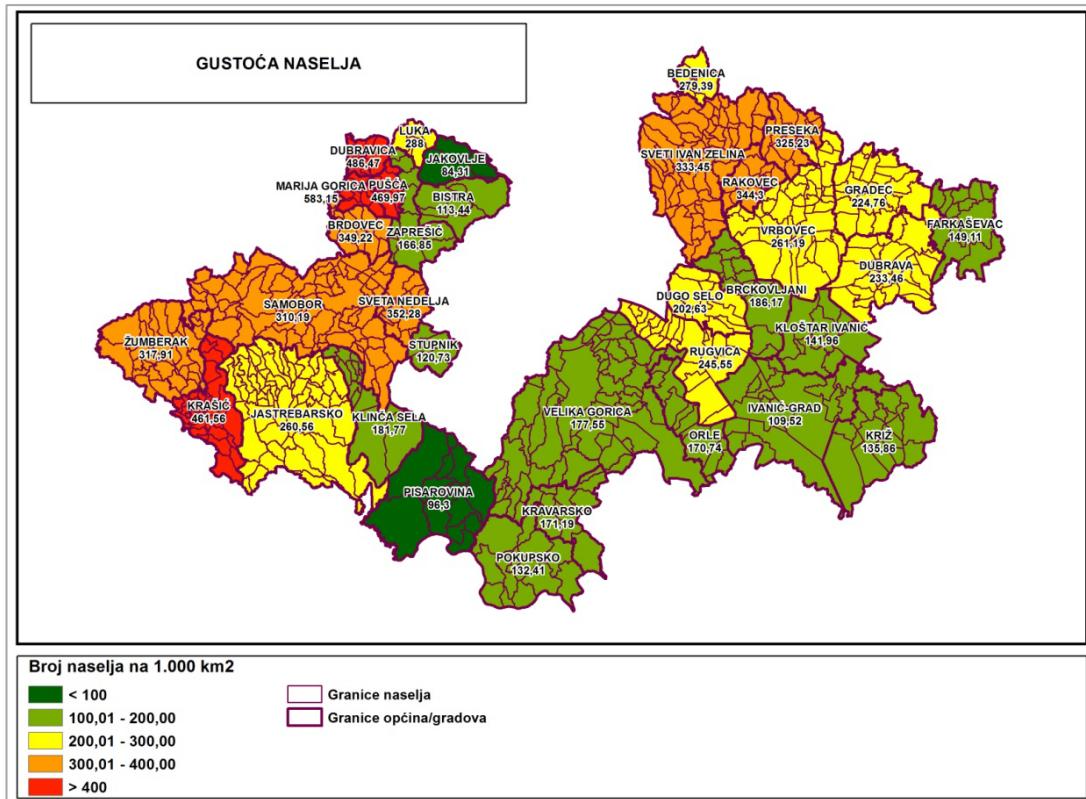
S obzirom da su prema najnovijim, detaljnijim, digitalnim podacima u grafičkom obliku površine naselja, općina i gradova i Županije neznatno izmjenjene (prema podacima iz 2011. godine površina Zagrebačke županije iznosila je $3.060,35 \text{ km}^2$, a prema podacima iz 2015. godine $3.061,69 \text{ km}^2$), pa su prema tome i podaci o gustoći naselja na 1.000 km^2 također neznatno izmjenjeni. Površinom najveća jedinica lokalne samouprave je Grad Velika Gorica s površinom od $326,67 \text{ km}^2$, a najmanja Općina Pušća s površinom od $17,02 \text{ km}^2$. Među naseljima površinom je najmanje naselje Velika Jazbina s $0,21 \text{ km}^2$, a najveće Ivanić-Grad s površinom od $43,38 \text{ km}^2$. Prosječna površina naselja u Zagrebačkoj županiji iznosi $4,41 \text{ km}^2$. Gustoća naselja, odnosno broj naselja na površini od 1.000 km^2 za cijelu županiju iznosi 226,67. Najmanju gustoću naselja ima Općina Jakovlje - $84,31/1000 \text{ km}^2$, a najveću Marija Gorica $583,15/1.000 \text{ km}^2$.

BROJ, UKUPNA POVRŠINA I GUSTOĆA NASELJA U ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI			
JLS	Broj naselja	Površina [km ²]	Gustoća naselja [n/1.000km ²]
BEDENICA	6	21,48	279,39
BISTRA	6	52,89	113,44
BRCKOVljani	13	69,83	186,17
BRDOVEC	13	37,23	349,22
DUBRAVA	27	115,65	233,46
DUBRavica	10	20,56	486,47
DUGO SELO	11	54,29	202,63
FARKAŠEVAC	11	73,77	149,11
GRADEC	20	88,98	224,76
IVANIĆ-GRAD	19	173,48	109,52
JAKOVLJE	3	35,58	84,31
JASTREBARSko	59	226,44	260,56
KLINČA SELA	14	77,02	181,77
KLOŠTAR IVANIĆ	11	77,49	141,96
KRAŠIĆ	33	71,50	461,56
KRAVARSKO	10	58,42	171,19
KRIZ	16	117,76	135,86
LUKA	5	17,36	288,00
MARIJA GORICA	10	17,15	583,15
ORLE	10	58,57	170,74
PISAROVINA	14	145,38	96,30
POKUPSKO	14	105,73	132,41
PRESEKA	15	46,12	325,23
PUŠČA	8	17,02	469,97
RAKOVEC	12	34,85	344,30
RUGVICA	23	93,67	245,55
SAMOBOR	78	251,46	310,19
STUPNIK	3	24,85	120,73
SVETA NEDELJA	14	39,74	352,28
SVETI IVAN ZELINA	62	185,94	333,45
VELIKA GORICA	58	326,67	177,55
VRBOVEC	42	160,80	261,19
ZAPREŠIĆ	9	53,94	166,85
ŽUMBERAK	35	110,09	317,91
ŽUPANIJA UKUPNO	694	3061,69	226,67

Tablica 1: Broj, ukupna površina i gustoća naselja u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2015.,

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Slika 4: Gustoća naselja na području Zagrebačke županije;

Izvor: Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2015.

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

1.3.3. Stanovništvo

Demografska obilježja stanovništva Zagrebačke županije detaljno su obrađena u Izvješću o stanju u prostoru 2008-2012, na temelju Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine. S obzirom da se u međupopisnom razdoblju, na godišnjoj razini, prate samo neki demografski pokazatelji, u ovom će se prikazu, osim rekapitulacije osnovnih obilježja strukture stanovništva, obraditi podaci koji se prate na godišnjoj razini: procjena broja stanovnika, migracije i prirodno kretanje stanovnika.

Također, "Stručna podloga za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije iz područja demografije" koju je izradila dr.sc. Nada Rajić 2015. godine, najrecentnija je demografska studija izrađena za prostor Zagrebačke županije, te se iz nje prenose projekcije i ciljevi demografskog razvoja na području Zagrebačke županije.

OSNOVNI POKAZATELJI IZ POPISA STANOVNIŠTVA, KUĆANSTAVA I STANOVA 2011.

JLS	Broj stanovnika 2011.	Indeks 2011./2001.	Gustoća [st./km ²]	Prosječna starost	Broj kućanstava 2011.	Prosječan broj članova 2011.	Broj stanova 2011.
BEDENICA	1.432	94,09	66,67	41,2	406	3,51	699
BISTRA	6.632	108,76	125,39	40,2	2.109	3,14	2.673
BRCKOVLJANI	6.837	100,31	97,91	38,3	2.008	3,41	3.444
BRDOVEC	11.134	108,23	299,06	40,6	3.490	3,19	4.526
DUBRAVA	5.245	95,75	45,35	43,2	1.541	3,40	2.129
DUBRAVICA	1.437	90,61	69,89	43	463	3,11	721
DUGO SELO	17.466	122,14	321,72	37,4	5.534	3,17	7.456
FARKAŠEVAC	1.937	92,15	26,26	41,2	552	3,47	781
GRADEC	3.681	93,90	41,37	40,4	1.147	3,22	1.430
IVANIĆ-GRAD	14.548	98,81	83,86	41	4.983	2,92	6.302
JAKOVLJE	3.930	99,44	110,46	41,5	1.276	3,09	1.724
JASTREBARSKO	15.866	95,07	70,07	42,7	5.141	3,09	8.237
KLINČA SELA	5.231	106,17	67,92	41,7	1.525	3,44	2.038
KLOŠTAR IVANIĆ	6.091	100,88	78,60	39,7	1.939	3,14	3.108
KRAŠIĆ	2.640	82,53	36,92	46	911	2,93	1.757
KRAVARSKO	1.987	100,20	34,01	40,4	675	2,94	1.300
KRIŽ	6.963	94,02	59,13	42,4	2.386	2,92	3.038
LUKA	1.351	95,21	77,82	42,1	417	3,24	674
MARIJA GORICA	2.233	106,89	130,20	43,1	724	3,11	1.282
ORLE	1.975	92,07	33,72	42,9	655	3,00	1.020
PISAROVINA	3.689	99,78	25,37	43,3	1.186	3,10	2.004
POKUPSKO	2.224	89,25	21,03	42,9	739	3,01	1.632
PRESEKA	1.448	86,71	31,40	43,5	439	3,28	680
PUŠČA	2.700	108,70	158,64	41,1	862	3,12	1.256
RAKOVEC	1.252	92,74	35,93	42,3	376	3,34	497
RUGVICA	7.871	103,46	84,03	38,6	2.373	3,31	2.831
SAMOBOR	37.633	103,94	149,66	41,1	12.426	3,03	16.864
STUPNIK	3.735	114,89	150,30	39,8	1.095	3,39	1.335
SVETA NEDELJA	18.059	116,46	454,43	39,5	5.651	3,19	6.854
SVETI IVAN ZELINA	15.959	98,10	85,83	41,7	4.982	3,21	8.472
VELIKA GORICA	63.517	100,00	194,44	39,9	21.103	3,01	25.956
VRBOVEC	14.797	100,95	92,02	40,4	4.443	3,33	5.259
ZAPREŠIĆ	25.223	109,07	467,61	39,9	8.800	2,87	10.268
ŽUMBERAK	883	74,51	8,02	53,8	396	2,20	986
ŽUPANIJA	317.606	102,55	103,73	40,6	101.274	3,1	139.233

Tablica 2: Osnovni pokazatelji iz Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2011. za Zagrebačku županiju, općine i gradove;

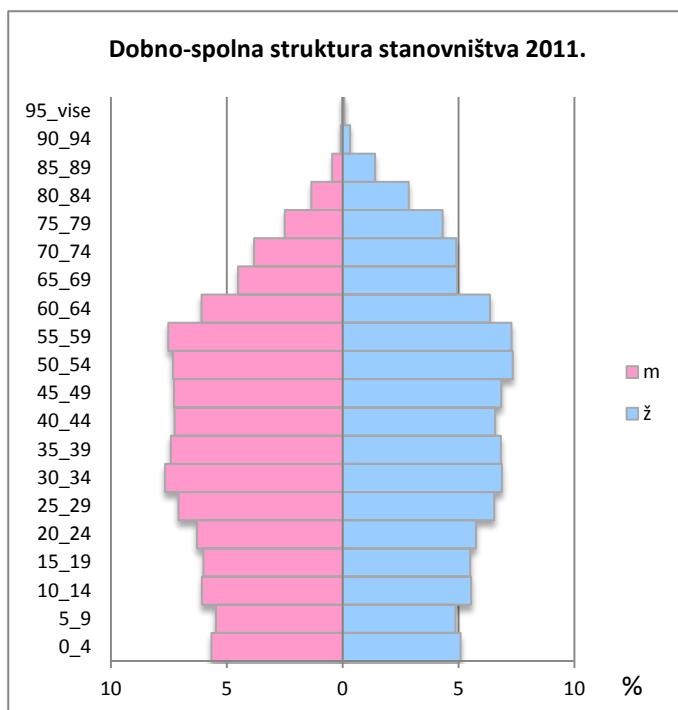
Izvor: Popisi stanovništva, kućanstava i stanova 2011., Državni zavod za statistiku, 2011..

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine Zagrebačka županija imala je 317.606 stanovnika. U odnosu na popis iz 2001. godine, kada je broj stanovnika u Zagrebačkoj županiji iznosio 309.696, to je povećanje za 7.910 stanovnika, odnosno indeks međupopisne promjene broja stanovnika iznosi 102,55 (Zagrebačka županija druga je po porastu broja stanovnika u Republici Hrvatskoj, nakon Zadarske županije). Prema broju stanovnika Zagrebačka je županija treća u Republici Hrvatskoj (iza Grada Zagreba i Splitsko-dalmatinske županije).

Od ukupno 317.606 stanovnika na području Zagrebačke županije više je žena - 163.756 (51,56%), a muškaraca je 153.850 (48,44%)

Prosječna dob stanovništva Zagrebačke županije je 40,6 godina (RH - 41,7, Dugo Selo - 37,4 godine - Žumberak - 53,8)

Grafikon 1:Dobno-spolna struktura stanovništva Zagrebačke županije 2011.;

Izvor: Popisi stanovništva, kućanstava i stanova 2011., Državni zavod za statistiku, 2001., 2011.;

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Gustoća naseljenosti za cijelokupno područje Županije iznosi 103,73 st./km², a stanovništvo je izrazito neravnomjerno raspoređeno (Općina Žumberak - 8 st./km² - Zaprešić - 467,1 st./km²)

Prosječan broj članova kućanstava u Zagrebačkoj županiji smanjio se s 3,29 2001. godine na 3,1 2011. godine.

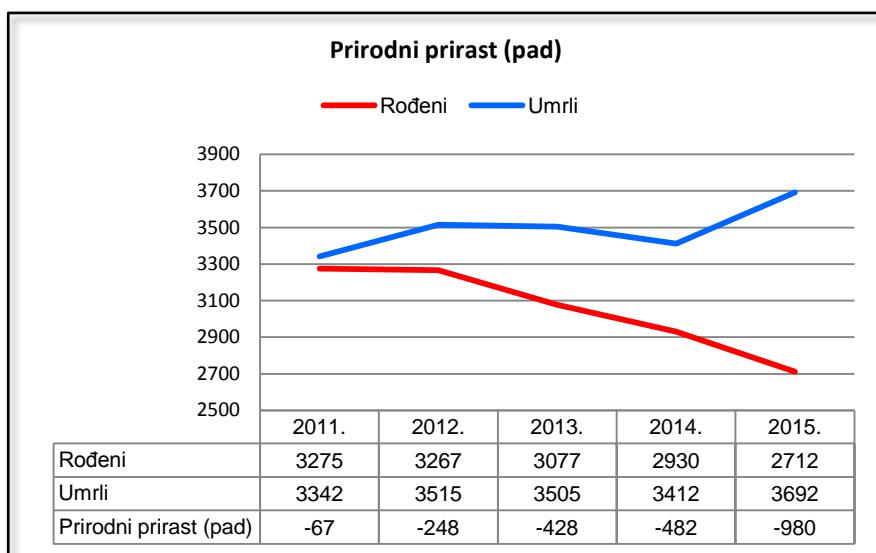
Prema podacima iz popisa stanovništva 2011. godine indeks starenja iznosi 100,06 (u Republici Hrvatskoj 115), dakle na svakog mladog stanovnika dolazi jedan stari, što ukazuje na duboku starost stanovništva (Dugo Selo: 67,81 – Žumberak: 407,07).

Broj stanova u Zagrebačkoj županiji između popisa 2001. i 2011. godine porastao je za 18.366, odnosno za 15%. Od 139.233 stana 120.837 ili 86,8 % su stanovi za stalno stanovanje.

PRIRODNO KRETANJE

Podatke o prirodnom kretanju (priroštaj ili pad) stanovnika prati se na godišnjoj razini, a objavljuje ih Državni zavod za statistiku u Priopćenjima 7.1.1.

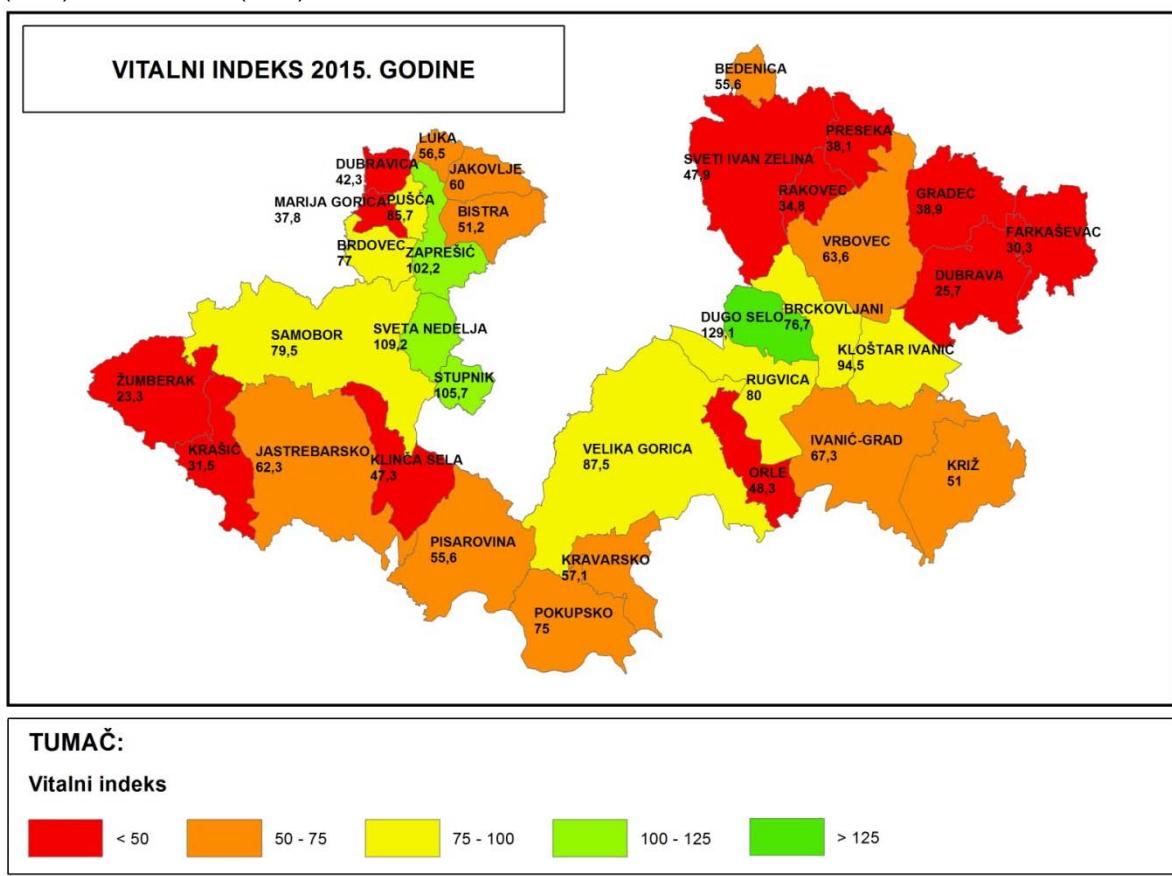
Prema podacima za 2011., 2012., 2013., 2014. i 2015. godinu trend prirodnog pada broja stanovnika, u odnosu na prethodno razdoblje, nastavlja se i povećava. U pet proteklih godina 2.198 je više umrlih nego rođenih u Zagrebačkoj županiji.

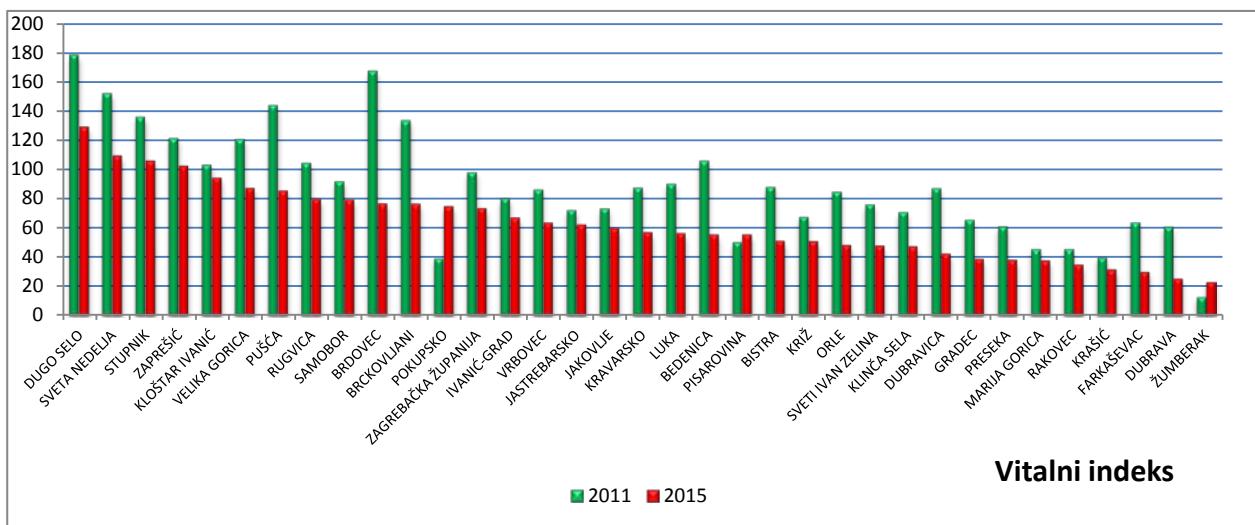
Grafikon 2: Prirodno kretanje stanovništva u Zagrebačkoj županiji;
Izvor: Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske., Priopćenja 7.1.1. DZS, 2012. – 2016.
Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Iz podataka za općine i gradove uočljivo je da se broj jedinica lokalne samouprave s pozitivnim prirodnim prirastom ubrzano smanjuje, pa je tako 2011. u 11 općina i gradova zabilježen prirodni prirast, a u njih 23 prirodni pad. U 2015. godini je broj jedinica s prirodnim prirastom pao na samo 4, a u ostalih 30 zabilježen je prirodni pad.

Vitalni indeks veći od 100, koji označava proširenu reprodukciju stanovništva (broj stanovnika povećava se prirodnom promjenom, odnosno broj rođenih je veći od broja umrlih) na području Zagrebačke županije imali su u 2015. godini samo gradovi Dugo Selo (vitalni indeks - 129,1), Sveta Nedelja (109,2), Zaprešić (102,2) te općina Stupnik (105,7). Najniži vitalni indeks bilježi se 2015. godine u općinama Žumberak (23,3), Dubrava (25,5) i Farkaševac (30,3).

Slika 5: Vitalni indeks 2015.;
Izvor: Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2015., Priopćenje 7.1.1. DZS, 2016.; Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2015., GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Grafikon 3: Vitalni indeks usporedba 2011. - 2015.;

Izvor: Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2011. i 2015., Priopćenje 7.1.1. DZS, 2012., 2016.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

JLS	2011.		2012.		2013.		2014.		2015.	
	Priраст	Vitalni indeks								
BEDENICA	1	105,90	-10	64,3	-7	63,2	-5	72,2	-8	55,6
BISTRa	-8	87,90	-22	74,4	-40	52,9	-24	69,2	-40	51,2
BRCKOVljANI	22	133,30	4	105,5	8	114,3	6	109,2	-17	76,7
BRDOVEC	47	167,10	4	103,6	-9	92,6	2	101,8	-28	77
DUBRAVA	-35	60,70	-82	29,9	-52	44,7	-58	37	-78	25,7
DUBRAVICA	-3	87,00	-7	58,8	-8	63,6	-15	48,3	-15	42,3
DUGO SELO	93	178,20	110	183,3	77	150	70	147,9	44	129,1
FARKAŠEVAC	-8	63,60	-19	34,5	-18	37,9	-20	45,9	-23	30,3
GRADEC	-18	65,40	-10	80,8	-7	83,7	-23	47,7	-33	38,9
IVANIĆ-GRAD	-36	79,90	-17	89,6	-36	79,1	-14	90,1	-65	67,3
JAKOVLJE	-14	73,10	-7	87,7	-3	93,5	-19	63,5	-24	60
JASTREBARSKO	-57	72,10	-80	64,1	-94	58,4	-77	66,5	-80	62,3
KLINČA SELA	-17	70,70	-19	70,3	-25	68,4	-21	60,4	-39	47,3
KLOŠTAR IVANIĆ	2	103,00	-8	87,7	-9	86,4	-2	96,6	-4	94,5
KRAŠIĆ	-33	40,00	-26	43,5	-30	36,2	-35	34	-37	31,5
KRAVARSKO	-3	87,50	-10	61,5	-6	80,6	-8	71,4	-12	57,1
KRIŽ	-27	67,50	-36	64,4	-47	52	-33	64,5	-51	51
LUKA	-2	90,00	-4	81,8	-3	87,5	-1	93,8	-10	56,5
MARIJA GORICA	-18	45,50	-4	83,3	-13	61,8	15	225	-23	37,8
ORLE	-4	84,60	-8	72,4	-6	80,6	-13	53,6	-15	48,3
PISAROVINA	-32	50,00	-20	63,6	-39	30,4	-19	66,7	-24	55,6
POKUPSKO	-17	39,30	-41	25,5	-27	40	-18	45,5	-7	75
PRESEKA	-9	60,90	-18	40	-16	38,5	-22	26,7	-13	38,1
PUŠĆA	10	143,50	-9	75	2	109,5	4	116	-4	85,7
RAKOVEC	-12	45,50	-7	66,7	-6	60	-6	70	-15	34,8
RUGVICA	3	104,50	21	136,8	0	100	9	112,5	-20	80
SAMOBOR	-35	91,80	-75	82,8	-50	87,6	-86	79,4	-89	79,5
STUPNIK	10	135,70	10	133,3	12	137,5	13	141,9	2	105,7
SVETA NEDELJA	77	151,70	59	141	2	101,2	37	125,3	14	109,2
SVETI IVAN ZELINA	-55	76,00	-70	68,3	-62	71,7	-94	55,2	-98	47,9
VELIKA GORICA	115	120,70	133	123,2	108	118,8	5	100,8	-80	87,5
VRBOVEC	-22	86,10	-23	84,8	-19	86,9	-66	58,5	-60	63,6
ZAPREŠIĆ	45	121,30	62	128,3	24	111,2	57	127,9	5	102,2
ŽUMBERAK	-27	12,90	-19	13,6	-29	12,1	-21	25	-33	23,3
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	-67	98	-248	92,9	-428	87,8	-482	85,9	-980	73,5

Tablica 3: Prirodno kretanje stanovništva i vitalni indeks u jedinicama lokalne samouprave u Zagrebačkoj županiji 2011. -2015. godine; Izvor: Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske, Priopćenje 7.1.1. DZS, 2012., 2013., 2014., 2015. i 2016.

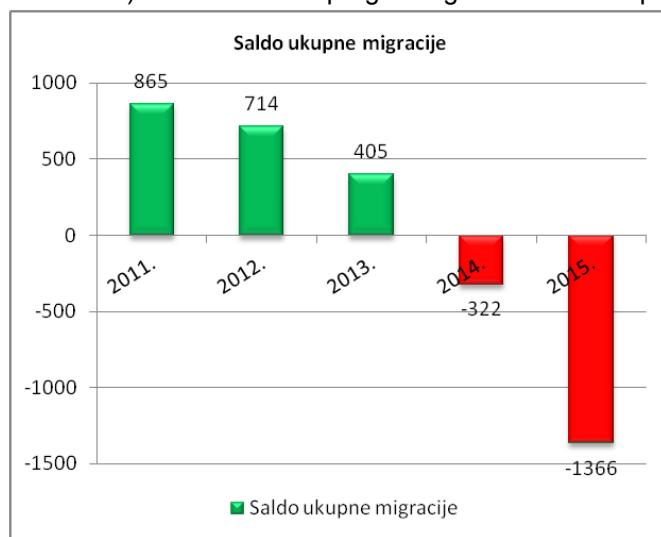
Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Na razini Zagrebačke županije vitalni indeks 2015. godine iznosio je 73,5 i po vrijednosti je bio na 6. mjestu u Republici Hrvatskoj (vitalni indeks RH - 69,2), na području Županije umrlo je 980 stanovnika više nego što ih je rođeno.

MIGRACIJE

Migracije (konačne) stanovništva, kao druga odrednica razvitka stanovništva Zagrebačke županije, bile su do 2013. godine uzrok pozitivnog kretanja ukupnog broja stanovnika. Zagrebačka županija je u prethodnom međupopisnom razdoblju (2002. – 2011.) imala pozitivan migracijski saldo, kako na međuzupanijskoj razini, tako i na razini migracije s inozemstvom. Međutim, uočljiv trend smanjenja migracijskog salda (koji je 2002. godine iznosio 3.124 stanovnika, a 2011. godine 865), na koji je upozorenje i u prethodnom Izvješću, nastavio se, te je od 2014. godine saldo ukupne migracije negativan.

Broj ukupno odseljenih stanovnika iz Zagrebačke županije 2015. godine iznosio je 5.720, a doseljenih u Županiju bilo je 4.354, uz ukupni saldo migracija -1.366. Na takav pad migracijskog salda posebno utječe veliko povećanje odseljenih u inozemstvo (2011. godine u inozemstvo je odselilo 400 stanovnika Županije, a 2015. godine njih 2.276), dok je saldo migracija s drugim županijama unutar Republike Hrvatske još uvijek pozitivan (2011. godine saldo migracije među županijama iznosio je 745 stanovnika, a 2015. 258 stanovnika). U nastavku su pregledni grafički i tabični prikazi migracija stanovništva u Zagrebačkoj županiji.

Grafikon 4: Migracije stanovništva na području Zagrebačke županije 2011. - 2015.;
Izvor: Migracija stanovništva Republike Hrvatske., Priopćenja 7.1.2. DZS, 2012. – 2016
Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Godina	Ukupno doseljeno stanovništvo	Ukupno odseljeno stanovništvo	Saldo migracije među županijama	Saldo migracije s inozemstvom	Saldo ukupne migracije
2011.	4.734	3.869	745	120	865
2012.	4.311	3.597	600	114	714
2013.	4.636	4.231	565	-160	405
2014.	4.778	5.100	826	-1.148	-322
2015.	4.354	5.720	258	-1.624	-1.366

Tablica 4:Migracije stanovništva na području Zagrebačke županije 2011. - 2015.;
Izvor: Migracija stanovništva Republike Hrvatske., Priopćenja 7.1.2. DZS, 2012. – 2016
Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

PROCJENA UKUPNOG STANOVNIŠTVA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Na temelju podataka Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2011., prirodnoga kretanja i migracijskog salda, Državni zavod za statistiku daje procjenu ukupnog broja stanovnika Republike Hrvatske na razini županija. Posljednja procjena stanovništva odnosi se na 2015. godinu. U skladu s podacima o prirodnom kretanju, koje je u Zagrebačkoj županiji negativno, kao i podacima o migracijama, koji, od 2013. godine, ukazuju na negativan ukupni migracijski saldo, procjene Državnog zavoda za statistiku pokazuju da je sredinom 2015. godine na području Županije živjelo 316.506 stanovnika, odnosno 1.088 stanovnika manje nego u vrijeme Popisa stanovništva 2011. godine. Prema procjenama DZS, sve županije, osim Grada Zagreba, zabilježile su smanjenje ukupnog broja stanovnika.

Zagrebačka županija	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
	317.594	318.235	318.837	318.453	316.506

Tablica 5: Procjena ukupnog stanovništva Zagrebačke županije sredinom godine 2011. - 2015.; Izvor: Procjena stanovništva Republike Hrvatske, Priopćenja 7.1.4. DZS, 2012. – 2016
Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

PROJEKCIJE STANOVNIŠTVA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE DO 2030. GODINE

Projekcije stanovništva polazne su osnove za planiranje budućeg prostornog, ekonomskog i društvenog razvoja svake prostorne jedinice zato što je demografski sastav stanovništva jedan od važnih čimbenika pri prostornom planiranju. Za potrebe izrade novog županijskog plana izrađen je 2015. godine elaborat „Stručna podloga za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije iz područja demografije“, dr.sc. Nada Rajić. Elaborat sadrži ažurirane demografske podatke temeljene na posljednjem Popisu stanovništva Republike Hrvatske iz 2011. godine, u cijelosti objavljenim 2014. godine, kao i projekcije kretanja broja stanovništva na području Županije. Prema navedenom elaboratu planira se da će ukupan broj stanovnika na području Županije do 2020. godine dostići 322.373 osoba, tj. kretati će se nešto umjerenijim stopama rasta od ostvarenih u razdoblju 2001.-2011. godine. Pri tome će gradovi i dalje rasti dinamičnije od prosjeka Županije (indeks 102,6, odnosno po prosječnoj god. stopi od 0,25). Broj i udio stanovništva općina nastaviti će opadati, naročito onih rubnog južnog i sjeveroistočnog područja Županije te područja Žumberka. Za razdoblje do 2030. planira se nešto dinamičniji rast stanovništva Županije, na ukupno oko 328.000 ili za 1,8% u razdoblju 2020.-2030. što bi bio dinamičniji rast u odnosu za Zagreb i Republiku Hrvatsku. U tom razdoblju gradovi bi imali još dinamičniji porast i to oko 3,2 % u odnosu na 2020. godinu dok bi općine i dalje padale za oko 1,7 % ili po prosječnoj godišnjoj stopi od -0,20.

CILJEVI DEMOGRAFSKOG RAZVOJA

Istim elaboratom utvrđeni su sljedeći prioritetni ciljevi demografskog razvoja Županije do 2030. godine, u kombinaciji s prostornim, ekonomskim i socijalnim politikama:

- Nastavak pozitivnih demografskih trendova kroz daljnji rast gradova i gradskih naselja, uz zaustavljanje negativnog prirodnog prirasta mjerama obiteljske i infrastrukturne politike;
- Provedba pojedinih mjera nacionalne obiteljske politike na području gradova i općina, u smislu osiguranja uvjeta da ustanove i servisi za djecu budu dostupni u svim prostornim jedinicama;
- Planiranje naselja na način da budu povoljno okruženje mladim obiteljima („family friendly“ naselja);
- Daljnji ravnomjerniji razmještaj stanovništva na širem području Županije, prvenstveno paralelnim planiranjem i razmještajem novih radnih mjesta na cjelokupnom prostoru, uključujući potpore za zapošljavanje i samozapošljavanje;
- Planiranjem naselja voditi računa o nedostajućim sadržajima za stariju populaciju;
- Skladniji razvoj i uređenje naselja u pogledu stambene, komunalne i društvene infrastrukturne, sporta i rekreacije, kulturnih sadržaja;
- Korištenje prostornih, prirodnih i radnih resursa u funkciji ravnomjernijeg policentričnog razvoja;
- Poticanje razvoja ruralnih naselja ulaganjem u poljoprivredna gospodarstva i očuvanjem vrijednih površina poljoprivrednog zemljišta u prostornim planovima;
- Daljnja ekomska diverzifikacija i razvoj ruralnih gospodarskih djelatnosti kroz uvažavanje lokalnih specifičnosti i valorizaciju lokalnih resursa;
- Podrška malim i srednjim poduzetnicima u urbanim, prijelaznim i ruralnim naseljima;
- Podrška eko-poljoprivrednoj proizvodnji i razvoju lokalnih proizvoda, stočarstva i šumarstva;
- Ulaganja u razvoj seoskog turizma i rekreacije, uz zaštitu bioraznolikosti i okoliša;
- Zaštita ruralnog okoliša od pritisaka za prenamjenom zemljišta i zagađenja;
- Potpore mladim poljoprivrednicima te mikro poduzetnicima u gradskim i ruralnim naseljima;
- Obnova sela u ruralnim područjima;
- Stavljanje u funkciju neiskorištenog zemljišta u vlasništvu države, županije ili grada/općine;
- Zaštita prirodne i kulturne baštine ruralnih područja;
- Udruživanje županijskih, gradskih i lokalnih inicijativa, kroz zajedničko strateško planiranje, izradu i financiranje regionalnih i lokalnih projekata razvoja, uz povećano korištenje državnih poticaja i EU fondova, koji se provode na lokalnoj razini.

Provedba navedenih ciljeva i mjera u narednom razdoblju, utjecala bi na pozitivno opće kretanje stanovništva od najmanje 1,5% do 2020., a do 2030. godine na još dinamičniji (1,8%) porast ukupne populacije. Također razvoju u najvećoj bi mjeri doprinio daljnji demografski rast gradova, a do 2030. godine postigao bi se i demografski oporavak većeg broja općina odnosno njihovih prijelaznih (jače i slabije urbaniziranih) te ruralnih naselja.

1.4. Zagrebačka županija u okviru prostornoga uređenja Države

Zakonom o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014. godine, propisan je sustav prostornog uređenja u Republici Hrvatskoj. Sustav čine subjekti, dokumenti, akti i postupci kojima se osigurava praćenje stanja u prostoru, određivanje uvjeta i načina izrade, donošenja i provođenja prostornih planova te uređenja građevinskog zemljišta. Sustav je utvrđen tako da postoji više razina planiranja u skladu s kojima se izrađuju i donose prostorni planovi:

- Prostorni planovi državne razine su;
  - Državni plan prostornog razvoja,
  - prostorni plan nacionalnog parka,
  - prostorni plan parka prirode i drugi prostorni plan područja posebnih obilježja čija je obveza donošenja propisana Državnim planom prostornog razvoja i
  - urbanistički plan uređenja izdvojenog građevinskog područja izvan naselja za gospodarsku i/ili javnu namjenu državnog značaja.
- Prostorni planovi područne (regionalne) razine su;
  - prostorni plan županije,
  - prostorni plan Grada Zagreba i
  - urbanistički plan uređenja izdvojenog građevinskog područja izvan naselja za gospodarsku i/ili javnu namjenu županijskog značaja.
- Prostorni planovi lokalne razine su;
  - prostorni plan uređenja grada, odnosno općine,
  - generalni urbanistički plan i
  - urbanistički plan uređenja lokalnog značaja.

Na županijskoj razini, u okviru djelatnosti prostornog uređenja sudjeluje župan kao izvršno tijelo županije, županijska skupština kao predstavničko tijelo županije, nadležni upravni odjel kao upravno tijelo županije i nadležni zavod kao stručno tijelo županije.

U skladu sa Zakonom o prostornom uređenju stručne poslove prostornog uređenja za Županiju obavlja Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije. Djelatnost Zavoda osobito obuhvaća:

- izradu, odnosno koordinaciju izrade i praćenja provedbe prostornih planova područne (regionalne) razine,
- izradu izvješća o stanju u prostoru Županije,
- vođenje informacijskog sustava prostornog uređenja i upravljanje njime u okviru svojih ovlasti,
- pripremu polazišta za izradu, odnosno stavljanje izvan snage prostornih planova užih područja,
- pružanje stručne savjetodavne pomoći u izradi prostornih planova lokalne razine,
- izdavanje mišljenja o usklađenosti konačnih prijedloga prostornih planova uređenja gradova i općina sa Prostornim planom Županije.

Također, u skladu sa Zakonom, Zavod može izrađivati prostorne planove uređenja gradova i općina, urbanističke planove uređenja od značaja za Državu, odnosno Županiju, te obavljati stručne analitičke poslove iz područja prostornog uređenja, ako to zatraži Ministarstvo ili župan.

U smislu obavljanja stručnih upravnih poslova prostornog uređenja Zagrebačke županije nadležan je Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša kojemu su osnovne djelatnosti provedba prostornih planova i vođenje postupka izrade i donošenja prostornih planova županijske razine odnosno njihovog stavljanja izvan snage.

Predstavničko tijelo županije, županijska skupština, sudjeluje u prostornom uređenju županije donošenjem odluka o izradi i odluka o donošenju prostornih planova županijske razine odnosno odluka o njihovom stavljanju izvan snage, razmatranjem i usvajanjem izvješća o stanju u prostoru županije te ostalih akata koji utječu na djelatnost prostornog uređenja na području županije.

Izvršno tijelo županije, župan, sudjeluje u prostornom uređenju županije utvrđivanjem prijedloga i konačnih prijedloga prostornih planova županijske razine te donošenjem drugih akata koji utječu na djelatnost prostornog uređenja na području županije.

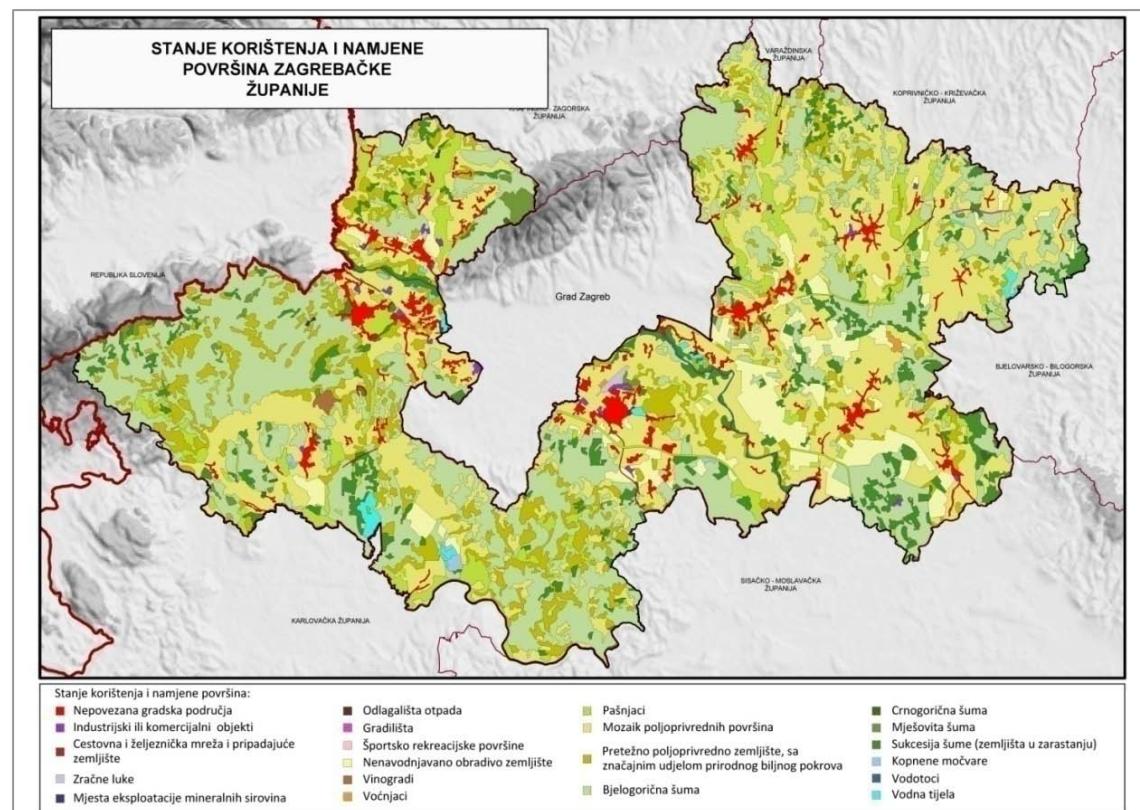
2. ANALIZA I OCJENA STANJA I TREDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Zagrebačke županije

Prostornu strukturu korištenja i namjene površina Zagrebačke županije moguće je sagledati u dvije kategorije. Prva kategorija je stanje prostorne strukture čiji se prikaz temelji na digitalnoj bazi podataka o stanju i promjenama zemljišnog pokrova i namjeni korištenja zemljišta Republike Hrvatske pod nazivom CORINE (COoRdination of INformation on the Environment). Druga je planska kategorija prostorne strukture koja se temelji na podacima iz prostornih planova gradova i općina.

STANJE KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA 2012.

Tijekom 2013. i 2014. godine izrađena je CLC (Corine land cover) baza za referentnu 2012. godinu. Također je revidirana CLC baza za referentnu 2006. godinu koja je bila korištena u prethodnom Izvješću o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008. – 2012. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 22/13). Time su baze podataka pokrova zemljišta međusobno usporedive, što omogućuje utvrđivanje trenda u korištenju i namjeni površina za razdoblje 2006. – 2012. Obzirom da nema novijih podataka koji bi pokrivali razdoblje za koje se izrađuje ovo Izvješće, u nastavku se daje prikaz navedenog razdoblja.

Slika 6: Stanje korištenja i namjene površina Zagrebačke županije 2012.

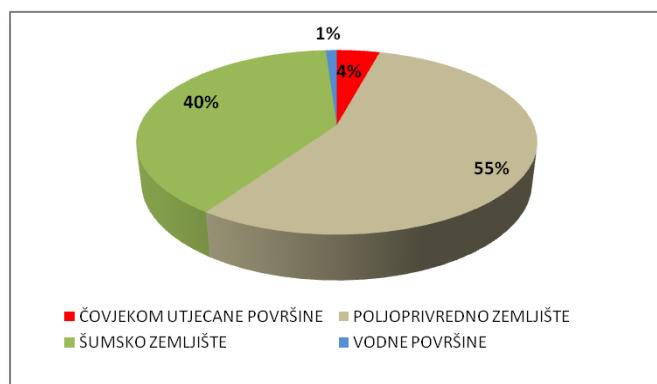
Izvor: Corine Land Cover 2012., Agencija za zaštitu okoliša.

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, travanj 2016.

Od 39 utvrđenih klasa pokrova zemljišta na državnoj razini za 2012. godinu, u Zagrebačkoj županiji je detektirana 21. Najveći dio zemljišta, oko 55%, koristi se kao poljoprivredno, zatim slijedi šumsko zemljište s udjelom od oko 40%, potom vodne površine s oko 1% i na kraju čovjekom utjecane površine (izgrađene strukture) sa udjelom od oko 4%.

Površina Zagrebačke županije čini 5,41% ukupne kopnene površine Republike Hrvatske. Na državnoj razini 2012. godine, Zagrebačka županija je iznadprosječno sudjelovala sa svojim poljoprivrednim i čovjekom utjecanim površinama. Naime, 7,52% poljoprivrednog zemljišta i 6,65% čovjekom utjecanih površina Republike Hrvatske nalazi se na području Zagrebačke županije. Od izgrađenih struktura to su: zračne luke sa 10,41%, naselja sa 7,14% i gospodarske zone sa udjelom od 6,70% na državnoj razini. Vode te šume i šumsko zemljište zastupljene su ispodprosječno sa 4,40% odnosno 4,51%.

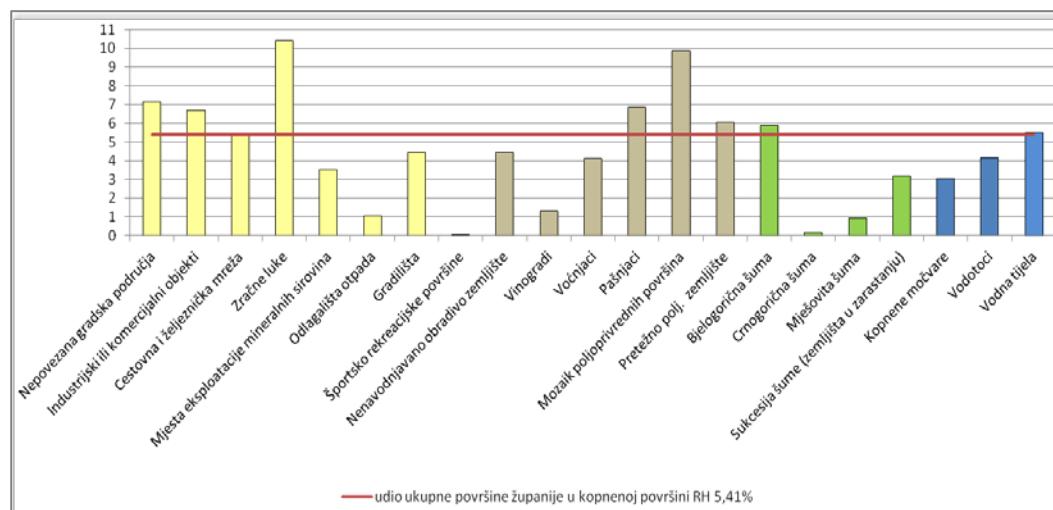
Iz navedenog se zaključuje da je prostor Zagrebačke županije izrazito poljoprivrednog karaktera interpoliran potezima urbaniteta s koncentracijom većih naselja i prateće infrastrukture, od koje se veličinom izdvajaju Zračna luka „Franjo Tuđman“, 400 kV transformatorska postrojenja, autoceste i dr.

Grafikon 5: Stanje korištenja i namjene površina Zagrebačke županije 2012.

Izvor: Corine Land Cover 2012., Agencija za zaštitu okoliša.

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, travanj 2016.

Grafikon 6: Udio površina Zagrebačke županije na državnoj razini

Izvor: Corine Land Cover 2012., Agencija za zaštitu okoliša.

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, travanj 2016.

TREND KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA 2006. – 2012.

Sagledavajući trend promjene korištenja zemljišta na području Zagrebačke županije u razdoblju 2006. – 2012., za koju postoje posljednji službeni podaci iz CLC baze, uočava se najveći rast u izgradnji infrastrukturnih građevina od čak 172,5%, a što se odnosi najviše na cestovnu mrežu (autocesta Zagreb – Sisak, „sjeveroistočna obilaznica“ Velike Gorice...). Potrebno je napomenuti da je ovaj rast dvostruko veći nego što je za isti zabilježeno na državnoj razini. Drugi značajni porast u korištenju zemljišta od 22%, jest onaj za potrebe izgradnje gospodarskih (industrijskih i poslovnih) građevina, što je dvostruko veći nego na državnoj razini (10,5%). Osim toga, uočljiv je porast građevinskog zemljišta (2,6%) i zemljišta u zarastanju (3,1%), oboje veći nego na državnoj razini. Trend zarastanja zemljišta naročito je prisutan u depopulacijskim područjima Zagrebačke županije i uz vodotok rijeke Save.

Najveći pad u korištenju zemljišta uočava se u klasi „gradilišta“, što odgovara smanjenju investicija kao posljedice gospodarske krize u zadnjoj polovici promatranog razdoblja. Daljnji veći pad (veći nego na državnoj razini) uočava se u smanjenju poljoprivrednih površina, naročito voćnjaka i pašnjaka, što je posljedica zarastanja i širenja čovjekom utjecanih površina. Osim smanjenja crnogoričnih šuma uočava se i smanjenje površina za eksploraciju mineralnih sirovina (kamen, glina), što je posljedica zarastanja napuštenih eksploracijskih polja.

Iz gore navedenog može se zaključiti da je osnovni trend korištenja i namjene površina na području Zagrebačke županije u razdoblju 2006. – 2012. povećanje čovjekom utjecanih površina (+5,4%) i zemljišta u zarastanju (+3,1%), a smanjenje poljoprivrednih (-0,2%) i šumskih površina (-0,9%). U nastavku je predviđena tablica sa prikazom trenda promjene pokrova zemljišta prema klasama.

CLC kod	naziv klase pokrova zemljišta	ZAGREBAČKA ŽUPANIJA				RH
		2006.		2012.		indeks 2006.- 2012.
		površina (ha)	udio (%)	površina (ha)	udio (%)	
112	Nepovezana gradska područja	10.435,6	3,41	10.708,2	3,50	102,6 ↑ 100,3 ➔
121	Industrijski ili komercijalni objekti	743,6	0,24	907,2	0,30	122,0 ↑ 110,5 ↑
122	Cestovna i željeznička mreža i pripadajuće zemljište	202,2	0,07	550,9	0,18	272,5 ↑ 125,7 ↑
124	Zračne luke	274,6	0,09	274,6	0,09	100,0 ➔ 100,0 ➔
131	Mjesta eksplotacije mineralnih sirovina	211,9	0,07	181,2	0,06	85,5 ↓ 104,8 ↑
132	Odlagališta otpada	4,4	0,00	4,4	0,00	100,0 ➔ 101,4 ↑
133	Gradilišta	179,1	0,06	74,6	0,02	41,7 ↓ 99,0 ↓
142	Športsko rekreativske površine	2,2	0,00	2,2	0,00	100,0 ➔ 101,8 ↑
-	UKUPNO ČOVJEKOM UTJECANE POVRŠINE	12.053,60	3,94	12.703,30	4,15	105,4 ↑ 102,2 ↑
211	Nenavodnjavano obradivo zemljište	17.084,5	5,58	17.135,0	5,60	100,3 ➔ 100,3 ➔
221	Vinogradi	367,2	0,12	367,2	0,12	100,0 ➔ 104,3 ↑
222	Voćnjaci	497,3	0,16	328,1	0,11	66,0 ↓ 99,1 ↓
231	Pašnjaci	19.737,6	6,45	19.450,7	6,35	98,5 ↓ 99,3 ↓
242	Mozaik poljoprivrednih površina	99.323,2	32,44	99.330,7	32,44	100,0 ➔ 100,0 ➔
243	Pretežno polj. zemlj. sa značajnim udjelom prirod. bilj. pokrova	32.821,2	10,72	32.831,3	10,72	100,0 ➔ 99,9 ➔
-	UKUPNO POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE	169.831,0	55,47	169.443,0	55,34	99,8 ➔ 99,9 ➔
311	Bjelogorična šuma	98.184,8	32,06	97.325,9	31,78	99,1 ↓ 99,1 ↓
312	Crnogorična šuma	238,3	0,08	188,1	0,06	78,9 ↓ 98,7 ↓
313	Mješovita šuma	2.546,6	0,83	2.563,7	0,84	100,7 ➔ 99,8 ➔
324	Sukcesija šume (zemljišta u zarastanju)	20.138,1	6,58	20.762,1	6,78	103,1 ↑ 101,6 ↑
-	UKUPNO ŠUMSKO ZEMLJIŠTE	121.107,8	39,55	120.839,8	39,46	99,8 ➔ 99,8 ➔
411	Kopnene močvare	589,2	0,19	589,2	0,19	100,0 ➔ 101,9 ↑
511	Vodotoci	1.016,7	0,33	1.016,4	0,33	100,0 ➔ 100,0 ➔
512	Vodna tijela	1.611,1	0,53	1.617,6	0,53	100,4 ➔ 99,0 ↓
-	UKUPNO VODNE POVRŠINE	3.217,0	0,85	3.223,2	0,85	100,2 ➔ 100,1 ➔
-	SVEUKUPNO	306.209,3	100	306.209,3	100	- -

↑ - povećanje, ↓ - smanjenje, ➔ - bez (značajnije) promjene

Tablica 6: Trend promjene pokrova zemljišta 2006.-2012.

Izvor: CORINE Land cover (CLC Hrvatska) 2012., Agencija za zaštitu okoliša;

Pokrov i korištenje zemljišta u RH – stanje i smjerovi razvoja 2012., Oikon d.o.o., Zagreb, studeni 2015.;

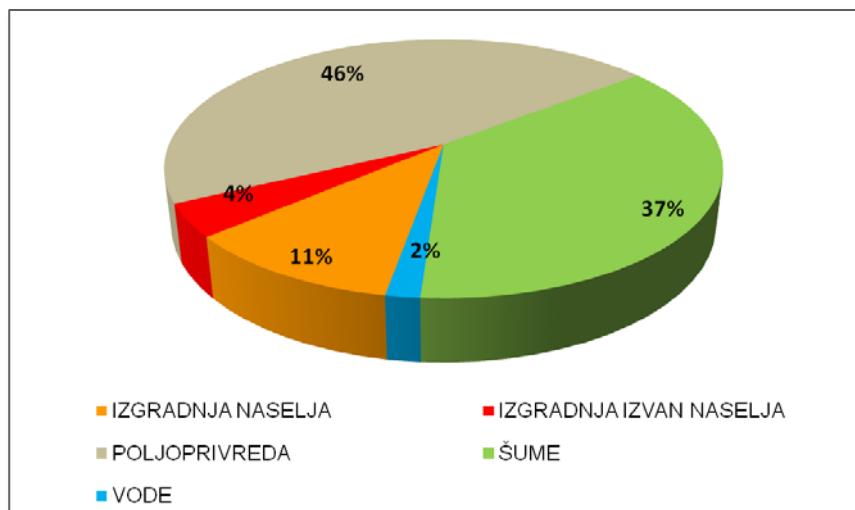
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, travanj 2016.

PLANIRANO KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA

Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova („Narodne novine“, broj 106/98, 39/04, 45/04 i 163/04) utvrđen je obvezni iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina pri izradi prostornih planova uređenja za prostor svake jedinice lokalne samouprave. Takvim ujednačenim prikazom na razini pojedine jedinice lokalne samouprave omogućen je sveukupni prikaz na županijskoj razini.

Za potrebe što točnijeg prikaza planiranog korištenja i namjene površina Zavod je izvršio detaljnu digitalnu analizu prostornih planova uređenja gradova i općina koji su bili na snazi završno sa 31. ožujkom 2016. godine. Pregledom navedenih prostornih planova uočen je nejedinstven prikaz i izračun površina građevinskih područja. Ta različitost je posljedica primjene različitih metodologija koje su primjenjivali različiti stručni izrađivači prostornih planova. Tako, u nekim prostornim planovima u građevinska područja nisu uračunavane niti prikazivane pripadajuće prometnice, dok su u drugima prikazivane, ali ne i uračunavane, a u trećima su prikazivane i uračunavane. Zbrajanje takvih neujednačenih podataka dalo bi krivi pokazatelj na razini županije. Stoga je Zavod kroz analizu ujednačio prikaz površina građevinskih područja tako što su u sva ubrojene i površine pripadajućih prometnica koje su nedvojbeno u funkciji naselja ili izdvojene zone gospodarske ili športsko-rekreativske namjene. Nadalje, pregledom prostornih planova uočeno je preklapanje pojedinih površina. U cilju što točnijeg izračuna površina, Zavod je izvršio eliminiranje tih preklapanja u najvećoj mogućoj mjeri. Prikaz vodnih površina je također ujednačen, na način da su uračunate površine većih vodotoka (rijeke Sava, Kupa, Lonja, kanali Sava-Odra, Zelina-Glogovnica...), akumulacija, šljunčara i ribnjaka, dok su površine retencija izuzete, obzirom da iste ne predstavljaju namjenu, već samo režim korištenja. U infrastrukturne površine izvan građevinskih područja uračunate su veće površinske (zračne luke, 110 – 400 KV trafostanice, riječna luka, termoelektrana...) i linijske građevine (autoceste, planirane državne ceste, željezničke pruge...), a od eksplotacijskih polja uračunati su kamenolomi, gliništa i šljunčare.

Prostornim planovima uređenja gradova i općina dan je prikaz planirane namjene i korištenja površina. Zbirnim prikazom površina svih navedenih prostornih planova utvrđena je detaljna planirana struktura korištenja površina Zagrebačke županije. Površine planirane za izgradnju naselja sa 33.375 ha čine vrlo visoki udjel od oko 11% ukupne površine. Površine namijenjene izgradnji izvan naselja u što se ubrajaju gospodarske i športsko-rekreacijske zone, groblja, infrastrukturne građevine, vojni objekti i eksplotacijska polja (kamenolomi i gliništa), čine oko 4% ukupne površine što je znatno više od prosjeka na državnoj razini.

Grafikon 7: Struktura planiranih površina Zagrebačke županije

Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina, zaključno sa 31.3.2016.

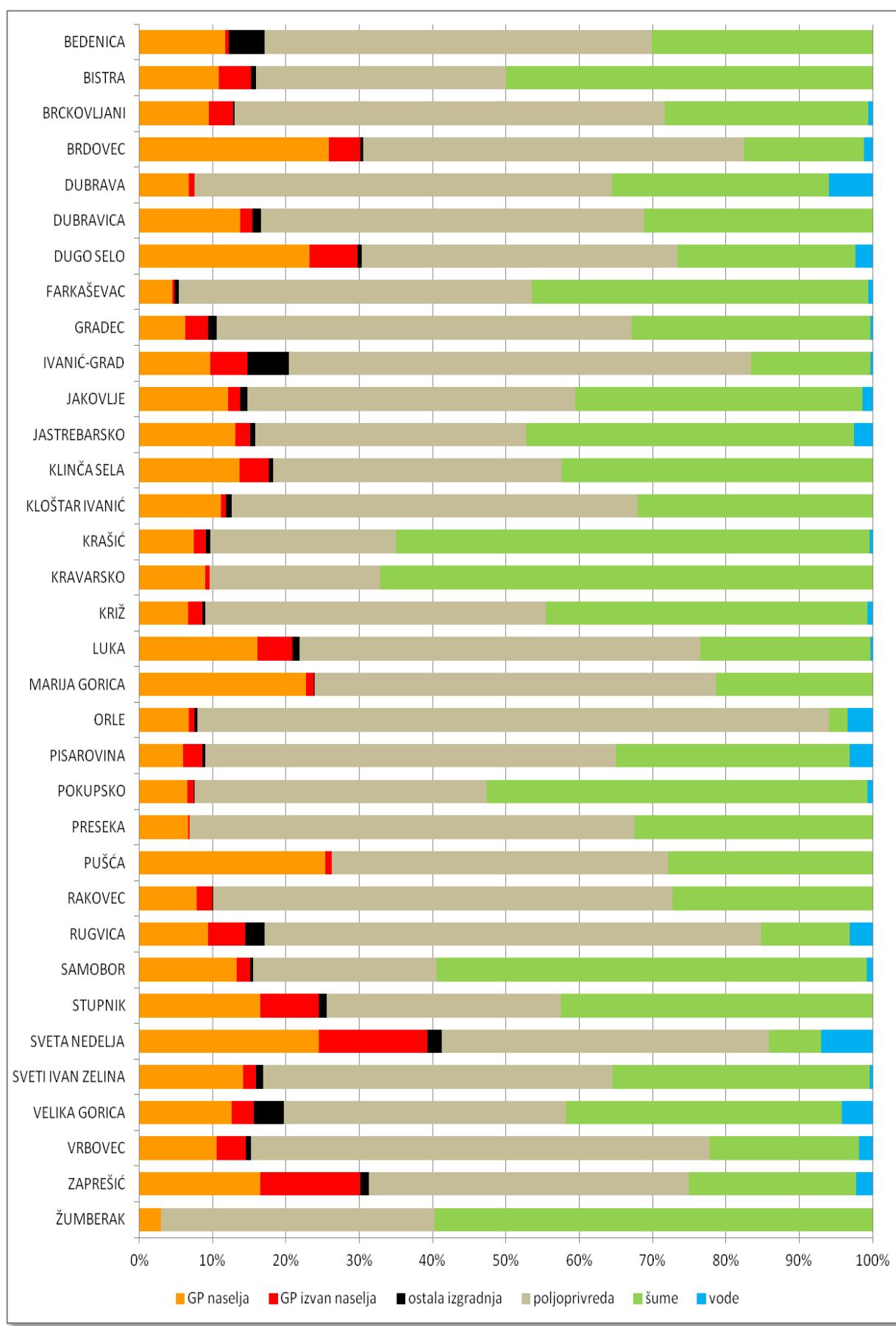
Digitalna analiza PPUG/O: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, travanj 2016.

Usporedbom stanja zemljišnog pokrova za referentnu 2012. godinu i planiranog korištenja površina u prostornim planovima uređenja uočava se prenamjena poljoprivrednog i šumskog zemljišta u zemljište namijenjeno izgradnji. Sukladno smjernicama Prostornog plana Zagrebačke županije kojim se štiti vrijedno poljoprivredno zemljište i šume, planirana prenamjena odnosi se isključivo na manje vrijedno poljoprivredno zemljište i na površine u zarastanju (sukcesije šuma). Povećanje vodnih površina na 2% udjela odnosi se na planiranu izgradnju akumulacija i uređenje novih ribnjaka. U svrhu omogućavanja gospodarskog razvoja te razvoja naselja i njihovih pratećih funkcija prostornim planovima je planirana rezervacija površina u udjelu od ukupno 15%, dok je 2012. godine u CLC bazi podataka zauzetost takvima površinama iznosila svega 4%.

Sagledavajući strukturu planirane namjene i korištenja površina po gradovima i općinama uočava se da vrlo velike nadprosječne udjele površina namijenjenih izgradnji imaju Grad Sveta Nedelja (oko 40%), zatim gradovi Zaprešić i Dugo Selo, Općina Brdovec (oko 30%) te općine Stupnik i Pušća (oko 25%). Od tih površina značajniji udio planiranih građevinskih područja naselja (preko 20%) imaju sljedeće jedinice lokalne samouprave: Brdovec, Pušća, Sveta Nedelja i Dugo Selo. S najvećim udjelom planiranih izdvojenih građevinskih područja izvan naselja ističu se gradovi Sveta Nedelja i Zaprešić.

Najmanje urbanizirane jedinice lokalne samouprave sa najmanjim udjelom planiranih površina za gradnju su u prvom redu općine Žumberak (tek 3%) i Farkaševac, a potom ih slijede općine Preseka, Pokupsko, Dubrava i Orle. Dakako, upravo te općine imaju i najveći udio slobodnih negradičnih površina. Najveći udio šuma imaju općine Kravarsko, Krašić i Žumberak te Grad Samobor, a najmanje općina Orle i Grad Sveta Nedelja. Poljoprivredne površine najzatupljenije su u Općini Orle. Veći udio vodnih površina imaju jedinice lokalne samouprave uz tokove rijeka Kupe i Save i tamo gdje su smješteni veći ribnjaci i šljunčare (Grad Sveta Nedelja, Općina Dubrava, Grad Velika Gorica, općine Orle, Pisarovina i Rugvica te Grad Jastrebarsko).

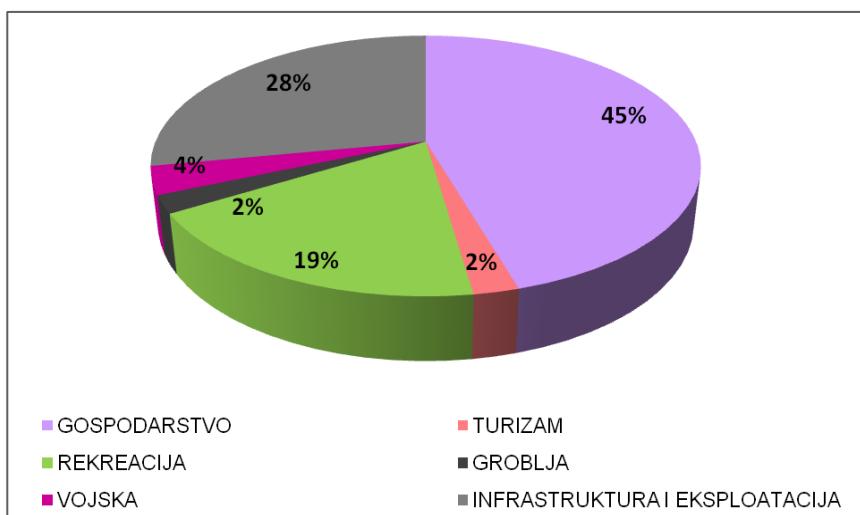
Najveći dio površina planiranih za izgradnju izvan naselja koja čine sa svojih 12.637 ha ukupno 4% površine županije, odnosi se na gospodarske djelatnosti (proizvodne, poslovne i turističke zone) s udjelom od 47% (oko 6.000 ha). Sa udjelom od 28% slijede infrastrukturne građevine, kamenolomi i gliništa (oko 3.500 ha). Uz postojeće, planirane su znatne nove športsko-rekreacijske zone od onih većih površina (golf igrališta), pa do manjih u ukupnoj površini od 2.354 ha. Groblja, čiji je smještaj planiran izvan naselja, zauzimaju površinu od ukupno 280 ha, a vojni objekti 438 ha.

Grafikon 8: Raspodjela planirane namjene i korištenja površina po gradovima i općinama

Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina, zaključno sa 31.3.2016.

Digitalna analiza PPUG/O: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, travanj 2016.

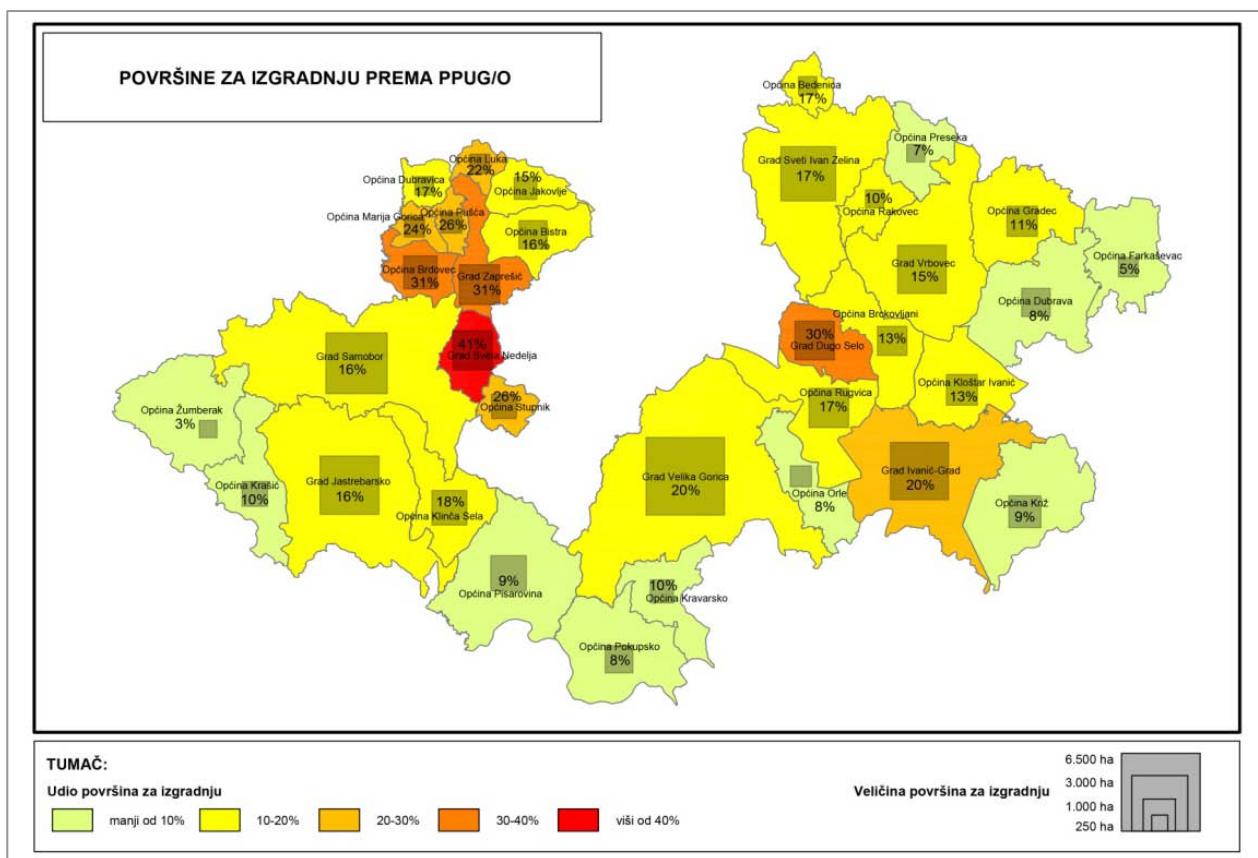

Grafikon 9: Struktura planiranih površina namijenjenih izgradnji izvan naselja

Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina, zaključno sa 31.3.2016.

Digitalna analiza PPUG/O: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, travanj 2016.

Promatrana po jedinicama lokalne samouprave, struktura površina namijenjenih izgradnji izvan naselja varira. Tako se odmah ističu općine Bedenica i Žumberak. Kod Općine Bedenica s preko 90%-tним udjelom prevladavaju infrastrukturne površine (planirana državna cesta), a u Općini Žumberak s oko 50% groblja. Općina Kloštar-Ivanić se izdvaja po nadprosječnom udjelu površina posebne namjene od oko 40%. Sa značajnijim udjelom površina turističkih zona izdvajaju se općine Pokupsko i Žumberak. Udio površina proizvodno-poslovnih zona u gradivim strukturama najveći je u općinama Rakovec i Brckovljani. Sa udjelom u površinama športsko-rekreacijske namjene (naročito golf igrališta) ističu se Grad Samobor (50%), zatim Općina Krašić te gradovi Jastrebarsko i Zaprešić. Potrebno je napomenuti još nekoliko specifičnosti. Od ukupno 34 jedinice lokalne samouprave u 9 su prisutni objekti posebne namjene, 7 nema utvrđenih športsko-rekreacijskih zona izvan naselja te ih je 15 bez i jedne turističke zone izvan naselja. Općina Žumberak jedina nema utvrđenih proizvodno-poslovnih zona izvan naselja.

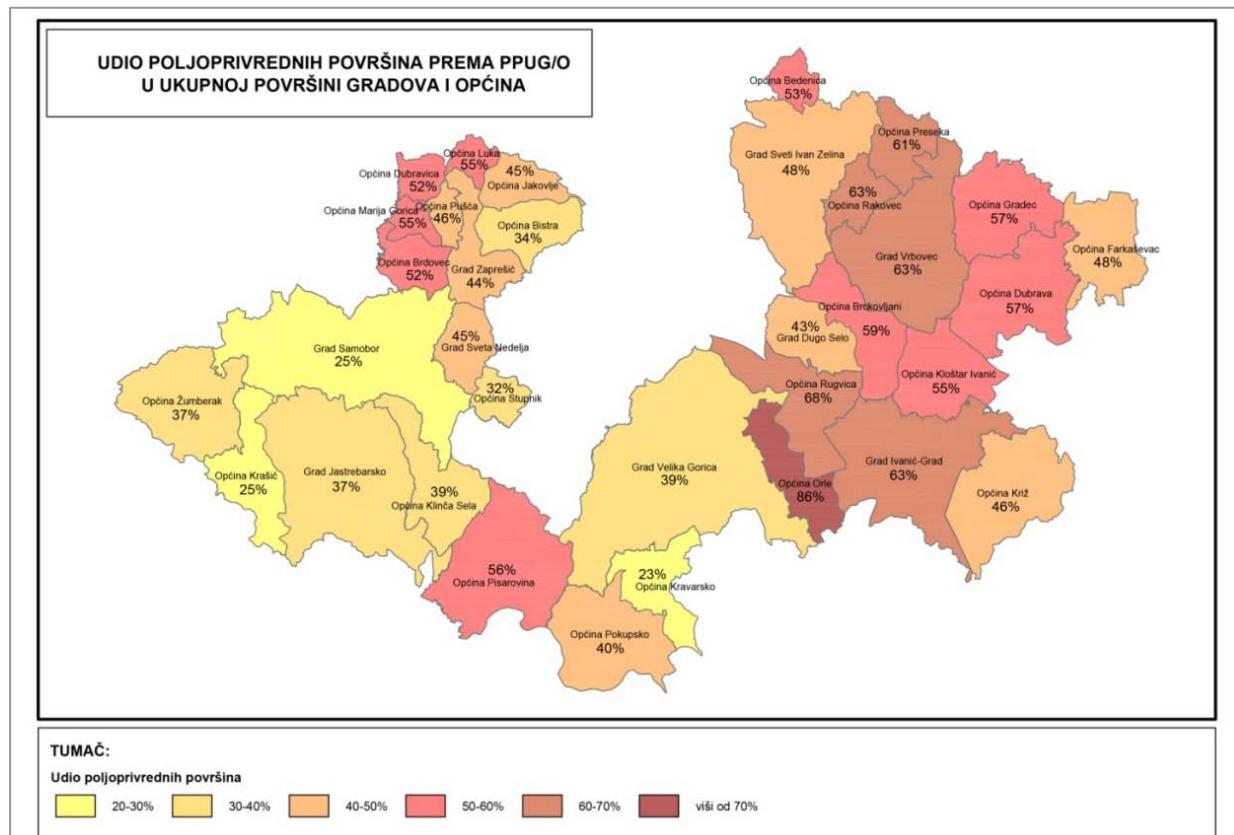
Slika 7: Udeo površina za izgradnju u ukupnoj površini gradova i općina

Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina, zaključno sa 31.3.2016.

Digitalna analiza PPUG/O: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, travanj 2016.

Obzirom na izmijenjenu metodologiju izračuna površina od one provedene u prethodnom Izvješću o stanju u prostoru, moguće je samo na informativnoj razini utvrditi trend korištenja površina utvrđenih PPUG/O-ima u proteklom četverogodišnjem razdoblju. Vidljivo je neznatno povećanje građevinskih područja naselja i gospodarskih zona na račun poljoprivrednih površina i to u najvećoj mjeri onih niže kvalitete. Osim toga, uočeno je i smanjene površina vojnih kompleksa, jer su isti postali neperspektivni i takvi predani od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske na korištenje gradovima i općinama.

Očito je da se prostornim planovima uređenja zadržava, jača i potiče daljnji urbani razvoj koji je izraženiji u neposrednom kontaktom području s metropolom, ali i na glavnim razvojnim osima: Zagreb – Zaprešić – Zabok, Zagreb – Sveta Nedelja – Samobor, Zagreb – Stupnik - Jastrebarsko, Zagreb - Velika Gorica, Zagreb – Dugo Selo – Ivanić-Grad, Zagreb – Dugo Selo – Vrbovec i Zagreb – Sveti Ivan Zelina. Preostali najveći udio površina i dalje čine poljoprivredne, šumske i vodne površine.

Slika 8: Udeo poljoprivrednih površina u ukupnoj površini gradova i općina

Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina na području Zagrebačke županije;
Digitalna analiza PPUG/O: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, travanj 2016.

2.2. Sustav naselja

2.2.1. Sustav središnjih naselja

Sustav središnjih naselja bitna je odrednica kvalitetnog prostornog uređenja i razvitka svake države a potom i županijske (regionalne) i gradske odnosno općinske (lokalne) razine. Time se usmjerava i kontrolira prostorna raspodjela stanovništva, potiče razvitak optimalne mreže naselja u svim dijelovima države usmjeravanjem gospodarskih djelatnosti i urbanotvornih funkcija te podržava razvoj ostalih gradskih i ruralnih naselja koja imaju nužne preduvjete.

Opredjeljenje za policentričan razvitak Republike Hrvatske, prema Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske iz 1997. godine, temeljeno je na postojećoj strukturi i sustavu naselja. Politika policentričnog razvoja kao važnog preduvjeta teritorijalne kohezije znači zalaganje za optimalni razmještaj stanovnika, djelatnosti, središnjih i drugih funkcija i infrastrukturnih sustava. Prema tome, određena središta trebala bi se razvijati zajednički, međusobno povezano i usklađeno unutar metropolitanskih odnosno aglomeracijskih područja, gradskih regija ili kao konurbacija, dijeleći međusobno funkcije svojstvene za odgovarajuće kategorije središnjih naselja te jačajući potrebne središnje funkcije posebice društvenu infrastrukturu.

Međutim, Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske – Nacrtom konačnog prijedloga iz 2015. godine (izrađenom na temelju Izvješća o stanju u prostoru Republike Hrvatske 2008. - 2012.), utvrđeno je da u proteklom planskom periodu na razini Republike Hrvatske policentrični koncept razvoja nije dostigao željenu razinu provedbe, a razlozi tome mogu se ponavljati nači u politici naseljavanja koja u prethodnom razdoblju nije bila bazirana na konkretnim mjerama, utvrđene su određene sektorske neusklađenosti planiranih razvojnih planova te nepostojanje sustava (kriterija) praćenja realizacije planiranih mera kojima bi se naročito pratili dinamični i kvalitativni pokazatelji na terenu te prema potrebi provodile korektivne mјere. Dodatna otežavajuća okolnost koja ide u prilog navedenom stanju jest trend smanjenja (broja) javnih sadržaja, povećanje broja nezaposlenih, gubitak proizvodnih i uslužnih djelatnosti te slabljenje mogućnosti opskrbe osobito u manjim naseljima (djelomično i zbog utjecaja ekonomske krize i recesije).

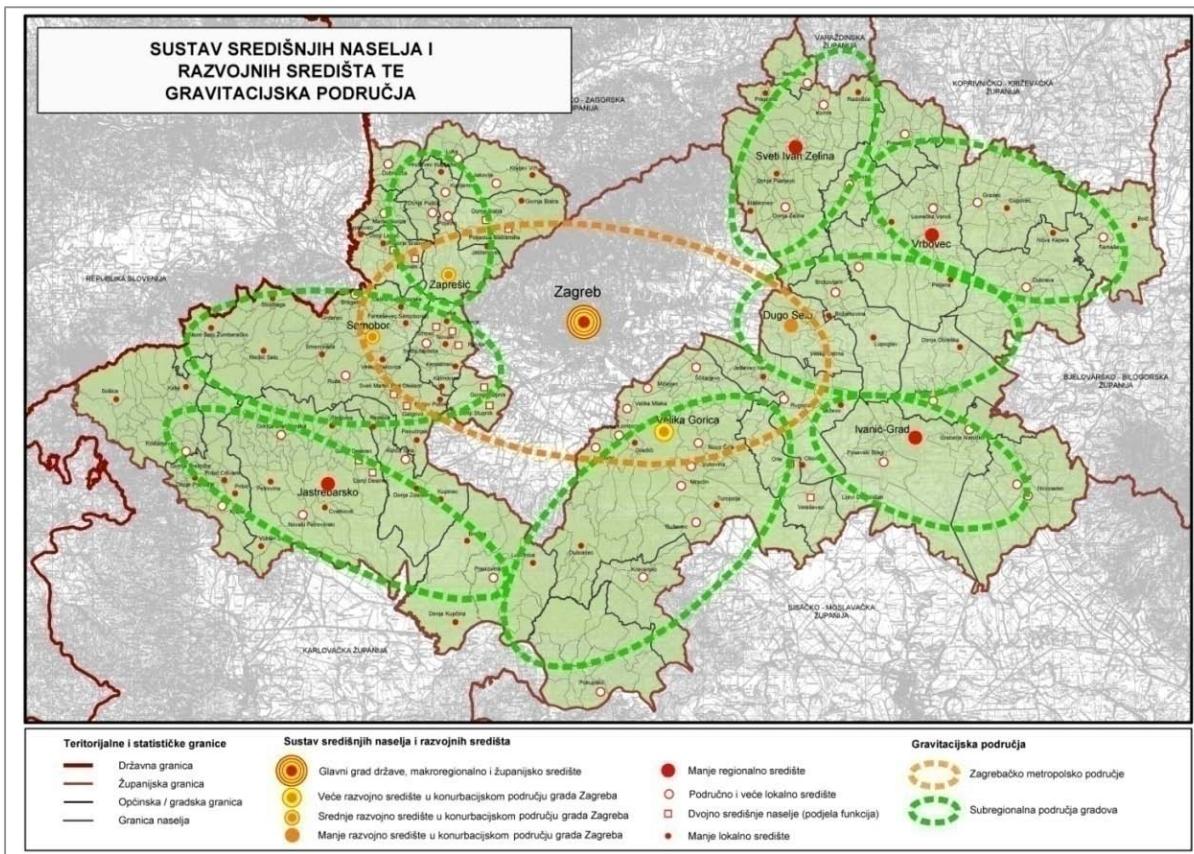
Polazeći od smjernica iz Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, sustav središnjih naselja i razvojnih središta za prostor Zagrebačke županije utvrđen je Prostornim planom Županije. U skladu s utvrđenim sustavom iz Prostornog plana Županije, jedinice lokalne samouprave u svojim su prostornim planovima primjenile temeljni ustroj i podjelu na razvojna, regionalna i lokalna središta, ali su ga i dijelom prilagodile obzirom na svoje lokalne karakteristike i prostorno – razvojne mogućnosti, stvarajući nešto gušću mrežu lokalnih središta i pridruženih središnjih funkcija.

U središnjim naseljima i razvojnim središtima razmještene su pojedine društvene i gospodarske djelatnosti, osobito one koje pripadaju skupini središnjih uslužnih funkcija (uprava, pravosuđe, školstvo, kultura, umjetnost, sport, zdravstvo i socijalna skrb, financije, trgovina i sl.). U proteklom četverogodišnjem razdoblju nije bilo promjena u područnom ustroju koje bi se odnosile na područje Zagrebačke županije.

Sagledavajući prostor Zagrebačke županije u proteklom četverogodišnjem razdoblju obzirom na utvrđeni sustav središnjih naselja i razvojnih središta te primjenjujući kriterije koji uključuju regionalnu pripadnost, geografske specifičnosti pojedinih područja, postojeću administrativno – teritorijalnu podjelu, demografska i prostorno – fizička obilježja i ograničenja, mogućnosti prometne povezanosti te prostorno razvojnog odnosa prema gradu Zagrebu, razlikujemo 8 temeljnih subregionalnih ustrojstvenih prostorno – planerskih cjelina koje čine jedinice lokalne samouprave sa svojim naseljima te pripadajućim utjecajnim i gravitacijskim područjima: Samobor, Zaprešić, Velika Gorica, Dugo Selo, Jastrebarsko, Ivanić-Grad, Vrbovec i Sveti Ivan Zelina.

Među nabrojanim jedinicama lokalne samouprave u najbližem prstenu oko Zagreba, unutar tzv. Zagrebačkog metropskog područja, svojom veličinom i funkcijama posebno se ističu gradovi s pripadajućim subregionalnim područjima: Samobor, Zaprešić, Velika Gorica i Dugo Selo (a u ovu skupinu može se ubrojiti i Sveta Nedelja koja 2006. godine dobiva status Grada).

Za njima svojom veličinom, značenjem i utjecajem, u drugom krugu središta oko Zagreba, slijede gradovi Jastrebarsko, Ivanić-Grad, Vrbovec i Sveti Ivan Zelina, svi zajedno kao bivša općinska i zatim međuočinska i nadlokalna manja regionalno razvojna središta unutar Zagrebačke gradske regije.

Slika 9: Sustav središnjih naselja i razvojnih središta u Zagrebačkoj županiji te gravitacijska područja;

Izvor: Prostorni plan Zagrebačke županije (Elaborat pročišćenog teksta Odredbi za provođenje i Grafičkog dijela Plana - Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, listopad 2015.) i Stručna podloga za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije iz područja demografije (autor: dr.sc. Nada Rajić, 2015.);

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

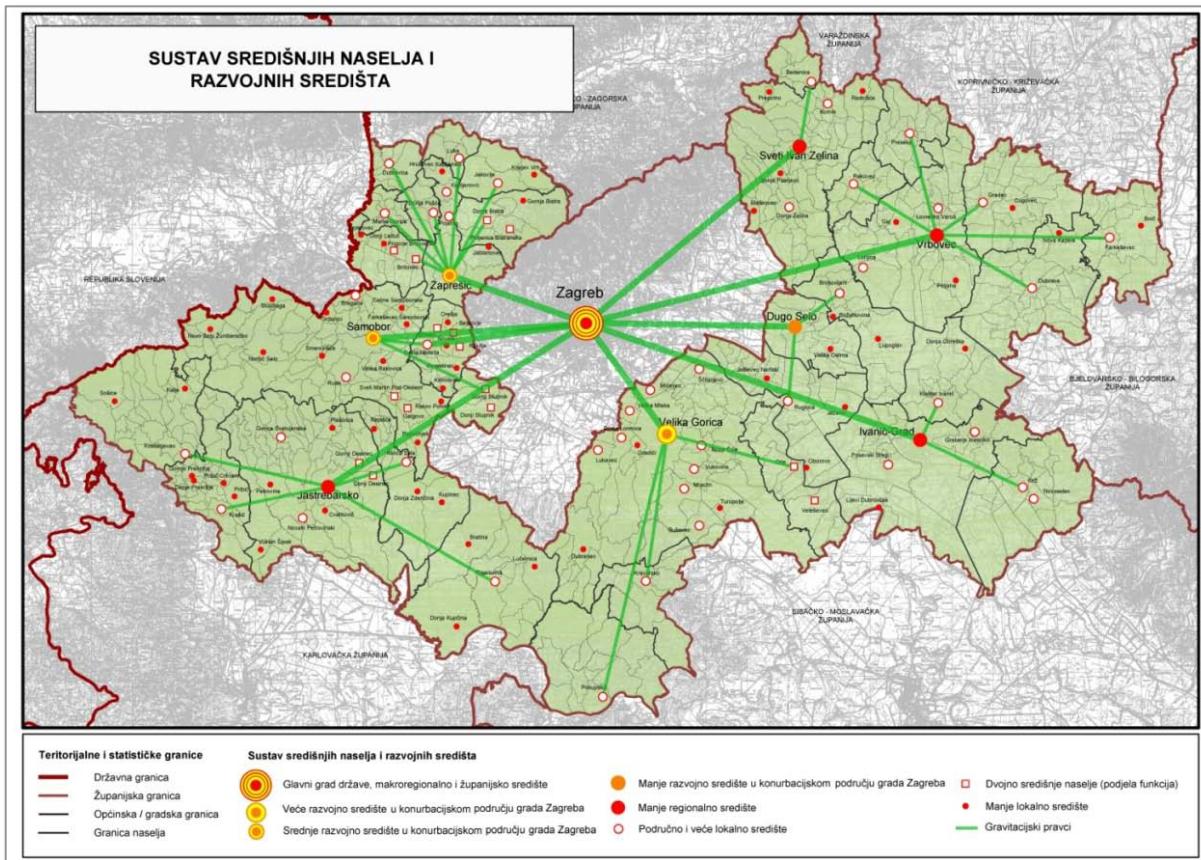
Unutar šireg prostora Zagrebačke županije, u određenom odnosu i udaljenosti prema najbližemu središtu grada, a raspoređena unutar svojih manjih gravitacijskih jedinica, nalazi se sljedećih 50-tak planiranih područnih važnijih i većih lokalnih - malih razvojnih središta, od kojih većina njih predstavlja središta općina. Slijedi 60-tak drugih manjih lokalnih poticajno razvojnih središta (pomoćnih središnjih naselja), koja trebaju nadomjestiti ona veća i važnija središta u slabije naseljenim i slabije pristupačnim područjima, dakle koja se sasvim približuju ostalom stanovništvu Županije s nekoliko najpotrebnijih usluga stanovništvu u svakodnevnom životu.

Analizirajući proteklo četverogodišnje razdoblje mogu se uočiti pozitivni pomaci u prometnoj povezanosti središnjih naselja pa tako i šireg prostora Županije što je uzrokovano jasno utvrđenim razvojnim strategijama lokalne razine koje se nastavljaju provoditi kroz izmjene i dopune prostornih planova te međusobno usklađenje istih u skladu s Prostornim planom Županije, jačanjem teritorijalne konkurentnosti i održivog razvoja te sve bržim protokom informacija uz primjenu potvrđenih tehničkih, planskih i ekonomskih rješenja.

Obzirom na demografski aspekt u proteklom razdoblju koji se razmatra ovim Izvješćem prisutan je trend pada broja stanovnika grada Zagreba, dok se u rubnim područjima bilježi pozitivni priljev stanovništva odnosno prosperitet razvojnih središta u širem konurbacijskom području grada Zagreba odnosno područja Županije.

Razlog istome može se tumačiti ekonomsko – socijalnim uvjetima te kvalitetom i skupoćom života u gradu Zagrebu, gradnjom i opremanjem infrastrukture kojom se razvojna i manja regionalna središta sve bolje povezuju s gradom Zagrebom, postupnom integracijom središnjih uslužnih funkcija van gustog gradskog područja, izmještanjem i većom fleksibilnošću manjih gospodarskih subjekata koji uspješno posluju izvan grada Zagreba te naporima Županije da se usklađenjem prostornih planova sa zahtjevima i strategijama razvoja jedinica lokalne samouprave, projektima, potporama, savjetovanjima i ulaganjem u poduzetničke resurse preseli razvojni moment na šire područje Županije.

Iz navedenog se može izvesti zaključak da je aktivna prostorna politika proteklog razdoblja uspjela ostvariti temelje održive prostorne strukture, ublažiti negativne procese te pokazati da predloženi sustav središnjih naselja pozitivno utječe na cjeloviti oporavak šireg županijskog prostora.

Slika 10: Sustav središnjih naselja i razvojnih središta u Zagrebačkoj županiji te gravitacijski pravci;

Izvor: Prostorni plan Zagrebačke županije (Elaborat pročišćenog teksta Odredbi za provođenje i Grafičkog dijela Plana - Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, listopad 2015.) i Stručna podloga za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije iz područja demografije (autor: dr.sc. Nada Rajić, 2015.);

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

U sljedećem planskom razdoblju potrebno je nastaviti s procesima koji potiču decentralizaciju stanovništva i nekih funkcija iz većih gradova prema većem broju gradskih i lokalnih središta, čime će se u tom prostoru poticati njihov daljnji razvitak, a pod njihovim utjecajem i pokretačkim djelovanjem trebaju se najprije ublažiti ili zaustaviti negativni demografski i gospodarski procesi u okolnom području, a postupno, uz preobražaj pojedinih samostalnih naselja, trebaju se zajednički razvijati pojedini gradovi i njihove okolice, odnosno sva ostala urbana središta i njihova gravitacijska područja. U tom kontekstu nastaviti će se razvoj Zagrebačke županije i nastaviti postupno preobražavanje pojedinih njezinih dijelova.

Posebnu pažnju treba posvetiti zaustavljanju daljnje depopulacije područja Žumberka, Vukomeričkih gorica i nekih prigorskih područja, posavskog i pokupskog područja gdje treba razvijati odgovarajuća veća i manja lokalna središta te uspostaviti bolju prometnu povezanost, za što su osnovni preduvjeti osigurani kroz prostorno plansku dokumentaciju te sustav središnjih naselja koji je također u dokumentima prostornog uređenja.

USPOSTAVA URBANIH PODRUČJA

Također je bitno naglasiti da je ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju postalo nužno prilagoditi smjernice šireg regionalnog razvoja okvirima održivog urbanog planiranja u skladu s ciljevima i kriterijima Europske unije, a koji se posebno odnose i na učinkovitije korištenje fondova Europske unije. Donošenjem Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 147/14) utvrđeni su zakonski i programski okviri za provedbu politike regionalnog razvoja u skladu sa smjernicama Europske unije. Osnovu navedenog Zakona čini obveza uspostave urbanih područja koja čine područja velikih urbanih aglomeracija (gradovi Zagreb, Split, Rijeka i Osijek) te druga veća, odnosno manja urbana područja. Kao osnovne kriterije za uključivanje jedinica lokalne samouprave u urbana područja Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU predložilo je dva kriterija: kriterij udjela zaposlenih dnevnih migranata u središte urbanog područja od minimalno 30% i kriterij prostornog kontinuiteta.

Odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske propisano je da ministar nadležan za regionalni razvoj na prijedlog grada, sjedišta urbane aglomeracije, uz prethodno mišljenje svih lokalnih jedinica uključenih u pojedinu aglomeraciju i ministarstva nadležnog za prostorno uređenje odlukom utvrđuje jedinice lokalne samouprave, odnosno gradove i općine koje ulaze u sustav urbane aglomeracije.

URBANA AGLOMERACIJA ZAGREB

Temeđem navedenog Grad Zagreb, kao sjedište urbane aglomeracije, pokrenuo je postupak definiranja Konačnog prijedloga obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb koja bi obuhvaćala sljedeće jedinice lokalne samouprave: Grad Zagreb, Grad Donja Stubica, Grad Dugo Selo, Grad Jastrebarsko, Grad Oroslavje, Grad Samobor, Grad Sveta Nedelja, Grad Sveti Ivan Zelina, Grad Velika Gorica, Grad Zabok, Grad Zaprešić, Općinu Bistra, Općinu Brckovljani, Općinu Brdovec, Općinu Dubravica, Općinu Gornja Stubica, Općinu Jakovlje, Općinu Klinča Sela, Općinu Kravarsko, Općinu Luka, Općinu Marija Bistrica, Općinu Marija Gorica, Općinu Orle, Općinu Pisarovina, Općinu Pokupsko, Općinu Pušća, Općinu Rugvica, Općinu Stubičke Toplice, Općinu Stupnik i Općinu Veliko Trgovišće.

Slika 11: Urbana aglomeracija Zagreb;

Izvor: Republika Hrvatska, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU;

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Sukladno odredbama Zakona, prije definiranja Konačnog prijedloga obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb, Grad Zagreb je uputio zahtjev za dostavu prethodnih mišljenja na isti navedenim jedinicama lokalne samouprave. Po pribavljenim mišljenjima jedinica lokalne samouprave, također sukladno odredbama Zakona, na Konačni prijedlog obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb zatraženo je i prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za prostorno uređenje. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja dalo je prethodno mišljenje da nema primjedbi na isti. Po pribavljenim prethodnim mišljenjima jedinica lokalne samouprave i Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja, ministar nadležan za regionalni razvoj, na prijedlog Grada Zagreba kao sjedišta Urbane aglomeracije Zagreb, donio je Odluku o ustrojavanju Urbane aglomeracije Zagreb.

Nakon osnivanja Urbane aglomeracije Zagreb, u skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, kao sljedeći korak utvrđena je obveza izrade Strategije razvoja urbanog područja Zagreb. Strategija razvoja urbanog područja Grada Zagreba predstavlja temeljni strateški dokument kojim se određuju ciljevi i prioriteti razvoja urbanog područja te je nužna za daljnji planirani razvoj šireg urbanog područja kao i pripadajućeg dijela Zagrebačke županije. U vrijeme izrade ovog Izvješća u tijeku je izrada navedene Strategije.

2.2.2. Društvena infrastruktura

Razvitak društvenih djelatnosti, za koje su nadležne javne službe (uprava, pravosuđe, prosvjeta, visoko školstvo i znanost, kultura, zdravstvo, socijalna skrb i sport), udruge građana, političke stranke, vjerske zajednice i druge organizacije u svezi s njihovim glavnim obilježjima i svojstvima, rezultat je prirodnih, gospodarskih, društvenih i kulturnih polazišta i njihovih strateških ciljeva u prostoru. Razvitak javnih službi, tj. njihova struktura, razmještaj i dimenzioniranje, moraju slijediti razvoj i razmještaj njihovih korisnika, i ujedno podizati i poboljšavati standard i kvalitetu života stanovništva. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju 2013. godine te postupnom primjenom Europskog pravnog poretka, sve je prisutniji trend prema kojem se pojam javnih službi proširuje djelatnostima koje, osim javnog, imaju i komercijalni odnosno gospodarski karakter. Mreža i sadržaji društvenih djelatnosti razmatrani su analizom važećeg zakonodavstva, prostorno planske dokumentacije, prostornih standarda, procjena, planova i odluka te pitanja važnih za dimenzioniranje pojedinih segmenata mreža. Analiza stanja je dana za glavne skupine pojedinih djelatnosti, iako se unutar tih skupina razlikuju brojne podskupine i još brojnije institucije raznih razina, nadležnosti i uslužnosti te njihov utjecaj u prostoru.

USTANOVE JAVNIH SLUŽBI

Mreža javnih službi osigurava, u skladu s propisima za sadržaje državne uprave, područne (regionalne) i lokalne samouprave te ostale upravne službe i institucije, prostorne uvjete rada i razvoja. Na isti način obuhvaćene su i potrebe za pravosudne funkcije (sudovi, odvjetništvo, pravobraniteljstvo, javno bilježničke službe i dr.).

Upravne funkcije odgovaraju novom političko-teritorijalnom ustroju u zemlji, odnosno organizaciji lokalne uprave i samouprave, a raspoređene su prema zakonskim i podzakonskim aktima od razine države, županije, preko gradova i općina do pojedinih naselja. Na razini županije obavljaju se poslovi propisani odgovarajućim zakonima. Za obavljanje poslova regionalne samouprave na području Zagrebačke županije ustrojeni su županijski upravni odjeli i njihove ispostave u središtima gradova.

Pravosudne funkcije organizirane su i razmještene u skladu s uspostavljanjem pravosuđa, kao jednog od tri samostalna segmenta hrvatske vlasti, također na temelju zakona i podzakonskih akata i na razini županije, gradova i općina. Reorganizacijom pravosudnog sustava od 1. siječnja 2015. godine prema podacima Ministarstva pravosuđa, na području Zagrebačke županije nalaze se dijelovi mreže pravosudnih tijela:

- Županijski sud u Velikoj Gorici,
- Općinski sud u Velikoj Gorici i njegove stalne službe u Ivanić-Gradu i Vrbovcu,
- Prekršajni sud u Velikoj Gorici i njegove stalne službe u Ivanić-Gradu i Vrbovcu,
- stalne službe u Dugom Selu i Svetom Ivanu Zelini Općeg građanskog suda u Zagrebu,
- stalne službe u Jastrebarskom, Samoboru i Zaprešiću Općinskog suda u Novom Zagrebu.

Od Državnog odvjetništva, kao samostalnog i neovisnog pravosudnog tijela, na području Zagrebačke županije nalazi se:

- stalna služba u Samoboru Općinskog državnog odvjetništva u Novom Zagrebu,
- Općinsko državno odvjetništvo u Velikoj Gorici i njegova Stalna služba u Ivanić-Gradu.

USTANOVE PREDŠKOLSKOG ODGOJA

Programi predškolskog odgoja i obrazovanja te skrbi djece predškolske dobi ostvaruju se u dječjim vrtićima (državni vrtići, vrtići vjerskih zajednica te privatni vrtići) i drugim pravnim osobama (osnovnim školama, pri zdravstvenim ustanovama za djecu s teškoćama u razvoju, pri socijalnim ustanovama za djecu s teškoćama u razvoju, kao igraonice u knjižnicama, kraći programi pri sportskim ustanovama, kraći programi pri kulturnim ustanovama te kraći programi pri udrugama) koje ostvaruju programe predškolskog odgoja.

U Zagrebačkoj županiji, prema službenim podacima za predškolsku godinu 2014./2015. godine, djeluje 98 dječjih vrtića koji zbrinjavaju ukupno 10.446 djece. Od ovog broja 68 dječjih vrtića osnovano je od strane Države te zbrinjavaju 8.291 djece, 27 dječjih vrtića osnovano je od strane privatnih osoba te zbrinjavaju ukupno 2.023 djece, a 3 dječja vrtića osnovale su vjerske zajednice u kojima se zbrinjava 132 djece.

Šest općina Zagrebačke županije nema organiziranog predškolskog odgoja (Bedenica, Kravarsko, Orle, Pisarovina, Pokupsko, Žumberak).

OSNOVNE ŠKOLE

Prema podacima Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Zagrebačke županije, osnovnoškolsko obrazovanje u školskoj godini 2015./2016. na području Zagrebačke županije provodilo se u 47 osnovnih škola sa ukupno 26.144 učenika u 1.358 razrednih odjela. U promatranom četverogodišnjem razdoblju broj razrednih odjela se povećao za 53, a broj učenika smanjio za oko 1%.

Mreža osnovnih škola obuhvaća sve gradove i općine Zagrebačke županije na način da svaka jedinica lokalne samouprave ima barem jednu osnovnu školu, a najveći broj osnovnih škola nalazi se na područjima gradova Velika Gorica (8) i Samobor (5). Osim redovitih osnovnih škola, na području Županije nalaze se i dvije osnovne škole za djecu i mladež s teškoćama u razvoju (također u gradovima Velika Gorica i Samobor), kao i šest osnovnih glazbenih škola (u gradovima: Ivanić-Grad, Samobor, Velika Gorica, Vrbovec, Dugo Selo i Jastrebarsko).

U proteklom razdoblju na području Zagrebačke županije izgrađeno je nekoliko školskih objekata: izgrađene su i opremljene nove osnovne škole u Svetoj Nedelji i Klinča Selu, izgrađena je školska dvorana osnovne škole u Brdovcu te je uređeno i dograđeno nekoliko školskih objekata. U tijeku su (2016.) radovi na dogradnji osnovnih škola u Bistri i Bedenici. Prema podacima Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu u sljedećem planskom razdoblju planira se izgradnja nove škole u Jastrebarskom i dvodijelne dvorane škole u Klinča Selu te nekoliko dogradnji i obnova postojećih školskih objekata.

SREDNJE ŠKOLE

Prema podacima Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu, u školskoj godini 2015./2016. na području Zagrebačke županije postoji 15 srednjih škola sa ukupno 329 razrednih odjela koje pohađa ukupno 7.380 učenika (u pripremnom i srednjoškolskom programu). Od toga čak se 5 škola nalazi u Velikoj Gorici i 4 u Samoboru. U promatranom četverogodišnjem razdoblju broj razrednih odjela se povećao za 13, a broj učenika smanjio za oko 3%.

UČENIČKI DOMOVI

Na području Zagrebačke županije djeluje jedan dom za smještaj i prehranu učenika srednjih škola u Ivanić-Gradu smještajnog kapaciteta za 120 učenika. U školskoj godini 2015./2016. u domu je bio smješten 101 učenik.

USTANOVE VISOKOG ŠKOLSTVA, ZNANOSTI I TEHNOLOGIJE

Na području Zagrebačke županije danas postoje dvije visokoškolske ustanove, od 135 visokih učilišta koliko ih postoji u Hrvatskoj. To su visoko učilište u Velikoj Gorici i privatno visoko učilište u Zaprešiću.

USTANOVE KULTURE I ŠPORTA

Mreža ustanova za kulturu, informiranje i tjelesnu kulturu obuhvaća knjižnice, kazališta, kinematografe, muzeje, javne glazbene ustanove, otvorena ili pučka učilišta, arhive, javna glasila – televizijske i radio postaje, izdavačke ustanove, umjetničke organizacije, informativne službe, zajednice i udruge tehničke kulture i dr. Prema podacima Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu na području Županije nalazi se 13 knjižnica, 2 centra za kulturu, 9 pučkih otvorenih učilišta te 11 muzeja. Zagrebačka županija posjeduje raznoliku i bogatu kulturnu baštinu koja obuhvaća dijapazon pokretne i nepokretne baštine (npr. Spomen soba Blaženog Alojzija Stepinca u Krašiću, cistercitski samostan i franjevačke samostane sa samostanskim knjižnicama, marijanska svetišta i najposjećenija proštenja, arheološki park Andautonija u Ščitarjevu te park skulptura u Jakovlju).

Županija, također, potiče razvoj javnih potreba u športu te izgradnju i održavanje športskih objekata i drugih sadržaja i nekretnina za potrebe športa, rekreacije, zabave i odmora stanovnika i drugih korisnika. Primjenom dokumenta konačnog prijedloga Programa razvoja športa Zagrebačke županije 2008. – 2016. te aktivnošću Zajednice športskih udruženja i saveza Zagrebačke županije (najviše nevladino županijsko športsko tijelo u koje se udružuju županijski granski športski savezi, zajednice športskih udruženja gradova i općina Zagrebačke županije, te druge udruženje čija je djelatnost od značaja za razvoj športa u Zagrebačkoj županiji) potiče se rad zajednica i udruženja tehničke kulture, nabava i održavanje opreme i objekata tehničke kulture od interesa za Županiju, gradove i općine, te organizacija sportskih natjecanja, briga o kategoriziranim sportašima i promicanje stručnog rada u športu.

ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE USTANOVE

Od zdravstvenih ustanova u Zagrebačkoj županiji djeluje Dom zdravlja Zagrebačke županije, Ljekarne Zagrebačke županije, Specijalna bolnica za kronične bolesti dječe dobi Gornja Bistra, Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Naftalan, Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije te Zavod za hitnu medicinu Zagrebačke županije. U promatranom razdoblju nije bilo značajnih projekata koji se odnose na objekte zdravstvene zaštite i socijalne skrbi.

Dom zdravlja Zagrebačke županije temeljni je nositelj zdravstvene zaštite na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti. Dom zdravlja u svom sastavu ima: obiteljsku (opću) medicinu, stomatološku zdravstvenu zaštitu, zdravstvenu zaštitu žena, zdravstvenu zaštitu dojenčadi i predškolske djece, medicinu rada, laboratorijsku, radiološku i drugu dijagnostiku, sanitetski prijevoz, fizikalnu medicinu i patronažu. Kroz Dom zdravlja građanima se pruža i manji dio specijalističke zdravstvene zaštite, dok se veći dio specijalističke zdravstvene zaštite, kao i bolničko liječenje obavlja u bolnicama u Zagrebu. Dom zdravlja ima 8 ispostava u okviru kojih djeluje 48 područnih ambulanti. Ravnateljstvo Doma zdravlja smješteno je u Samoboru.

Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije svoju djelatnost obavlja u osam gradova u Zagrebačkoj županiji, u svakom gradu djeluje higijensko-epidemiološki odjel te odjel školske i sveučilišne medicine dok u Ivanić-Gradu djeluje mikrobiološki laboratorij, a u Zaprešiću i Samoboru Služba za prevenciju ovisnosti. Služba prevencije ovisnosti ordinira i u drugim gradovima u Županiji prema utvrđenom rasporedu a u suradnji s gradskim društvima Crvenog križa. Sjedište Zavoda je u Zagrebu, dok je sjedište uprave u Zaprešiću. Zavod za javno zdravstvo je ujedno nositelj većine preventivnih programa na području Županije te sudjeluje u provođenju jednog međunarodnog (europskog) projekta.

Ljekarne Zagrebačke županije osiguravaju opskrbu i izradu lijekova te opskrbu medicinskih proizvoda stanovništvu, zdravstvenim ustanovama i drugim pravnim osobama te zdravstvenim radnicima koji obavljaju privatnu praksu, a isto tako obavljaju i druge djelatnosti sukladno Zakonu. Ljekarne Zagrebačke županije obavljaju djelatnost kroz 17 ljekarničkih jedinica (podružnica), od čega je 16 podružnica na području županije.

Zavod za hitnu medicinu Zagrebačke županije organiziran je kroz osam ispostava, u osam gradova, i radi u prostoru Doma zdravlja. U Mreži hitne medicine za Zagrebačku županiju utvrđeno je trenutno: 30 T1 timova (Samobor-5, Velika Gorica-5, Zaprešić-5, Vrbovec-5, Dugo Selo-5, Jastrebarsko-5), 10 T2 timova (Velika Gorica-5, Pisarovina-5) i 2 dežurstva (Ivanić-Grad i Sv. Ivan Zelina). Gradovi u kojima je utvrđeno dežurstvo nemaju status ispostave.

Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju „Naftalan“ nalazi se u Ivanić-Gradu. Djelatnost ustanove je medicinska rehabilitacija, fizikalna medicina, reumatologija i dermatovenerologija. Specijalna bolnica u liječenju koristi prirodne ljekovite činitelje: naftalansko ulje i termomineralne vode. Bolnica raspolaže sa ukupno 250 kreveta, od čega je 26 kreveta višeg smještajnog nivoa. U promatranom razdoblju ustanova je osnovala trgovачko društvo „Ivalan Terme“ d.o.o. koje se bavi razvojem, proizvodnjom i prodajom preparata iz naftalanskog ulja.

Specijalna bolnica za kronične bolesti dječe dobi Gornja Bistra je specijalna zdravstvena ustanova smještena u dvorcu Oršić u Gornjoj Bistri. U njoj se liječe pacijenti u dobi 0 do 18 godina koji boluju od kroničnih, uglavnom invalidirajućih i neizlječivih bolesti i stanja. Provođenje bolničke i specijalističko konzilijarne zdravstvene zaštite bolesnika oboljelih od kroničnih bolesti predviđeno je u obimu od 110 postelja, te radom kroz specijalističku pedijatrijsko-neurološku ambulantu.

Dvorac Oršić u kojem je smještena dječja bolnica krajnje je neodgovarajući bolnički prostor, a čak i uslijed temeljite rekonstrukcije ne bi udovoljio potrebnim bolničkim standardima te se iz tog razloga u sljedećem vremenskom periodu planira izgradnja nove bolnice, a u realizaciju tog projekta uključeni su Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo kulture, Zagrebačka županija, Općina Donja Bistra i sama Specijalna bolnica.

Programi i projekti

Prema podacima Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Zagrebačke županije, u proteklom razdoblju financirali su se programi i projekti udrugama i drugim neprofitnim organizacijama čije je područje djelovanja zdravstvenog, socijalnog, humanitarnog i sličnog značenja. U tu su kategoriju uključeni programi u području brige za branitelje Domovinskog rata, brige za umirovljenike i osobe starije životne dobi, programi u području zaštite od nasilja u obitelji te programi ostalih zdravstvenih i socijalno-humanitarnih udrugama. Program Društva Crvenog križa Zagrebačke županije, kao humanitarne organizacije, financira se sukladno Zakonu o Hrvatskom Crvenom križu. Od 2015. godine, sufincancira se pružanje usluge pomoći u kući na području

općina Pisarovine i Žumberak za 100-tinjak osoba koje to pravo ne ostvaruju temeljem uvjeta utvrđenih Zakonom o socijalnoj skrbi.

2.2.3. Prostori za razvoj naselja

U dokumentima prostornog uređenja prostori za razvoj naselja utvrđuju se građevinskim područjima naselja. Uvjeti određivanja i kriteriji dimenzioniranja građevinskih područja naselja propisani su Prostornim planom Zagrebačke županije u skladu sa smjernicama iz Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske. Temeljem toga, prostornim planovima uređenja gradova i općina utvrđuju se i detaljno prikazuju granice građevinskih područja naselja. Građevinska područja naselja podijeljena su na izgrađeni i neizgrađeni dio. Izgrađeni dio predstavlja područje uređenja, rekonstrukcije i sanacije postojeće strukture naselja, a neizgrađeni dio predstavlja prostor rezerviran za daljnje širenje naselja novom izgradnjom.

IZGRAĐENOST GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA

Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova („Narodne novine“, broj 106/98, 39/04, 45/04 - ispravak, 163/04 i 9/11) utvrđen je obvezni iskaz prostornih pokazatelja prema kojem je za građevinska područja naselja potrebno iskazati uz ukupnu površinu i površinu izgrađenog dijela. Dijelom zbog zakonskih odredbi, a dijelom zbog primjene različitih metodologija stručnih izrađivača prostornih planova, razlikuje se prikaz izgrađenog dijela građevinskog područja od prostornog plana do plana odnosno od naselja do naselja.

Do 1. siječnja 2014. godine u primjeni je bio Zakon o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12 i 55/12) kojim izgrađeno građevinsko područje čine izgrađene i uređene građevne čestice i druge površine privedene različitoj namjeni kao i neizgrađene i neuređene čestice zemljišta površine do 5.000 m^2 koje s izgrađenim dijelom građevinskog područja čine prostornu cjelinu. Neizgrađene i neuređene čestice zemljišta ukupne površine veće od 5.000 m^2 čine neizgrađeni dio građevinskog područja za koje je sukladno istom Zakonu bila propisana obveza donošenja provedbenih prostornih planova (UPU, DPU). Kako bi se, sukladno naputku nadležnog Ministarstva, smanjio broj izrade provedbenih prostornih planova, prostornim planovima uređenja znatno se povećao udio izgrađenog dijela građevinskog područja. Ovo se naročito odnosilo na naselja položena obostrano uz prometnicu, gdje ih je realno bilo prikazati da su u cijelosti izgrađena i uređena. Za ona naselja za koja je bio na snazi provedbeni prostorni plan (UPU) prikaz udjela izgrađenosti i neizgrađenosti ostao je uglavnom nepromijenjen.

Stoga, prikaz stanja izgrađenosti u prostornim planovima uređenja treba smatrati aproksimativnim te bez detaljne analize ažurnih digitalnih ortofoto planova nije moguće utvrditi pravu sliku zaposjednutosti zemljišta, što je vidljivo usporedbom podataka u posljednjih 16 godina.

Za potrebe izrade osnovnog Prostornog plana Zagrebačke županije, Zavod je u siječnju 2000. godine izvršio analizu tadašnje važeće prostorno-planske dokumentacije i zračnih snimaka. Analizom zračnih snimaka je utvrđena stvarna izgrađenost građevinskih područja naselja od 37,21%. Trinaest godina poslije, za potrebe izrade prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije, Zavod je pregledom prostornih planova uređenja gradova i općina utvrdio da je izgrađenost građevinskih područja naselja iznosila 63,42%, a za ovo Izvješće iznosila je 69,63%. Podatak iz 2000. godine temelji se na ortofoto snimkama, a posljednja dva na prostornim planovima. Jasno je, da se od 2000. do 2013. izgrađenost nije mogla povećati za čak 46,37%, odnosno da se u tom razdoblju nije mogla povećati zaposjednutost prostora za preko 6.000,00 ha novom izgradnjom. Ovaj trend se nastavio i u razdoblju od 2013. do 2016. godine kad je godišnji „porast“ izgrađenosti iznosio čak 1.027,70 ha.

Ovdje se nameće zaključak da izgrađenost građevinskih područja naselja u prostornim planovima ne prikazuje stvarnu izgrađenost zemljišta, jer se u izgrađeno zemljište pribraja zemljište koje je u većoj ili manjoj mjeri neizgrađeno, ali uređeno.

referentna godina	ukupna površina GPN na području Zagrebačke županije (ha)	izgrađeni dio GPN		prosječni godišnji porast izgrađenog zemljišta za razdoblje	
		(ha)	%	2000.-2013.	2013.-2016.
2000.	37.000,68	13.769,38	37,21	491,20 ha	-
2013.	31.779,44	20.155,03	63,42		1.027,70 ha
2016.	33.374,25	23.238,14	69,63		

Tablica 7: Pregled izgrađenosti građevinskih područja naselja (GPN) Zagrebačke županije za razdoblje 2000.-2016.

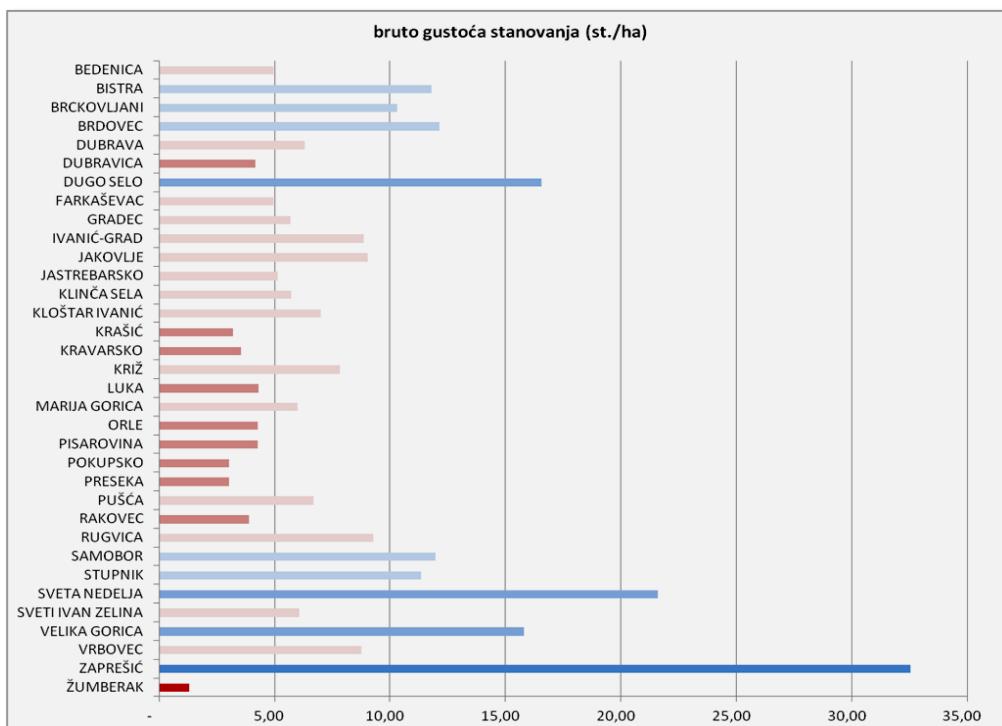
Izvor: Analiza građevinskih područja za 697 naselja Zagrebačke županije, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, siječanj 2000., Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008.-2012., Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, travanj 2013. i Digitalna analiza PPUG/O, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, travanj 2016.

UREĐENOST GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA

Početkom 2014. godine, na snagu je stupio Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13). Njime se utvrđuje obveza gradova i općina da u prostornim planovima uređenja detaljnije razluče neizgrađene i neuređene dijelove građevinskih područja od neizgrađenih uređenih dijelova istih. Neuređenim dijelom građevinskog područja se smatra neizgrađeni dio građevinskog područja određen prostornim planom na kojemu nije izgrađena planirana osnovna infrastruktura (prometna površina preko koje se osigurava pristup do građevne čestice, odnosno zgrade, javno parkiralište, građevine za odvodnju otpadnih voda i niskonaponska elektroenergetska mreža). Ukoliko isto nije provedeno, sukladno Zakonu, svi utvrđeni neizgrađeni dijelovi građevinskih područja smatrati će se neuređenim dijelovima građevinskih područja. Ukoliko za te prostore nije donesen Urbanistički plan uređenja, na njima se neće moći izdavati akti za građenje novih građevina, čime će biti onemogućen daljnji razvoj naselja. U svrhu detektiranja provedbe gore navedene obvezе, Zavod je izvršio analizu prostornih planova uređenja gradova i općina u listopadu 2014. godine, a zatim u travnju 2016. godine. Analizom iz 2014. godine utvrđeno je, da je samo 32% jedinica lokalne samouprave (11 od 34) izvršilo obvezu određivanja uređenosti odnosno neuređenosti neizgrađenog dijela građevinskih područja naselja. U okviru savjetodavno-stručno suradnje pri izradi izmjena i dopuna prostornih planova uređenja, Zavod je jedinicama lokalne samouprave skrenuo pozornost na tu zakonsku obvezu te u skladu s tim preporučio usklađenje planova. Slijedom toga, dvije godine kasnije pred kraj 2016. godine taj udio iznosio je preko 75%. Preostale jedinice lokalne samouprave provest će ovo usklađenje kroz sljedeće izmjene i dopune prostornog plana uređenja.

VELIČINA I STRUKTURA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA

Poredbeni prikaz veličine građevinskih područja naselja po gradovima i općinama najbolje je izraziti gustoćom stanovanja. Za tu potrebu upotrijebljena je bruto gustoća stanovanja koju obilježava odnos broja prognoziranih stanovnika za 2030. godinu (dr. sc. Nada Rajić, studeni 2015.) i zbroj svih površina građevinskih područja naselja jedinice lokalne samouprave. Površinu građevinskih područja naselja prvenstveno čini stambena namjena, ali i sve druge prateće namjene kao što su javna i društvena, rekreacijska, infrastrukturna, gospodarska i dr., a koje služe za funkcioniranje naselja. U gradskim naseljima ti su prateći sadržaji izraženiji i brojniji, dok su u seoskim naseljima rjeđi ili ih uopće nema. Za središnja naselja za koja nije propisana obveza izrade prostornog plana užeg područja prostornim planovima uređenja često je iskazana potreba rezervacije takvih površina, pa je utvrđena detaljnija namjena građevinskog područja. To je provedeno u 21 prostornom planu uređenja, od čega samo u dva gradska. S druge pak strane, ima primjera gdje se značajnije površine nestambene namjene unutar građevinskog područja naselja nisu izdvojeno prikazale (npr. PPUG Jastrebarsko – gospodarske zone). Obzirom na tako različit pristup u utvrđivanju građevinskih područja naselja, što je omogućeno postojećim propisima, poredbeni prikaz gustoće stanovanja po gradovima i općinama treba smatrati informativnim.

Grafikon 10: Pregled bruto gustoće stanovanja građevinskih područja naselja po gradovima i općinama

Izvor: Stručna podloga za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije iz područja demografije (autor: dr.sc. Nada Rajić, studeni 2015.); Digitalna analiza PPUG/O, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, travanj 2016.

Na razini Zagrebačke županije prosječna gustoća stanovanja građevinskih područja naselja iznosi 9,83 st/ha. Na grafikonu 10 nijansama crvene boje naznačene su ispodprosječne vrijednosti, a nijansama plave boje one nadprosječne. Izrazito nadprosječnu gustoću ima Grad Zaprešić, a ispodprosječnu općina Žumberak. Vidljivo je da veću gustoću imaju gradovi i općine koje su prethodnim poglavljem detektirane kao urbaniziraniji prostori u kontaktnom području metropole ili na glavnim razvojnim pravcima. Pri budućem određivanju kriterija za formiranje građevinskih područja naselja, u novoj generaciji planova, posebno valja preispitati opravdanost veličine postojećih građevinskih područja, a naročito zahtjeva za njihovim proširenjem kod općina i gradova sa izrazito malom gustoćom stanovanja.

jedinica lokalne samouprave	pričazano neizgrađeno (ne)uređeno GPN	pričazana detaljnija namjena unutar građevinskog područja naselja (nije predviđena Pravilnikom)									
		S	M1	M	D	G	T	R	Z	+	IS
OPĆINA BEDENICA	✓	-	✓	-	✓	-	-	✓	✓	-	-
OPĆINA BISTRA	✓	-	✓	-	-	✓	-	✓	-	-	-
OPĆINA BRCKOVLJANI	✓	-	✓	-	✓	-	✓	✓	-	-	-
OPĆINA BRDOVEC	✓	-	✓	-	-	✓	-	✓	-	✓	-
OPĆINA DUBRAVA	✓	-	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	-	-
OPĆINA DUBRAVICA	✓	-	✓	-	✓	-	-	✓	-	-	-
GRAD DUGO SELO	✓	-	-	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-
OPĆINA FARKAŠEVAC	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	-	-	-
OPĆINA GRADEC	✓	-	✓	-	-	✓	-	✓	-	✓	-
GRAD IVANIĆ-GRAD	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OPĆINA JAKOVLJE	u izradi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GRAD JASTREBARSKO	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OPĆINA KLINČA SELA	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OPĆINA KLOŠTAR IVANIĆ	✓	-	✓	✓	✓	-	-	✓	-	✓	-
OPĆINA KRAŠIĆ	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OPĆINA KRAVARSKO	✓	-	✓	-	✓	✓	-	✓	-	-	-
OPĆINA KRIŽ	✓	-	✓	-	✓	-	-	✓	✓	-	-
OPĆINA LUKA	-	-	-	-	-	-	-	✓	✓	-	-
OPĆINA MARIJA GORICA	✓	✓	-	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-
OPĆINA ORLE	✓	-	-	-	-	-	✓	✓	-	-	-
OPĆINA PISAROVINA	✓	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-
OPĆINA POKUPSKO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OPĆINA PRESEKA	-	-	✓	-	✓	-	-	✓	-	-	-
OPĆINA PUŠČA	✓	-	✓	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	-
OPĆINA RAKOVEC	u izradi	-	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	-	-
OPĆINA RUGVICA	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-
GRAD SAMOBOR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OPĆINA STUPNIK	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GRAD SVETA NEDELJA	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GRAD SVETI IVAN ZELINA	✓	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
GRAD VELIKA GORICA	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GRAD VRBOVEC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GRAD ZAPREŠIĆ	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OPĆINA ŽUMBERAK	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

S – stambena, M1 – mješovita pretežito stambena, M – mješovita, D – mješovita javna i društvena ili samo javna i društvena, G – gospodarska (proizvodna, poslovna, komunalna), T – ugostiteljsko-turistička, R – športsko-rekreacijska, Z – zelene površine, + – groblje, IS – infrastrukturne površine

Tablica 8: Struktura građevinskih područja naselja u prostornim planovima uređenja gradova i općina
Izvor: Analiza PPUG/O, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

2.3. Gospodarske djelatnosti

2.3.1. Gospodarski pokazatelji

Osnove gospodarskog razvoja Zagrebačke županije čine poljoprivreda, industrija i klasične uslužne djelatnosti. Prirodne ljepote Županije i blizina glavnoga grada predispozicija su razvoja seoskog, lovnog i ribolovnog turizma. Prirodna bogatstva, postojeći gospodarski kapaciteti, njihova modernizacija i izgradnja novih, rezultiraju kvalitetnim proizvodima plasiranim i na inozemna tržišta, pri čemu je pokrivenost uvoza izvozom 58%, pa je razvojni naglasak stavljen na jačanje izvozno orijentirane proizvodnje. Daljnji se razvoj temelji na poljoprivredi, prerađivačkoj - osobito prehrambenoj industriji, transportnim i logističkim uslugama te bržem aktiviraju poduzetničkih zona. Zbog vrlo povoljnog geoprometnog položaja i u promatranom razdoblju nastavio se proces premještanja pojedinih industrija i prerađivačkih kapaciteta iz Grada Zagreba na područje Županije, prvenstveno u neposredno kontaktno područje, zbog manjih troškova proizvodnje, cijene prostora te investicijskih pogodnosti i dobre infrastrukturne opremljenosti koje nudi Zagrebačka županija.

U svrhu prikaza gospodarskih pokazatelja nekog područja, u promatranom razdoblju, izračunati su indeksi gospodarske snage i razvijenosti pojedinih sastavnica Republike Hrvatske u skladu s teritorijalnim ustrojem. Obzirom da se navedeni izračuni temelje na pokazateljima iz razdoblja gospodarske stagnacije, potrebno je u svrhu realnijeg sagledavanja stanja gospodarstva svakako napomenuti činjenicu da je zadnja godina promatranog razdoblja, 2016. godina, bila godina osjetnog gospodarskog oporavka i uzleta.

INDEKS GOSPODARSKE SNAGE

U lipnju 2016. godine Hrvatska gospodarska komora objavila je izračun Indeksa gospodarske snage po županijama. To je kompozitni indeks koji se izračunava kao zbroj ponderiranih rangova sedam pokazatelja: BDP po stanovniku, ukupni prihod poduzetnika po zaposleniku, prosječne neto plaće po zaposleniku, neto dobit poduzetnika po zaposleniku, prihod na inozemnom tržištu poduzetnika po zaposleniku, stopa nezaposlenosti i projekcija rasta stanovništva 2013.- 2030. Njime se naglašava neusklađenost u razvijenosti koju je potrebno sagledati kroz potencijale i komparativne prednosti oko kojih treba graditi razvoj pojedinih županija, a time i države u cjelini.

Prema indeksu gospodarske snage Zagrebačka županija se nalazi među prvih 6 jedinica područne (regionalne) samouprave, iza Grada Zagreba, Istarske, Primorsko-goranske, Varaždinske i Dubrovačko-neretvanske županije. Uz Grad Zagreb samo su još dvije županije imale indeks iznad državnog prosjeka. Razlog takvom rangiranju je utjecaj Grada Zagreba na visinu prosjeka RH. Zagrebačka županija imala je iznad državnog prosjeka (indeks 100) iskazana dva pokazatelja, veći prosječni ukupni prihod poduzetnika u razdoblju 2013.-2015. i manju stopu nezaposlenosti u istom razdoblju. Svi ostali pokazatelji bili su slabiji od državnog prosjeka, naročito prosječni BDP po stanovniku za razdoblje 2011.- 2013. (indeks 75,8).

BDP po stanovniku 2011.-2013.	Prosječne neto plaće 2012.-2014.	Ukupni prihod poduzetnika 2013.-2015.	Neto dobit poduzetnika 2013.-2015.	Prihod na inozemnom tržištu 2013.-2015.	Stopa nezaposlenosti 2013.-2015.	Indeks promjene br. stanovnika 2030./2013.	HGK indeks gosp. snage RH=100
75,8	95,5	113,8	80,9	95,6	102,4	97,8	92,5

Tablica 9: Indeks gospodarske snage Zagrebačke županije;

Izvor: Županije – velike gospodarske razlike na malom prostoru, HGK, Sektor za finansijske institucije, poslovne informacije i ekonomske analize, Odjel za makroekonomske analize, Zagreb, lipanj 2016.

INDEKS RAZVIJENOSTI

Jedan od važnijih pokazatelja o ukupnom stupnju razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je njihovo ocjenjivanje i razvrstavanje prema stupnju razvijenosti. U skladu s Uredbom o indeksu razvijenosti („Narodne novine“, broj 63/10) indeks obuhvaća pet pokazatelja: stopu nezaposlenosti, dohodak po zaposleniku, proračunski prihod jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, opće kretanje stanovništva i stopu obrazovanosti. Prvi izračun indeksa razvijenosti za sve županije, gradove i općine u Republici Hrvatskoj proveden je 2010. godine. Nakon toga, 2013. godine, uslijedio je drugi izračun indeksa razvijenosti kojeg su rezultati objavljeni u Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti („Narodne novine“, broj 158/13). Sukladno rezultatima, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razvrstane su u četiri skupine: sa indeksom manjim od 75% državnog prosjeka, 75-100%, 100-125% i s indeksom većim od 125%. Jedinice s indeksom manjim od 75% državnog prosjeka imaju status potpomognutih područja.

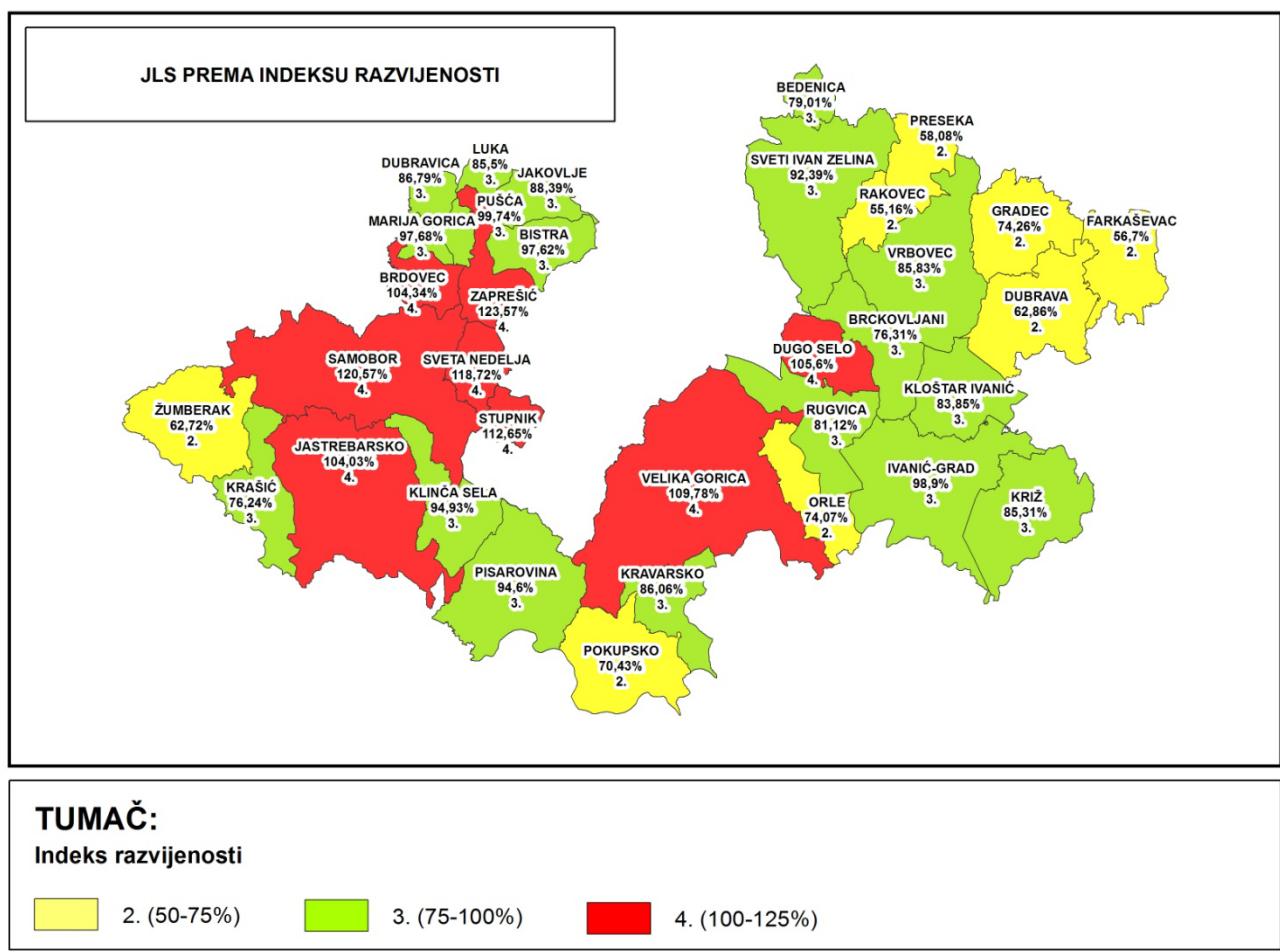
Prosječni dohodak per capita 2010.-2012.	Prosječni izvorni prihodi per capita 2010.-2012.	Prosječna stopa nezaposlenosti 2010.-2012.	Kretanje stanovništva 2010./2001.	Udio obrazovanog stanovništva 2011.	Indeks razvijenosti
108,59%	75,08%	148,76%	180,66%	93,98%	124,23%

Tablica 10: Ocjenjivanje i razvrstavanje Zagrebačke županije prema razvijenosti;

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Zagreb, 27.12.2013

Iz prikazanih podataka proizlazi da je Zagrebačka županija jedna od gospodarski najrazvijenijih županija u Republici Hrvatskoj s indeksom razvijenosti između 100-125% prosjeka Države, što je svrstava u sam vrh III. skupine razvijenosti. Ukupno gledajući, s indeksom razvijenosti 124,23%, Zagrebačka županija je 4. najrazvijenija jedinica područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, odmah iza Grada Zagreba, Istarske i Primorsko-goranske županije. Također je potrebno istaknuti da je, uz Zadarsku, Zagrebačka županija imala najbolje ocijenjeni pokazatelj; kretanje stanovništva.

Rezultati indeksa razvijenosti gradova i općina na području Zagrebačke županije ukazuju na znatne razlike u razvijenosti između jedinica lokalne samouprave. Tako na području Zagrebačke županije 1/4 jedinica lokalne samouprave ima indeks razvijenosti veći od prosjeka za Republiku Hrvatsku. Najveći stupanj razvijenosti u Zagrebačkoj županiji imaju jedinice lokalne samouprave u zapadnom dijelu Županije: gradovi Zaprešić (123,57%), Samobor (120,57%) i Sveta Nedelja (118,72%) te Općina Stupnik (112,65%), dok najmanji indeks razvijenosti imaju općine u rubnim sjeveroistočnim dijelovima Županije: Rakovec (55,16%), Farkaševac (56,70%) i Preseka (58,08%).

Slika 12: Indeks razvijenosti gradova i općina Zagrebačke županije;

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Zagreb, 27.12.2013;
GIS obrada:Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

OSTALI POKAZATELJI

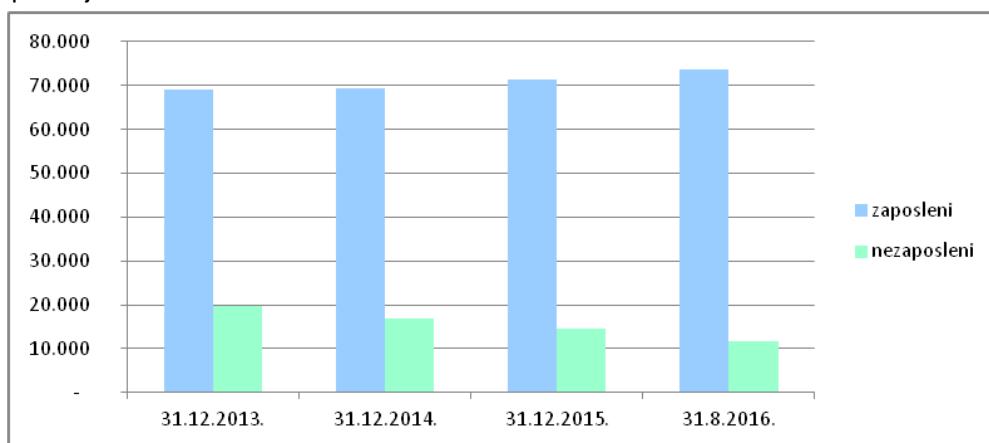
Prema dostavljenim podacima Upravnog odjela za gospodarstvo, koji se temelje na podacima Financijske agencije, Fina-e iz 2015. godine, udjel poduzetnika Zagrebačke županije u ukupnim prihodima Republike Hrvatske iznosio je 6,9%, te je prva županija po redu po visini udjela. Ispred Zagrebačke županije jedino je Grad Zagreb sa udjelom od 51,3%.

U svrhu poticanja zapošljavanja i otvaranja novih radnih mesta u Zagrebačkoj županiji, u srpnju 2014. godine donesena je Strategija razvoja ljudskih potencijala Zagrebačke županije za razdoblje 2014. – 2020. To je dokument koji nadopunjuje Županijsku razvojnu strategiju Zagrebačke županije 2011. – 2013. čije je trajanje odlukom Skupštine Zagrebačke županije produženo do kraja 2016. godine. Strategijom je utvrđena vizija razvoja ljudskih potencijala koja se želi ostvariti kroz četiri strateška cilja:

Usklađenje obrazovnog sustava s potrebama tržišta rada;

- Poticanje zapošljavanja i otvaranje novih radnih mesta te očuvanje postojećih;
- Osiguranje podrške gospodarstvenicima u razvoju konkurentnosti i poslovanja s naglaskom na razvoj kapaciteta zaposlenika;
- Osiguranje održivosti u kreiranju i provedbi projekata i programa za razvoj ljudskih potencijala.

U promatranom razdoblju, prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, broj zaposlenih je bio stalno u porastu, dok je, prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, broj nezaposlenih bio u opadanju.

Grafikon 11: Broj zaposlenih i nezaposlenih u Zagrebačkoj županiji ukupno (osigurani HZMO) i kod poduzetnika;

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje;

Obrada: Upravni odjel za gospodarstvo Zagrebačke županije, 2016.

MJERE POTICANJA RAZVOJA GOSPODARSTVA

Prema podacima Upravnog odjela za gospodarstvo Zagrebačke županije, u proteklom promatranom razdoblju Zagrebačka županija nastavila je provoditi brojne mјere za poticanje razvoja gospodarstva u vidu kreditnih linija, jamstava za kredite, bespovratnih potpora i subvencija za različite programe malog gospodarstva - tradicijski i umjetnički obrti, žene poduzetnice, izrade projektne dokumentacije za gospodarske objekte, financiranje projekata poticanja korištenja obnovljivih izvora energije i zaštite okoliša, financiranje nastupa na sajmovima, ulaganje u turističke smještajne kapacitete, bespovratne kapitalne pomoći za kupnju, obnovu i uređenje tradicijskih kuća, subvencioniranje turističkih agencija za organizirani dolazak turista na područje Županije, finansijske potpore organizatorima turističkih manifestacija, financiranje razvojnih projekata turizma, poljoprivrede, ruralnog razvoja i šumarstva, edukacija kojima se nastojalo povećati zapošljavanje nezaposlenih osoba itd.. Finansijska sredstva za različite programe dodjeljivana su gradovima i općinama, udrugama, zadrugama i organizacijama, te fizičkim i pravnim osobama koje se bave djelatnostima iz područja gospodarstva.

U razvoju i poticanju gospodarstva na području Zagrebačke županije važne uloge imaju Upravni odjel za fondove Europske unije, regionalnu i međunarodnu suradnju Zagrebačke županije i Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije.

U proteklom razdoblju izrađeni su sljedeći strateški i programski dokumenti te EU projekti važni za prostor Županije iz nadležnosti navedenog Upravnog odjела:

- Program „Razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa za područje cijele Zagrebačke županije, prihvatljiv za financiranje iz EU fondova“ je stupio na snagu u rujnu 2015. godine, a donesen je temeljem Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2012. do 2015. godine („Narodne novine“, broj 144/11) koja je u srpnju 2016. godine zamjenjena aktualnom Strategijom za razdoblje 2016.-2020. Županijski Program obuhvaća razdoblje od tri godine i sastoji se od šest projekata kojima su obuhvaćene sve jedinice lokalne samouprave na području Županije osim Općine Bistra. U prvoj fazi Programa za svaki Projekt izrađena je Studija izvodljivosti širokopojasne infrastrukture. U drugoj fazi Programa za svaki Projekt izvršit će se projektiranje i izgradnja širokopojasne infrastrukture, te nakon toga pristupiti upravljanju istom.

- Izradi Strategije razvoja informacijske i komunikacijske tehnologije na području Zagrebačke županije – Pamatna županija pristupilo se u 2016. godini, a njezino donošenje se očekuje početkom 2017. godine. Ciljevi Strategije su podizanje kvalitete života stanovnika i konkurentnosti gospodarstva Županije, te podizanje učinkovitosti javne uprave u Županiji, sve temeljeno na načelima održivog razvoja uz primjenu modernih informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Kao mjera Akcijskog plana za provedbu Strategije, predložena je izgradnja infrastrukture za širokopojasni pristup internetu na području cijele Županije, s ciljem osiguranja dostupnosti svim korisnicima na području Županije širokopojasnog interneta brzine prijenosa podataka >30 Mbit/s, te barem 50% istih korisnika ultra brzog interneta brzine prijenosa podataka >100 Mbit/s.
- Zajednički razvoj novog participativnog modela regionalnog nadzora kvalitete zraka i upravljanja rizikom od zagađenja
- In cultura veritas – Razvojem atraktivnog turističkog proizvoda do bolje valorizacije i održivog korištenja kulturne baštine
- Školski vrtovi – Poboljšanje prehrambenih navika učenika u cilju smanjenja rizika od debljine kroz odgoj i obrazovanje o lokalno pripremljenoj hrani

U promatranom razdoblju Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije provodila je Strategiju razvoja Zagrebačke županije 2011.-2013. koja je produljena svake godine za narednu godinu. Produžavanje važenja strategije je u konačnici obuhvatilo razdoblje od 2011.-2017. Za novo plansko razdoblje izrađena je, u nacrtu, Strategija razvoja Županije do 2020. godine. U izradi je i strateška procjena utjecaja na okoliš za navedenu Strategiju. U proteklom razdoblju izrađeno je desetak strategija razvoja jedinica lokalne samouprave. Agencija je izradila 53 projekta kao konzultant iz programa IPARD za tvrtke, obrte i OPG-ove. To su projekti uglavnom iz djelatnosti poljoprivrede (proizvodnja i prerada). Agencija je također izradila desetak projekata za poduzetnike, te koordinirala izradu projektne dokumentacije za „Mali tehnopolis Samobor“ čija je lokacija u bivšoj vojarni „Taborec“ u Samoboru.

Obzirom na prethodno navedeno, u proteklom promatranom razdoblju mnogi domaći i strani investitori prepoznali su Zagrebačku županiju kao povoljan prostor za investicije, tako da su u tom razdoblju realizirane brojne kapitalne investicije, od kojih izdvajamo: trgovачki centar IKEA i logistički centar tvrtke RALU u Općini Rugvica, logistički centar tvrtke Kaufland u Gradu Jastrebarsko, logističko-distributivni centar Lagermax u Općini Luka, prva faza proizvodnog pogona tvrtke Kralj metala alati u Općini Pisarovina, investicije tvrtke Pliva u Općini Brdovec i dr.

GOSPODARSKE / PODUZETNIČKE ZONE

Prostorni smještaj gospodarskih (proizvodnih i poslovnih) subjekata omogućen je prostornim planovima na način da je smještaj manje zahtjevnih subjekata odnosno gospodarskih djelatnosti predviđen unutar naselja, a izvan naselja u zonama isključive gospodarske namjene većih subjekata i proizvodnih kompleksa te zahtjevnijih gospodarskih djelatnosti. Digitalnom analizom prostornih planova uređenja gradova i općina iz travnja 2016. godine Zavod je utvrđio da građevinska područja izdvojene gospodarske (proizvodne i poslovne) namjene izvan naselja čine površinu od 5.742,33 ha odnosno oko 2% površine Županije. Najveće površine tih zona zabilježene su u gradovima Ivanić-Grad (734,84 ha), Velika Gorica (640,2 ha) i Vrbovec (503,22 ha), najmanje u općinama Preseka (6,6 ha), Bedenica (7,59 ha), Pušća (9,86 ha) i Marija Gorica (10,33 ha), dok Općina Žumberak nema ni jednu izdvojenu zonu. U gradove sa velikom površinom gospodarskih zona valja svakako ubrojiti i Grad Jastrebarsko, obzirom da je velika gospodarska zona Jaševac prikazana unutar ukupne površine građevinskog područja naselja Jastrebarsko.

Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije izradila je 2016. godine Analizu poduzetničkih zona na području Zagrebačke županije. Analizom je utvrđeno 57 poslovnih zona definiranih prostornim planovima koje su obzirom na intenzitet aktivacije klasificirane kao neaktivne (0% aktiviranih površina), u inicijalnoj aktivaciji (do 1/3 aktiviranih površina), srednje aktivne (1/3 – 2/3 aktiviranih površina) i potpuno aktivne (iznad 2/3 aktiviranih površina). Zakonom o unapređenju poduzetničke infrastrukture („Narodne novine“, br. 93/13, 114/13 i 41/14) određene su poduzetničke zone kao infrastrukturno opremljena područja gospodarske namjene utvrđena prostornim planovima, a prema veličini su podijeljena na mikro zone (do 10 ha), male zone (10-50 ha), srednje zone (50-100 ha) i velike zone površine veće od 100 ha. U skladu s navedenim izdvojeno je i klasificirano 20 perspektivnih poduzetničkih zona koje zauzimaju površinu od ukupno 1.785 ha. U tim zonama evidentirano je 156 poduzetnika koji zapošljavaju 3.257 djelatnika. Slobodne površine unutar zona čine 1.027 ha i predstavljaju potencijal u širenju poduzetništva i gospodarskih aktivnosti. U listopadu 2016. godine Zavod je detaljno obradio i analizirao tih 20 zona u svrhu omogućavanja njihovog pregleda kroz izradu WEB GIS aplikacije. O projektu opširnije u poglavlju 3.4.5. ovog Izvješća.

Slika 13: 20 perspektivnih poduzetničkih zona Zagrebačke županije;

Izvor: Analiza poduzetničkih zona na području Zagrebačke županije (Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije, 2015.);
Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

2.3.2. Prerađivačka industrija, trgovina i graditeljstvo

Hrvatski sabor je u listopadu 2014. godine donio Industrijsku strategiju Republike Hrvatske 2014.-2020. („Narodne novine“, br. 126/14). Strategijom je analizirano stanje hrvatske industrije, utvrđeni su njezini osnovni problemi, dani su prijedlozi za unaprjeđenje poslovнog okruženja, uočene su one industrijske djelatnosti koje imaju najveću perspektivu daljnog rasta i razvoja te su dane posebne skupine mjeru koje bi dodatno olakšale i potaknule njihov rast i razvoj.

Prema podacima Fina-e iz Registra godišnjih finansijskih izvještaja za 2015. godinu najznačajniji sektori gospodarstva Zagrebačke županije su prerađivačka industrija i trgovina, a zatim ih slijede građevinarstvo te prijevoz i skladištenje. U navedenim djelatnostima bilo je zaposleno 83% svih zaposlenih kod poduzetnika Zagrebačke županije, sa udjelom od 91,5% od ukupno ostvarenog prihoda. 48,7% svih prihoda bilo je ostvareno u trgovini, a 30,5% u prerađivačkoj industriji. Po prihodima na 3. mjestu je djelatnost prijevoza i skladištenja sa udjelom od 8,7%, a potom građevinarstvo sa udjelom od 3,6%.

Grafikon 12: Zaposlenici kod poduzetnika Zagrebačke županije prema području djelatnosti u 2015.;

Izvor: Fina, Registar godišnjih finansijskih izvještaja; Dostava podataka: Upravni odjel za gospodarstvo Zagrebačke županije, 2016.;
Obrada podataka: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, listopad 2016.

Za razliku od prerađivačke industrije i trgovine, sektor graditeljstva u razdoblju 2013. - 2015. godine i dalje pokazuje stagnaciju. Smanjio se broj zaposlenih, a isto tako i broj izgrađenih stambenih i nestambenih zgrada. Do završetka ovog izvješća nisu objavljeni podaci za 2016. godinu, koji bi, obzirom na zabilježen rast ukupnog gospodarstva Zagrebačke županije mogli biti pozitivni i za građevinarstvo.

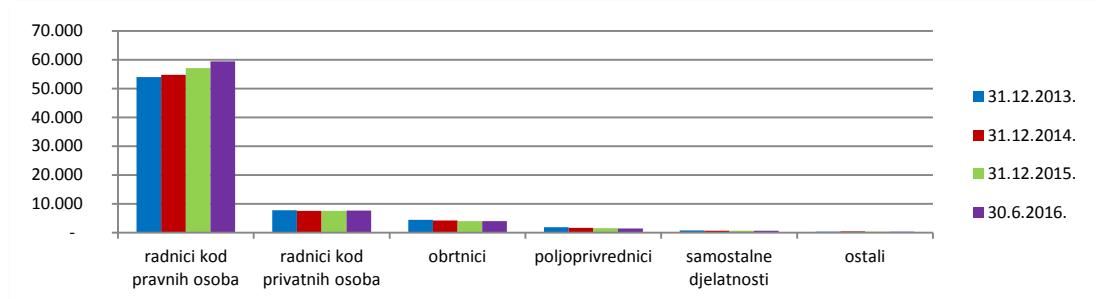
razdoblje	površine zgrada (m ²)			stanovi	
	ukupno	stambene	nestambene	broj	korisna površina (m ²)
2013.	177.719	56.947	120.772	345	42.380
2014.	202.929	44.801	158.128	269	34.880
2015.	120.075	42.325	77.750	260	32.432

Tablica 11: Građevinske veličine zgrada i stanova za koje su izdana odobrenja za građenje u razdoblju 2013. - 2016. u Zagrebačkoj županiji

Izvor: Priopćenje br. 3.1.8.; Izdane građevinske dozvole u 2015.; DZS, Zagreb, 9.3.2016., Priopćenje br. 3.1.8.; Izdana odobrenja za građenje u 2014.; DZS, Zagreb, 9.3.2015., Priopćenje br. 3.1.8.; Izdana odobrenja za građenje u 2013.; DZS, Zagreb, 7.3.2014.

2.3.3. Poduzetništvo i obrtništvo

Prema Fininoj Analizi finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika Zagrebačke županije u 2015. godini, iz lipnja 2016., Zagrebačka županija je imala 6.529 poduzetnika sa 47.988 zaposlenih. U prosjeku, kod jednog poduzetnika bilo je zaposleno 7,35 zaposlenika. Dakle, 6,1% poduzetnika odnosno 5,7% zaposlenika Republike Hrvatske nalazio se u Zagrebačkoj županiji. Najveći broj poduzetnika i zaposlenika bilo je smješteno na području Grada Velike Gorice (20% poduzetnika i 19,8% zaposlenika) te gradova Svete Nedelje (10% i 14%) i Samobora (16% i 12,7%). Za razliku od obrtnika, broj poduzetnika se u promatranom razdoblju iz godine u godinu povećavao. Paralelno s povećanjem broja poduzetnika rastao je i broj zaposlenika, što je utjecalo na pad broja nezaposlenih. Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje broj nezaposlenih u razdoblju od 31.12.2013. do 31.8.2016. pao je sa 19.703 na 11.761 odnosno za čak 40%. Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje od 30. lipnja 2016. godine, od ukupno 73.591 osiguranika 80,8% ih je radilo kod pravnih osoba, 10,3% kod fizičkih osoba, 5,5% su bili obrtnici, 2% poljoprivrednici te 1,4% ostali. U promatranom razdoblju povećao se broj osiguranih osoba koje su radile kod pravnih i fizičkih osoba, dok se broj obrtnika i poljoprivrednika smanjivao.

Grafikon 13: Osigurani radnici Zagrebačke županije prema osnovama osiguranja za razdoblje 2013.-2016.;

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Statističke informacije br. 4/2013., 4/2014., 4/2015. i 2/2016.;

Dostava podataka: Upravni odjel za gospodarstvo Zagrebačke županije, 2016.;

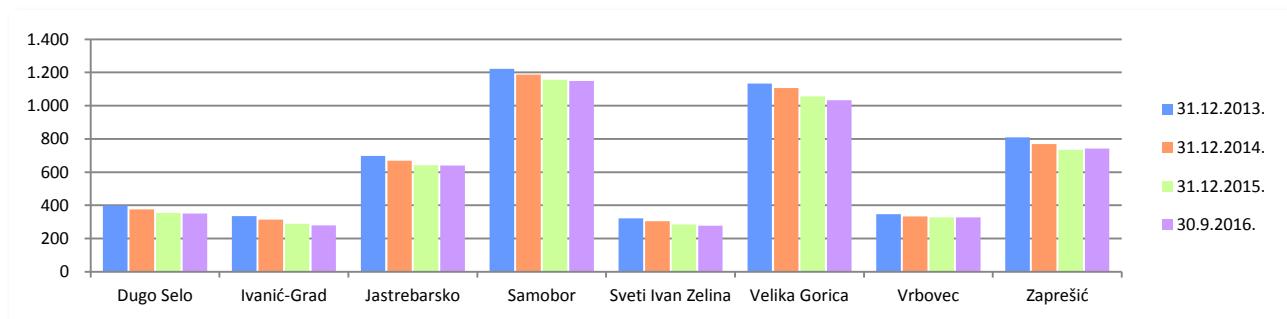
Obrada podataka: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Prema djelatnostima, najviše poduzetnika je bilo u trgovini (28,8%) te u prerađivačkoj industriji (18,1%), a zaposlenih u prerađivačkoj industriji (36,9%) i u trgovini (29,4%). Prema veličini, poduzetništvo Zagrebačke županije karakteriziraju mali poduzetnici. U ukupnom broju poduzetnika, najveći udjel od 98,4% imaju mali poduzetnici, dok srednji imaju udjel od 1,3%, a veliki samo 0,3%. No, prema broju zaposlenika mali su imali udjel od 58,8%, srednji 20%, a veliki 21,2%. Prema neto dobiti poduzetnika u 2015. godini Zagrebačka županija se nalazila na visokom 3. mjestu iza Grada Zagreba i Istarske županije, a po ukupnom prihodu poduzetnika, Županija je zauzimala 2. mjesto. Prema uspješnosti poslovanja poduzetnika na području Zagrebačke županije izdvaja se Grad Velika Gorica koji na državnoj razini u pogledu neto dobiti zauzima 5., a prema ukupnim prihodima 6. mjesto.

Usporedbom finansijskih rezultata poduzetnika Zagrebačke županije 2015. i 2014. godine uočavaju se pozitivni pomaci. Povećao se broj zaposlenih, ukupni prihod, dobit, porez na dobit, izvoz te su se povećale investicije u dugotrajnu imovinu i neto plaće. Neto dobit se u tih godinu dana čak dvostruko povećala (indeks 204,7). S druge strane, smanjeni su gubitci i uvoz. U svim područjima djelatnosti, osim u poslovanju nekretninama, ukupni prihodi su povećani.

U cilju jačanja poduzetničkih potencijala i unapređenja kulture poduzetništva Hrvatski sabor je u listopadu 2013. godine donio Strategiju razvoja poduzetništva Hrvatske 2013. – 2020. („Narodne novine“, broj 136/13). To je prva nacionalna Strategija razvoja poduzetništva čije ostvarenje ciljeva bi trebalo doprinijeti realizaciji vizije konkurentnog i ravnomjerno razvijenog malog gospodarstva koje se temelji na rastućem broju uspješnih poslovnih subjekata, kontinuiranom povećanju izvoza, visokom stupnju inovacija, kvalitetno obrazovanom, fleksibilnom vodstvu, inovativnom proizvodnom procesu, povoljnom poslovnom okruženju i olakšanom pristupu finansijskim i ostalim instrumentima.

Na području Zagrebačke županije u promatranom razdoblju zabilježen je konstantan pad broja aktivnih obrta. Prema podacima Ministarstva poduzetništva i obrta svake godine više se zatvorilo nego što se otvorilo novih obrta. Najveći broj obrta koncentriran je na području Samobora i Velike Gorice, gdje je prijavljeno 45% svih aktivnih obrta Zagrebačke županije.

Grafikon 14: Broj aktivnih obrta po ispostavama na području Zagrebačke županije za razdoblje 2013.-2016.;

Izvor: Ministarstvo za poduzetništvo i obrt, Služba za upravno-pravne poslove i Obrtni registar, Obrtni registar RH na dan 5.10.2016.;
Dostava podataka: Upravni odjel za gospodarstvo Zagrebačke županije, 2016.;
Obrada podataka: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

2.3.4. Poljoprivreda i šumarstvo

POLJOPRIVREDA

Poljoprivreda je jedna od značajnijih gospodarskih djelatnosti Zagrebačke županije. Prema većini pokazatelja Zagrebačka županija u poljoprivrednoj proizvodnji Republike Hrvatske sudjeluje sa oko 10%, pa je tako treća među županijama, nakon Osječko-baranjske i Bjelovarsko-bilogorske županije. Među vodećim je županijama u stočarskoj proizvodnji, voćarstvu, proizvodnji krmnog bilja, proizvodnji kravljeg mlijeka, jaja, vina, grožđa, u površinama za proizvodnju povrća i po brojnosti stoke.

Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo Zagrebačke županije, samostalno ili u suradnji s Vijećem za istraživanja u poljoprivredi (VIP), provodi čitav niz znanstveno-istraživačkih projekata koji imaju za cilj razvoj primarne poljoprivredne proizvodnje, prerade poljoprivrednih proizvoda, upravljanja poljoprivrednim gospodarstvima te zaštitu prirodnih resursa u poljoprivrednoj proizvodnji na području Zagrebačke županije od kojih možemo izdvajati: Utjecaj suše na proizvodnost i zdravlje mliječnih krava; Primjena novih tehnologija s ciljem unapređenja proizvodnje mlijeka u Zagrebačkoj županiji; Razvoj ekološkog vinogradarstva; Klonska selekcija kultivara kraljevina; Izrada Pravilnika o bučinom ulju i kontrolne dokumentacije za proizvodnju bučinog ulja; Poboljšanje kakvoće proizvoda od jabuka i kupina - proizvodnja vina, soka i sirupa od jabuka i kupina; Primjena novih tehnologija s ciljem unapređenja proizvodnje mlijeka u Zagrebačkoj županiji; Unapređenje tehnologije proizvodnje kozjeg mlijeka utvrđivanje fiziološke granice koncentracije UREE; Utjecaj kupole Lekliško na pčelinje zajednice; Reprodukcija i uzgoj zagorskih purana na OPG-ima; Utjecaj suše na proizvodnost i zdravlje mliječnih krava; Implementacija najsuvremenijih sustava navodnjavanja na području Zagrebačke županije; Poduzetništvo u ekonomiji znanja 3 – poljoprivreda; Primjena mikorize u vinogradarsko-vinarskoj proizvodnji u Zagrebačkoj županiji.

Prema podacima nadležnog Upravnog odjela, u promatranom razdoblju uočeni su sljedeći problemi u razvoju poljoprivrede: velik broj malih, usitnjenih, nekonkurentnih poljoprivrednih gospodarstva; usitnjenost i neuređenost poljoprivrednih površina; zastarjela tehnika i tehnologija proizvodnje; izostanak stabilne i kvalitetne proizvodnje; nema prepoznatljivih proizvoda s većom dodanom vrijednošću; nedostatna tržišna infrastruktura (hladnjače, veletržnice); neorganiziranost poljoprivrednih proizvođača; niska obrazovana razina poljoprivrednika; nesređena imovinsko-pravna pitanja poljoprivrednog zemljišta; niska razina poduzetničke inicijative na poljoprivredi i selu; napuštanje sela i poljoprivrede; nekonzistentna gospodarska politika razvoja poljoprivrede i ruralnih područja.

Po uzgoju goveda i sa izvezenih preko 3.000 goveda u 2015. godini Zagrebačka županija bila je 4. u Državi. Prema elaboratu „Pokazatelji proizvodnje mlijeka u 2014. godini“ autorice V. Bulić, objavljenog u e-Glasilu Hrvatske poljoprivredne agencije u svibnju 2015. na području Zagrebačke županije u 2014. g. ukupno je bilo 15.281 krava od čega ih je 14.907 bilo mliječnih i kombiniranih pasmina. 8.434 krave u 882 stada bile su u sustavu kontrole mliječnosti. Te 2014. godine, ukupno je za Županiju bilo obrađeno 6.184 standardnih laktacija za mliječne i kombinirane pasmine zajedno s prosječnom proizvodnjom od 5.309 kg mlijeka.

veličina stada	2013.		2014.		2015.		indeks 2015./2013.	
	broj posjednika	broj krava	broj posjednika	broj krava	broj posjednika	broj krava	broja posjednika	broja krava
>6	3194	6.890	3.039	6.504	2.836	6.061	88,8	88,0
6-10	369	2.711	356	2.636	341	2.702	92,4	99,7
11-15	129	1.632	110	1.412	103	1.310	79,8	80,3
16-20	59	1.062	58	1.028	47	828	79,7	78,0
21-25	26	594	26	595	34	775	130,8	130,5
26-30	15	418	12	339	13	358	86,7	85,6
31-50	33	1.323	34	1.318	32	1.248	97,0	94,3
51-100	8	532	10	604	10	647	125,0	121,6
101-250	2	299	4	556	3	477	150,0	159,5
ukupno	3.835	15.461	3.649	14.992	3.419	14.406	89,2	93,2
udio u RH	12,5%	8,5%	12,5%	8,5%	12,3%	8,2%	90,3	96,6

Tablica 12: Govedarstvo - veličina kravljih stada;

Izvor: Govedarstvo - Izvješće za 2013. godinu, Hrvatska poljoprivredna agencija, Križevci 2014.

Govedarstvo - Izvješće za 2014. godinu, Hrvatska poljoprivredna agencija, Križevci 2015.

Govedarstvo - Izvješće za 2015. godinu, Hrvatska poljoprivredna agencija, Križevci 2016.

U razdoblju od 2013. do 2015. godine količina isporučenog mlijeka kao i broj isporučitelja mlijeka je konstantno u opadanju. 2015. godine u Zagrebačkoj županiji bilo je isporučeno 5,3% kravljeg, 3,2% kozjeg i 2,2% ovčjeg mlijeka od ukupne količine na državnoj razini. Ovčarstvo i kozarstvo je slabije razvijeno na području Zagrebačke županije. Uzgoj koza na području Županije čini oko 3%, a ovaca 2% nacionalnog uzgoja.

Po uzgoju svinja Zagrebačka županija zauzima visoko 3. mjesto u Državi, odmah iza slavonskih županija, Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske. Tako uzgoj krmača u Zagrebačkoj županiji čini 10% od ukupnog uzgoja u Državi. Prema podacima Hrvatske poljoprivredne agencije 2015. godine na području Zagrebačke županije nalaze se dvije velike farme za uzgoj krmača, u Bratini (Općina Pisarovina) i Gradecu te je bilo ukupno 5 obiteljskih gospodarstava čiji je uzgoj krmača pod kontrolom proizvodnosti. Kapacitet farme u Gradecu čini 70% ukupnog uzgoja krmača pod kontrolom proizvodnosti na području Županije. Od navedenih obiteljskih gospodarstava samo je jedno imalo kapacitet od preko 20 krmača, dok je kod ostalih kapacitet bio manji od 10. U razdoblju od 2013. do 2015. uzgoj krmača pod kontrolom proizvodnosti na području Županije porastao je za 9%.

SVINJOGOJSTVO	broj krmača pod kontrolom proizvodnosti		
	2013.	2014.	2015.
velike farme	2.106	2.110	2.323
obiteljska gospodarstva	250	238	248
ukupno Zg. žup.	2.356	2.348	2.571
udio u RH	10,0%	9,9%	10,4%

Tablica 13: Svinjogojstvo – broj krmača pod kontrolom proizvodnosti;

Izvor: Svinjogojstvo - Izvješće za 2013. godinu, Hrvatska poljoprivredna agencija, Križevci 2014.

Svinjogojstvo - Izvješće za 2014. godinu, Hrvatska poljoprivredna agencija, Križevci 2015.

Svinjogojstvo - Izvješće za 2015. godinu, Hrvatska poljoprivredna agencija, Križevci 2016.

U prostornom planiranju Zagrebačke županije dan je veliki značaj razvoju poljoprivredne djelatnosti. To se naročito ogleda u zaštiti poljoprivrednog zemljišta od neracionalne prenamjene te mogućnosti izgradnje poljoprivrednih gospodarskih objekata. U promatranom razdoblju od 2013. do 2016. godine nije zabilježena značajnija prenamjena poljoprivrednog zemljišta, obzirom da je prostornim planovima određena rezerva u neizgrađenim, a komunalno opremljenim i uređenim površinama građevinskih područja za daljnji razvoj. Prostornim planom Zagrebačke županije dane su osnovne smjernice za smještaj poljoprivrednih gospodarskih građevina, naročito izvan građevinskih područja na poljoprivrednom zemljištu (min. veličina posjeda, max. veličina klijeti, min. broj životinja / uvjetnih grla, udaljenosti građevina za uzgoj životinja od građevinskih područja i prometnica i dr.). Uvjeti smještaja takvih građevina unutar naselja detaljnije su određeni prostornim planovima uređenja gradova i općina. Digitalnom analizom prostornih planova uređenja gradova i općina iz travnja 2016. godine utvrđeno je da površina poljoprivrednih zemljišta na području Županije iznosi 142.672 ha, dok se u Županijskoj razvojnoj strategiji Zagrebačke županije 2011.-2013. godine navodi podatak o površini poljoprivrednog zemljišta, temeljen na statistici, od ukupno 168.617 ha u što očito nisu uračunate prostornim planovima planirane prenamjene.

ŠUMARSTVO

Prema podacima iz nacrta Županijske razvojne strategije Zagrebačke županije 2014.-2020. (Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije, travanj 2015.) 95% šuma u Zagrebačkoj županiji pripada gospodarskim šumama, ostalo su zaštitne šume (zaštita zemljišta, vodnih tokova, erozivnih područja, naselja) i šume s posebnom namjenom (sjemenske šume, parkovi prirode, rezervati, šume za odmor i rekreaciju, znanstvena istraživanja, obranu i sl.). Prema strukturi vlasništva, 51,44% površine šuma u vlasništvu je države, a 48,56% u privatnom vlasništvu. Stanje šuma na površinama u državnom vlasništvu znatno je bolje (dvostruko veća drvna zaliha, veći etat), pa je unapređenje gospodarenja šumama u privatnom vlasništvu prepoznato kao prioritet u razvoju korištenja tog prirodnog resursa. Provedbom više znanstvenih projekata na području Županije utvrđeni su glavni razvojni problemi vezano za gospodarenje privatnim šumama. Među navedenim ističu se velika rascjepkanost i usitnjenošć šumskog posjeda (prosječna veličina šumskog gospodarstva je 0,65 ha), visoka prosječna starost i nizak stupanj obrazovanja šumoposjednika, ekstenzivno i nestručno gospodarenje privatnim šumama, niska drvna zaliha i njena loša struktura, zamjena vrjednijih vrsta manje vrijednim, izostanak odgovarajuće obnove sastojina i slaba otvorenost privatnih šumske kompleksa (nedostatak šumskih putova i cesta). S ciljem unapređenja gospodarenja privatnim šumama na području Zagrebačke županije, a u suradnji s djelatnicima savjetodavne službe, Županija šumoposjednicima dodjeljuje potpore za biološku obnovu šuma i nabavu sitne šumske mehanizacije za provedbu radova biološke obnove šuma.

2.3.5. Turizam

U travnju 2013. godine Hrvatski Sabor donio je Strategiju razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine („Narodne novine“, br. 55/13). U skladu sa nacionalnom Strategijom, u lipnju 2016. godine, Institut za turizam izradio je Strategiju turističkog razvoja Zagrebačke županije do 2025. godine. Tim dokumentom postavljena koncepcija turističkog razvoja polazi od sadržajne i bogate ponude te sukladno tome prostor Zagrebačke županije dijeli u tri komplementarne cjeline. Zapadni dio Županije koji obuhvaća prostor Zaprešića i okolice, Plešivice, Jastrebarskog i Krašića, je prostor ugodnog i aktivnog boravka u prirodi (vinske ceste, šetnice, staze za jahanje, skijanje, shopping ponuda, golf ponuda, vjerski turizam...). Središnji dio Zagrebačke županije s prostorom Velike Gorice nudi također ponudu odmora u prirodi, ali ima i brojne sadržaje za poslovni i kulturni segment turizma (arhitektura Turopolja, kulturna baština ...). Istočni dio Županije koji obuhvaća šira područja gradova Ivanić-Grad, Vrbovec, Dugo Selo i Sveti Ivan Zelina, je prostor koji svojim turističkim resursima i atrakcijama upućuje na temu zdravlja i druženja u ruralnom prostoru. Dokumentom je naznačena potreba ubrzanja turističkog razvoja, prvenstveno na dobrobit lokalnog stanovništva, pokretanjem i realiziranjem brojnih programa i projekata. Programi i projekti su rangirani prema važnosti i dinamizirani kroz vremensko razdoblje od narednih 10-ak godina uvažavajući ograničenost ljudskih, organizacijskih i finansijskih resursa. Za turističke destinacije na lokalnim razinama dokumentom se preporučuje izrada strategija.

U razdoblju 2016. - 2020. planirane su sljedeće javne investicije u nadležnosti Županije i Države:

- Uređenje vanjskog bazena u Naftalanu (Ivanić-Grad),
- uređenje Aninog perivoja u Samoboru,
- uređenje šetnice prema starom gradu Samobor,
- izgradnja biciklističke staze po nasipu rijeke Save,
- izgradnja Eko centra Sošice (Žumberak).

U razdoblju 2016. - 2020. planirane su sljedeće privatne investicije JLS:

- Edukacijski centar u Farkaševcu,
- hotel i bazeni u Ivanić-Gradu,
- hoteli i bazeni s pratećim sadržajima i Farma za uzgoj športskih konja u Jastrebarskom,
- razvoj seoskog turizma u Pisarovini,
- resort u Donjoj Zelini – zdravstveni turizam, Planinarski dom Kladešćica, spa selo i auto kamp u Sv. Ivanu Zelini,
- plutajući bazen i terasa u Kampu Zagreb (Sv. Nedelja),
- izgradnja hotela u Velikoj Gorici i Eko hotela u Žumberku.

Uz ove projekte navedene u Strategiji, potrebno je napomenuti da Zagrebačka županija potiče razvoj turizma na svojem području subvencioniranjem unapređenja poslovanja i kvalitete usluga turističkih objekata, subvencioniranjem organiziranog dolaska turista na područje Županije, dodjeljivanjem finansijskih potpora manifestacijama značajnim za turističku ponudu te sufinanciranjem projekata Turističke zajednice Zagrebačke županije.

Predloženi razvoj turizma, odnosno realizacija predviđenih projekata, omogućena je Prostornim planom Zagrebačke županije. Njime su dane smjernice za smještaj turističkih objekata kroz izradu prostornih planova lokalne samouprave. Sukladno Zakonu o prostornom uređenju, Prostornim planom Zagrebačke županije utvrđeni su: položaj, vrsta, najveći mogući smještajni kapacitet (broj ležajeva / kamp. mjesta) i najveća moguća površina građevinskih područja, dok je za takve objekte unutar građevinskih područja naselja dana mogućnost utvrđivanja uvjeta gradnje kroz prostorne planove lokalne razine. Prema digitalnoj analizi prostornih planova uređenja gradova i općina koju je Zavod izradio u travnju 2016. godine, navedenim prostornim planovima utvrđena su izdvojena građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene (hoteli, turistička naselja, kamp / auto kamp) u površini od ukupno 285,19 ha. Najveće takve planirane površine određene su u Općini Pisarovina (60,86 ha), koju zatim slijede Općine Gradec (38,89 ha) i Pokupsko (32,32 ha) te Grad Zaprešić (24,98 ha).

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u promatranom razdoblju (2013.-2016.) na području Zagrebačke županije u komercijalnim smještajnim kapacitetima primjetan je konstantan porast broja ležajeva te dolazaka i noćenja turista. Godišnji porast broja ležaja iznosio je u prosjeku oko 11%-12%, ukupni broj dolazaka rastao je iz godine u godinu u prosjeku za oko 19%, a noćenja za oko 18%. Uspoređujući domaće i strane turiste, veći porast dolazaka i noćenja bio je izraženiji u stranim turistima.

razdoblje	smještajni kapaciteti (ležaji)			dolasci			noćenja		
	ukupno	osnovni	pomoći	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani
2013.	1.365	1.308	57	47.732	22.884	24.848	83.382	42.400	40.982
2014.	1.510	1.445	65	53.841	21.348	32.493	93.143	38.555	54.588
2015.	1.697	1.617	80	65.653	25.243	40.410	111.629	45.847	65.782

Tablica 14: Smještajni kapaciteti, dolasci i noćenja turista u komercijalnom smještaju za razdoblje od siječnja 2013. do lipnja 2016.

Izvor: Statistička izvješća – 1539; Turizam u 2013.; DZS; Zagreb 2014.;

Statistička izvješća – 1539; Turizam u 2014.; DZS; Zagreb 2015.;

Statistička izvješća – 1515; Turizam u 2015.; DZS; Zagreb 2016.;

Priopćenje br. 4.3.2/11.; Turizam – kumulativni podaci, razdoblje od siječnja do prosinca 2013.; DZS, Zagreb, 11.2.2014.;

Priopćenje br. 4.3.2.; Dolasci i noćenja turista u 2014.; DZS, Zagreb, 11.2.2015.;

Priopćenje br. 4.3.2.; Dolasci i noćenja turista u 2015.; DZS, Zagreb, 9.2.2016.

2.3.6. Eksploracija mineralnih sirovina

Ukupno je na prostoru Zagrebačke županije zabilježeno 15 vrsta mineralnih sirovina za koje postoji dokumentacija istraživanja ili njihovi mineraloški opisi, a smješteni su na ukupno 180 lokacija. Dio ovih lokacija su napušteni kopovi, a dio lokacije gdje su pojave utvrđene, ali nisu nikad eksplorirane. Danas se na području Županije eksplorira svega 5 vrsta čvrstih mineralnih sirovina te nafta i plin. Čvrste mineralne sirovine koje se eksploriraju čine građevinski pjesak i šljunak, ciglarska glina, keramička glina, tehničko-građevni kamen i arhitektonsko-građevni kamen.

Prema podacima Ureda državne uprave u Zagrebačkoj županiji, Služba za gospodarstvo, dobivenim tijekom travnja 2016. godine, utvrđene zalihe mineralnih sirovina na eksploracijskim poljima na kojima se izvode rudarski radovi iznose za:

- tehničko-građevni kamen oko $13.723.746 \text{ m}^3$
- građevni pjesak i šljunak oko $29.055.941 \text{ m}^3$
- ciglarsku glinu oko $3.037.115 \text{ m}^3$

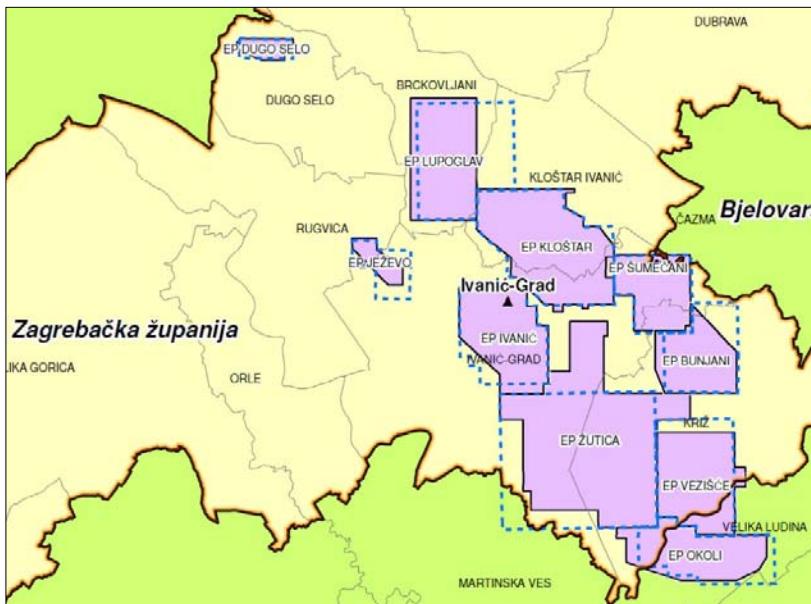
Također, prema istom izvoru, eksploracija mineralnih sirovina u 2015. godini je iznosila za:

- tehničko-građevni kamen 717.932 m^3
- građevni pjesak i šljunak 400.108 m^3
- ciglarsku i keramičarsku glinu 0 m^3

Prostornim planom Zagrebačke županije omogućeno je planiranje novih lokacija za eksploraciju mineralnih sirovina, ali tek nakon provedenih istražnih radova koji se mogu provesti isključivo prema uvjetima i unutar površina utvrđenih prostornim planom. Sama eksploracija mineralnih sirovina na novo planiranim lokacijama (osim nafte, plina, mineralnih i geotermalnih voda), prema odredbama Plana, može se odobriti tek nakon što je iskorišteno 70% eksploracijskih zaliha tih vrsta sirovina na postojećim legalnim eksploracijskim poljima i uz prethodnu suglasnost predstavničkih tijela Županije i jedinice lokalne samouprave na čijem se području lokacija nalazi.

Također, prema odredbama Prostornog plana Županije, eksplotacija šljunka, pjeska i tehničko-građevnog kamena na postojećim legalnim eksplotacijskim poljima (šljunčarama i kamenolomima) može se vršiti isključivo u funkciji prostorno – oblikovno – tehničke sanacije i privođenja konačnoj namjeni, a sve u okvirima prostornim planovima planiranih ili ranije odobrenih eksplotacijskih polja. U tom smislu nisu moguća nova povećanja ovih eksplotacijskih polja, osim u dijelovima nužno potrebnim za sanaciju u funkciji privođenja konačnoj namjeni.

Tijekom 2015. godine INA d.d. pokrenula je postupak utvrđivanja novih granica eksplotacijskih polja ugljikovodika radi stvarnog prikaza zahvata odnosno njegovog ozakonjenja. Ministarstvo gospodarstva izdalo je rješenja o utvrđivanju eksplotacijskih polja u novo utvrđenim granicama, te su temeljem tih rješenja, a u skladu s Prostornim planom Zagrebačke županije, u postupcima izmjena i dopuna prostornih planova uređenja općina Rugvica, Brckovljani, Križ te Grada Kloštar Ivanić, iste i ucrtane. Grad Ivanić-Grad u postupku je izmjena i dopuna prostornog plana uređenja koje se, između ostalog, odnose i na korekciju granica eksplotacijskih polja.

Slika 14: Prikaz izmjena granica eksplotacijskih polja ugljikovodika na području Zagrebačke županije;

Izvor: INA d.d. SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina, Sektor za razradu polja, Služba za odnose s državnom i lokalnom upravom za IPNP, 29.6.2015.

2.3.7. Vodnogospodarski sustavi

VODNI RESURSI

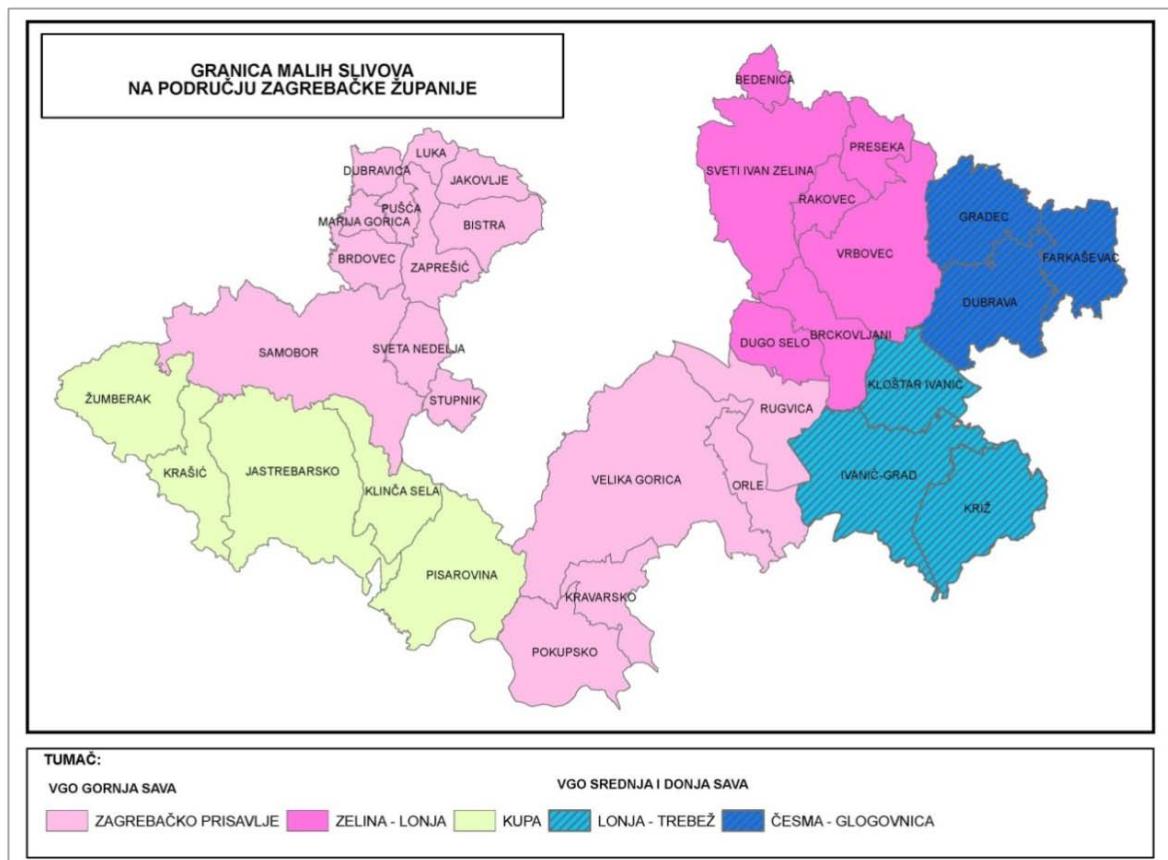
Prema Zakonu o vodama, planski dokumenti čiji je zadatak upravljanje vodama u dužem razdoblju su: Strategija upravljanja vodama, Plan upravljanja vodnim područjima te višegodišnji programi gradnje. Strategija upravljanja vodama ("Narodne novine", broj 91/08) utvrdila je viziju, misiju, ciljeve i zadatke državne politike u upravljanju vodama u dugoročnom razdoblju do 2038. godine.

U proteklom razdoblju Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 26. lipnja 2013., donijela Odluku o donošenju prvog **Plana upravljanja vodnim područjima za 2012. – 2015. godinu** ("Narodne novine", broj 82/13). Plan upravljanja vodnim područjima osnovni je dokument za upravljanje stanjem voda i rizicima od poplava. Donosi se za razdoblje od šest godina, nakon čega se mijenja i dopunjuje za razdoblje od narednih šest godina. Cilj koji se planira postići Planom upravljanja vodnim područjima je postizanje i očuvanje dobrog stanja voda radi zaštite zdravlja ljudi, zaštite njihove imovine te zaštite vodnih i o vodi ovisnih ekosustava.

Također je u proteklom razdoblju Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 6. srpnja 2016. godine donijela Odluku o donošenju drugog **Plana upravljanja vodnim područjima za 2016.-2021. godinu** ("Narodne novine", broj 66/16), koji predstavlja njegovu izmjenu i dopunu za sljedeće šestogodišnje razdoblje. U postupku donošenja Plana, sukladno zahtjevima Okvirne direktive o vodama, provedeno je uključivanje i konzultiranje ključnih dionika i zainteresirane javnosti kroz javne rasprave te sastanke s relevantnim sektorima. Također je izrađena i strateška procjena utjecaja Plana na okoliš koja je propisana za sve planove i programe, a prihvaćanje navedene Strateške studije je bio preduvjet za donošenje Plana upravljanja vodnim područjima.

Područje Zagrebačke županije u cijelosti pripada vodnom području rijeke Dunav koje je temeljem Pravilnika o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora ("Narodne novine", broj 97/10, 31/13), podijeljeno na područje podsliva rijeke Save i podsliva Drave i Dunava. Zagrebačka županija smještena je u cijelosti na području podsliva rijeke Save.

Za područje Zagrebačke županije podsliv rijeke Save detaljnije je podijeljeno je na područja malih slivova: Zagrebačko prisavlje, Zelina – Lonja, Kupa, Lonja – Trebež i Česma – Glogovnica.

Slika 15: Granica malih slivova na području Zagrebačke županije;

Izvor: Pravilnik o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora („Narodne novine”, broj 97/10, 31/13)

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Prikaz podjele na male slivove u Zagrebačkoj županiji, pripadnost grada i općine pojedinom slivu, kao i nadležnost nad pojedinih slivovima, daje se u sljedećoj tablici:

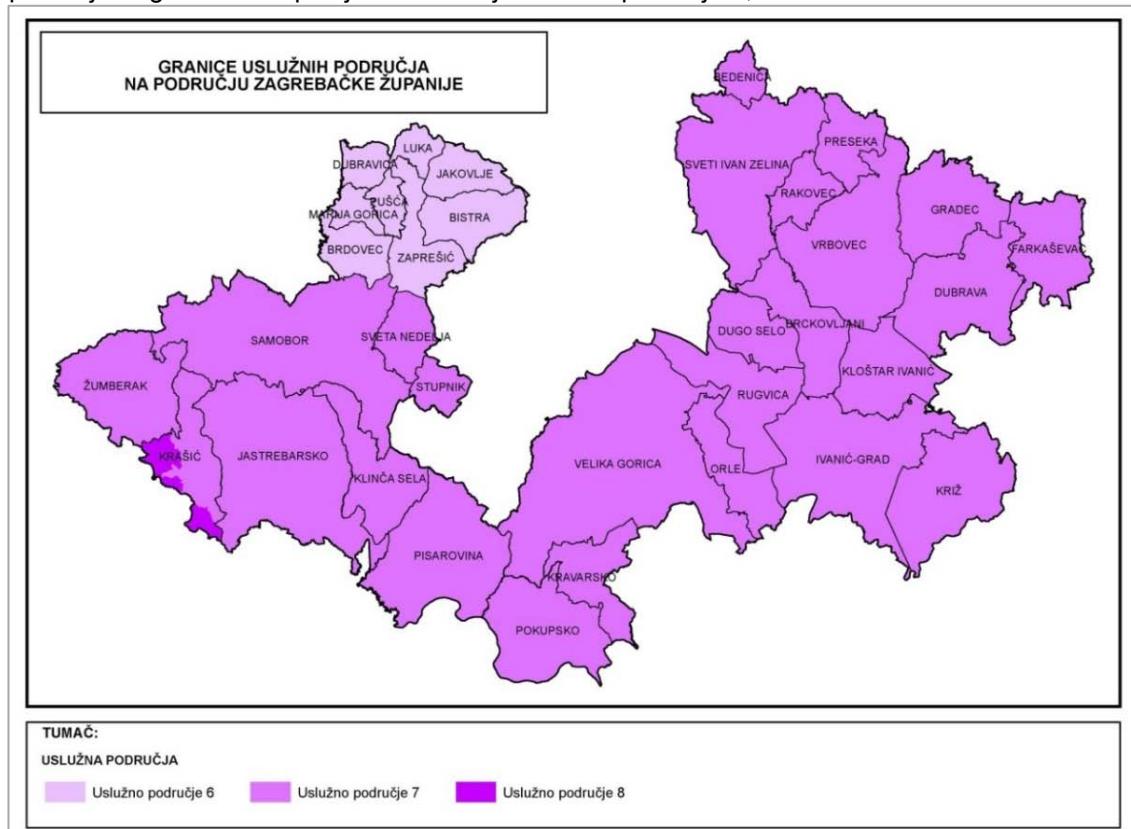
SEKTOR	MALI SLIV	Grad / općina	Nadležnost prema ustrojstvu Hrvatskih voda
C	8. Zagrebačko prisavlje	Samobor, Sveta Nedelja, Velika Gorica, Zaprešić, Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Kraparsko, Luka, Marija Gorica, Orle, Pokupsko, Pušča, Rugvica, Stupnik	VGO za gornju Savu sa sjedištem u Zagrebu
	10. Zelina - Lonja	Dugo Selo, Sveti Ivan Zelina, Vrbovec, Bedenica, Brckovljani, Preseka, Rakovec	
D	11. Kupa	Jastrebarsko, Klinča Sela, Krašić, Pisarovina i Žumberak	VGO za srednju i donju Savu sa sjedištem u Zagrebu
	13. Lonja – Trebež	Ivanić-Grad, Kloštar Ivanić, Križ	
	14. Česma - Glogovnica	Dubrava, Farkaševac, Gradec	

Tablica 15: Prikaz malih slivova i sektora u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Pravilnik o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora („Narodne novine”, broj 97/10, 31/13)

Područje Zagrebačke županije karakterizira vodni sliv rijeke Save i njenih pritoka. Najznačajnije pritoke s lijeve obale rijeke Save čine rijeke Sutla, Krapina i Lonja sa dotocima Črneca i rijeke Česme. Na desnoj obali Save značajniji pritoci su Bregana i Gradna, dok se na južnom dijelu savske aluvijalne ravnine vode odvode rijekom Odom i dalje u rijeku Kupu.

U proteklom razdoblju donesena je Uredba o uslužnim područjima („Narodne novine“ broj 67/14), kojom su određene granice uslužnih područja, te je time započela reorganizacija odnosno okrupnjavanje komunalnog sektora. Ovom Uredbom određeno je ukupno 20 uslužnih područja na području Republike Hrvatske. Za područje Zagrebačke županije određeno je uslužno područje 6, 7 i 8.

Slika 16: Granice uslužnih područja na području Zagrebačke županije;
Izvor: Uredba o uslužnim područjima („Narodne novine“ broj 67/14);
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

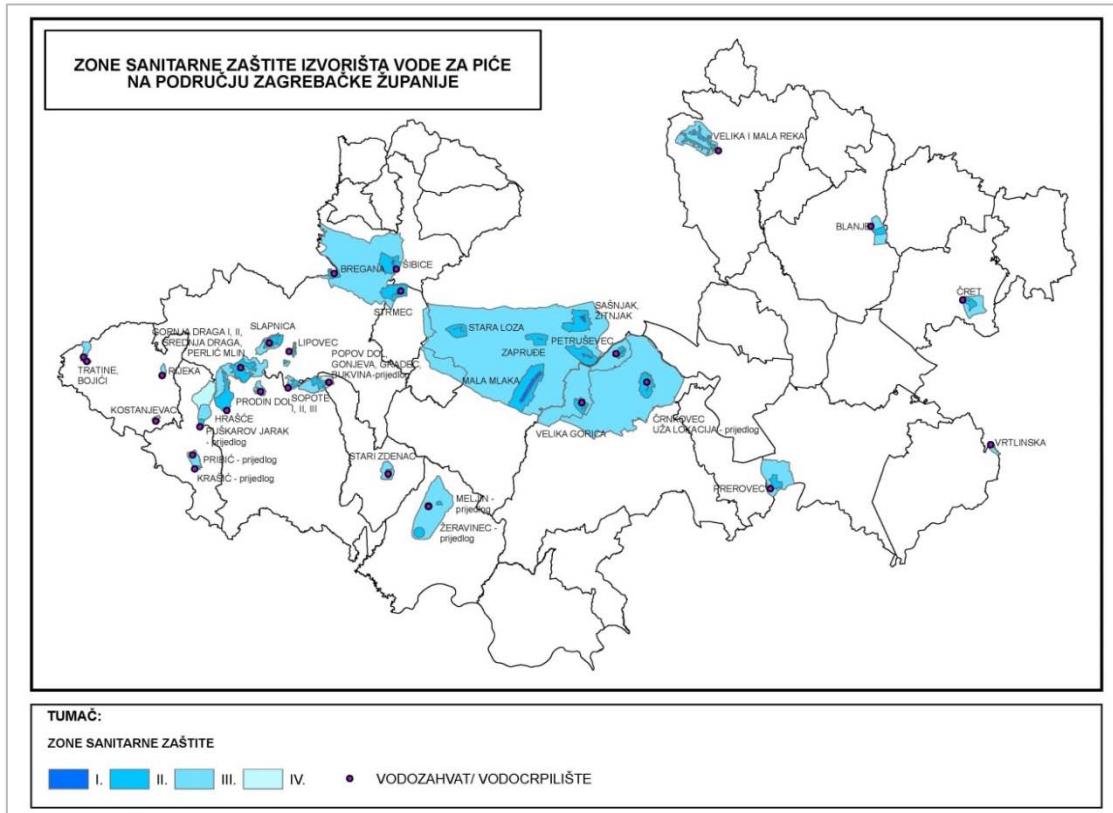
Za područje Zagrebačke županije:

- Uslužno područje 6 obuhvaća Grad Zaprešić i općine Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Luka, Marija Gorica, Pušća,
- Uslužno područje 7 obuhvaća sve gradove i općine u Zagrebačkoj županiji isključujući Grad Zaprešić, općine Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Luka, Marija Gorica, Pušća te naselja Begovo Brdo Žumberačko, Barovka, Bukovica Prekriška, Careva Noga, Donje Prekrižje, Gornje Prekrižje, Hrženik, Krnežići, Konjarić Vrh, Mirkopolje, Prvinci, Radina Gorica, Kurpezova Gorica i Jezerine iz Općine Krašić,
- Uslužno područje 8 obuhvaća naselja Begovo Brdo Žumberačko, Barovka, Bukovica Prekriška, Careva Noga, Donje Prekrižje, Gornje Prekrižje, Hrženik, Krnežići, Konjarić Vrh, Mirkopolje, Prvinci, Radina Gorica, Kurpezova Gorica i Jezerine iz Općine Krašić.

KORIŠTENJE VODA ZA JAVNU VODOOPSKRBU

Na području Zagrebačke županije korištenje voda za javnu vodoopskrbu provodi se zahvaćanjem i crpljenjem podzemnih voda i to dva tipa podzemnih vodonosnika: međuzrnski, smješten na većinskom dijelu površine Zagrebačke županije, te krški vodonosnik, smješten na području Samoborskog gorja.

Evidentirane zone sanitare zaštite obuhvaćaju ukupno 201,09 km², odnosno 6,58% ukupne površine Zagrebačke županije. Najveći dio vodozaštitnih zona zauzima III. zona sanitare zaštite (zona ograničenja i zaštite) na koju otpada 78,4% ukupne površine zona sanitare zaštite na području Zagrebačke županije. Obzirom da je na snazi novi Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitare zaštite izvorišta ("Narodne novine", 66/11 i 47/13), potrebno je provesti usklađenje donesenih Odluka o zonama sanitare zaštite izrađene temeljem ranijih propisa. Za Odluke o zonama sanitare zaštite donesene temeljem Pravilnika o utvrđivanju zona sanitare zaštite izvorišta vode za piće ("Narodne novine", 55/02), usklađenje donesenih Odluka provodi se bez ponovnog izvođenja vodoistražnih radova i izrade elaborata zona sanitare zaštite.

Slika 17: Zone sanitarnе заštite izvořišta vode za piće na području Zagrebačke županije;
Izvor: Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije; podaci Hrvatskih voda;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Evidentirane zone sanitarnе zaštite koje se u cijelosti ili samo djelomično nalaze na području Zagrebačke županije prikazuju se u sljedećoj tablici:

Naziv crpilišta	Odluka o zonama sanitarnе zaštite	God.	Grad/ općina	Aktivnosti
Temeljem Pravilnika o zaštitnim mjerama i uvjetima za određivanje zona sanitarnе zaštite izvořišta vode za piće ("Narodne novine", broj 22/86)				
Blanje	Odluka o vodozaštitnom području crpilišta „Blanje“ („Službeni vjesnik Grada Vrbovca“, 1999. god.)	1999.	Vrbovec	U izradi je prijedlog Odluke sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarnе zaštite (NN 66/11 i 47/13). Na Elaborat zona sanitarnе zaštite izvořišta Blanje dano pozitivno mišljenje Hrvatskih voda (2016.)
Temeljem Pravilnika o utvrđivanju zona sanitarnе zaštite izvořišta vode za piće ("Narodne novine", broj 55/02)				
Čret	Odluka o zonama sanitarnе zaštite izvořišta „Čret“ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 18/03)	2003.	Dubrava	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarnе zaštite (NN 66/11 i 47/13)
Kosnica I. faza	Odluka o utvrđivanju zona sanitarnе zaštite izvořišta vode za piće Kosnica I. faza („Službeni glasnik Grada Velike Gorice“, broj 15/04)	2004.	Velika Gorica	U izradi je prijedlog Odluke sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarnе zaštite (NN 66/11 i 47/13). Na Elaborat zona sanitarnе zaštite izvořišta Kosnica I. faza dano pozitivno mišljenje Hrvatskih voda (2016.)
Prerovec	Odluka o zonama sanitarnе zaštite izvořišta Prerovec („Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada“, broj 12/07)	2007.	Ivanić-Grad	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarnе zaštite (NN 66/11 i 47/13)
Prodin dol I, Prodin dol II	Odluka o zonama sanitarnе zaštite izvořišta "Prodin dol I" i "Prodin dol II" ("Službeni vjesnik Grada Jastrebarskog", broj 9/08)	2008.	Jastrebarsko	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarnе zaštite (NN 66/11 i 47/13)

Velika i Mala Reka	Odluka o zonama sanitarno zaštite izvorišta pitke vode „Velika i Mala Reka“ („Službeno glasilo Grada Svetog Ivana Zeline“, broj 9/08)	2008.	Sveti Ivan Zelina	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarno zaštite (NN 66/11 i 47/13)
Gornja Draga I, Gornja Draga II, Srednja Draga, Perlić Mlin	Odluka o zonama sanitarno zaštite izvorišta „Gornja Draga I“, „Gornja Draga II“, „Srednja Draga“ i „Perlić Mlin“ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 6/09)	2009.	Jastrebarsko, Samobor	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarno zaštite (NN 66/11 i 47/13)
Sopote I, Sopote II, Sopote III	Odluka o zonama sanitarno zaštite izvorišta „Sopote I“, „Sopote II“ i „Sopote III“ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 6/09)	2009.	Jastrebarsko, Samobor	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarno zaštite (NN 66/11 i 47/13)
Hrašće	Odluka o zonama sanitarno zaštite izvorišta „Hrašće“ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 6/09)	2009.	Jastrebarsko, Samobor	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarno zaštite (NN 66/11 i 47/13)
Stari Zdenac - Kupinac	Odluka o zonama sanitarno zaštite crpilišta "Stari Zdenac" - Kupinac („Glasnik Zagrebačke županije“, 8/09)	2009.	Klinča Sela	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarno zaštite (NN 66/11 i 47/13)
Velika Gorica	Odluka o zaštiti izvorišta vode za piće Velika Gorica („Službeni glasnik Grada Velike Gorice“, broj 8/10)	2010.	Velika Gorica	U izradi je prijedlog Odluke sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarno zaštite (NN 66/11 i 47/13). Na Elaborat zona sanitarno zaštite izvorišta Velika Gorica dano pozitivno mišljenje Hrvatskih voda (2016.)
Bjelovarsko-bilogorska i Zagrebačka županija	Odluka o zonama sanitarno zaštite izvorišta Vrtlińska („Županijski glasnik“ službeno glasilo Bjelovarsko-bilogorske županije broj 5/10) Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o zonama sanitarno zaštite izvorišta Vrtlińska („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 10/11)	2010. 2011.	Križ	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarno zaštite (NN 66/11 i 47/13)
Temeljem Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarno zaštite izvorišta ("Narodne novine", broj 66/11, 47/13)				
Stara Loza, Sašnjak, Žitnjak, Petruševec, Zapruđe, Mala Mlaka	Odluka o zaštiti izvorišta Stara Loza, Sašnjak, Žitnjak, Petruševec, Zapruđe i Mala Mlaka („Službeni glasnik Grada Zagreba“, broj 21/14 i 12/16) Zaključak o Sklapanju Sporazuma o primjeni Odluke o zaštiti izvorišta Stara Loza, Sašnjak, Žitnjak, Petruševec, Zapruđe i Mala Mlaka na području Zagrebačke županije („Službeni glasnik Zagrebačke županije“, broj 21/15)	2014. 2015.	Zagreb, Samobor, Sveta Nedelja, Stupnik	Program mjera sanacije unutar zona sanitarno zaštite izvorišta za postojeće građevine i postojeće djelatnosti donesen je 2016. godine i sastavni je dio Odluke.
Rijeka, Kostanjevac, Bojići i Tratine	Odluka o zaštiti izvorišta Rijeka, Kostanjevac, Bojići i Tratine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 20/14)	2014.	Žumberak	
Šibice, Strmec, Bregana	Odluka o zaštiti izvorišta Strmec, Šibice i Bregana („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 27/15)	2015.	Brdovec, Zaprešić, Sveta Nedelja, Samobor	Program mjera sanacije unutar zona sanitarno zaštite izvorišta za postojeće građevine i postojeće djelatnosti u izradi.
Slapnica, Lipovec	Odluka o zaštiti izvorišta Slapnica i Lipovec („Službene vijesti Grada Samobora“, broj 5/15)	2015.	Samobor	Program mjera sanacije unutar zona sanitarno zaštite izvorišta za postojeće građevine i postojeće djelatnosti u izradi.

Prijedlog Odluke o zonama sanitarno zaštite izvorišta – temeljem Elaborata o zonama sanitarno zaštite				
Popov Dol, Gonjeva, Gradec, Bukvina	Prijedlog Odluke o zonama sanitarno zaštite izvorišta „Popov Dol“, „Gonjeva“, „Gradec“ i „Bukvina“ temeljem Elaborata „Izvorišta Popov Dol, Gonjeva, Gradec i Bukvina – Karbonatni masiv Plešivice“	2007.	Klinča Sela, Jastrebarsko Samobor	
Žeravinec	Prijedlog Odluke o zonama sanitarno zaštite izvorišta Žeravinec temeljem Elaborata o zonama sanitarno zaštite izvorišta Žeravinec (GEOIST d.o.o., 2010.)	2010.	Pisarovina	
Krašić, Pribić, Puškarov Jarak	Prijedlog Odluke o zaštiti izvorišta Krašić, Pribić i Puškarov Jarak temeljem Elaborata s prijedlogom zona sanitarno zaštite crpilišta Krašić i Pribić – Puškarov Jarak (Rudarsko-geološko-naftni fakultet, 2013.)	2013.	Krašić, Jastrebarsko	
Črnkovec – uža lokacija	Prijedlog Odluke o zonama sanitarno zaštite vodocrpilišta Črnkovec – uža lokacija temeljem Elaborata o zonama sanitarno zaštite Potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec – uža lokacija (Rudarsko-geološko-naftni fakultet, 2015.)	2015.	Velika Gorica	Na Elaborat o zonama sanitarno zaštite potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec – uža lokacija dano pozitivno mišljenje Hrvatskih voda (2016.). Priprema prijedloga Odluke je u tijeku.

Tablica 16: Prikaz evidentiranih zona sanitarno zaštite koje se u cijelosti ili djelomično nalaze na području Zagrebačke županije;
Izvor: Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Sukladno obavezi u Odluci o utvrđivanju zona sanitarno zaštite izvorišta Slapnica i Lipovec tijekom 2016. godine započele su aktivnosti na izradi nacrta Programa mjera sanacije unutar zona sanitarno zaštite izvorišta za postojeće građevine i postojeće djelatnosti Grada Samobora.

Također je u tijeku izrada Nacrta programa mjera sanacije unutar zona sanitarno zaštite izvorišta Strmec, Šibice i Bregana za postojeće građevine i postojeće djelatnosti na području grada Samobora, Zaprešića, Svete Nedelje te Općine Brdovec. Navedeni Programi mjera sanacije unutar zona sanitarno zaštite izvorišta predstavljaju podlogu za sustavno saniranje zatečenog stanja okoliša u zonama sanitarno zaštite izvorišta vode za piće, te za izradu projektnih zadataka za pojedine sanacijske zahvate.

U 2015. godini započela je izrada Novelacije elaborata zaštitnih zona vodocrpilišta Kosnica I. faza radi usklađenja Odluke o utvrđivanju zona sanitarno zaštite izvorišta vode za piće Kosnica I. faza s novim Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarno zaštite izvorišta ("Narodne novine" broj 66/11 i 47/13). Donošenje Odluke o zaštiti vodocrpilišta Kosnica I. faza je u nadležnosti Grada Velike Gorice i trenutno je postupku donošenja. U proteklom razdoblju izrađena je projektna dokumentacija za ishođenje građevinske dozvole za zahvat u prostoru „Sanacija devastiranih površina u II. i III. vodozaštitnoj zoni vodocrpilišta Kosnica“ te je u tijeku ishođenje građevinske dozvole.

U Općini Pisarovina tijekom 2015. i 2016. godine provedene su aktivnosti oko izgradnje vodocrpilišta i uređaja za pripravu pitke vode „Žeravinec“ s povezivanjem na postojeći vodoopskrbni cjevovod. Planirani kapacitet vodocrpilišta Žeravinec iznosi između 15 i 18 l/s. Kapaciteti postojeća dva crpilišta na području općine u iznosu od 4 i 8 l/s nisu dostatni, u ljetnim mjesecima te za potrebe gospodarske zone. Stoga je planirano proširenje kapaciteta vodocrpilišta na području općine Pisarovina.

Za područje Općine Gradec donesena je 2014. godine odluka o izradi Odluke o zonama sanitarno zaštite Gradec i Cugovec („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 20/14).

Potencijalno vodozaštitno područje Črnkovec

Potencijalno vodozaštitno područje Črnkovec utvrđeno je Prostornim planom Zagrebačke županije te Prostornim planom područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb kao neistraženo ili nedovoljno istraženo područje i posebno osjetljiv prostor na kojem se ograničavaju zahvati u prostoru prije provedenih hidrogeoloških istraživanja, a sve u cilju učinkovite zaštite budućih crpilišta. Riječ je o površini oko 60 km², čije su granice utvrđene Prostornim planom Zagrebačke županije.

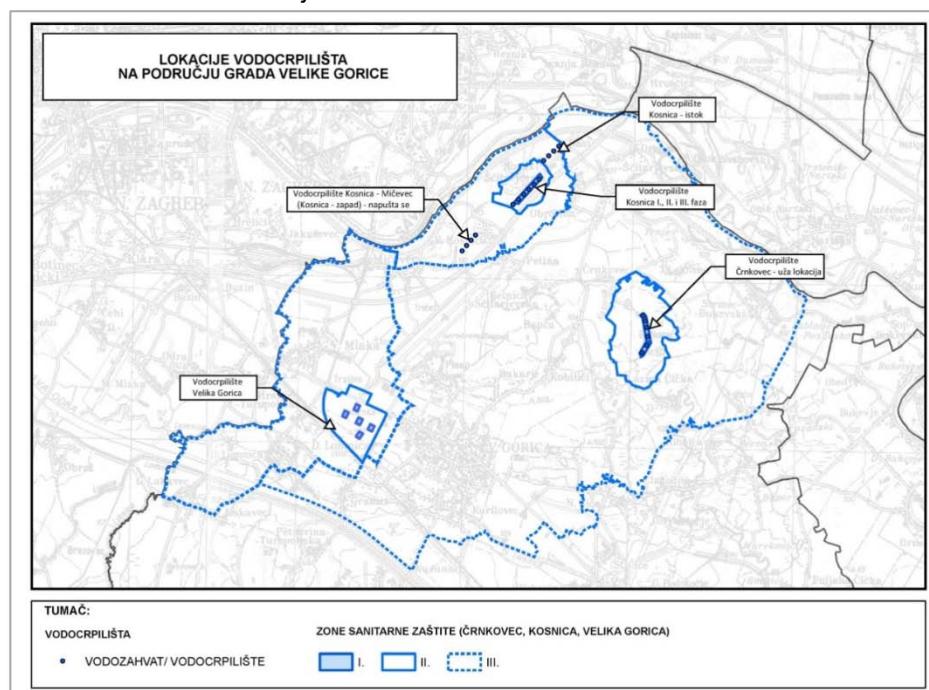
Buduća vodocrilišta na lokalitetu Črnkovec smješteni su u cijelosti na području Grada Velika Gorica i posebno su važna za daljnji razvitak vodoopskrbe Zagrebačke županije, Grada Zagreba i šire regije.

U proteklom razdoblju u nadležnosti Hrvatskih voda, Vodnogospodarski odjel za gornju Savu provedeni su opsežni vodoistražni radovi u svrhu određivanja razvoja vodocrilišta na području potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec. Prema podacima Hrvatskih voda, Vodnogospodarski odjel za gornju Savu na istraživanom području provedeno je proširenje sustava kontinuiranog praćenja kakvoće podzemne vode neophodne za pouzdanu ocjenu kakvoće podzemne vode odnosno njene zdravstvene ispravnosti. Temeljem analiza vode (u 10 pjezometara) generalno je zaključeno da je kakvoća podzemne vode na predmetnom području Črnkovec zadovoljavajuća te ne odstupa od kakvoće podzemne vode u priljevnim područjima ostalih vodocrilišta na području zagrebačkog vodonosnika. Također je u okviru istražnih radova provedena identifikacija utjecaja planiranih vodocrilišta područja Črnkovec na podzemne vode istočnog dijela zagrebačkog vodonosnika i pronosa onečišćenja s područja odlagališta Prudinec – Jakuševac i Ranžirnog kolodvora te za postojeće i planirano stanje izgrađenosti na rijeci Savi.

Nakon provedene analize, predloženo je da daljnja koncepcija razvoja vodoopskrbe na planiranom području Črnkovec obuhvaća razvoj slijedećih vodocrilišta:

- **Kosnica I. faza** s ukupnom crpnjom količinom od 900 l/s (potencijalno moguće povećanje na oko 1.300 lit/sek),
- **Kosnica II. faza** s ukupnom crpnjom količinom od 900 l/s (potencijalno moguće povećanje na oko 1.200 lit/sek),
- **Kosnica III. faza** s ukupnom crpnjom količinom 400 - 600 l/s,
- **Kosnica - Istok** s ukupnom crpnjom količinom od 600 l/s (potencijalno moguće povećanje na oko 800 lit/sek),
- **Črnkovec – uža lokacija** s ukupnom crpnjom količinom od 1.900 l/s uz dodatno proširenje na prostor sjeverno od naselja Črnkovec.

Ukupni planirani kapacitet vodozaštitnog područja Črnkovec procjenjuje se na 4.700 – 4.900 l/s (potencijalno moguće povećanje na oko 4.600 – 5.800 l/s). Za daljnji razvoj predmetnog područja predloženo je napuštanje lokacije planiranog vodocrilišta Kosnica – Mičevec (Kosnica – Zapad) iz razloga utvrđene narušene kakvoće podzemne vode ovog dijela vodonosnika i smještaja vodocrilišta u neposrednoj blizini i nizvodno od samih naselja Mičevec i Velika Kosnica.

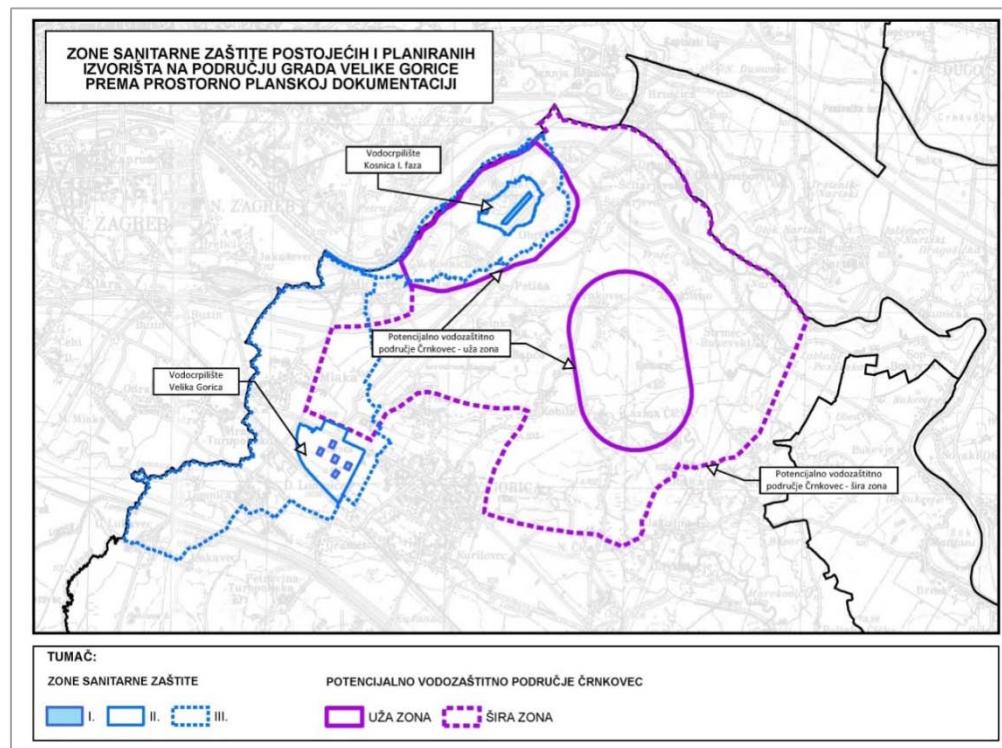

Slika 18: Lokacije vodocrilišta na području Grada Velika Gorica (prema važećim odlukama i prema Prostornom planu područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb);

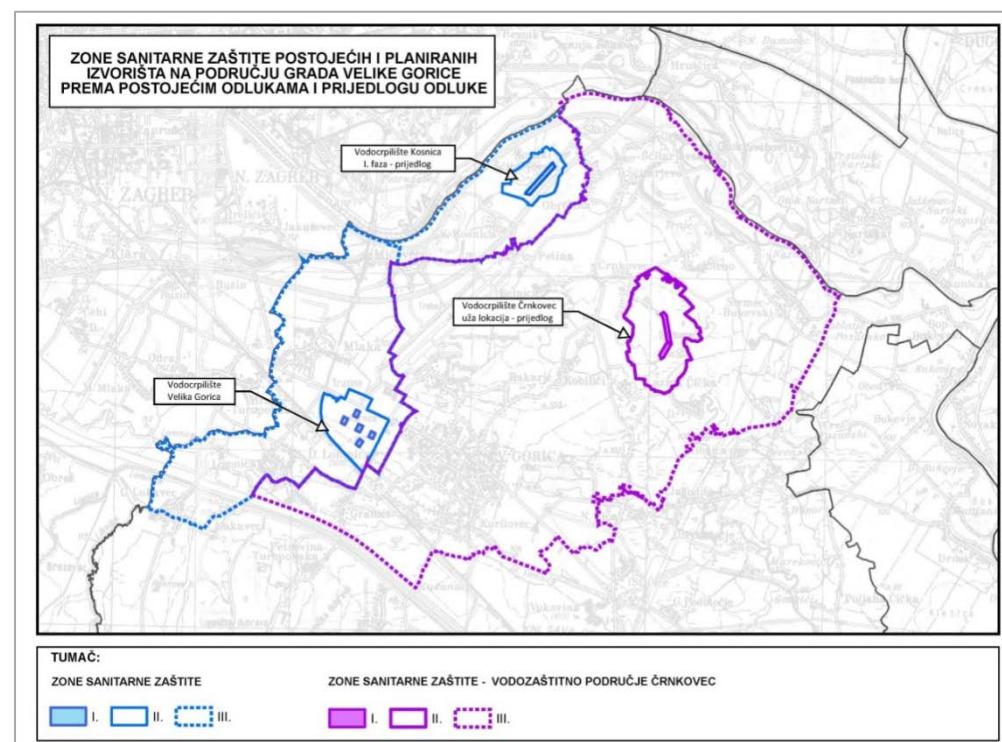
Izvor: podaci Hrvatskih voda, Vodnogospodarski odjel za gornju Savu;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Vodoistražni radovi provedeni u razdoblju 2012. – 2014. godine poslužili su kao podloga za izradu Elaborata zona sanitarne zaštite vodocrilišta Črnkovec (uža lokacija) (Rudarsko – geološko – naftni fakultet, Zavod za geologiju i geološko inženjerstvo, 2015.). Temeljem navedenog Elaborata izrađen je prijedlog I., II. i III. zone sanitarne zaštite vodocrilišta Črnkovec smješteno u cijelosti na području Grada Velike Gorice.

Također je temeljem provedenih vodoistražnih radova provedenih u razdoblju 2012. – 2014. godine izrađen elaborat Novelacija elaborata zaštitnih zona vodocrpilišta Kosnica I. faza radi usklađenja Odluke o utvrđivanju zona sanitarnе заštite važećim Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarnе zaštite izvorišta (Rudarsko – geološko – naftni fakultet, Zavod za geologiju i geološko inženjerstvo, 2015.).

Slika 19: Zone sanitarne zaštite postojećih i planiranih izvorišta na području Grada Velika Gorica (prema važećim odlukama i prema Prostornom planu područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb);
Izvor: podaci Hrvatskih voda, Vodnogospodarski odjel za gornju Savu;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Slika 20: Zone sanitarne zaštite postojećih i planiranih izvorišta na području Grada Velika Gorica (prema postojećim odlukama i prijedlogu Odluke o zonama sanitarnе zaštite);
Izvor: podaci Hrvatskih voda, Vodnogospodarski odjel za gornju Savu;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Prema prijedlogu zona sanitarnе zaštite vodocrpilišta Črnkovec uže područje, zona sanitarnе zaštite vodocrpilišta Kosnica – I.faza i vodocrpilišta Velika Gorica, veliki dio površine Grada Velike Gorice će biti smješten unutar I., II. ili III. zone sanitarnе zaštite. Odlukom o zonama sanitarnе zaštite odrediti će se mjere zaštite izvořišta koje podrazumijevaju mjere zabrane građenja i smještaja pojedinih građevina i obavljanja određenih djelatnosti te mjere kontrole kakvoće vode i poduzimanja aktivnosti za poboljšanje stanja voda. Time će se osigurati zaštita podzemnih voda savskog aluvija kao jedna od strateški važna zaliha podzemnih voda Hrvatske prema Strategiji upravljanja vodama.

Ukupna površina vodozaštitnih zona na području Velike Gorice iznosi 93,23 km² što predstavlja 28,45 % ukupne površine područja grada Velike Gorice.

Naziv crpilišta	I. zona (km ²)	II. zona (km ²)	III. zona (km ²)
Velika Gorica	0,09	1,53	16,09
Črnkovec – uža lokacija (prijedlog)	0,1	3,04	65,09
Kosnica I. faza (prijedlog)	0,1	0,95	6,24
Ukupno:	0,29	5,52	87,42
Sveukupno:			93,23

Tablica 17: Prikaz površina I., II. i III. zone sanitarnе zaštite smještene na području Grada Velika Gorica;

Izvor: Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

ZAŠTITA VODA

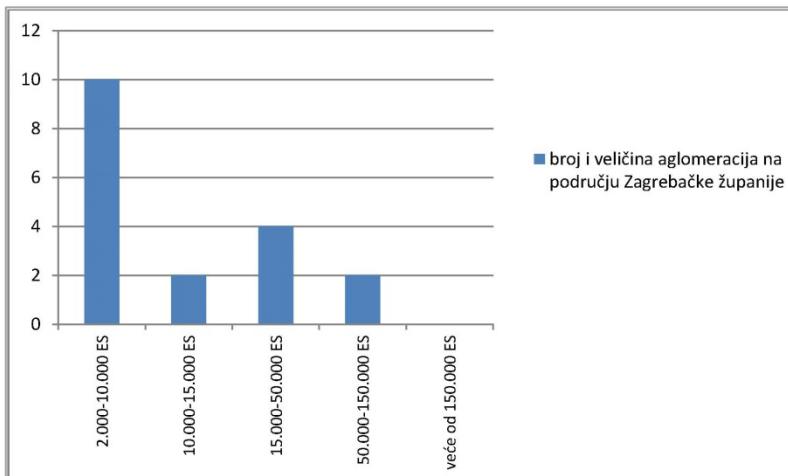
Zaštita voda provodi se na temelju Zakona o vodama i niza ostalih propisa iz područja zaštite voda od onečišćenja, uz uvažavanje i drugih zakona, propisa i dokumenata, kao i potpisanih međunarodnih sporazuma. Poslovi zaštite voda namjenski se financiraju iz naknade za zaštitu voda, koja se plaća prema količini ispuštenih otpadne vode i stupnju utjecaja na pogoršanje kakvoće i uporabljivosti vode. Jedna od najdjelotvornijih mjer zaštite vode jest ekomska mjeru, odnosno primjena načela "onečišćivač plaća". Temeljem Zakona o vodama i posebnih propisa određena su zaštićena područja na kojima je radi zaštite voda i vodnog okoliša potrebno provesti dodatne mjeru zaštite voda.

Aglomeracija je područje na kojem su stanovništvo i gospodarske djelatnosti dovoljno koncentrirani da se komunalne otpadne vode mogu prikupljati i odvoditi do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda ili do krajnje točke ispuštanja u prijemnik. Republika Hrvatska je odabrao koncept koji podrazumijeva da se područje jedne aglomeracije opslužuje s jednim sustavom za prikupljanje i jednim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda.

R.br.	Aglomeracija	Vrsta prijemnika	Naziv prijemnika	Veličina aglomeracije 2014.godine (ES)
1.	Zaprešić	vodotok	Sava	90.664
2.	Velika Gorica	vodotok	Sava	53.885
3.	Samobor	vodotok	Rakovica	31.894
4.	Rugvica	vodotok	Sava	25.199
5.	Ivanić-Grad	vodotok	Lonja	17.368
6.	Vrbovec	vodotok	Luka - Lonja	17.357
7.	Veleševac	vodotok	Sava	14.910
8.	Jastrebarsko	vodotok	Sabirni kanal	12.364
9.	Sveti Ivan Zelina	vodotok	Lonja	8.125
10.	Brckovljani	vodotok	Nova Zelina	4.452
11.	Križ - Novoselec	vodotok	Česma	4.185
12.	Donja Zdenčina	vodotok	Brebernica	4.055
13.	Jakovlje	vodotok	Kupinje	3.930
14.	Mala Buna	vodotok	Buna	3.377
15.	Donji Kraj	vodotok	Sutla	3.246
16.	Dubrava	vodotok	Ograđenka	2.634
17.	Gradec	vodotok	Glogovnica	2.364
18.	Krašić	vodotok	Kupčina	1.758

Tablica 18: Popis aglomeracija većih od 2.000 ES na području Zagrebačke županije;

Izvor: Višegodišnji program građenja komunalnih vodnih građevina („Narodne novine“ broj 117/15).

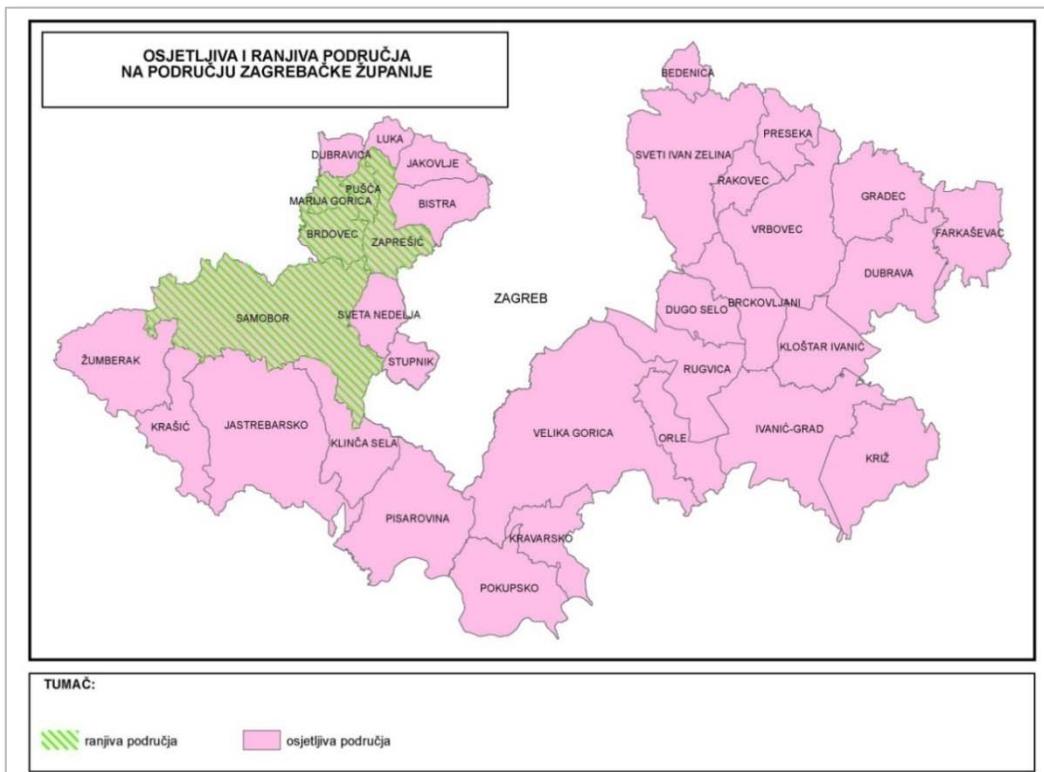

Grafikon 15: Broj i veličina aglomeracija na području Zagrebačke županije;

Izvor: Višegodišnji program građenja komunalnih vodnih građevina („Narodne novine“, broj 117/15).

U skladu s Odlukom o određivanju osjetljivih područja ("Narodne novine", broj 81/10 i 141/15), vodno područje rijeke Dunav, odnosno cijelokupno područje Zagrebačke županije određeno je kao sлив osjetljivog područja. Osjetljiva područja su područja na kojima je zbog postizanja ciljeva kakvoće voda potrebno provesti višu razinu ili viši stupanj pročišćavanja komunalnih otpadnih voda od propisanog Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (II. ili III. stupanj pročišćavanja otpadnih voda ovisno o veličini aglomeracije).

Područja ranjiva na nitratre (ranjiva područja) proglašena su na slivovima vodnih tijela opterećenih nitratima poljoprivrednog porijekla. Odlukom o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 130/12) određene su općine i gradovi na području Zagrebačke županije koje se nalaze unutar ranjivih područja, a to su: gradovi Samobor, Zaprešić i općine Brdovec, Pušća, Marija Gorica. Na površini određenoj kao ranjivo područje potrebno je provesti pojačane mјere zaštite površinskih i podzemnih voda od onečišćenja nitratima poljoprivrednog porijekla.

Slika 21: Osjetljiva i ranjiva područja na području Zagrebačke županije;

Izvor: Odluka o određivanju osjetljivih područja („Narodne novine“, broj 81/10 i 141/15) i Odluka o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 130/12);

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

U skladu sa zakonskom regulativom, na području Zagrebačke županije u proteklom razdoblju donesen je veliki broj Odluka o odvodnji otpadnih voda, kojima se za svaku općinu i grad definira način odvodnje i lokacije ispuštanja otpadnih voda, obaveza priključenja na sustav javne odvodnje otpadnih voda te uvjeti i način ispuštanja otpadnih voda na područjima na kojima nije izgrađen sustav odvodnje.

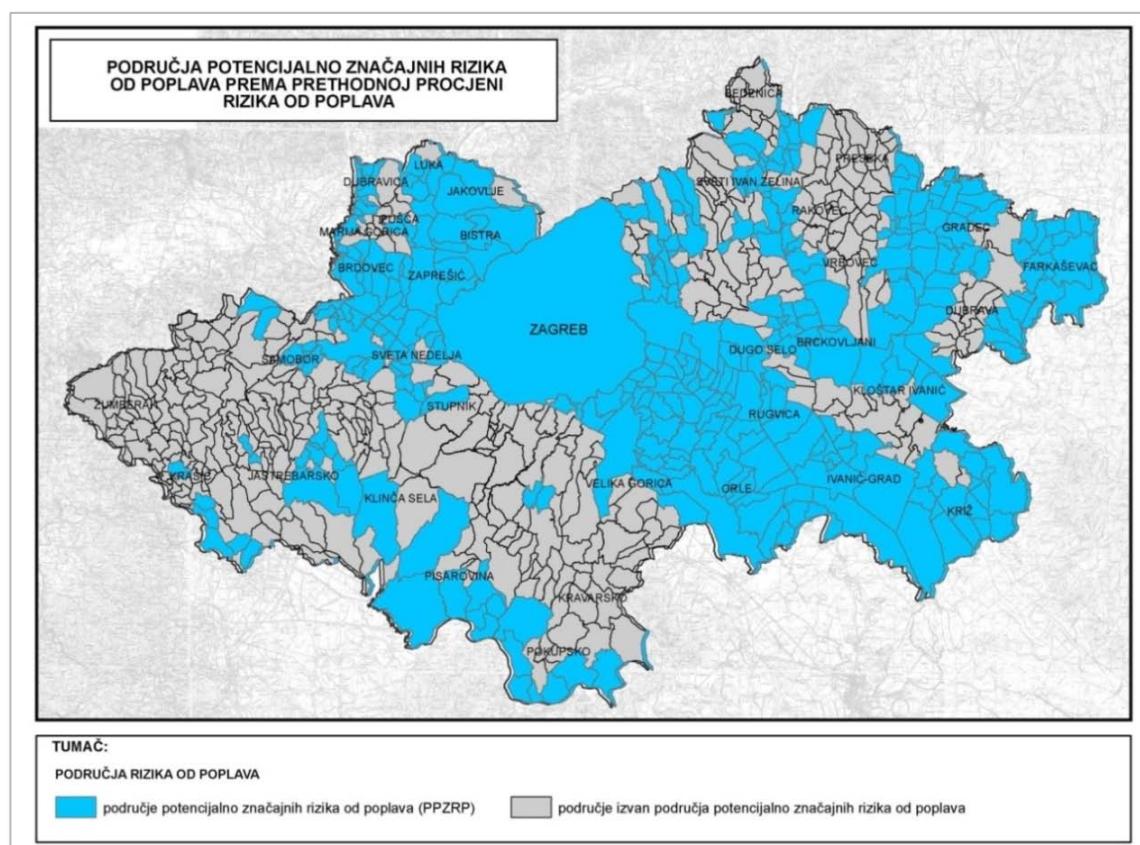
ZAŠTITA OD POPLAVA

Sukladno odredbama Zakona o vodama, sastavni dio Plana upravljanja vodnim područjima za 2016.-2021. godinu je i **Plan upravljanja rizicima od poplava** koji sadrži ciljeve za upravljanjem rizicima od poplava, mjere za ostvarenje tih ciljeva, uključujući preventivne mjere, zaštitu, pripravnost, prognozu poplava i sustave za obavještavanje i upozoravanje. Osnovu za izradu Plana upravljanja rizicima od poplava čine **karte prethodne procjene rizika od poplave, karte opasnosti od poplava i karte rizika od poplava**, objavljene na mrežnoj stranici Hrvatskih voda u WebGIS preglednicima (<http://korp.voda.hr/>).

Karta Prethodna procjena rizika od poplava

- obuhvaća:
- Karte (zemljovide) vodnog područja, granice vodnih područja i podslivova s prikazom topografije i korištenja zemljišta;
  - Opis poplava iz prošlosti koje su imale znatnije štetne učinke na zdravlje ljudi, okoliš, kulturnu baštinu i gospodarske djelatnosti i vjerovatnost pojave sličnih događaja u budućnosti, koji bi mogli dovesti do sličnih štetnih posljedica;
  - Procjenu potencijalnih štetnih posljedica budućih poplava za zdravlje ljudi, okoliš, kulturnu baštinu i gospodarske djelatnosti, uzimajući u obzir, što je više moguće, topografske, općenite hidrološke i geomorfološke značajke i položaj vodotoka, uključujući poplavna područja i, uključujući poplavna područja kao prirodna retencijska područja, učinkovitost postojećih građevina za obranu od poplava, položaj naseljenih područja, položaj industrijskih zona, planove dugoročnog razvoja, te utjecaje klimatskih promjena na pojavu poplava.

Prema Prethodnoj procjeni rizika od poplava određena su područja potencijalno značajnih rizika od poplava. Za područje Zagrebačke županije površina potencijalno značajnih rizika od poplava iznosi 1712,60 km² što čini 54,86 % ukupne površine Zagrebačke županije.

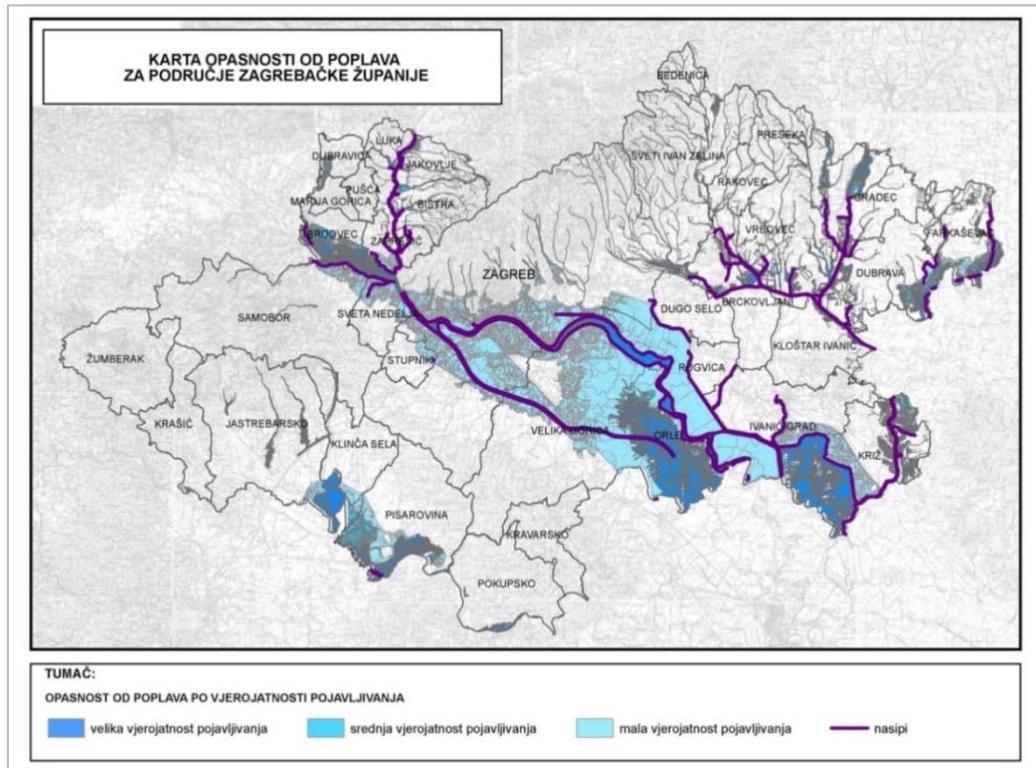

Slika 22: Područja potencijalno značajnih rizika od poplava prema Prethodnoj procjeni rizika od poplava;

Izvor: podaci Hrvatskih voda, <http://korp.voda.hr/>;

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

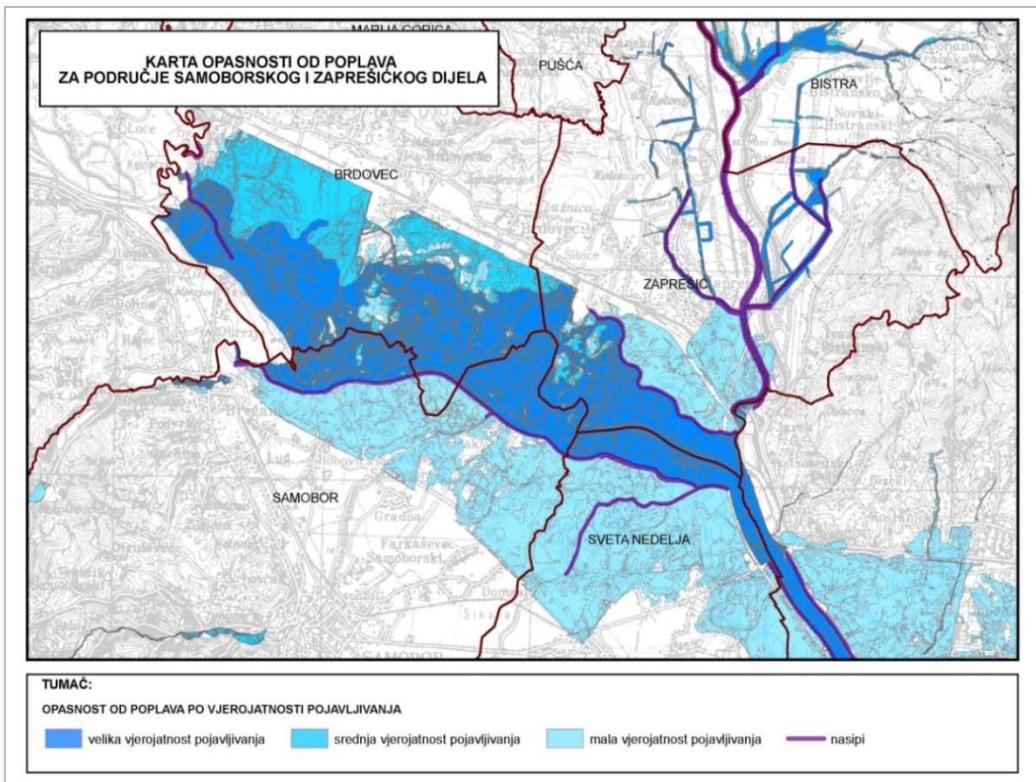
Karte opasnosti od poplava ukazuju na moguće obuhvate tri specifična poplavna scenarija za ona područja koja su u Prethodnoj procjeni rizika od poplava određena kao područja sa potencijalno značajnim rizicima od poplava:poplave velike, srednje(povratno razdoblje 100 godina) i male vjerojatnosti pojavljivanja uključujući poplave uslijed mogućih rušenja nasipa na većim vodotocima te rušenja visokih brana - umjetne poplave).

Slika 23: Karta opasnosti od poplava za područje Zagrebačke županije;

Izvor: podaci Hrvatskih voda, <http://korp.voda.hr/>;

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Slika 24: Karta opasnosti od poplava za područje samoborskog i zaprešićkoga dijela:

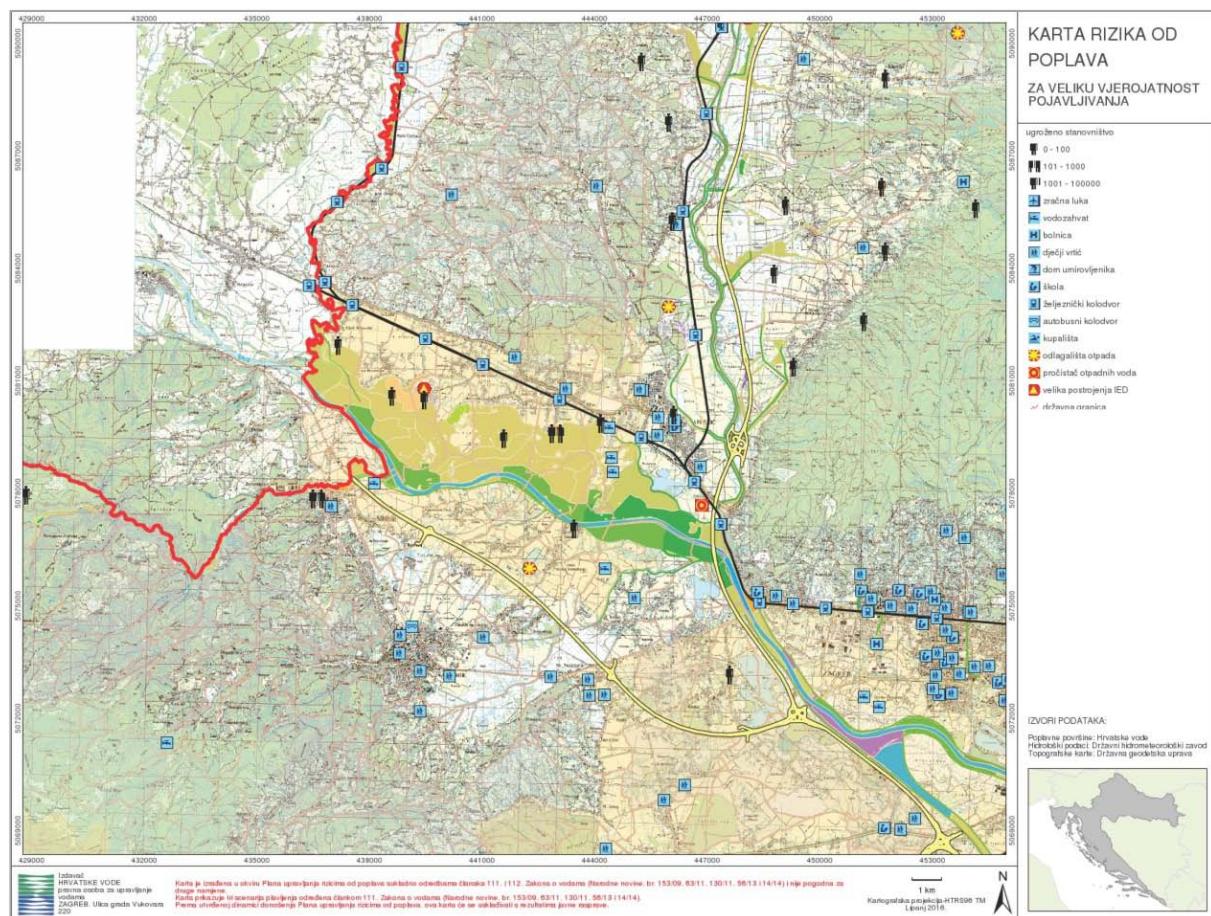
Izvor: podaci Hrvatskih voda, <http://korp.voda.hr/>

Izvor: podaci Hrvatskih voda, <http://korvp.voda.hr>,
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Karte rizika od poplava prikazuju potencijalne štetne posljedice na područjima koja su prethodno određena kartama opasnosti od poplava za sljedeće poplavne scenarije: poplave velike, srednje (povratno razdoblje 100 godina) i male vjerojatnosti pojavljivanja uključujući i poplave uslijed mogućih rušenja nasipa na velikim vodotocima te rušenja visokih brana - umjetne poplave).

Na kartama rizika od poplava prikazani su slijedeći sadržaji:

- Broj ugroženog stanovništva po naseljima prema popisu stanovništva iz 2011. godine preuzeti od Državnog zavoda za statistiku.
- Podaci o korištenju zemljišta prema CORINE Land Cover 2006 (naseljena područja, područja gospodarske namjene, intenzivna poljoprivreda, ostala poljoprivreda, šume i niska vegetacija, močvare i oskudna vegetacija, vodene površine) preuzeti od Agencije za zaštitu okoliša.
- Podaci o infrastrukturi preuzeti od nadležnih institucija i/ili prikupljeni iz javnih izvora podataka, te iz arhive Hrvatskih voda (zračne luke, željeznički kolodvori, riječne i morske luke, autobusni kolodvori, bolnice, škole, dječji vrtići, domovi umirovljenika, vodozahvati, trafostanice, željezničke pruge, nasipi, autoceste, ostale ceste).
- Podaci o zaštiti okoliša preuzeti od nadležnih institucija i/ili prikupljeni iz arhive Hrvatskih voda, odnosno iz Registra zaštićenih područja (područja zaštite staništa ili vrsta, nacionalni parkovi, vodozaštitna područja, kupališta, IPPC / SEVESO II postrojenja, odlagališta otpada, uređaji za pročišćavanje otpadnih voda).
- Podaci o kulturnoj baštini preuzeti od nadležnih institucija (UNESCO područja).

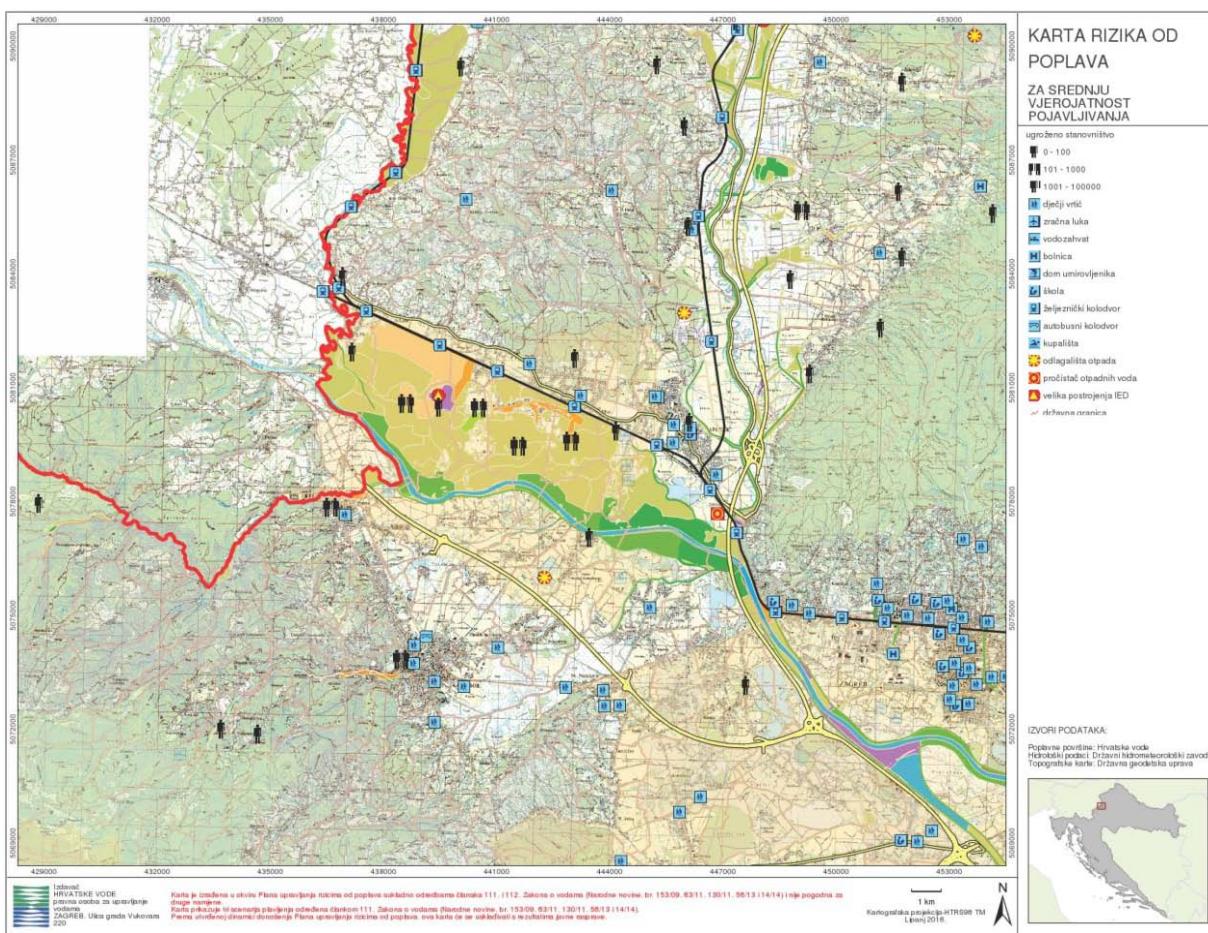

Slika 25: Karta rizika od poplava za veliku vjerojatnost pojavljivanja za područje Zaprešića, Brdovca i Samobora;
Izvor: podaci Hrvatskih voda, <http://korp.voda.hr/>

U proteklom razdoblju Hrvatske vode pokrenule su brojne aktivnosti na području Zagrebačke županije u cilju zaštite od poplave od kojih izdvajamo najznačajnije:

- priprema izgradnje lijevog nasipa rijeke Save od ušća Lužnice do ušća Sutle na zaprešičkom području. Nasip ukupne duljine cca. 10 km planira se uz rijeku Savu na području Samobora, Zaprešića, Svetе Nedelje i Brdovca,
- priprema za izgradnju transverzalnog nasipa od odteretnog kanala Odra do savskog nasipa kod sela Suša u duljini 7 km na području općine Orle,

- priprema za projekt obnove desnog nasipa rijeke Save na dionici Drnek-Suša i uređenje obalotvrda na 4 mesta na području općine Orle i Velika Gorica,
- izgradnja retencije Bunica – Ključić Brdo te izgradnja praga u koritu rijeke Save na području Velike Gorice,
- izgradnja savskog nasipa podsustava Gradna – Rakovica, kanala K-1, K-2, obalotvrde u Samoborskom Otku i Medsavama te retencije Lipovečka Gradna i Rakovica, uređenje vodotoka Goštiraj, Gradna i Rudarska Gradna na području Samobora i Svetе Nedelje,
- početak projekta uređenja i stabilizacije nasipa rijeke Lonje u Gradu Ivanić Gradu,
- rekonstrukcija lijevoobalnog savskog nasipa između Hruščice i Dubrovčaka dužine 13 km,
- priprema projekta izgradnje retencije Planički Jarek i Martin Breg na području Grada Dugog Sela,
- izgradnja retencije Vir na vodotoku Zlenin na području Vrbovca,
- izgradnja nasipa spojnog kanala Zelina-Lonja-Glogovnica kod naselja Stara Marča na području Kloštar Ivanića i dr.

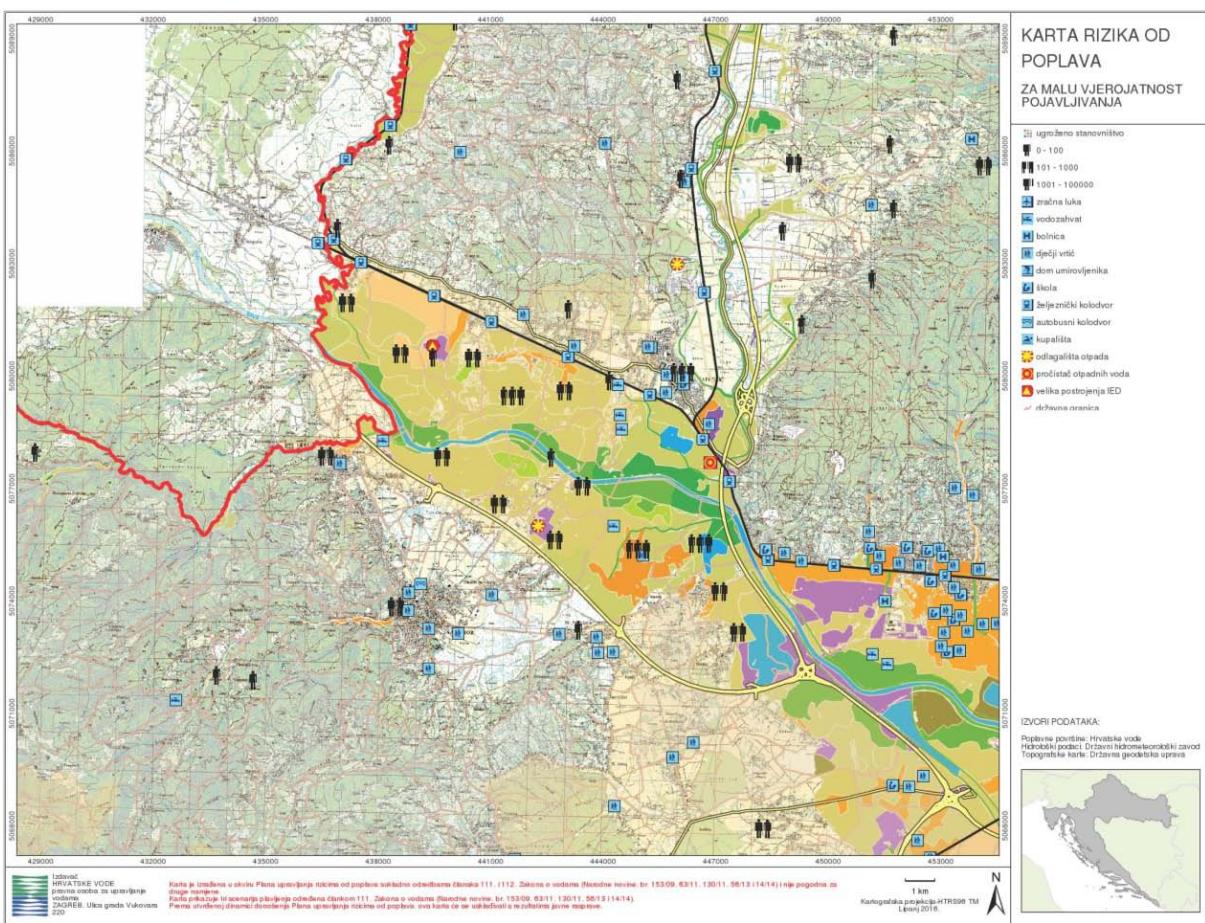

Slika 26: Karta rizika od poplava za srednju vjerojatnost pojavljivanja za područje Zaprešića, Brdovca i Samobora;
Izvor: podaci Hrvatskih voda, <http://korp.voda.hr/>

Na slivu Save je od velikih voda Save primjereno zaštićen samo grad Zagreb koji je, prema procjenama, siguran od 1000-godišnjih velikih voda. Ostala područja uz Savu uglavnom su nedovoljno zaštićena. Uzvodno od Zagreba prema slovenskoj granici obrambeni nasipi samo su dijelom izgrađeni, pa su niski dijelovi šire zaprešičke i samoborske regije ugroženi od poplava.

Nizvodno od Zagreba, mnoga područja uz Savu imaju nižu razinu sigurnosti od potrebne, jer je zaštitni sustav Srednjeg posavlja nedovršen, a postojeći obrambeni nasipi na mnogim su mjestima nedovoljno visoki za zaštitu od ekstremnih velikih voda koje se javljaju u posljednje vrijeme.

Obrana Zagrebačke županije od poplave savskih voda provodi se unutar višenamjenskog sustava obrane od poplave Srednjeg posavlja. Sustav obrane od poplave Srednjeg posavlja predstavlja niz postojećih i planiranih građevina i zahvata kojima se nastoji osigurati razina zaštite gradova i naselja, gospodarskih objekata, zaštita prirode, športa i rekreativne te uvjeti za stabilnu poljoprivrednu proizvodnju.

Slika 27: Karta rizika od poplava za malu vjerojatnost pojavljivanja za područje Zaprešića, Brdovca i Samobora;
Izvor: podaci Hrvatskih voda, <http://korp.voda.hr/>

KORIŠTENJE MINERALNIH I GEOTERMALNIH VODA

Prema popisu priznatih prirodnih mineralnih voda i prirodnih izvorskih voda koje se crpe iz tla Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 6/16) na području Zagrebačke županije smještena su dva izvora:

- Janino Vrelo na području Općine Pisarovina (trgovački naziv proizvoda „Jamnica“),
- Sveta Jana na području Grada Jastrebarsko (trgovački naziv proizvoda „Jana“).

U proteklom razdoblju izrađena je i prihvaćena Studija o utjecaju na okoliš eksploatacije geotermalne vode na eksploatacijskom polju „Geotermalno polje Zagreb“ (Rudarsko – geološko – naftni fakultet, 2014.). Eksplatacijsko polje „Geotermalno polje Zagreb“ nalazi se većim dijelom na području Grada Zagreba i manjim dijelom na području Zagrebačke županije odnosno Općine Stupnik. Trenutno se koristi samo 10% mogućeg kapaciteta geotermalnog polja isključivo u svrhe grijanja bazena i objekta. Niski stupanj iskorištenja kapaciteta geotermalnog polja Zagreb za sadašnje namjene otvara mogućnosti široke primjene geotermalne energije za ostale namjene, od kojih su najinteresantnije izgradnja hortikulturnog te športsko-rekreacijskoga centra.

Na području Jastrebarskoga u Svetojanskim toplicama te na području Samobora na lokaciji Sv. Helena (Šmidhen), nalaze se izvori tople vode koja se koriste u turističko-rekreativne svrhe. Na području Grada Sveti Ivan Zelina smješteno je na lokaciji Topličica izvorište čiste niskomineralizirane radioaktivne termalne vode, kapaciteta većeg od 20 l/s, a koja se radi ljekovitosti može koristiti u medicinske svrhe. Na području Grada Sveti Ivan Zelina smješteno je izvorište Krečaves, također nalazište niskomineralizirane termalne vode za koje je potrebno provesti dodatna istraživanja.

Na području Grada Ivanić-Grada nalazi se jedino u Europi, a drugo u svijetu, nalazište posebne vrste ljekovite nafte, naftalan. Uz nju se nalaze i izvori fluorne, natrij-kloridne slane termalne vode koja se, zajedno s ljekovitom naftom, koristi u lječilištu "Naftalan" za liječenje kožnih i reumatskih bolesti.

U proteklom razdoblju, tijekom 2013. - 2014. godine započele su aktivnosti na pripremi dokumentacije za projekt povećanja kapaciteta crpljenja prirodne mineralne vode za potrebe punionice bezalkoholnih pića i izvorske vode u Svetojanskim Toplicama.

KORIŠTENJE VODA ZA NAVODNJAVA

Javno navodnjavanje je vodnogospodarska djelatnost zahvaćanja podzemnih i površinskih voda i njihova isporuka radi natapanja poljoprivrednog zemljišta. Prema podacima iz nacrta Plana upravljanja vodnim područjima za 2016.-2021. godinu za područje Zagrebačke županije određen je potencijal zemljišta za navodnjavanje (u ha):

Potencijal zemljišta za navodnjavanje (ha)	Površina (ha)	Postotak (%)
Vrlo visok	-	0
Visok	39.004	24
Umjerен	120.329	74
Nizak	3.453	2
Vrlo nizak	7	0
Ukupno:	162.793	

Tablica 19: Potencijal zemljišta za navodnjavanje za Zagrebačku županiju;

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima za 2016.-2021. godinu

Prema Planu navodnjavanja poljoprivrednih površina i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama za područje Zagrebačke županije navodnjava se svega 177,07 ha, odnosno 0,23% od ukupne površine koja se koristi u poljoprivredne svrhe. Razlog za ovako niski postotak površina koje se navodnjavaju u poljoprivredne svrhe nije u nedostatku izvora vode nego prvenstveno neizgrađenost i nedovoljno održavanje sustava infrastrukture za navodnjavanje. Vode za navodnjavanje zahvaćaju se iz rijeka i jezera a rasprostranjeno je i nekontrolirano zahvaćanje podzemnih voda. Predložena površina za navodnjavanje prema županijskom planu za Zagrebačku županiju iznosi cca. 8953 ha.

U proteklom razdoblju, prema podacima iz Višegodišnjeg programa gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije („Narodne novine“, broj 117/15) za područje Zagrebačke županije nisu se provodile aktivnosti na povećanju površina za navodnjavanje, tako da i dalje udio površine koja se navodnjavala iznosi 0,23% od ukupne korištene površine za poljoprivrednu. Prema potencijalu zemljišta za navodnjavanje, područje Zagrebačke županije rangirano je u II prioritetu skupinu za navodnjavanje. Kriteriji za grupiranje ukupno IV skupina za navodnjavanje su: obilježja poljoprivrednih gospodarstva, uzgajane kulture, prirodni resursi i deficit vode.

VIŠENAMJENSKI SUSTAVI

U proteklom razdoblju provodile su se brojne aktivnosti vezano na projekt od zajedničkog interesa „Program zaštite, uređenja i korištenja rijeke Save i zaobalja od granice s Republikom Slovenijom do Siska“. Navedeni Program predstavlja dugoročni projekt višenamjenskog uređenja i korištenja rijeke Save čime bi se osigurala sigurnost od poplava Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Sisačko – moslavacke županije, stabilizacija korita rijeke Save, povećanje izdašnosti vodonosnika za potrebe javne vodoopskrbe, proizvodnja električne energije, poboljšanje prometnih veza preko rijeke Save te očuvanje i obnova prirodnih vrijednosti uz rijeku Savu.

U Zaključku Vlade Republike Hrvatske utvrđeni su razlozi za donošenje Programa zaštite, uređenja i korištenja rijeke Save i zaobalja pogotovo u dijelu ispunjavanja ciljeva u udjelu obnovljivih izvora energije. („Narodne novine“, broj 101/13 i 85/15). Također je u proteklom razdoblju započela izrada Studije izvodljivosti i Strateške procjene utjecaja na okoliš Programa zaštite, uređenja i korištenja rijeke Save i zaobalja u kojoj će se razmatrati tri varijantna rješenje Programa (OPCIJA 0, OPCIJA 1 i OPCIJA 2).

Opcija 0 je tzv. Bazna opcija u kojoj se razmatra tehničko rješenje s minimalnim troškovima ulaganja u cilju postizanja zaštite od velikih voda (poplava). Ovom opcijom se ne razmatra energetsko korištenje rijeke Save, ali ne postoje tehnička ograničenja da se predloženi koncept Opcije 0 u slijedećim etapama ne razvija u tom smjeru. Također se ne razmatra poboljšanje plovnosti rijeke Save, odnosno zadržava se postojeće stanje II klase plovnog puta od Siska do Rugvice.

Opcija 1 je varijantno rješenje koje se temelji na „Prethodnoj studiji izvodljivosti i korištenju rijeke Save od R. Slovenije do Rugvice“ („Elektroprojekt, 2002. g.“) i u velikom dijelu je sadržano u Prostornom planom Zagrebačke županije i Prostornim planovima gradova i općina, te je usklađeno s Programom i Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske. Ovom varijantom se povećava stupanj zaštite od poplava i iskorištava hidroenergetski potencijal rijeke Save za proizvodnju električne energije izgradnjom 5 hidroelektrana ukupne instalirane snage 156 MW. Također se ovom varijantom predviđa rekonstrukcija i produljenje kanala Sava – Odra do rijeke Save.

Opcija 2 je varijantno rješenje koje se temelji na elaboratu „Višenamjenski hidrotehnički sustav uređenja rijeke Save i zaobalja od granice s R. Slovenijom do Siska – koncepcijsko rješenje“ (Elektroprojekt, 2013. g.). Ovom varijantom se povećava stupanj zaštite od poplava i iskorištava hidroenergetski potencijal rijeke Save za proizvodnju električne energije izgradnjom 7 hidroelektrana ukupne instalirane snage 151 MW - 3 hidroelektrane (HE) i 4 male hidroelektrane (MHE Zagreb 1-4). Također se ovom varijantom predviđa rekonstrukcija i produljenje kanala Sava – Odra do rijeke Save.

Slika 28: Pregledna situacija Opcije 2;

Izvor: Višenamjenski hidrotehnički sustav uređenja rijeke Save i zaobalja od granice s R. Slovenijom do Siska – koncepcijsko rješenje, Elektroprojekt, 2013. g.)

KORIŠTENJE VODNIH SNAGA ZA PROIZVODNJU ELEKTRIČNE ENERGIJE

Na području Zagrebačke županije trenutno ne postoje hidroenergetski objekti i postrojenja za proizvodnju električne energije. Značajan i do danas neiskorišten hidroenergetski potencijal rijeke Save u Republici Hrvatskoj najinteresantniji je na dionici Save na području Zagrebačke županije i Grada Zagreba. Na tom dijelu planirana su četiri višenamjenska hidroenergetska objekta (HE Zaprešić i HE Drenje smještene na području Zagrebačke županije i HE Prečko i HE Zagreb smještene na području Grada Zagreba).

U proteklom razdoblju, u okviru prekograničnih postupaka procjene utjecaja zahvata na okoliš, izrađene su Studije o utjecaju na okoliš hidroelektrane Brežice i hidroelektrane Mokrice na rijeci Savi, koje se nalaze u Republici Sloveniji. Hidroelektrana Brežice smještena je na udaljenosti cca. 8,3 km od granice R. Hrvatske kao peta hidroelektrana u nizu, dok je hidroelektrana Mokrice šesta u nizu lanca hidroelektrana na donjoj Savi. U sklopu HE Mokrice planiran je i akumulacijski bazen smješten neposredno uz granicu s Republikom Hrvatskom. Zbog svoje blizine granici R. Hrvatske razmatrani su, u okviru Studija o utjecaju na okoliš, utjecaji hidroelektrana nizvodno na području Hrvatske odnosno Zagrebačke županije.

KORIŠTENJE VODA ZA PLOVNE PUTOVE

Temeljem Pravilnika o razvrstavanju i otvaranju vodnih putova na unutarnjim vodama („Narodne novine“ broj 77/11, 66/14 i 81/15) razvrstani su vodni putovi na unutarnjim vodama i to na rijeci Savi i rijeci Kupi.

Na području Zagrebačke županije rijeka Sava je klasificirana kao državni vodni put na dijelu od Siska do Rugvice kao II. klase u duljini od 68 km, te od Rugvice do granice sa Slovenijom kao vodni put I. klase u duljini 53 km.

Rijeka Kupa je klasificirana kao državni vodni put na dionici od ušća Odre do Ozlja kao vodni put I. klase na duljini 155,6 km.

KORIŠTENJE VODA ZA UZGOJ SLATKOvodnih RIBA

Korištenje voda za uzgoj slatkovodnih riba, odnosno ribnjačarstvo, kao gospodarska grana na području Zagrebačke županije ima dugu tradiciju. Na području Zagrebačke županije izgrađena su četiri veća ribnjaka: Vukšinac (281 ha), Crna Mlaka (535 ha), Pisarovina (357 ha) i Novaki (43 ha) te nekoliko malih ribnjaka Ključić Brdo (20 ha), Grdović, Zagrepčanka, Marenić, S.Hrlić, Belušić i Novo Mjesto – Mokrica (8 ha).

Za sve navedene ribnjake problemi su vrlo slični i u osnovi se svode na: nedovoljne količine vode u odnosu na potrebe ribnjaka, stalno pogoršanje kakvoće voda na pripadnom sливу, loše stanje objekata za zahvat i upravljanje vodama. Stanje kakvoće voda nije zadovoljavajuće, obzirom da otpadne vode naselja i izgrađenih proizvodnih objekata, upotreba zaštitnih sredstava u poljoprivredi i šumarstvu, te upotreba umjetnih gnojiva, intenzivno zagađuju vode potoka koji se koriste za vodoopskrbu ribnjaka.

Također je potrebno navesti i primjetan trend „otvaranja“ nelegalnih ribnjaka u smislu posjedovanja koncesije za korištenje voda za uzgoj riba. Takvi ribnjaci izgrađuju se od strane pojedinaca koji su na vlastitim zemljistima i prostorima uz vikendice, bez ikakvih odobrenja, izgradili zahvate na vodotocima ili izvoristima te izgradili manje ribnjake.

KORIŠTENJE VODA ZA SPORT I REKREACIJU

Za sport i rekreaciju na području Zagrebačke županije koriste se umjetna jezera u ravniciarskom dijelu uz Savu, nastala iskopom mineralnih sirovina a koja se prihranjuju podzemnom vodom. Sportske aktivnosti obuhvaćaju vožnju kajakom i kanuom, sportski ribolov, rafting, vožnja kanuom i izletničke aktivnosti. Najznačajnije lokacije uređene za sport i rekreaciju na području Zagrebačke županije su: Novo Čiče (Velika Gorica), Rakitje (Sveta Nedelja), Zajarki (Zaprešić) i Trstenik (Rugvica).

MELIORACIJSKA ODVODNJA

Sustavi melioracijske odvodnje izvode se zbog odvođenja suvišnih voda s poljoprivrednoga i drugog zemljišta putem odgovarajućih vodnih građevina i uređaja kojima se neposredno ili posredno omogućuje brže i pogodnije otjecanje površinskih ili podzemnih voda i osiguravaju povoljniji uvjeti korištenja zemljišta i obavljanja gospodarskih i drugih djelatnosti. Unutar melioracijskog područja najveća je zastupljenost poljoprivrednog, osobito obradivog zemljišta, na kojem se izgradnjom sustava melioracijske odvodnje stvaraju bolji uvjeti unutarnje odvodnje, a izgradnjom sustava zaštite od poplava ovo se zemljište izdvaja iz nezaštićenoga poplavnog područja. Ostali dio melioracijskog područja nalazi se na površinama šuma, ribnjaka, naselja i prometnica.

Na području Zagrebačke županije izgrađena su sljedeća melioracijska područja:

1. rijeke Sutle - površine 923 ha, a čini je riječna dolina Sutle od naselja Donji Kraj do granice Županije,
2. međusilva Save od Sutle do Krapine: melioracijsko područje Zaprešića – površine cca 1.800 ha, smješteno na lijevoj obali Save od ušća Sutle do ušća Krapine,
3. rijeke Krapine – površine 330 ha, smješteno na lijevoj i desnoj obali u području aluvijalne doline rijeke Krapine,
4. kanala Lonja – Strug: melioracijsko polje Črnc polje (dio), ostala melioracijska područja – ukupne površine 74.900 ha. Cjelokupno područje melioracijskog područja Črnc polja ima oblik trokuta u čijim se vrhovima nalaze Zagreb, Čazma i Sisak,
5. pritoka Save, od Bregane do naselja Stupnik, melioracijsko područje Samobora, ostala melioracijska područja – ukupne površine 4.700 ha,
6. rijeke Kupe: melioracijsko područje Odranskog polja (dio), ostala melioracijska područja – Odransko polje prostire se između Zagreba i Siska, ukupne površine 57.000 ha a na području Županije cca 7.200 ha. Ostale melioracijske površine na rijeci Kupi smještene su uz postojeću državnu cestu Zagreb – Jastrebarsko – Karlovac, ukupne površine cca 16.600 ha.

2.3.8. Gospodarenje otpadom

Po ulasku Republike Hrvatske u Europsku uniju, u srpnju 2013. godine, na snagu je stupio Zakon o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13) u kojeg su implementirane direktive Europske unije. Zakonom su utvrđeni osnovni planski dokumenti u gospodarenju otpadom; Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalnih samouprava i Grada Zagreba.

KONCEPTI GOSPODARENJA OTPADOM

Prije donošenja navedenog Zakona, na snazi je bio Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj 2007.- 2015. godine („Narodne novine“, broj 85/07, 126/10, 31/11 i 46/15) prema čijem konceptu je utvrđen županijski centar za gospodarenje otpadom za područje Zagrebačke županije. Prostornim planom Zagrebačke županije utvrđen je županijski centar gospodarenja otpadom (ŽCGO) na lokaciji „Tarno“, Grad Ivanić Grad. Izmjenama Plana gospodarenja otpadom iz 2015. godine postojeći koncept je izmijenjen u koncept regionalnih centara gospodarenja otpadom radi optimalizacije prostornih i ekonomskih parametara. Predviđena je izgradnja 13 regionalnih centara za gospodarenje otpadom. Jedan od regionalnih centara pokriva bi područje Zagrebačke županije i Grada Zagreba te dio područja Sisačko-moslavačke županije. Za navedena područja utvrđena je potreba provedbe zajedničke studije izvedivosti za izgradnju centra za gospodarenje otpadom na lokacijama Tarno i/ili Zagreb.

U rujnu 2015. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 27/15), Županijska skupština Zagrebačke županije donijela je Zaključak kojim se ne prihvata centar gospodarenja otpadom „Tarno“ kao lokacija regionalnog centra za gospodarenje otpadom. Također se ne prihvata prijedlog Sporazuma o suradnji na izradi zajedničke studije izvedivosti za zbrinjavanje otpada na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije i dijela Sisačko-moslavačke županije. Zaključkom se predlaže Vladi Republike Hrvatske pokretanje postupka izmjena i dopuna Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.–2015. godine („Narodne novine“, broj 85/07, 126/10, 31/11 i 46/15) na način da Centar za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije „Tarno“ (CGO Tarno), bude dijelom regionalnih koncepata za gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj, koji pokriva područje Zagrebačke županije i sjevernog dijela Sisačko-moslavačke županije (Gradovi Sisak i Petrinja, te Općine Martinska Ves, Lekenik i Dvor).

AKTIVNA ODLAGALIŠTA OTPADA

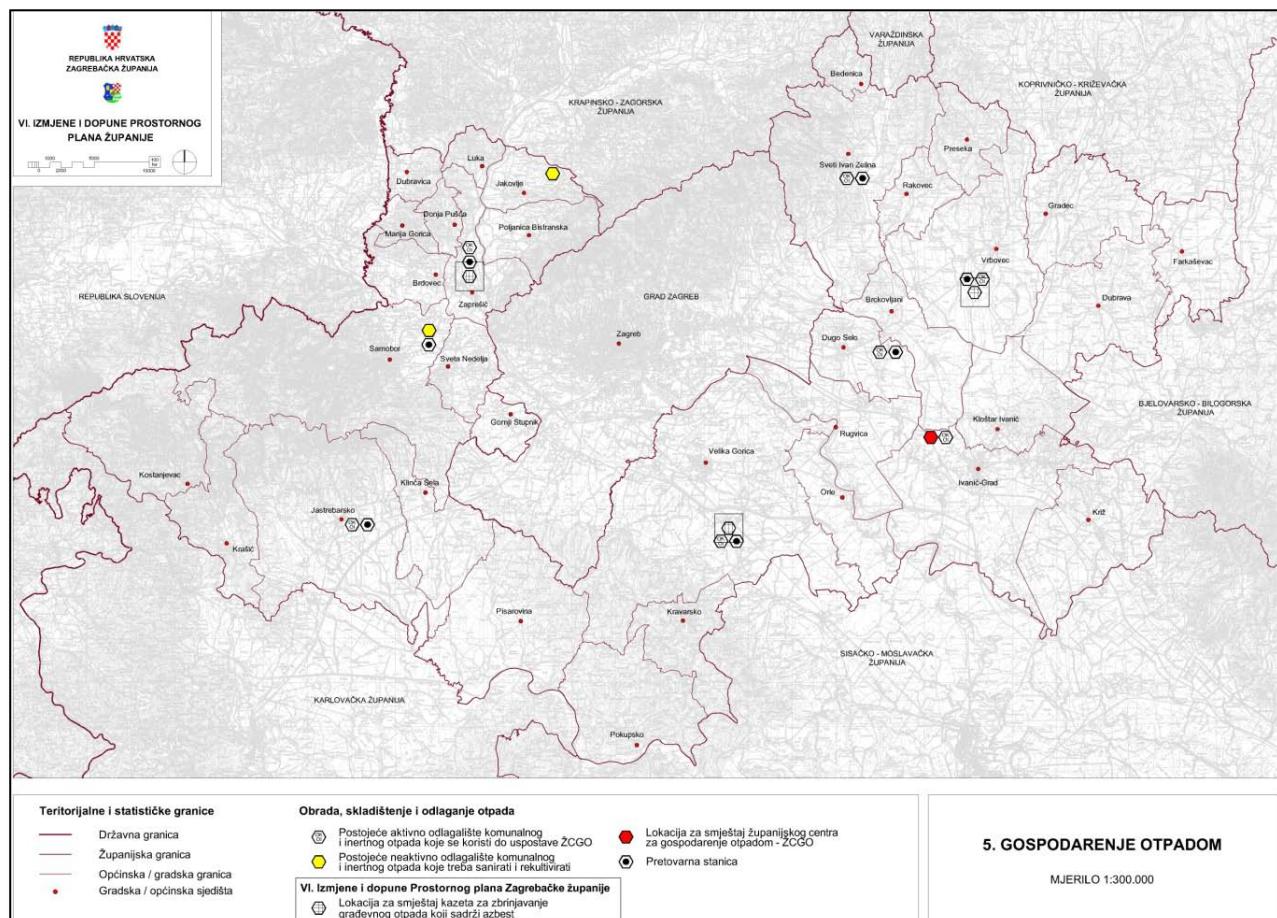
Do uspostave centra za gospodarenje otpadom, komunalni i inertni otpad se prikuplja putem aktivnih odlagališta otpada. Prema podacima iz Izvješća o komunalnom otpadu za 2015. godinu koju je izradila Hrvatska agencija za okoliš i prirodu u studenom 2016. godine, prikupljeni komunalni otpad na području Zagrebačke županije odlagan je na 6 aktivnih odlagališta; Andrilovec (Grad Dugo Selo), Tarno (Grad Ivanić Grad), Beljavine (Grad Vrbovec), Mraclinška Dubrava (Grad Velika Gorica), Novi Dvori (Grad Zaprešić) i Cerovka (Grad Sveti Ivan Zelina). U prethodnom izvještajnom razdoblju izvršena je sanacija odlagališta Kraljev Vrh 2009. koje je potom zatvoreno. Sljedeće 2010. godine izvršena je sanacija odlagališta Andrilovec i Tarno. U posljednjem izvještajnom razdoblju provedene su sljedeće sanacije odlagališta: 2013. godine izvršena je sanacija odlagališta Kravaršćica i Božićka koja su potom zatvorena, 2015. godine izvršena je sanacija odlagališta Mraclinška Dubrava i Cerovka. Sanacija odlagališta Trebež dovršena je 2016. godine. U tijeku su sanacija odlagališta Beljavine i Novi Dvori.

RECIKLAŽNA DVORIŠTA

U svrhu izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpada, Zakonom je određena potreba uspostave reciklažnih dvorišta na područjima jedinica lokalne samouprave u skladu s brojem stanovnika. Obzirom da je prema istom Zakonu u prostornim planovima obvezno planirati lokacije građevina za gospodarenje otpadom, Zavod je 2015. godine izvršio Analizu planiranih reciklažnih dvorišta i pretovarnih stanica u prostornim planovima uređenja gradova i općina, kako bi se jedinicama lokalne samouprave kroz stručno savjetodavnu pomoć ukazalo na eventualnu potrebu dopuna prostornih planova. Prema Zakonu, 28 jedinica lokalne samouprave moraju imati na svom području utvrđene jednu ili više lokacije reciklažnih dvorišta, a preostalih 6 lokacija mobilnih jedinica. Analizom je utvrđeno da je 10 jedinica lokalne samouprave imalo prostornim planovima utvrđene lokacije reciklažnih dvorišta u tekstualnom i grafičkom dijelu, 14 ih je imalo utvrđeno samo u tekstualnom dijelu kao mogućnost smještaja reciklažnih dvorišta, dok 4 nisu imale ucrtane lokacije. Već krajem 2016. godine, kroz stručnu savjetodavnu pomoć uočeno je da su gotovo sve jedinice lokalne samouprave, kroz donošenje izmjena i dopuna prostornih planova uređenja gradova i općina, ispunile navedenu obvezu utvrđivanja lokacija reciklažnih dvorišta.

ZBRINJAVANJE GRAĐEVNOG OTPADA KOJI SADRŽI AZBEST

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom svaka jedinica područne (regionalne) samouprave dužna je u dokumentima prostornog uređenja odrediti lokaciju kazete za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest. U skladu s navedenim, Županija je tijekom 2015. godine provela izradu VI. izmjene i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije. Za potrebe izrade navedenih izmjene i dopuna, prethodno je, u prosincu 2013. godine od strane tvrtke Oikon d.o.o. izrađena Studija zbrinjavanja građevnog otpada koji sadrži azbest na području Zagrebačke županije. Lokacije za smještaj kazeta za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest utvrđene su na postojećim lokacijama aktivnih službenih odlagališta komunalnog otpada u Zagrebačkoj županiji koje su navedenom stručnom podlogom predložene kao najpovoljnije za ovu namjeru. To su lokacije: Beljavine (Grad Vrbovec), Novi Dvori (Grad Zaprešić) i Mraclinjska Dubrava (Grad Velika Gorica).

Slika 29: Sustav gospodarenja otpadom Zagrebačke županije;

Izvor: VI. izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 27/15)

2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom od značaja za Zagrebačku županiju

2.4.1. Prometna infrastruktura

Planiranje razvoja prometnog sustava provodi se u skladu sa Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske i Programom prostornog uređenje Republike Hrvatske. Detaljan opis postojećeg i planiranog prometnog sustava na području Zagrebačke županije prikazan je u Prostornom planu Zagrebačke županije, prostornim planovima užeg područja te dijelom u prethodnom Izvješću o stanju u prostoru. Stoga će u ovom Izvješću biti riječi o novoizgrađenim dionicama prometne infrastrukture, kao i o studijama i projektima planiranim, započetim ili izrađenim u proteklom razdoblju.

U proteklom razdoblju započela je izrada Master plana prometnog sustava Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Krapinsko-zagorske županije, koji je temeljni strateški dokument dugoročnog razvoja prometa na predmetnom području. Nositelj izrade Master plana je trgovačko društvo Integrirani promet zagrebačkog područja d.o.o. osnovano u cilju pripreme i realizacije projekata vezanih uz uspostavljanje novog modela organizacije prijevoza putnika i upravljanje istim na geografskom području (osnivača društva) Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Krapinsko-zagorske županije.

Naime, prometni sustavi Grada Zagreba, Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije u dosadašnjim razvojnim dokumentima nisu sagledavani kao cjelina, što je rezultiralo neujednačenim razvojem prometne infrastrukture i upravljanjem prometnim procesima, posebno u području javnog prijevoza. To je dovelo do toga da se na ovome području čak 60% putovanja obavlja osobnim vozilima. Posljedica toga su prometna zagušenja, smanjena sigurnost prometa, buka i veće koncentracije ispušnih plinova, a što u konačnici utječe na smanjenje kvalitete života i konkurentnosti gospodarstva regije.

Master plan prometnog sustava će predstaviti mjere i projekte za poboljšanje sigurnosti u prometu, bolju dostupnost javnog prometa, predložiti razvoj postojeće i planirane prometne infrastrukture, mjere za povećanje mobilnosti stanovništva koje uključuju i jačanje povezanosti županija sa gradom i dr.

Slika 30: Prostorni obuhvat Master plana sustava grada Zagreba, Zagrebačke županije i Krapinsko – zagorske županije;
Izvor: <http://www.ipzp.hr/master-plan/>

Izrada Master plana prometnog sustava Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Krapinsko-zagorske županije, provodi se dvije faze:

- I. faza – Analiza postojećeg stanja i razvoj prometnog modela,
- II. faza – Izrada i odabir prometnih rješenja i provedba strateške procjene utjecaja na okolišu

U tijeku je izrada I. faze Master plana kroz koju će se utvrditi stanje prometnog sustava s posebnim naglaskom na unapređenje javnog prometa. Kroz njegovu II. fazu, izraditi će se i odabrati najprihvatljivija rješenja te definirati konkretnе mjere iz područja prometa i prometne infrastrukture s ciljem integriranja svih vrsta prometa. Master plan je ujedno preduvjet da se projekti gradske, prigradske i regionalne mobilnosti mogu kandidirati za sufinanciranje iz fondova Europske unije.

Kroz izradu Master plana valorizirat će se sljedeći kapitalni projekti koji su u planu i čija će realizacija biti dio Integriranog prometnog sustava Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Krapinsko-zagorske županije ili će to biti zasebni projekti koji će se nadopunjavati sa projektom Integriranog prometnog sustava:

- Projekt rekonstrukcije zagrebačkog željezničkog čvora, uključujući denivelaciju pruge kroz središnji dio Grada Zagreba, izgradnju dvokolosječnih pruga prema prigradskim destinacijama: Velika Gorica, Samobor, Jastrebarsko, izgradnju teretne zaobilaznice te izgradnju Zagreb – Zračna luka Pleso – Velika Gorica, modernizaciju i elektrifikaciju pruge Zaprešić – Zabok, rekonstrukciju pruge Zabok – Đurmanec – Državna granica, rekonstrukciju pruge Savski Marof – Kumrovec – Državna Granica;
- Uređenje autobusnih stajališta na području Krapinsko-zagorske županije;
- Projekt centralnog automatiziranog upravljanja prometa Grada Zagreba;
- Projekt izgradnje brzog gradskog, podzemno-nadzemnog tračničkog sustava, tipa „metro“ ili „LRT“;
- Projekt nove sljemenske žičare;
- Projekt nove cestovne zaobilaznice oko Grada Zagreba;
- Projekt rekonstrukcije i dogradnje cestovnog distributivnog prstena (ringa) oko središnjeg dijela Grada Zagreba;
- Projekt centralnog distributivnog kolodvora cestovnog teretnog prometa Grada Zagreba;
- Projekt rekonstrukcije i dogradnje tramvajske mreže Grada Zagreba;
- Projekt izgradnje treće trake Autoceste Karlovac-Zagreb;
- Projekt izgradnje željezničke pruge „Podsused (tvornica)-Samobor-Bregana“ i dr.

Također je u proteklom razdoblju izrađen Master plan razvoja prometne infrastrukture na relaciji autoceste Zagreb-Karlovac, strateški dokument koji analizira, definira i ocjenjuje moguće varijante razvitka autocestovne mreže na dionici Zagreb-Karlovac i njezin utjecaj na cijelokupnu cestovnu mrežu i gospodarstvo Republike Hrvatske. Područje obuhvata Master plana je područje Grada Zagreba, Zagrebačke i Karlovačke županije. Masterplan sadrži sljedeće analize:

- detaljna analiza sadašnjeg stanja i prometna analiza,
- ekonomika razvoja autoceste i regije,
- identifikacija ciljeva, mjera i aktivnosti / baza projekata,
- analiza izvlaštenja zemljišta.

Master plan predstavlja podlogu za izradu Studije izvodljivosti razvoja prometa na predmetnoj dionici autoceste. Studija izvodljivosti uključuje analizu troškova i koristi te Studiju utjecaja na okoliš za projekt „Masterplan za razvoj prometne infrastrukture na relaciji autoceste Zagreb–Karlovac“ kao preduvjet za razvoj regije kako bi se povećala kvaliteta pripremljenosti projekta za prijavu za sufinanciranje iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova za razdoblje 2014. - 2020. godine.

CESTOVNI PROMET

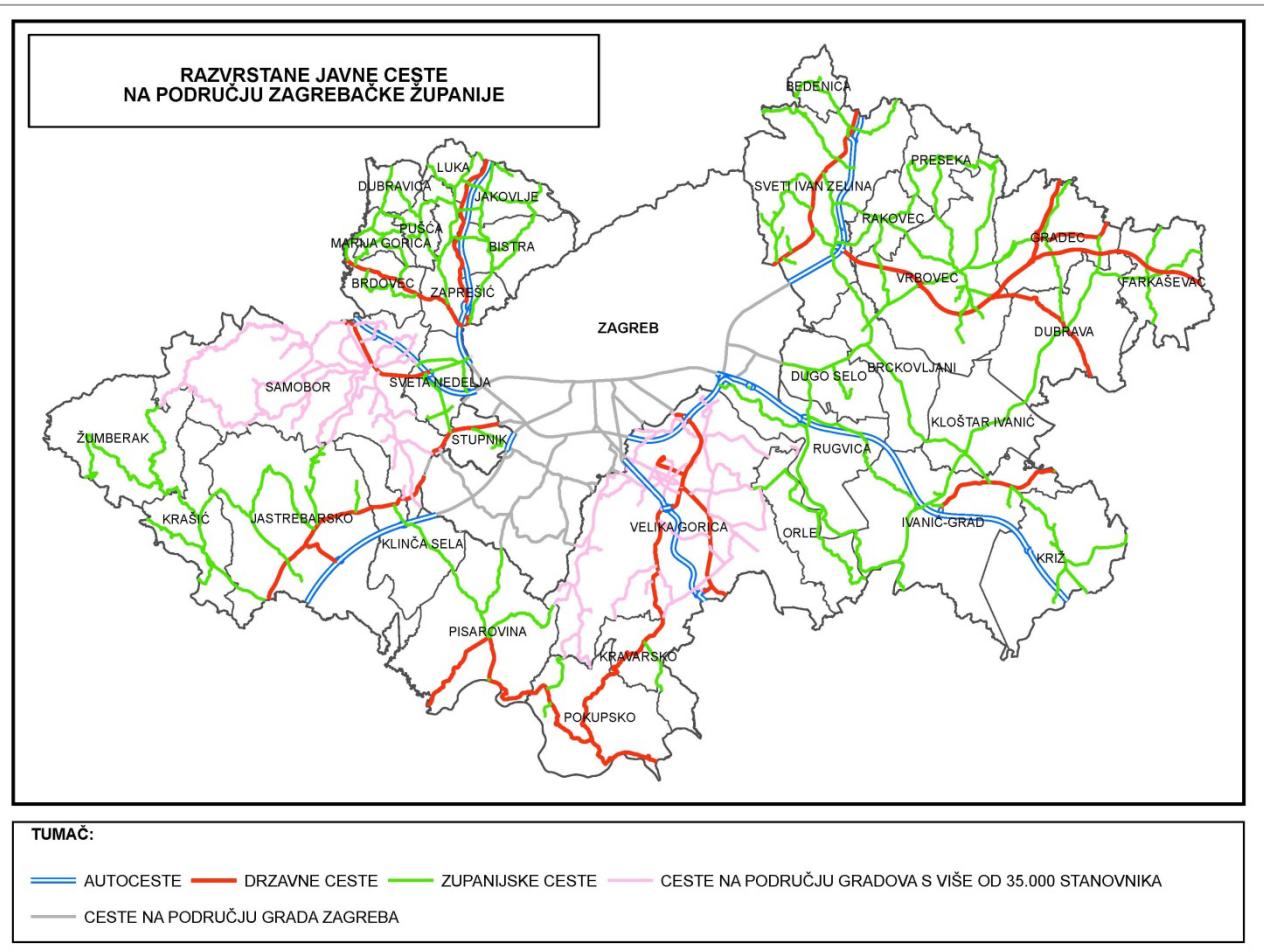
Odlukom o razvrstavanju javnih cesta javne ceste razvrstane su u autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste. Osnovni pokazatelji izgrađenosti postojeće cestovne mreže na području Zagrebačke županije daju se u sljedećoj tablici:

Pokazatelji cestovne mreže					
Duljina cesta prema skupinama (km)					
sveukupno	autoceste	državne ceste	županijske ceste	lokalne ceste	ceste na području gradova s više od 35.000 stanovnika
1987,8	134,5	277,7	670,6	558,8	346,2
Udio pojedinih vrsta cesta (%)					
sveukupno	autoceste	državne ceste	županijske ceste	lokalne ceste	ceste na području gradova s više od 35.000 stanovnika
100%	6,8%	14%	33,7%	28,1%	17,4%
Cestovna gustoća - duljina cesta/površina Zagrebačke županije (km/km ²)					
Površina Zagrebačke županije (km ²)	3061,69 km ²				
sveukupno	autoceste	državne ceste	županijske ceste	lokalne ceste	ceste na području gradova s više od 35.000 stanovnika
0,65	0,04	0,09	0,22	0,18	0,11

Tablica 20: Pokazatelji izgrađenosti postojeće cestovne mreže na području Zagrebačke županije;

Izvor: HAC, HC, Županijska uprava za ceste, Odluka o razvrstavanju javnih cesta („Narodne novine“, broj 66/15), Odluka o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste („Narodne novine“, broj 44/12).

Planiranje razvoja cestovne mreže na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini provodi se kroz prostorno plansku dokumentaciju, a u skladu sa Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske i Programom prostornog uređenje Republike Hrvatske. Na sljedećoj slici daje se prikaz postojećeg i planiranog stanja autocesta, državnih cesta i županijskih cesta na području Zagrebačke županije:

Slika 31: Razvrstane javne ceste na području Zagrebačke županije;
Izvor: Odluka o razvrstavanju javnih cesta („Narodne novine“, broj 96/16);
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Prema podacima Hrvatskih cesta d.o.o., a temeljem Odluke o razvrstavanju javnih cesta („Narodne novine“, broj 66/15), duljina razvrstanih cesta na području Zagrebačke županije iznosi:

- autoceste 134,5 km,
- državne ceste 277,7 km,
- županijske ceste 670,6 km,
- lokalne ceste 558,8 km.

Prema podacima Hrvatskih autocesta d.o.o. na području Zagrebačke županije izgrađene su autoceste u dužinama kako slijedi:

- AC A1 u duljini 14,6 km na upravljanju ARZ d.d.,
- AC A2 u duljini 19,6 km na upravljanju AZM d.o.o.,
- AC A3 u duljini 63,8 km na upravljanju HAC d.o.o.,
- AC A4 u duljini 19,6 km na upravljanju HAC d.o.o.,
- AC A11 u duljini 16,0 km na upravljanju HAC d.o.o.

U proteklom razdoblju Hrvatske autoceste izradile su podloge za novu autocestovnu obilaznicu Grada Zagreba koja je većim dijelom smještena na području Zagrebačke županije.

U nastavku se daje tabelarni prikaz postojećih županijskih i lokalnih cesta na području Zagrebačke županije, a prema podacima Županijske uprave za ceste, te Upravnog odjela nadležnog za promet gradova Velika Gorica i Samobora, te u skladu s Odlukom o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste:

jedinica lokalne samouprave	Duljina cesta (km)	Duljina nerazvrstanih, LC i ŽC cesta na području velikih gradova (km)
Bedenica	18,07	-
Bistra	22,27	-
Brckovljani	33,67	-
Brdovec	18,37	-
Dubrava	59,57	-
Dubravica	14,12	-
Dugo Selo	35,26	-
Farkaševac	41,32	-
Gradec	49,10	-
Ivanić-Grad	49,88	-
Jakovlje	22,92	-
Jastrebarsko	108,43	-
Klinča Sela	27,71	-
Kloštar Ivanić	31,68	-
Krašić	52,55	-
Kravarsko	22,40	-
Križ	43,13	-
Luka	17,50	-
Marija Gorica	21,29	-
Orle	31,95	-
Pisarovina	36,30	-
Pokupsko	36,88	-
Presek	32,02	-
Pušća	20,48	-
Rakovec	29,42	-
Rugvica	44,04	-
Samobor	-	178,52
Stupnik	7,80	-
Sveta Nedelja	33,57	-
Sveti Ivan Zelina	131,23	-
Velika Gorica	-	167,70
Vrbovec	88,54	-
Zaprešić	25,61	-
Žumberak	56,44	-
Ukupno:	1263,52	346,22

Tablica 21: Duljina postojećih cesta na području Zagrebačke županije; Izvor: Županijska uprava za ceste, Upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu Zagrebačke županije, Grada Samobora i Velike Gorice, 2016.

Prometnice na području gradova Samobor i Velika Gorica koje su ranijim Odlukama o razvrstavanju cesta bile županijske i lokalne ceste, temeljem Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste („Narodne novine“, broj 44/12) određene su kao nerazvrstane ceste. Upravljanje, građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Zagrebačke županije u nadležnosti je Županijske uprave za ceste, osim za područja Grada Velike Gorice i Grada Samobora gdje je u nadležnosti gradova Velike Gorice i Samobora, odnosno Upravnog odjela nadležnog za promet.

U proteklom razdoblju donesena je Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine („Narodne novine“, broj 131/14) koja predstavlja polazišnu točku u novom procesu planiranja prometnog razvoja Republike Hrvatske. Vezano na cestovni promet za područje Zagrebačke županije ovom se Strategijom planira reorganizacija glavne zagrebačke mreže odnosno razmatra se gradnja nove autoceste tzv. „zagrebačkog prstena“ Pojatno – Horvati – Ivanić Grad – Sveti Ivan Zelina. Planiranjem nove zagrebačke obilaznice omogućit će se odvajanje tranzitnog (daljinskog) od gradskog prometa i njegovog preusmjeravanja izvan središnjeg dijela Grada Zagreba na područje Zagrebačke županije i na rubne dijelove Grada Zagreba. Strategijom je utvrđeno da je posebnom studijom potrebno utvrditi opravdanost planiranja ove cestovne obilaznice.

Također se Strategijom navodi potreba izgradnje državnih cesta D10 Vrbovec – Križevci –Koprivnica - DG i D12 Vrbovec 2 – Bjelovara – Virovitica – DG (tzv. zapadni i istočni krak „Podravskog ipsilona“).

U cilju povećanja kapaciteta i propusne moći, Strategijom se navodi potreba za izradom studije kojom će se analizirati izgradnja namjenske trake za javni prijevoz na autocesti između Zagreba i Karlovca te na postojećoj zagrebačkoj obilaznici.

U proteklom razdoblju Vlada Republike Hrvatske donijela je Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2013. do 2016. godine („Narodne novine“, broj 1/14 i 151/14). Ovim Programom građenja i održavanja javnih cesta planirane su aktivnosti na državnoj razini vezano na izradu studija i istraživanja, dovršenje nužne projektne dokumentacije te realizaciju planiranog programa izgradnje i održavanja javnih cesta. U razdoblju od 2013. do 2016. godine, Programom građenja i održavanja javnih cesta za područje Zagrebačke županije navedene su aktivnosti na izgradnji dionica autocesta i državnih cesta kako slijedi:

- na postojećoj autocesti A3 Bregana – Zagreb – Lipovac izgradnja i opremanje II. faze na čvoru Kosnica na području Velike Gorice,
- izgradnja novog čeonog cestarinskog prolaza „Zagreb istok“ na dionici Ivanja Reka – Ježevu, te rekonstrukcija i dogradnja čvora Ivanja Reka na poddionici Ivanja Reka – Ruvica, predviđenog faznog dovršavanja od sredine 2013. do sredine 2014. godine.
- na postojećoj A4 Zagreb – Goričan početak radova na proširenju čvora Sv. Helena na području Svetog Ivana Zeline,
- na autocesti A11 Zagreb – Sisak dovršetak izgradnje dionica Jakuševec – Velika Gorica jug i poddionice Buševec – Lekenik. Izgradnjom autoceste A11 Zagreb – Sisak te spojem čvora Jakuševec na autocestu A3 Bregana – Lipovac, na Zagrebačkoj obilaznici, značajno će utjecati na odvijanje prometa po postojećoj mreži prometnica. U svrhu što kvalitetnijeg novog južnog ulaza u grad Zagreb, preko čvora Jakuševec potrebno je izgraditi vijadukt Ranžirni kolodvor Zagreb sa spojem na Sarajevsku ulicu, što je planirano ovim Programom
- projektiranje nove obilaznice grada Zagreba tzv. „zagrebačkog prstena“ Pojatno – Horvati – Ivanić Grad – Sveti Ivan Zelina,
- izgradnja I. faze tzv. „Podravskog ipsilona“ u profilu brze ceste i puštanje u promet 12 km na državnoj cesti D10 Gradec – Križevci i 10 km na državnoj cesti D12 Vrbovec – Farkaševac,
- dogradnja dionice autoceste Zagreb – Karlovac na šesterotračnu autocestu u duljini 39,28 km te sanacija postojeće četverotračne dionice autoceste Zagreb – Karlovac,
- dovršetak izgradnje II. faze obilaznice Velike Gorice duljine 5,3 km,
- ishođenje građevinske dozvole i početak izgradnje u 2014. godini po dionicama državne ceste D225 Zaprešić – Prigorje Brdovečko,
- izgradnja nadvožnjaka preko željezničke pruge u Jastrebarskom,
- izgradnja spojne ceste od Istočne obilaznice Velike Gorice do Zračne luke Franjo Tuđman.

Navedenim Programom za područje Zagrebačke županije predviđena su finansijska sredstva za investicijsko ulaganje i redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta kako slijedi:

ŽUPANIJA	Plan 2013. – 2016.	2013.	2014.	2015.	2016.
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	300.245	60.300	58.025	91.210	90.710
Investicijsko ulaganje	105.345	12.300	22.025	35.760	35.260
Redovno održavanje	194.900	48.000	36.000	55.450	55.450

*U tisućama kuna

Tablica 22: Predviđena ulaganja u županijske i lokalne ceste na području Zagrebačke županije;

Izvor: Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2013. do 2016. godine („Narodne novine“, broj 1/14 i 151/14)

Od brojnih stručnih studija, studija utjecaja na okoliš, projektne dokumentacije i aktivnosti na izgradnji i rekonstrukciji u proteklom razdoblju za područje Zagrebačke županije, izdvajamo one koji se odnose na cestovni promet od važnosti za Državu i Županiju:

- 2013. godine završeni su radovi na izgradnji novog čeonog cestarinskog prolaza "Zagreb istok" na dionici Ivanja Reka – Ježevu,
- 2014. godine izgrađen i pušten u promet čvor Ivanja Reka na postojećoj autocesti A3 Zagreb – Slavonski Brod, poddionica Ivanja Reka - Ruvica na području općine Ruvica. Rekonstrukcijom i izgradnjom čvora omogućit će se pristup poslovnoj zoni Zagreb-istok tj. novoizgrađenim trgovackim i poslovnim sadržajima IKEA,
- 2015. godine izgrađena i puštena u promet dionica Buševec – Lekenik i Jakuševec – Velika Gorica (jug) na autocesti A11 Zagreb – Sisak na području Velike Gorice,
- 2016. godine pušten je u promet čvor Gradec na novoizgrađenoj državnoj cesti D10 Gradec - Križevci u mjestu Cugovec na području općine Gradec.
- u izradi je Masterplan razvoja prometne infrastrukture na relaciji autoceste Zagreb-Karlovac (Autocesta Rijeka-Zagreb d.d., 2016.),

- u izradi je Masterplan prometnog sustava grada Zagreba, Zagrebački i Krapinsko – zagorske županije – I. faza,
- izrađena je i prihvaćena Studija o utjecaju na okoliš za zahvat - Spojna cesta od obilaznice Vrbovca (D28) do Ivanić-Grada (D43) (IPZ d.d. Zagreb, 2013.),
- izrađena je i prihvaćena Studija o utjecaju na okoliš za zahvat - Državna cesta čvor Bobovica (A3) - Prigorje Brdovečko (D 225) (IPZ d.d. Zagreb, 2014.),
- izrađena i prihvaćena Glavna ocjena prihvatljivosti zahvata za područje ekološke mreže za zahvat izgradnje nove županijske ceste: granica Zagreba – Ščitarjevo – Bučevje - Veleševac - granica sa Sisačko-moslavačkom županijom (ZG projekt, 2014.),
- u izradi je Studija o utjecaju na okoliš za zahvat: "Spojna cesta obilaznice Velike Gorice i Zračne luke Zagreb" (Oikon d.o.o., 2016.),
- priprema projekta obnove, rekonstrukcija i dogradnja čvora Sveta Helena na autocesti A4 Zagreb - Goričan državne ceste D3 jug i županijske ceste ŽC 3010 Blaževdol – Blaškovec na području Grada Sveti Ivan Zelina, državne ceste D31 na dijelu od skretanja za Bučevac do naselja Šestak Brdo ukupne duljine 13,45 km, državne ceste D28 na dionici Haganj - Markovac Križevački duljine 10,43 km, državne ceste D3 od naselja Sveti Ivan Zelina do naselja Komin u duljini od 5,0 km i dr.

ŽELJEZNIČKI PROMET

Odlukom o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, broj 3/14) željezničke pruge razvrstavaju se na pruge za međunarodni promet (M), pruge za regionalni promet (R) i pruge za lokalni promet (L). Pruge za međunarodni promet dijele se na glavne (koridorske) pruge (koridori RH1, RH2 i RH3) i ostale pruge za međunarodni promet.

Osnovni pokazatelji izgrađenosti postojeće mreže željezničkih pruga na području Zagrebačke županije daju se u sljedećoj tablici:

Pokazatelji mreže željezničkih pruga			
Duljina željezničkih pruga prema Odluci o razvrstavanju željezničkih pruga (km)			
sveukupno	Pruga za međunarodni promet	Pruga za regionalni promet	Pruga za lokalni promet
167,22	133,75	16,77	16,7
Duljina željezničkih pruga prema vrsti (km)			
sveukupno	dvokolosječne	jednokolosječne	elektrificirane
167,22	25,93	141,29	133,75
Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga (%)			
sveukupno	dvokolosječne	jednokolosječne	elektrificirane
	15,51%	84,49%	79,98%
Gustoća željezničke mreže - duljina željezničke/površina Zagrebačke županije (km/km ²)			
Površina Zagrebačke županije (km ²)		3061,69 km ²	
sveukupno	dvokolosječne	jednokolosječne	elektrificirane
0,055	0,008	0,046	0,044

Tablica 23: Pokazatelji izgrađenosti postojeće mreže željezničkih pruga na području Zagrebačke županije;
Izvor: HŽ Infrastruktura, Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, broj 3/14).

U nastavku se daje tabelarni prikaz postojećih željezničkih pruga za međunarodni promet, pruga za regionalni promet i pruga za lokalni promet na području Zagrebačke županije prema dostavljenim podacima HŽ Infrastrukture:

Oznaka pruge	Naziv pruge	Pruga za međunarodni promet (km)	Pruga za regionalni promet (km)	Pruga za lokalni promet (km)	Napomena
Željeznička pruga za međunarodni promet – Glavne (koridorske) željezničke pruge					
Koridor RH1 (bivši X. paneuropski koridor) DG – Savski Marof – Zagreb – Dugo Selo – Novska – Vinkovci – Tovarnik - DG					
M 101	DG – S. Marof – Zagreb Gk	25,93	-	-	dvokolosječna, elektrificirana
M 102	Zagreb Gk – Dugo Selo	6,23	-	-	jednokolosječna, elektrificirana
M 103	Dugo Selo – Novska	33,10	-	-	jednokolosječna, elektrificirana
Koridor RH2 (Mediterski koridor - bivši ogrank V.b. paneuropskog koridora) DG – Botovo - Koprivnica – Dugo Selo – Zagreb – Karlovac – Rijeka - Šapjane - DG					
M 201	DG – Botovo – Dugo Selo	31,15	-	-	jadnokolosječna, elektrificirana

M 102	Zagreb Gk – Dugo Selo	6,23	-	-	jednokolosječna, elektrificirana
M202	Zagreb Gk – Rijeka	15,96	-	-	jednokolosječna, elektrificirana
Ostale željezničke pruge za međunarodni promet					
M 401	Sesvete - Sava	0,64	-	-	jednokolosječna, elektrificirana
M 407	Sava – Velika Gorica	6,29	-	-	jednokolosječna, elektrificirana
M502	Zagreb Gk – Sisak - Novska	14,44	-	-	
Željeznička pruga za regionalni promet					
R 201	Zaprešić - Čakovec	-	16,77	-	jednokolosječna, neelektrificirana
Željeznička pruga za lokalni promet					
L 102	S. Marof – Kumrovec - DG	-	-	15,97	jednokolosječna, neelektrificirana
L 203	Križevci – Bjelovar - Kloštar	-	-	0,73	jednokolosječna, neelektrificirana
Ukupno		133,75	16,77	16,70	

Tablica 24: Duljine postojećih željezničkih pruga na području Zagrebačke županije;

Izvor: HŽ Infrastruktura, Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, broj 3/14).

Koridor RH2 pripada u osnovnu mrežu putničkog i teretnog prometa EU-a, te zajedno sa prugama M101 i M102 koridora RH1 pripadaju Mediteranskom koridoru EU-a, dok preostale pruge na koridorima RH1 i RH3 pripadaju sveobuhvatnoj mreži EU-a.

Vezano na željeznički promet na području Zagrebačke županije, Izmjenama i dopunama Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 84/13) navodi se istraživanje prostornih uvjeta i mogućnosti za izgradnju obilazne pruge za teretni promet Zaprešić – Horvati – Rugvica – Brckovljani.

U proteklom razdoblju donesena je Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine („Narodne novine“, broj 131/14) koja predstavlja polazišnu točku u novom procesu planiranja prometnog razvoja Republike Hrvatske.

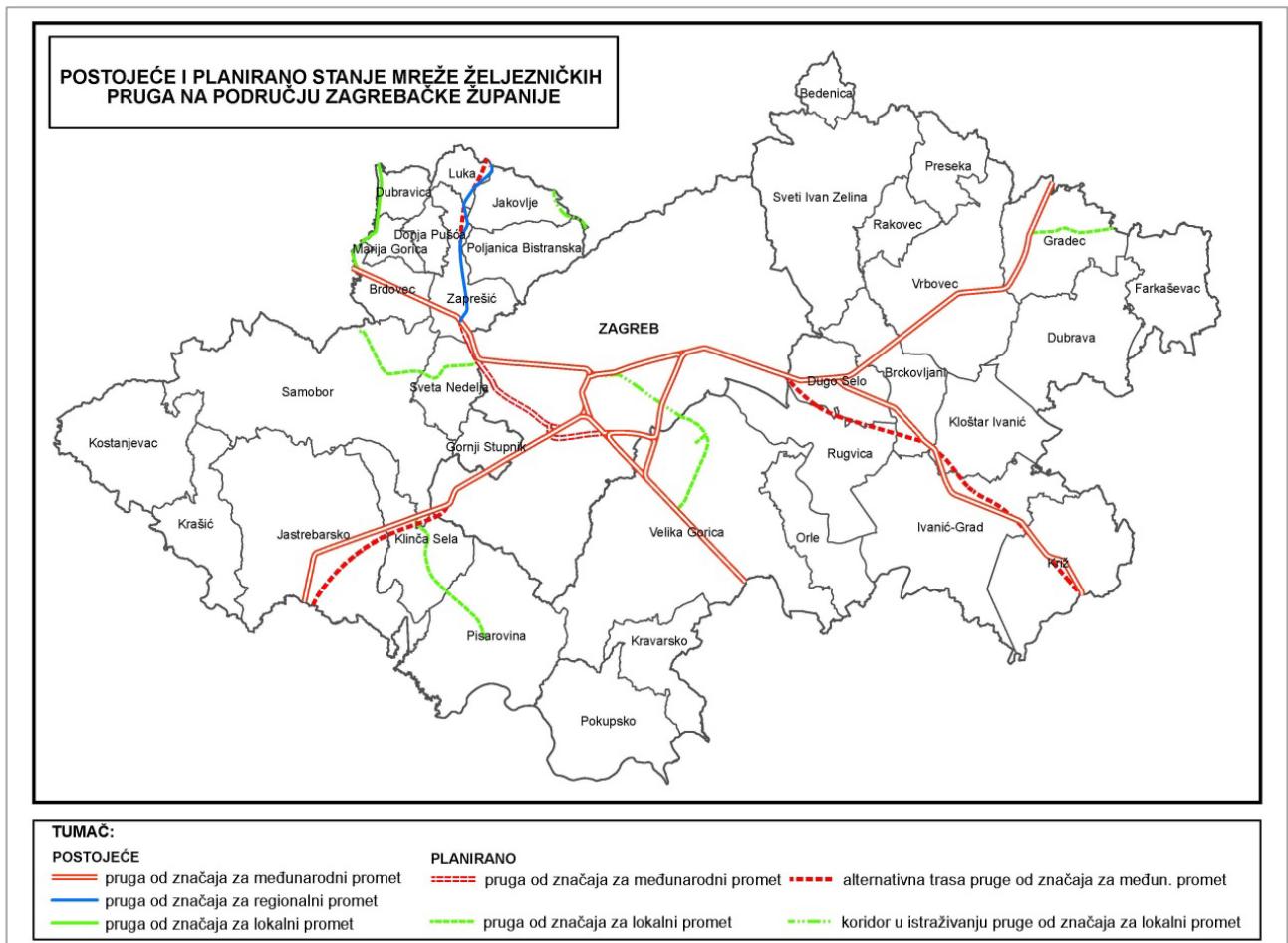
Vezano na željeznički promet za područje Zagrebačke županije ovom se Strategijom planiraju aktivnosti vezane na poboljšanje tehničkih zahtjeva vezane na putnički i teretni promet na postojećim željezničkim prugama za međunarodni promet M101 DG-S. Marof – Zagreb Gk, M202 Zagreb – Karlovac – Rijeka, M201 DG – Botovo – Križevci – Dugo Selo i M502 Zagreb – Sisak – Novska. Također se ovom Strategijom utvrđuje potreba povećanja uloge željeznice u gradskom prometnom sustavu Zagreb, povećanje kapaciteta teretnog prometa na području Zagrebačke aglomeracije te povezivanje Zagreba sa Zračnom lukom Franjo Tuđman smještenom na području Velike Gorice.

Vlada Republike Hrvatske tokom 2015. godine donijela je Nacionalni program željezničke infrastrukture za razdoblje 2016. do 2020. godine („Narodne novine“, broj 103/15), temeljni dokument na državnoj razini koji određuje prioritete razvoja, izgradnje, osuvremenjivanja, obnove i održavanja funkcionalnosti željezničkog infrastrukturnog sustava.

Najznačajniji projekt vezano na željeznički promet je početak rekonstrukcije i gradnje drugog kolosijeka pruge DG Botovo – Dugo Selo. Radovi će se s 85% potrebnih sredstava sufinancirati sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj, dok će se preostali iznos osigurati od strane Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture. Ovim projektom izgraditi će se i elektrificirati drugi kolosijek, te modernizirati pripadajuće kolodvore čime bi se povećala brzina prolaza i smanjili operativni troškovi. U sklopu projekta rekonstruirati će se željeznički kolodvori u Dugom Selu i Vrbovcu, sagraditi novi kolodvor u Gradecu te rekonstruirati željeznička stajališta u Božjakovini i Repincu. Graditi će se 6 novih i rekonstruirati 7 postojećih mostova, sagraditi će se 11 nadvožnjaka i 1 podvožnjak, 20 kilometara zidova za zaštitu buke, 25 kilometara servisnih cesta te će se modernizirati signalno – sigurnosni i telekomunikacijski uređaj. Nakon izgradnje ove pruge duljine 38,2 kilometara moći će se voziti brzinom 160 km/h.

Od brojnih stručnih studija, studija utjecaja na okoliš, projektne dokumentacije i aktivnosti na izgradnji i rekonstrukciji u proteklom razdoblju za područje Zagrebačke županije, izdvajamo one koji se odnose na željeznički promet od važnosti za Državu i Županiju:

- priprema dokumentacije za unaprjeđenje, obnovu i izgradnju drugog kolosijeka te izgradnja nove dvokolosječne željezničke pruge na dionicama željezničke pruge na dionici Dugo Selo – Novska (1. faza) (IPZ d.d., 2015.-2016.),
- izrada dokumentacije za osuvremenjivanje i elektrifikaciju dionice Zaprešić – Zabok te za gradnju nove nizinske dvokolosječne pruge Zagreb – Karlovac,
- priprema dokumentacije i ishođenje lokacijske dozvole za dogradnju i izgradnju dvokolosječne pruge Hrvatski Leskovac – Karlovac,
- izrada dokumentacije za gradnju nove pruge za lokalni promet Podsused – Samobor – Bregana,
- početak radova na rekonstrukciji i gradnji drugog kolosijeka pruge DG –Botovo –Dugo Selo(2016.),
- ugovaranje radova na gradnji nove pruge Gradec – Sveti Ivan Žabno (2015.),
- remont i sanacija kolosijeka na dionici Zdenčina – Jastrebarsko, Zagreb Borongaj – Dugo Selo, Velika Gorica – Turopolje (2013.-2014.) i dr.

Slika 32: Postojeće i planirano stanje mreže željezničkih pruga na području Zagrebačke županije;

Izvor: Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, broj 3/14), dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

ZRAČNI PROMET

Na području Zagrebačke županije smještena je Zračna luka Zagreb na području Grada Velike Gorice, te četiri letjelišta smještena na području gradova Velika Gorica i Ivanić-Grad te općina Brckovljani i Dubrava. Odlukom Vlade Republike Hrvatske 2016. godine naziv Zračne luke Zagreb promijenjen je u naziv Zračna luka Franjo Tuđman, po prvom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu. Zračna luka Franjo Tuđman najveća je zračna luka Republike Hrvatske i ima status međunarodne zračne luke prvog slijetanja, svrstana u razred i skupinu 4E (prema ICAO).

Obzirom da postojeća infrastruktura i prostorno uređenje Zračne luke Franjo Tuđman nisu dovoljni za daljnji razvoj prometa, u proteklom razdoblju započela je izgradnja novog putničkog terminala s pripadajućom stajankom za zrakoplove, nove sjeveroistočne pristupne prometnice, parkirališta, prateće infrastrukture i drugih pratećih sadržaja u funkciji odvijanja zračnog prometa. Novi terminal ima četiri etaže, dvije za dolazne i dvije za odlazne tokove putnika te osam aviomostova za izravan ulaz/izlaz iz aviona.

Terminal će u 1. etapi moći primiti 5 milijuna putnika godišnje, a nakon toga moguće je dogradnjom terminala povećati promet na 8 milijuna putnika godišnje. U sklopu gradnje terminala izvodi se i odvodnja oborinskih voda s cijelog područja aerodroma obzirom da se prostor zračne luke nalazi u blizini budućih vodozaštitnih područja Črnkovec od izuzetne važnosti obzirom na buduću vodoopskrbu. Sustav odvodnje ima cca. 30 km cjevovoda te se planira priključenje na postojeći uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Velika Gorica. Također se planira prometno povezati Grad Zagreb sa Zračnom lukom preko Domovinskog mosta uz postojeći cestovni promet, izgradnja željezničke pruge od značaja za lokalni promet. Prema prostorno planskoj dokumentaciji predviđen je Prostor za razvoj Zračne luke ukupne površine cca. 850 ha. Prema planovima, dovršetak gradnje novog putničkog terminala Zračne luke predviđa se u prvoj polovici 2017. godine. Ukupna površina zemljišta koje se daje u koncesiju iznosi cca. 330 ha.

Pokazatelji zračnog prometa		
Zračni promet	broj	Prosječna površina (km ²)
Zračna luka	1	
Franjo Tuđman (Zagreb)		3,30
Aerodrom	1	
Zvekovac		0,05
Registrirane površine	2	
Pisarovina		0,26
Buševec		0,35

Tablica 25: Pokazatelji zračnog prometa na području Zagrebačke županije;
Izvor: Agencija za civilno zrakoplovstvo, 2016.

BICIKLISTIČKI PROMET

U proteklom razdoblju izrađena je Studija izvodljivosti za projekt – Greenway – Državna glavna biciklistička ruta br. 2 (Grad Zagreb i Zagrebačka županija, 2016). Greenway je biciklistička prometnica koja prati tok rijeke Save smještena na kruni savskog nasipa u ukupnoj duljini od 121,6 km, od Slovenije, kroz Zagreb i Zagrebačku županiju sve do Lijevog Dubrovčaka. Biciklistička ruta smještena je na području Grada Samobora, Svetе Nedelje i Velike Gorice te Općina Brdovec, Rugvica i Orle. Planiranje biciklističke rute usklađeno je s Pravilnikom o funkcionalnim kategorijama za određivanje mreže biciklističkih ruta („Narodne novine“, broj 91/13). Biciklistička ruta također sadrži dodatnu opremu koja uključuje: rasvjetu, punjače za e-bicikle, odmorišta, parkirališta, info označke i brojače prometa. Planirano je i uređenje prilaza mostovima kao i uređenje prilaza i spojeva na postojeću biciklističku i cestovnu infrastrukturu. Ovim projektom povećava se kvaliteta i gustoća prometne mreže te se osigurava bolja povezanost biciklističkih prometnica na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

Na području Zagrebačke županije brojne su postojeće biciklističke rute, a od najznačajnijih navodimo:

- Cikloturistička ruta Zagrebačke županije u dužini od 207 km povezuje gradove, mjesta i općine županije umrežujući postojeće biciklističke rute i staze kao gotove turističke proizvode.
- Biciklistička ruta na području Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje u dužini od 311,5 km.

RIJEČNI PROMET

Na području Zagrebačke županije komercijalni riječni promet, osim skelarenja, za sada ne postoji. Sava kao najveći riječni plovni put trenutno je plovna tek nizvodno od Siska.

Prema Pravilniku o razvrstavanju i otvaranju vodnih putova na unutarnjim vodama, rijeka Sava je klasificirana kao Državni vodni put od Siska do Rugvice II. klase plovnosti te od Rugvice do granice s Republikom Slovenijom I. klase, dok je rijeka Kupa od ušća Odre do Ozlja klasificirana kao Državni vodni put I. klase.

Rijeka	Dionica (rkm)	Duljina dionice (rkm)	Klase	Vrsta klase
Sava	631,9 – 711,0	53,0 26,0	I. II.	Državni vodni put
Kupa	69,5 – 102,5 153,4 – 158,9	38,4	I.	Državni vodni put

Tablica 26: Pokazatelji riječnog prometa na području Zagrebačke županije;
Izvor: Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, 2016.

Strategijom razvijanja riječnog prometa Republike Hrvatske za razdoblje 2008.–2018. godine za područje Zagrebačke županije predviđa se za razdoblje do 2018. godine uspostava plovног puta II. kategorije na Savi od Zagreba (Rugvica) do Siska u duljini cca 70 km.

Prema Strategiji prometnog razvijanja Republike Hrvatske planirana je županijska riječna luka Rugvica smještena na lijevoj obali rijeke Save u zoni Okunšćak, neposredno uz naselje Rugvica. Za realizaciju plovног puta potrebno je dograditi obalotvrde, utvrditi gabarite plovног puta, te povećati promjere krivina (presijecanje meandra).

ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

Poštanski i telekomunikacijski promet osiguran je na području Zagrebačke županije kroz četiri osnovna segmenta: javne komunikacije u nepokretnoj mreži, javne komunikacije u pokretnoj mreži, sustavi radiokomunikacija i sustavi poštanskog prometa.

U nastavku se daje tabelarni prikaz o broju postojećih baznih stanica u rujnu 2016. godine prema podacima Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (HAKOM):

Jedinica lokalne samouprave	Broj baznih postaja	Broj lokacija *	Broj antenskih stupova u vlasništvu operatora**	Broj antenskih stupova ostalih infrastr. operatora	Broj antenskih prihvata na post. objektima	Broj unutarnjih antenskih sustava u zatvorenom prostoru
Bedenica	4	4	1	0	1	2
Bistra	5	5	1	0	3	1
Brckovljani	4	3	2	0	1	0
Brdovec	8	7	6	0	1	0
Dubrava	4	4	1	0	1	2
Dubravica	2	2	2	0	0	0
Dugo Selo	12	9	2	2	1	4
Farkaševac	3	2	1	0	0	1
Gradec	4	3	3	0	0	0
Ivanić-Grad	14	11	6	0	4	1
Jakovlje	1	1	0	0	1	0
Jastrebarsko	20	18	6	2	7	3
Klinča Sela	3	3	2	0	1	0
Kloštar Ivanić	3	1	1	0	0	0
Krašić	4	3	1	0	1	1
Kravarsko	3	1	0	1	0	0
Križ	6	5	4	0	1	0
Luka	1	1	0	0	0	1
Marija Gorica	3	2	2	0	0	0
Orle	3	2	2	0	0	0
Pisarovina	4	3	1	0	1	1
Pokupsko	4	4	4	0	0	0
Preseka	1	1	1	0	0	0
Pušća	2	1	1	0	0	0
Rakovec	1	1	0	0	1	0
Rugvica	16	15	6	2	1	6
Samobor	37	33	13	1	13	6
Stupnik	9	8	2	0	2	4
Sveta Nedelja	29	26	9	2	6	9
Sveti Ivan Zelina	25	22	11	2	4	5
Velika Gorica	54	48	17	3	12	16
Vrbovec	8	5	3	0	2	0
Zaprešić	25	20	4	0	9	7
Žumberak	3	3	2	0	0	1
Ukupno:	325	277	117	15	74	71

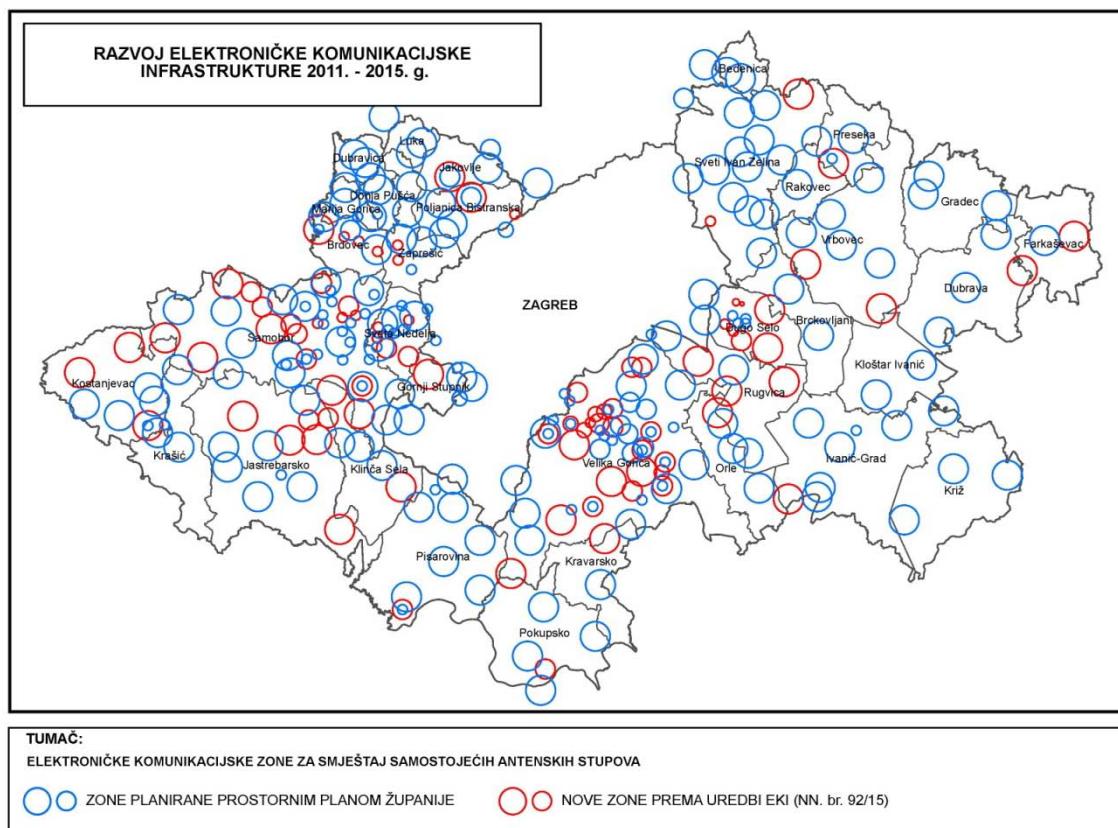
*Broj lokacija na kojima se nalaze bazne postaje, uvezši u obzir činjenicu da bazne postaje različitih operatera mogu biti na istom antenskom stupu ili postojećem objektu;

**Broj antenskih stupova i samostojеćih nosača u vlasništvu operatora javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija (VIPnet, Tele2, HT)
Tablica 27: Broj postojećih baznih stanica na području Zagrebačke županije;

Izvor: Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM), 2016.

U proteklom razdoblju donesena je Uredba o izmjenama Uredbe o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme („Narodne novine“, broj 131/12, 92/15). Ovom izmjenom Uredbe za područje cijele Države utvrđena su mjerila razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, što obuhvaća mjerila za izradu te uvjete i način planiranja u dokumentima prostornog uređenja. Sastavni dio Uredbe je Objedinjeni plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture i Plan razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture u radiodifuzijskim mrežama. Također se ovim izmjenama Uredbe za područje Zagrebačke županije predviđa više desetaka novih planiranih zona (krugova) za smještaj antenskih stupova u odnosu na zone planirane važećim Prostornim planom Županije. Člankom 13. Uredbe utvrđeno je da se do implementacije zona u prostorni plan županije, izravno primjenjuje ova Uredba.

U okviru pripremnih aktivnosti za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije Zavod za prostorno uređenje izradio je usporednu analizu Uredbe o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme („Narodne novine“, broj 131/12, 92/15) i Prostornog plana Zagrebačke županije.

Slika 33: Usporedna analiza Uredbe o mjerilima razvoja EKI i druge povezane opreme („Narodne novine“, broj 131/12 i 92/15) i Prostornog plana Zagrebačke županije; Izvor: dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

U proteklom razdoblju donesena je Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine („Narodne novine“ broj 68/16) kojom se utvrđuje da je razvoj infrastrukture i usluge širokopojasnog pristupa internetu, brzinama većim od 30 Mbit/s, od interesa za Republiku Hrvatsku kao jedan od preduvjeta razvoja suvremenog gospodarstva. Također je utvrđen cilj do 2020. godine da najmanje 50% kućanstva u Republici Hrvatskoj budu korisnici usluge pristupa internetu brzinom od 100 Mbit/s ili većom.

U tijeku je izrada Strategije razvoja informacijske i komunikacijske tehnologije na području Zagrebačke županije – Pametna Županija. Cilj je ove strategije podizanje kvalitete života građana, konkurentnosti gospodarstva i efikasnosti javne uprave na temeljnim načelima održivog razvoja uz primjenu informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT). Strategija predstavlja osnovu za daljnji razvoj, odabir razvojnih projekata i aktivnosti u skladu s mogućnostima Županije i prilikama ovisnim o okruženju, prvenstveno ovisno o dostupnosti razvojnih fondova koji će omogućiti provedbu znatno većeg broja razvojnih projekata nego što bi bilo moguće bez tih sredstava.

2.4.2. Energetska infrastruktura

ELEKTROENERGETSKI SUSTAV

Područje Zagrebačke županije opskrbljuje se električnom energijom iz pet izvora:

- dvije termoelektrane smještene na području Grada Zagreba (TE-TO Zagreb i EL-TO Zagreb),
- tri transformatorske stanice 400 kV: TS Tumbri i TS Žerjavinec smještene na području Grada Zagreba i TS Mraclin smještena području Zagrebačke županije.

Visokonaponska elektroenergetska mreža obuhvaća dalekovode naponske razine 400 kV, 220 kV i 110 kV u nadležnosti HOPS – Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.

U proteklom razdoblju donesen je „Desetogodišnji plan razvoja hrvatske prijenosne mreže 2014. – 2023. (HOPS d.o.o., 2016) u kojem se navodi za područje Zagrebačke županije planirana izgradnja HE Zaprešić (Podsused) do 2020. godine uz instaliranu snagu 42,7 MW.

Distribucija električne energije na području Zagrebačke županije putem distributivne mreže nižih naponskih nivoa (35 kV, 20 kV, 10 kV i 0,4 kV) u nadležnosti je HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o. sa pogonima – Elektra Zagreb, Elektra Križ, Elektra Karlovac, Elektra Bjelovar i Elektra Zabok.

Distribucijsko područje Elektra Zagreb (pogoni: Zagreb, Sveta Klara, Sveti Ivan Zelina, Dugo Selo, Velika Gorica, Samobor i Zaprešić) pokriva 80% područja Zagrebačke županije. Preostale rubne dijelove županije pokrivaju dijelovi distribucijskih područja Elektre Križ (pogon Križ), Elektre Bjelovar (pogon Križevci), Elektre Karlovac (pogoni Ozalj i Jastrebarsko) i Elektre Zabok (pogon Donja Stubica).

Za potrebe izrade ovoga Izvješća dobiveni su podaci o duljini srednjenačinske i niskonačinske elektroopskrbne mreže od strane distribucijskih područja na način da se odnose na cijelokupna područja pogona koji zahvaćaju određena područja Zagrebačke županije. Obzirom da se granice navedenih pogona ne poklapaju s granicom Županije, podaci nisu relevantni za prikaz točne duljine srednjenačinske i niskonačinske elektroopskrbne mreže na području Županije, već mogu poslužiti kao približni pokazatelji. Stoga predstavljeni podaci u tablici u nastavku prikazuju duljine elektroopskrbne mreže navedenih pogona distribucijskih područja koje svojim dijelovima obuhvaćaju i prostor Zagrebačke županije:

Prema podacima HEP ODS – ELEKTRA ZAGREB u proteklom razdoblju porastao je udio srednjenačinskih 20 kV elektroenergetskih vodova, što je u skladu s programom prijelaza srednjenačinske mreže s 10 kV na 20 kV načinsku mrežu.

Pogoni Sveta Klara, Velika Gorica i Zaprešić već su ranije u cijelosti prešli na 20 kV načinski nivo. U proteklom razdoblju na području pogona Samobor na 20 kV načinski nivo prešlo je područje koje se napaja iz 4TS 27 Rakitje (157 komada TS 20/0,4 kV) dok će ove godine prijeći preostalo područje koje se napaja iz 4TS 102 Samobor (179 komada TS 20/0,4 kV). Isto tako na području Sveti Ivan Zelina će tokom ove godine dio mreže koji se napaja iz 4TS 33 Žerjavinec prijeći na 20 kV načinski nivo (40 kom TS 20/0,4 kV).

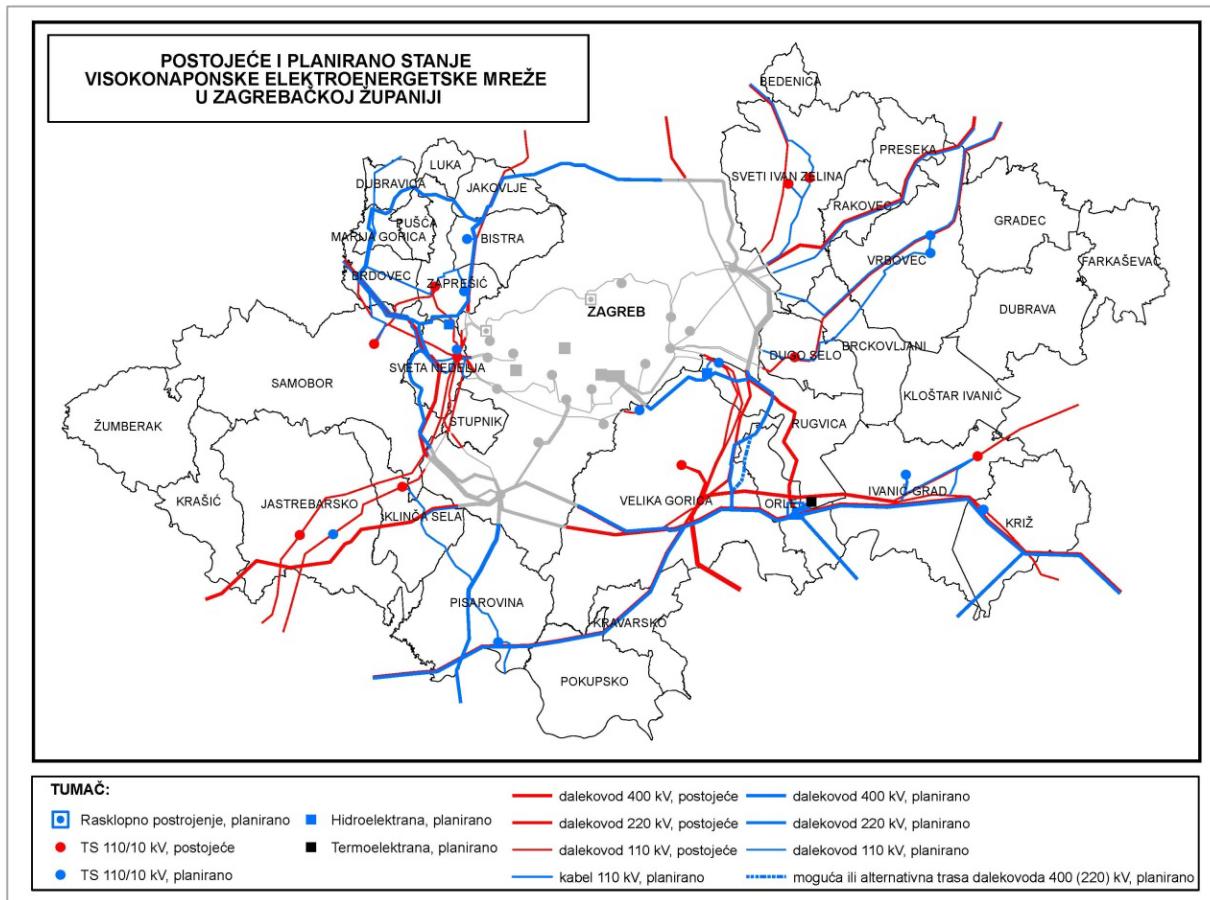
Na području pogona Dugo Selo u tijeku je realizacija 1. Etape rekonstrukcije 4TS 116 Dugo Selo čime će se povećati instalirana snaga na (40+20)+40 MVA. Međutim, i dalje je prisutan problem područja Vrbovca gdje treba osigurati zemljište za izgradnju nove TS 110/10(20) kV Vrbovec te povećanje priključne snage PIK-a Vrbovec. U proteklom razdoblju realizirana je 1. Faza polaganja dva 30 kV kabelska voda kao zamjena 30 kV dionice ZV Dugo Selo – Vrbovec od 4 TS 116 Dugo Selo do RP Božjakovina.

U pogonu Zaprešić osiguranje pouzdane opskrbe moguće je uz uvjet ugradnje trećeg transformatora u 4TS 101 Zaprešića, te izgradnja nove TS 110/20 kV Zaprešić 2 (lokacija uz zonu Shopping City Zagreb) priključne snage od 30 MW. Međutim zemljište još nije imovinsko riješeno, a planira se alternativno rješenje TS 110/20 kV Bistra unutar gospodarske zone Bistra.

Prema podacima HEP ODS – ELEKTRA ZAGREB u proteklom razdoblju prisutan je veliki broj zahtjeva za priključenje malih distribuiranih obnovljivih izvora električne energije, posebno sunčanih elektrana. Na području Zagrebačke županije priključena, je na području pogona Velika Gorica, elektrana na biomasu Pana Energy snage 1MW, a u planu je izgradnja još dviju elektrana na biomasu ING Grad i BE TO svaka snage 5 MW. Na području Zaprešića planirana je jedna elektrana na biomasu Graditelj Zaprešić snage 5 MW. Za navedene elektrane su tijekom 2015. godine izdane prethodne elektroenergetske suglasnosti.

		Duljina (km)	Udio prema vrsti (%)
Visokonaponska prijenosna mreža VN (400 kV, 220 kV, 110 kV)		508,0	4,2
HOPS d.o.o.	400 kV	138,8*	
	220 kV	58,8*	
	110 kV	310,4*	
Distributivna srednjenačinska mreža SN (35 kV, 20 kV, 10 kV)		3.670,5	30,5
ELEKTRA ZAGREB		2.810,5	
Pogon DUGO SELO		571,5	
Pogon SAMOBOR		364,8	
Pogon SVETA KLARA		274,5	
Pogon SVETI IVAN ZELINA		628,0	
Pogon VELIKA GORICA		590,5	
Pogon ZAPREŠIĆ		381,2	
ELEKTRA KRIŽ		302,6	
Dubrava,		41,3	
Brckovljani,		13,1	
Križ,		75,7	
Kloštar Ivanić,		42,0	
Ivanić Grad		130,5	
ELEKTRA KARLOVAC		416,3	
Jastrebarsko, Samobor (dio), Pisarovina, Klinča Sela, Krašić i Žumberak			
ELEKTRA BJELOVAR		134,0	
Sv. Ivan Zelina (dio), Preseka (dio), Rakovec (dio), Gradec, Dubrava (dio) i Farkaševac (dio)			
ELEKTRA ZABOK		7,1	
Jakovlje (dio – naselje Igrišće i Kraljev Vrh)			
Distributivna niskonaponska mreža NN (0,4 kV)		7.871,4	65,3
ELEKTRA ZAGREB		7.065,9	
Pogon DUGO SELO		1.263,4	
Pogon SAMOBOR		1.278,3	
Pogon SVETA KLARA		904,6	
Pogon SVETI IVAN ZELINA		1.128,3	
Pogon VELIKA GORICA		1.464,7	
Pogon ZAPREŠIĆ		1.026,6	
ELEKTRA KRIŽ			
Dubrava,		-	
Brckovljani,			
Križ,			
Kloštar Ivanić,			
Ivanić Grad			
ELEKTRA KARLOVAC		556,2	
Jastrebarsko, Samobor (dio), Pisarovina, Klinča Sela, Krašić i Žumberak			
ELEKTRA BJELOVAR		225,0	
Sv. Ivan Zelina (dio), Preseka (dio), Rakovec (dio), Gradec, Dubrava (dio) i Farkaševac (dio)			
ELEKTRA ZABOK		24,3	
Jakovlje (dio – naselje Igrišće i Kraljev Vrh)			
SVUKUPNO		12.049,9	100

Tablica 28: Duljina visokonaponske prijenosne mreže te distributivne srednjenačinske i niskonaponske mreže;
Izvor: HOPS d.o.o., HEP distribucijska područja te podaci iz dokumentacije Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije (oznaka*), 2016.

Slika34: Postojeće i planirano stanje visokonaponske elektroenergetske mreže u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: HOPS d.o.o. i dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije;

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

CJEVOVODNI SUSTAV

Plinski sustav

Transportni plinski sustav u nadležnosti Plinacro d.o.o. sastoji se od mreže visokotlačnih magistralnih plinovoda i plinovoda ukupne duljine 236,2 km na području Zagrebačke županije. Distribuciju i izgradnju distribucijskog sustava te priključenje korisnika na plin na području Zagrebačke županije obavlja 8 distribucijskih poduzeća.

Za potrebe izrade Izvješća dobiveni su podaci o magistralnim plinovodima kojima upravlja Plinacro d.o.o. na području Zagrebačke županije kako slijedi:

Magistralni plinovod (opis trase)	Promjer	tlak	Duljina na području Zagrebačke županije (m)	Ukupna duljina (m)
Zagreb - Karlovac - dio BS Lučko - PMS Draganić DN 700/75	700	75	14.797	32.947
Lučko - Ivanja Reka DN 700/75	700	75	9.654	20.078
Zagreb istok - Kutina DN 600/75	600	75	34.829	67.409
Zagreb zapad - istok DN 500/50	500	50	10.558	30.360
Zabok - Zaprešić DN 500/50	500	50	15.314	22.304
Zaprešić - Podsused DN 500/50	500	50	3.839	3.839
Ivanić - Zagreb DN 500/50	500	50	17.534	24.071
Ivanić - Kutina DN 500/50	500	50	16.470	42.572
Zagreb jug - Velika Gorica DN 400/50 (koristi GPZ, održava Plinacro i GPZ)	400	50	3.091	9.121
Ivanić - Kutina DN 350/50	350	50	16.366	42.214
Budrovac - Ivanić DN 300/50	300	50	10.403	71.722

Odvojni plinovod PMRS Aerodrom DN 300/50	300	50	490	490
Odvojni plinovod PMRS Aerodrom DN 250/50	250	50	973	973
Odvojni plinovod PMRS Aerodrom DN 200/50	200	50	19	19
Odvojni plinovod PMRS Aerodrom DN 150/50	150	50	41	41
Odvojni plinovod PMRS Aerodrom DN 100/50 (koristi GPZ, održava Plinacro i GPZ)	100	50	25	25
Ivanić – Zagreb DN 250/50	250	50	17.700	23.903
Konjščina – Sveti Ivan Zelina DN 200/50	200	50	7.569	13.505
Spojni plinovod MRS Čabdin 150/75	150	75	353	353
Žabno – Vrbovec – Dubrava DN 150/50	150	50	26.666	31.488
Žabno – Vrbovec – Dubrava DN 150/50 (Komunalac vlasnik, održava Plinacro)	150	50	286	286
Spojni plinovod MRS Zaprešić 150/75	150	75	810	810
Spojni plinovod Ivanić - Posavski Bregi DN 150/50 - za MRS/UMS Posavski Bregi	150	50	462	462
Ivanić - Posavski Bregi DN 150/50	150	50	4.747	4.747
Odvojni plinovod Ivanić - Posavski Bregi DN 150/50 - za MRS Ivanić Grad II	150	50	738	738
Ivanić - MRS Ivanić I DN 150/50	150	50	1.109	1.109
Spojni plinovod MRS Ivanić Grad III DN 150/50	150	75	57	57
Autoput (MRČ Dugo Selo) - MRS Dugo Selo DN 150/50	150	50	4.955	4.955
Spojni plinovod MRS Križ 100/75	100	75	209	209
Autoput - MRS Rugvica DN 100/50 (izvan funkcije)	100	50	220	220
Autoput - MRS Rugvica DN 100/50	100	50	555	555
Spojni plinovod MRS Novoselec DN 80/50	80	50	2.125	2.125
Spojni plinovod MRS Trstenik DN 80/50	80	50	1.954	1.954
Ivanić Grad - MRS Caginec DN 80/50	80	50	8.060	8.060
Spojni plinovod MRS Dumovec_stari	0	50	101	1.944
Zagreb Zapad - Istok DN 500/50	500	50	685	1.206
Zagreb Zapad - Istok DN 500/50 (dio izvan funkcije)	500	0	522	1.655
Zagreb Istok - Kutina DN 600/75 (dio izvan funkcije)	600	0	554	554
Ivanić - Zagreb DN 500/50 (dio izvan funkcije)	500	0	782	782
Ivanić - Zagreb DN 250/50 (dio izvan funkcije)	250	0	575	575
Sveukupno (m)			236.197 m	

Tablica 29: Duljina magistralnih plinovoda na području Zagrebačke županije;

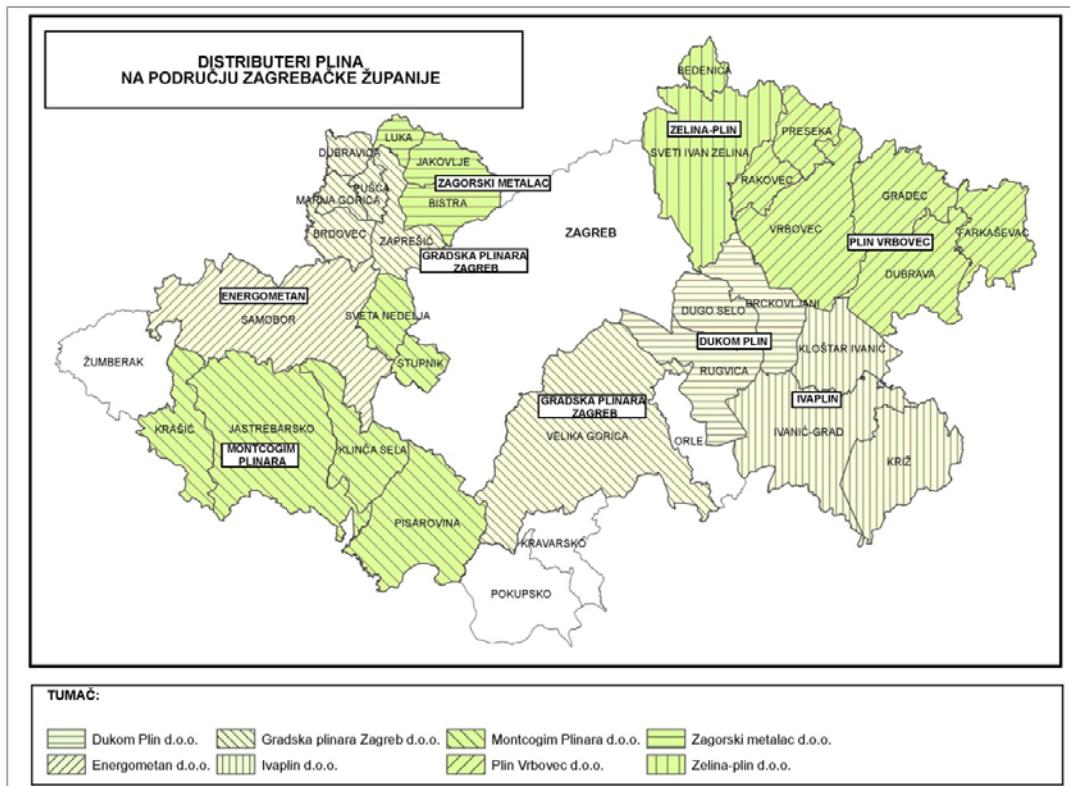
Izvor: Plinacro d.o.o., 2016.

U nastavku su podaci duljina plinovoda nadležnih distribucijskih poduzeća na području Zagrebačke županije dostavljeni za potrebe izrade Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije:

Nadležnost	Područje	Duljina (km)
Dukom Plin d.o.o.	Dugo Selo, Rugvica, Brckovljani	100,4 83,8 74,5
Montcogim-Plinara d.o.o.	Sveta Nedelja (dio), Jastrebarsko, Stupnik	189,0
Ivaplin d.o.o.	Ivanić-Grad, Kloštar Ivanić, Križ	182,0 56,5 94,0
Zelina plin d.o.o.	Sveti Ivan Zelina, Bedenica	270,0
Zagorski metalac d.o.o.	Jakovlje, Luka, Bistra	53,1 44,2 59,7
Gradska plinara Zagreb d.o.o.	Brdovec, Dubravica, Marija Gorica, Pušća, Sveta Nedelja (dio), Velika Gorica, Zaprešić	772,0
Energometan	Samobor	183,0
Plin Vrbovec d.o.o.	Vrbovec, Gradec, Dubrava, Rakovec, Farkaševac, Preseka	357,6
Lokalni plinovodi sveukupno (km)		2.519,8

Tablica 30: Duljina lokalnih plinovoda na području Zagrebačke županije;

Izvor: lokalni distributeri, 2016.

Slika 35: Distributeri plina na području Zagrebačke županije; Izvor: Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Vrsta plinovoda	Duljina (km)	Udio prema vrsti (%)
Magistralni plinovod	236,2	8,6
Lokalni plinovod	2.519,8	91,4
Sveukupno (km)	2.756,0	100

Tablica 31: Duljina magistralnih i lokalnih plinovoda na području Zagrebačke županije;
Izvor: Plinacro d.o.o. i lokalni distributeri, 2016.

U proteklom razdoblju donesen je „Desetogodišnji plan razvoja plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske 2014.- 2023.“ (Plinacro d.o.o., 2014.) u sklopu kojeg su za područje Zagrebačke županije planirani magistralni plinovodi Karlovac – Lučko i Zabok – Lučko. Planirani magistralni plinovod Zabok – Lučko smješten je u zajedničkom koridoru postojećeg plinovoda DN 500, dok planirani magistralni plinovod Karlovac – Lučko po cijeloj duljini prati trasu autoceste A1 i smješten je u koridoru postojećeg plinovoda Zagreb – Karlovac DN 500. Novi magistralni plinovodi Zabok – Lučko i Karlovac – Lučko planirani su radi povezivanja sa Slovenijom na magistralni plinovod Rogatec – Zabok i postojećeg 75-bar plinskog transportnog sustava. Zbog navedenog potencijala planirani magistralni plinovodi Zabok – Lučko i Karlovac – Lučko proglašeni su projektima od zajedničkog interesa od strane Europske unije. Također se Planom razvoja predviđa izgradnja Spojnog plinovoda do MRS Dugo Selo II kao i izgradnja MRS Dugo Selo II. Za predmetne planirane magistralne plinovode izrađene su Studije o utjecaju na okoliš za magistralni plinovod Karlovac – Lučko DN500/75 bar (Ekonerg d.o.o., 2015.) te magistralni plinovod Zabok – Lučko DN 700/75 bar (Elektroprojekt d.d., 2015.).

U proteklom razdoblju izrađena je Studija o utjecaju na okoliš za zahvat „Podzemno skladište plina Okoli s izgradnjom novih radnih bušotina OK-62 i OK-63, rekonstrukcijom kompresorske stanice i izgradnjom sustava za zbrinjavanje slojne vode“ (Ecoina d.o.o., 2014.). Podzemno skladište plina Okoli smješteno je na području Općine Križ i na području općine Velika Ludina na području Sisačko – moslavačke županije. Osnovna svrha podzemnog skladišta plina je omogućavanje kontinuiranog rada plinoposkrbnog sustava. Zahvatom Podzemnog skladišta plina Okoli upravlja tvrtka Podzemno skladište plina d.o.o. (PSP d.o.o.) a koja je u vlasništvu Plinacro d.o.o. Obilježje plinskog distributivnog sustava na području Zagrebačke županije je nepovezanost većeg broja distribucijskih mreža, odnosno prstena oko većih naselja. Stupanj prosječne opskrbljenoosti plinom povećao se u odnosu na proteklo razdoblje, s obzirom da su uložena znatna sredstva u plinifikaciju naselja. Općine Kravarsko, Orle, Krašić, Pisarovina, Pokupsko i Žumberak nisu plinificirane. Detaljan prikaz stanja izgrađenosti lokalne plinovodne mreže daju općine i gradovi u svojim dokumentima prostornog uređenja i izvješćima o stanju u prostoru.

Naftni sustav

Transportni sustav za naftu obuhvaća naftovode (priključne, sabirne, magistralne naftovode i naftovode za međunarodni transport). Prema podacima INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d. ukupna duljina naftovoda na području Zagrebačke županije iznosi 399,5 km a smješteni su na području Rugvice, Dugog Sela, Brckovljana, Kloštar Ivanića, Ivanić-Grada i Križa (duljina magistralnih naftovoda iznosi 26,7 km odnosi se na magistralne naftovode, a ostalo na priključne, sabirne, otpremne i tehnološke naftovode).

Prema podacima nadležnog poduzeća JADRANSKI NAFTOVOD d.d. jugoistočnim dijelom Zagrebačke županije na području Općine Križ prolazi sjeverni ogrank Jadran skog naftovoda (JANAF-a) za međunarodni transport nafte u duljini 6,6 km. Razvojnim planovima JANAF-a planira se na području Grada Velike Gorice uz koridor autoceste, u novom koridoru, izgradnja produktovoda u duljini cca. 20.5 km.

Na području Zagrebačke županije nalazi se 10 naftnih i naftno – plinskih polja (Dugo Selo, Lupoglav, Kloštar, Šumečani, Bunjani, Ježevi, Ivanić, Žutica Vezišće i Okoli). Nafta dobivena iz eksploatacijskih polja vodi se sabirnim naftovodima do otpremne stanice OS Graberje, odakle se dalje magistralnim naftovodima otprema preko otpremne stanice OS Stružac do rafinerije Sisak na daljnju preradu.

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

Regionalna energetska agencija sjeverozapadne Hrvatske (REGEA) nadležna za područje Zagrebačke, Karlovačke i Krapinsko-zagorske županije te Grada Zagreba, provodi aktivnosti na promicanju i poticanju regionalnog održivog razvoja u provedbi energetskih projekata kroz korištenje obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti. Zagrebačka županija donijela je Godišnji plan energetske učinkovitosti za 2013., 2014., 2015. i 2016. godinu kojim se definiraju mjere energetske učinkovitosti po sektorima (industrija, promet i opća potrošnja).

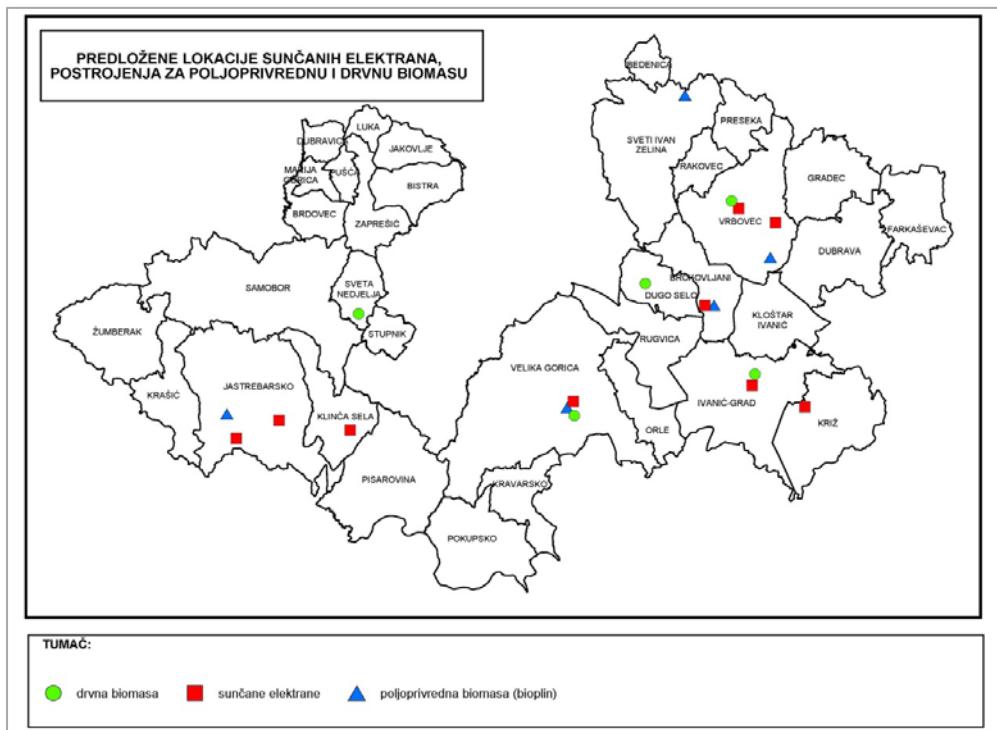
Prema podacima Regionalne energetske agencije sjeverozapadne Hrvatske (REGEA) za potrebe Izvješća, u proteklom razdoblju izradila je Masterplan javne rasvjete Zagrebačke županije. Svrha plana je rekonstrukcija kompletne javne rasvjete u svim jedinicama lokalne samouprave uz zadovoljavane potrebnih sigurnosnih standarda te podizanje energetske učinkovitosti.

U proteklom razdoblju izrađena je Studija analize prostornih, proceduralnih i finansijskih mogućnosti realizacije projekata obnovljivih izvora energije na području Zagrebačke županije (Energetski institut Hrvoje Požar, 2013.). Cilj ove Studije je sagledati prostor Zagrebačke županije te izdvojiti najpovoljnije potencijalne lokacije obnovljivih izvora energije (OIE) uzimajući u obzir tehničke, ekološke i prostorne aspekte relevantne za razvoj i izgradnju energetskih postrojenja koja koriste OIE. Ovom Studijom je za područje Zagrebačke županije predloženo 9 lokacija solarnih elektrana, 5 lokacija postrojenja za poljoprivrednu biomasu (biopljin) i 5 lokacija postrojenja na drvnu biomasu za uvrštenje u prostorno plansku dokumentaciju.

Regionalna energetska agencija sjeverozapadne Hrvatske (REGEA) vodi informacijski sustav za gospodarenje energijom javnih zgrada u nadležnosti Zagrebačke županije. Kroz navedeni sustav se kontinuirano unose podaci o potrošnji i troškovima energenata i vode, te se oni redovito analiziraju. U proteklom razdoblju REGEA je izradila 78 energetskih certifikata za zgrade Zagrebačke županije. Prema podacima REGEA dostavljenih za potrebe Izvješća te podacima kojima raspolaže Zavod za prostorno uređenje navodimo aktivnosti na izradi projektne dokumentacije i izgradnji postrojenja značajne za Zagrebačku županiju koja koriste OIE u proteklom razdoblju:

- 2015. godine u općini Pokupsko otvorena je prva hrvatska komunalna toplana na biomasu (drvenu sječku). Izgradnjom ovog objekta omogućeno je da se fosilna goriva zamijene s OIE što je preduvjet za održivi razvoj, poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva te energetske samostalnosti općine Pokupsko. Kapacitet toplane na biomasu je 1,1 MWt, a nova toplinska mreža modelirana je na način da zadovolji potrebe za toplinskom energijom postojećih potrošača kao i za buduću poslovnu zonu,
- energetska obnova Osnovne škole Josipa Zorića u Dugom Selu i Osnovne škole Ljubo Babić u Jastrebarskom te rekonstrukcija kotlovnice na biomasu Osnovne škole S. Basariček u Ivanić-Gradu,
- u cilju povećanja energetske neovisnosti te korištenja obnovljivih izvora energije izrađeni su Glavni projekti i Investicijske studije rekonstrukcija kotlovnica na biomasu u 18 škola u Zagrebačkoj županiji,
- u tijeku je priprema dokumentacije za povećanje instalirane električne snage sa trenutnih 1MW na 2MW za Bioplinsko postrojenje Gradec snage 2MW koji koristi stajski gnoj sa svinjogojske farme Gradec i farme za tov junadi Poljanski lug smještene na području općine Gradec,
- kontinuirano provođenje mjera energetske učinkovitosti u zgradama javne namjene (osnovne i srednje škole, vrtići, domovi zdravlja, uprava), uvođenje korištenja biomase za grijanje u zgradama javne namjene, poticanje povećanja energetske učinkovitosti u zgradarstvu kod fizičkih osoba, u turističkim objektima i u sklopu poljoprivrednih gospodarstva,

- tijekom 2015. godine prijavljen je na natječaj EU projekt „Masterplan javne rasvjete NEWLIGHT“ za područje Zagrebačke i Krapinsko – zagorske županije, u cilju smanjenja troškova javne rasvjete, smanjenja svjetlosnog onečišćenja te povećanja sigurnosti u prometu,
  - pokretanje projekta Streetlight - EPC u cilju pružanja podrške gradovima i općinama pri planiranju rekonstrukcije postojećih svjetiljki i uspostava energetski učinkovite javne rasvjete,
  - izrađena je web aplikacija Velika Gorica SOLARNI GRAD koja sadrži interaktivnu kartu područja Grada Velika Gorica s javnim i stambenim zgradama, čiji su krovovi potencijalne površine za instalaciju sunčanih elektrana. Aplikacija Velika Gorica SOLARNI GRAD nastala je u sklopu projekta „Solarno mapiranje Velike Gorice“. Glavni cilj projekta je poticanje uporabe sunčeve energije što doprinosi smanjenju onečišćenja, povećanju energetske neovisnosti te otvaranju radnih mesta i dr.

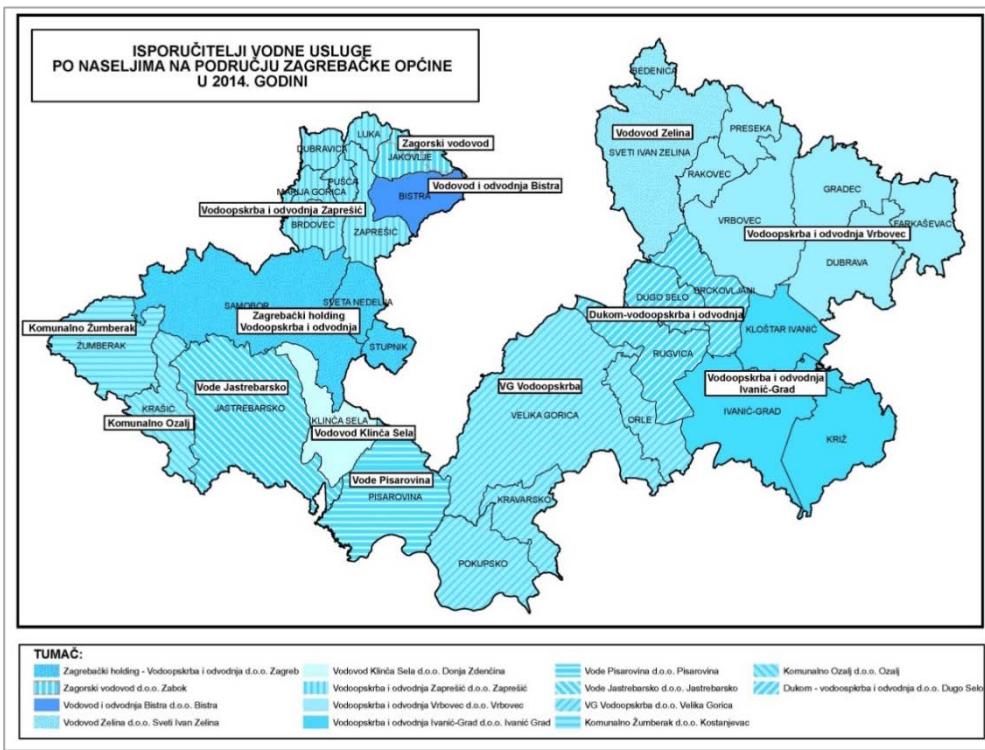
*Slika 36: Predložene lokacije solarnih elektrana, postrojenja za poljoprivrednu i drvnu biomasu;
Izvor: Studija analize prostornih, proceduralnih i finansijskih mogućnosti realizacije projekata obnovljivih izvora energije na području Zagrebačke županije; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.*

2.4.3. Vodoopskrba i odvodnja

U proteklom razdoblju, u skladu sa Zakonom o vodama, donesena je Uredba o uslužnim područjima („Narodne novine“ broj 64/14). Uspostavom uslužnih područja osiguralo bi se tehničko i tehnološko jedinstvo građevina javne vodoopskrbe i odvodnje od izvorišta do krajnjega korisnika i od mesta ispuštanja do prirodnoga prijamnika, veći stupanj učinkovitosti, ekonomičnosti poslovanja i socijalne prihvatljivosti cijena vodnih usluga i isporuka vode namijenjene ljudskoj potrošnji. Područje Zagrebačke županije smješteno je unutar Uslužnog područja 6, 7 i 8:

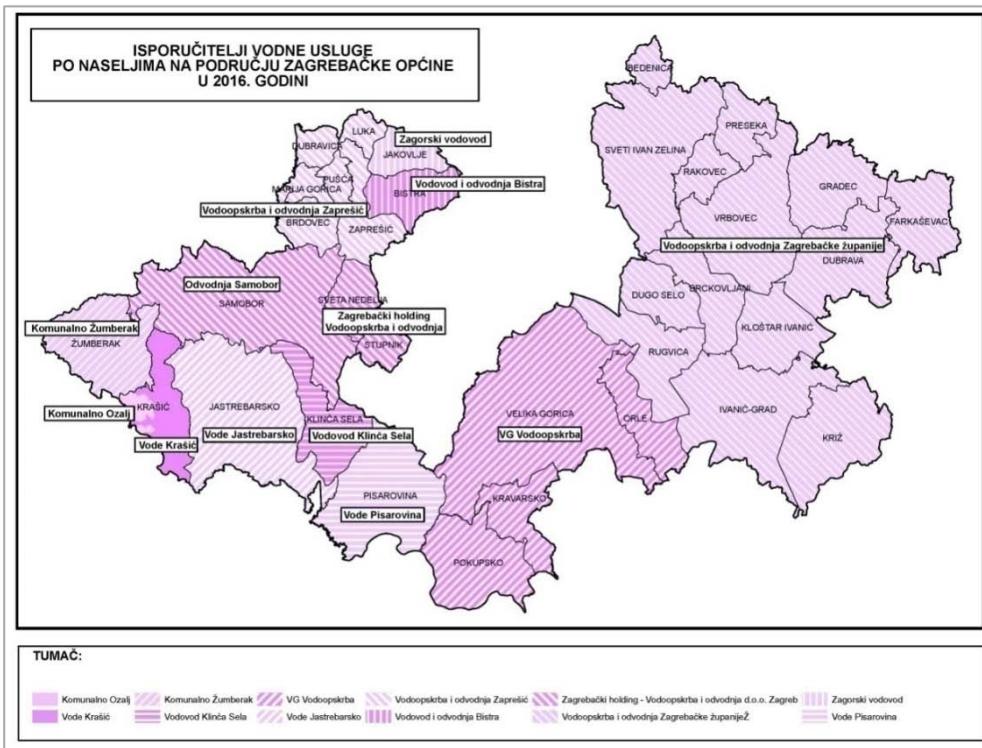
- Uslužno područje 6 obuhvaća Grad Zaprešić i općine Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Luka, Marija Gorica, Pušća,
  - Uslužno područje 7 obuhvaća sve gradove i općine u Zagrebačkoj županiji isključujući Grad Zaprešić, općine Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Luka, Marija Gorica, Pušća te naselja Begovo Brdo Žumberačko, Barovka, Bukovica Prekriška, Careva Noga, Donje Prekrižje, Gornje Prekrižje, Hrženik, Krnežići, Konjarić Vrh, Mirkopolje, Prvinci, Radina Gorica, Kurpezova Gorica i Jezerine iz Općine Krašić,
  - Uslužno područje 8 obuhvaća naselja Begovo Brdo Žumberačko, Barovka, Bukovica Prekriška, Careva Noga, Donje Prekrižje, Gornje Prekrižje, Hrženik, Krnežići, Konjarić Vrh, Mirkopolje, Prvinci, Radina Gorica, Kurpezova Gorica i Jezerine iz Općine Krašić.

Temeljem Zakona o vodama djelatnost javne vodoopskrbe i javne odvodnje obavljaju javni isporučitelji vodne usluge. Isporučitelji vodnih usluga djelatnost vodoopskrbe obavljaju na vodoopskrbnom području (vodoopskrbne zone), a djelatnost odvodnje otpadnih voda na području aglomeracije. Područje koje obuhvaća jedno ili više vodoopskrbnih područja i aglomeracija zove se uslužno područje.

Slika 37: Isporučitelji vodne usluge po naseljima na području Zagrebačke županije u 2014. Godini;
Izvor: Hrvatske vode, 2016.; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Odlukom o podjeli i prijenosu poslovnih udjela trgovačkog društva „Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o.“ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 14/16) dana 1.7.2016. poduzeće Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije postala je jedini javni isporučitelj vodnih usluga na području istočnog dijela županije. Time su dosadašnji isporučitelji vodnih usluga na području Gradova Dugo Selo, Sveti Ivan Zelina, Vrbovec, Ivanić – Grad te Općine Križ, Brckovljani, Kloštar Ivanić, Dubrava, Gradec, Farkaševac, Preseka, Bedenica i Rakovec temeljem Ugovora pripojeni trgovačkom društvu „Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o („Vodovod Zelina“, „Vodoopskrba i odvodnja Vrbovec“, „Dukom – vodoopskrba i odvodnja“, „Vodoopskrba i odvodnja Ivanić-Grad“, „Odvodnja Ivanić-Grad“ i „Komunalac Brckovljani“).

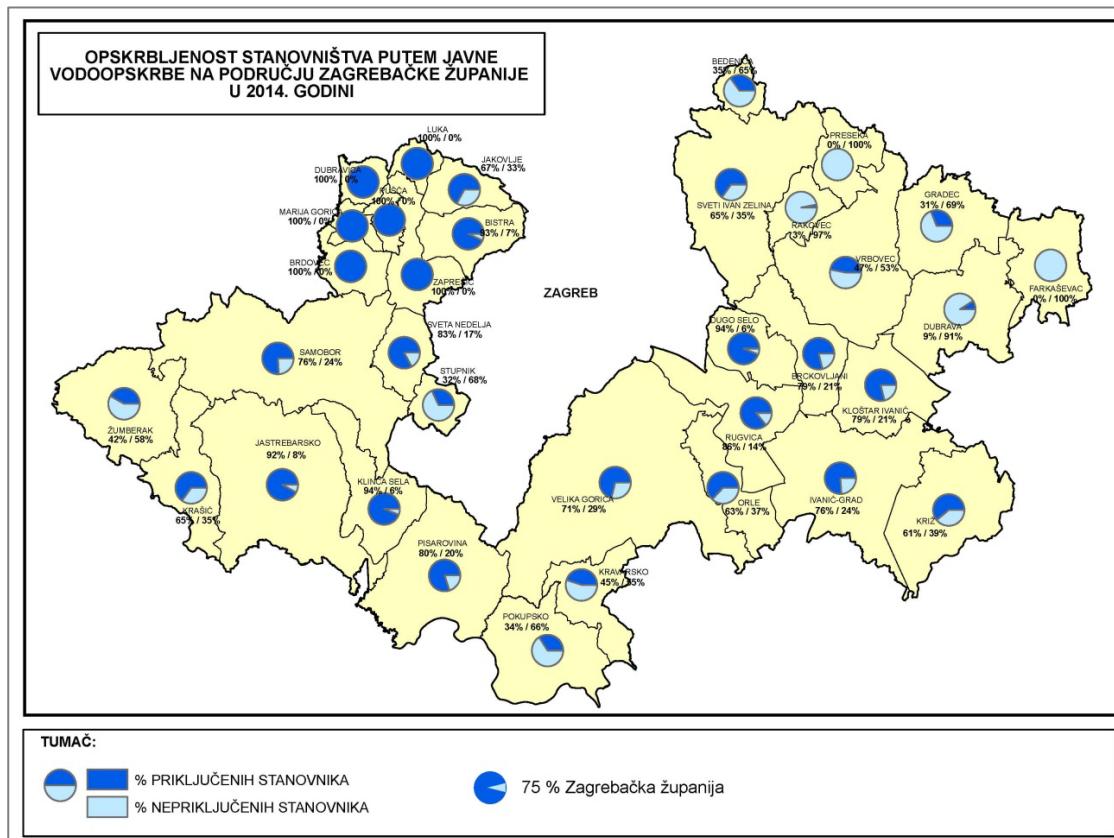
Slika 38: Isporučitelji vodne usluge po naseljima na području Zagrebačke županije u 2016. godini;
Izvor: Hrvatske vode, 2016.; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Isporučitelj vodne usluge	Općina/Grad
Komunalno Ozalj	dijelovi Općine Krašić (naselja Barovka, Hrženik, Gornje i Donje Prekrižje , Bukovica Prekriška, Jezerine, Kurpezova Gorica, Radina Gorica, Konjarić Vrh, Prvinci)
Vode Krašić	dijelovi Općine Krašić (naselja Krašić, Krupače, Brlenić, Brezarić, Kučer, Pribić, Pribić Crkveni, Strmac Pribički, Kostel Pribički, Dol, Puškarov Jarak, Okrug, Svrževo, Medven Draga i Čunkova Draga)
Komunalno Žumberak	Žumberak
VG Vodoopskrba	Velika Gorica, Kravarsko, Orle, Pokupsko
Vode Jastrebarsko	Jastrebarsko
Vode Pisarovina	Pisarovina
Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije	Dugo Selo, Ivanić-Grad, Sveti Ivan Zelina, Vrbovec, Bedenica, Brckovljani, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Kloštar Ivanić, Križ, Preseka, Rakovec, Rugvica
Vodoopskrba i odvodnja Zaprešić	Zaprešić, Brdovec, Dubravica, Luka, Marija Gorica, Pušća
Vodovod Klinča Sela	Klinča Sela
Vodovod i odvodnja Bistra	Bistra
Zagorski vodovod	Jakovlje
Odvodnja Samobor	Samobor (odvodnja)
Zagrebački holding - Vodoopskrba i odvodnja	Samobor (vodoopskrba), Sveta Nedelja, Stupnik

Tablica: 32: Popis isporučitelja vodnih usluga; Izvor: Hrvatske vode i Odluka o podjeli i prijenosu poslovnih udjela trgovačkog društva „Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije“, 2016.

SUSTAV JAVNE VODOOPSKRBE

Prema podacima Hrvatskih voda u 2014. godini za područje Zagrebačke županije utvrđeno je da je cca 75% stanovništva Zagrebačke županije priključeno na sustave javne vodoopskrbe, dok se preostalih 25% stanovništva još uvek opskrbuje vodom uz korištenje individualnih zahvata ili manjih lokalnih vodovoda. Obzirom na izgrađenost vodoopskrbne mreže na području županije, mogućnosti priključenja stanovništva na sustav javne vodoopskrbe iznosi 88%. Razlog zbog kojeg se stanovništvo ne priključuje na javne vodoopskrbne sustave je prvenstveno ekonomski (skup priključak), a drugi je razlog dostupnost pitke vode iz lokalnih vodovoda i vlastitih vodozahvata. U usporedbi s podacima iz Izvješća o stanju u prostoru 2008.-2012. postotak opskrbljenoosti putem javne vodoopskrbe povećao se sa 71% na 75%.

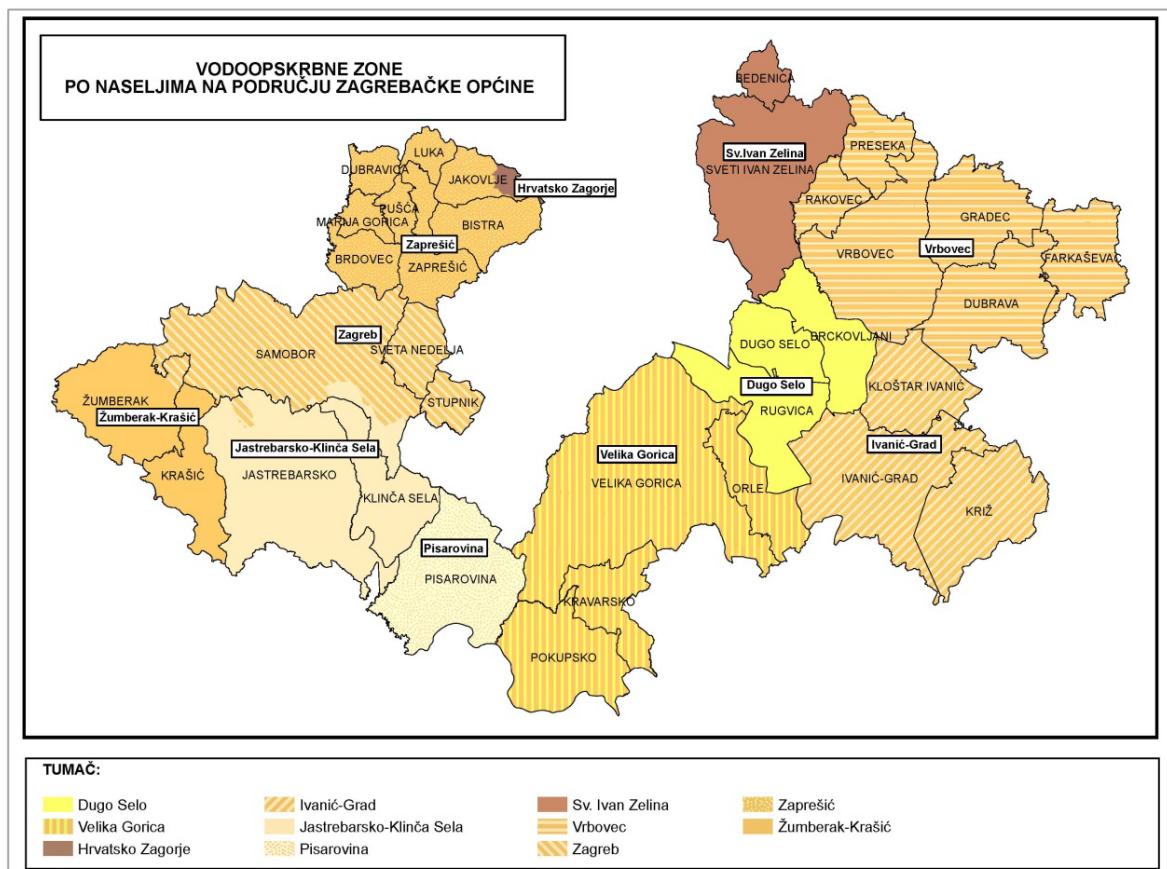

Slika 39: Opskrbljenost stanovništva putem javne vodoopskrbe u Zagrebačkoj županiji 2014. godini;
Izvor: Hrvatske vode, 2016.; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Grad/Općina	Broj stanovnika 2011.	Broj priključenih stanovnika	Broj stanovnika s mogućnošću priključenja	Postotak priključenih stanovnika	Postotak stanovnika s mogućnošću priključenja
Bedenica	1.432	501	1.432	35%	100%
Bistra	6.632	6.163	6.632	93%	100%
Brckovljani	6.837	5.398	6.498	79%	95%
Brdovec	11.134	11.134	11.134	100%	100%
Dubrava	5.245	462	1.061	9%	20%
Dubravica	1.437	1.437	1.437	100%	100%
Dugo Selo	17.466	16.357	17.219	94%	99%
Farkaševac	1.937	0	0	0%	0%
Gradec	3.681	1.140	1.746	31%	47%
Ivanić-Grad	14.548	11.012	14.548	76%	100%
Jakovlje	3.930	2.648	3.046	67%	78%
Jastrebarsko	15.866	14.548	15.866	92%	100%
Klinča Sela	5.231	4.901	5.231	94%	100%
Kloštar Ivanić	6.091	4.829	5.851	79%	96%
Krašić	2.640	2.238	1.714	85%	65%
Kravarsko	1.987	894	1.394	45%	70%
Križ	6.963	4.262	6.963	61%	100%
Luka	1.351	1.351	1.351	100%	100%
Marija Gorica	2.233	2.233	2.233	100%	100%
Orle	1.975	1.244	1.866	63%	94%
Pisarovina	3.689	2.955	3.653	80%	99%
Pokupsko	2.224	751	1.590	34%	71%
Preseka	1.448	0	0	0%	0%
Pušča	2.700	2.700	2.700	100%	100%
Rakovac	1.252	33	404	3%	32%
Rugvica	7.871	6.799	7.800	86%	99%
Samobor	37.633	28.650	29.422	76%	78%
Stupnik	3.735	1.210	1.220	32%	33%
Sveta Nedelja	18.059	15.050	15.587	83%	86%
Sveti Ivan Zelina	15.959	10.412	13.938	65%	87%
Velika Gorica	63.517	45.081	60.073	71%	95%
Vrbovec	14.797	6.974	9.110	47%	62%
Zaprešić	25.223	25.223	25.223	100%	100%
Žumberak	883	367	573	42%	65%
Zagrebačka županija	317.606	238.957	278.515	75%	88%

Tablica 33: Opskrbljenost stanovništva putem javne vodoopskrbe u Zagrebačkoj županiji u 2014. godini
Izvor:Hrvatske vode, 2016.

Vodoopskrba na području Zagrebačke županije obavlja se putem nekoliko većih javnih sustava vodoopskrbe čime je obuhvaćen prostor uz središnje gradske aglomeracije (vodoopskrbne zone Zagreb, Zaprešić, Žumberak – Krašić, Jastrebarsko – Klinča Sela, Pisarovina, Velika Gorica, Dugo Selo, Ivanić-Grad, Vrbovec, Sveti Ivan Zelina i dio područja Hrvatsko Zagorje).

Slika 40: Vodoopskrbne zone po naseljima na području Zagrebačke županije;
Izvor: Hrvatske vode, 2016.; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Vodoopskrbna zona	Općina/ Grad
Dugo Selo	Dugo Selo, Brckovljani, Rugvica
Hrvatsko Zagorje	Jakovlje-dio
Ivanić-Grad	Ivanić-Grad, Kloštar Ivanić, Križ
Jastrebarsko-Klinča Sela	Jastrebarsko-dio, Samobor-dio, Klinča Sela
Pisarovina	Pisarovina
Sv. Ivan Zelina	Sveti Ivan Zelina, Bedenica
Velika Gorica	Velika Gorica, Kravarsko, Orle, Pokupsko
Vrbovec	Vrbovec, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka, Rakovec
Zagreb	Jastrebarsko-dio, Samobor-dio, Sveta Nedelja, Stupnik
Zaprešić	Zaprešić, Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje-dio, Luka, Marija Gorica, Pušča
Žumberak-Krašić	Krašić, Žumberak

Tablica 34: Vodoopskrbne zone po naseljima na području Zagrebačke županije;
Izvor: Hrvatske vode, 2016.

Na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije postoji danas veći broj komunalnih poduzeća čija je djelatnost obavljanje javne vodoopskrbe. U nastavku su iskazani podaci nadležnih komunalnih poduzeća na području Zagrebačke županije dostavljeni za potrebe izrade Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije.

Komunalno poduzeće	Područje nadležnosti Općina/ Grad	Duljina javne vodoop. mreže (km)	Potrošnja pitke vode	Napomena
Komunalno Ozalj d.o.o.	Krašić-dio	15,9	38.266 m ³ /god	prikazan je prosjek za 2013., 2014. i 2015. g.
Komunalno Žumberak d.o.o.	Žumberak	130,0	28.117 m ³ /god	prikazan je prosjek za 2013., 2014. i 2015. g.
VG Vodoopskrba d.o.o.	Velika Gorica, Kravarsko, Orle, Pokupsko	607,5	10.130.287 m ³ /god	
Vode Jastrebarsko d.o.o.	Jastrebarsko	464,0	66.656 lit./stan.	
Vode Krašić d.o.o.	Krašić-dio	30,0	22.750 m ³ /god.	
Vode Pisarovina d.o.o.	Pisarovina	121,0	115 lit/st./dan	
Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije	Dugo Selo, Brckovljani, Rugvica Vrbovec, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka, Rakovec Ivanić-Grad, Kloštar Ivanić, Križ, Sveti Ivan Zelina, Bedenica	366,0 170,0 410,0 244,0	4.985.105 m ³ /god.	
Vodoopskrba i odvodnja Zaprešić d.o.o.	Zaprešić, Brdovec, Dubravica, Luka, Marija Gorica, Pušča	484,4	5.381.603 m ³ /god.	prikazan je prosjek za 2013., 2014. i 2015. g.
Vodovod Klinča Sela d.o.o.	Klinča Sela	84,1	3.776 l/mj./stan.	
Vodovod i odvodnja Bistra d.o.o.	Bistra	39,8	290.000 m ³ /god.	
Zagorski vodovod d.o.o.	Jakovlje	43,7	127.921 m ³ /god.	prikazan je prosjek za 2013., 2014. i 2015. g.
Zagrebački holding d.o.o. Podružnica Vodoopskrba i odvodnja	Samobor, Sveta Nedelja, Stupnik Dio cjevovoda na području Bistre, Brckovljana, Dugog Sela, Jastrebarskog, Klinča Sela, Rugvica, Sv. Ivan Zelina i Velika Gorica	544,0	nije dostavljen podatak	stanje na dan 25.11.2016.
Sveukupno:		3.754,4		

Tablica 35: Duljina javne vodoopskrbne mreže i potrošnja pitke vode na području Zagrebačke županije;
Izvor: Komunalna poduzeća nadležna za sustav vodoopskrbe na području Zagrebačke županije, 2016.

Ukupna duljina postojećih magistralnih vodoopskrbnih cjevovoda na području Zagrebačke županije iznosi 3.754,4 km. Detaljan prikaz lokalne vodoopskrbne mreže prikazuju općine i gradovi u svojim dokumentima prostornog uređenja te izvješćima o stanju u prostoru.

Strateški projekt vodoopskrbe Zagrebačke županije je projekt „Regionalni vodoopskrbni sustav Zagrebačke županije – Zagreb istok“ za područje grada Dugog Sela, Ivanić-Grada, Svetog Ivana Zeline, Vrbovca te općina Brckovljani, Rugvica, Kloštar Ivanić, Križ, Bedenica, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Rakovec i Preseka. Regionalni vodoopskrbni sustav Zagrebačke županije – Zagreb istok obuhvaća izgradnju vodocrpilišta Kosnica te izgradnju magistralnih cjevovoda Sesvetski Kraljevec – Ivanić Grad, Sesvetski Kraljevec – Božjakovina, Cerje – Vukovje – Sveta Helena te Kosnica – Cerje, I. etapa i izgradnju precrpne stanice Ivanić Grad. Projekt je prijavljen na kohezijski fond EU te se procjenjuje povrat oko 70% uloženih sredstva. Svrha projekta je podizanje kvalitete života na području Zagrebačke županije, razvoj infrastrukture kroz izgradnju nove i/ili dogradnju postojeće vodoopskrbne mreže te uspostavljanje dugoročno održivog sustava upravljanja vodoopskrbnim sustavom kao i usklađivanje istog sa standardima Europske unije. Za navedeni projekt izrađena je Studija izvodljivosti Regionalnog vodoopskrbnog sustava Zagrebačke županije (SI consult, Eko-mlaz.dm, 2016) te je u tijeku izrada Studije o utjecaju na okoliš za zahvat: „Regionalni vodoopskrbni sustav Zagrebačke županije – Zagreb Istok“ (Institut IGH, 2016).

U tijeku je izrada Studije o utjecaju na okoliš za zahvat: „Regionalni vodoopskrbni sustav Zagrebačke županije – Zagreb Istok“ (Institut IGH, 2016). Od ostalih aktivnosti vezano na vodoopskrbu navodimo ishođenje uporabne dozvole tijekom 2016. godine te puštanje u rad magistralnog cjevovoda Sesvetski Kraljevec – Ivanić Grad duljine 25,6 km te precrpne stanice Ivanić-Grad kapaciteta 80 lit/sek. Magistralni cjevovod, profila 400 mm i precrpna stanica, koja će vodom puniti vodospremu Sobočani, predstavljaju početak gradnje cijelog Regionalnog vodoopskrbnog sustava „Zagreb – Istok“. U proteklom razdoblju započele su aktivnosti na izradi dokumentacije za Projekt Zagreb – razvoj sustava vodoopskrbe i odvodnje koji se odnosi na područje Zagreba te dijela Zagrebačke županije. Zahvat vodoopskrbe obuhvaća područje gradova Sveti Nedelja i Samobor te Općine Stupnik.

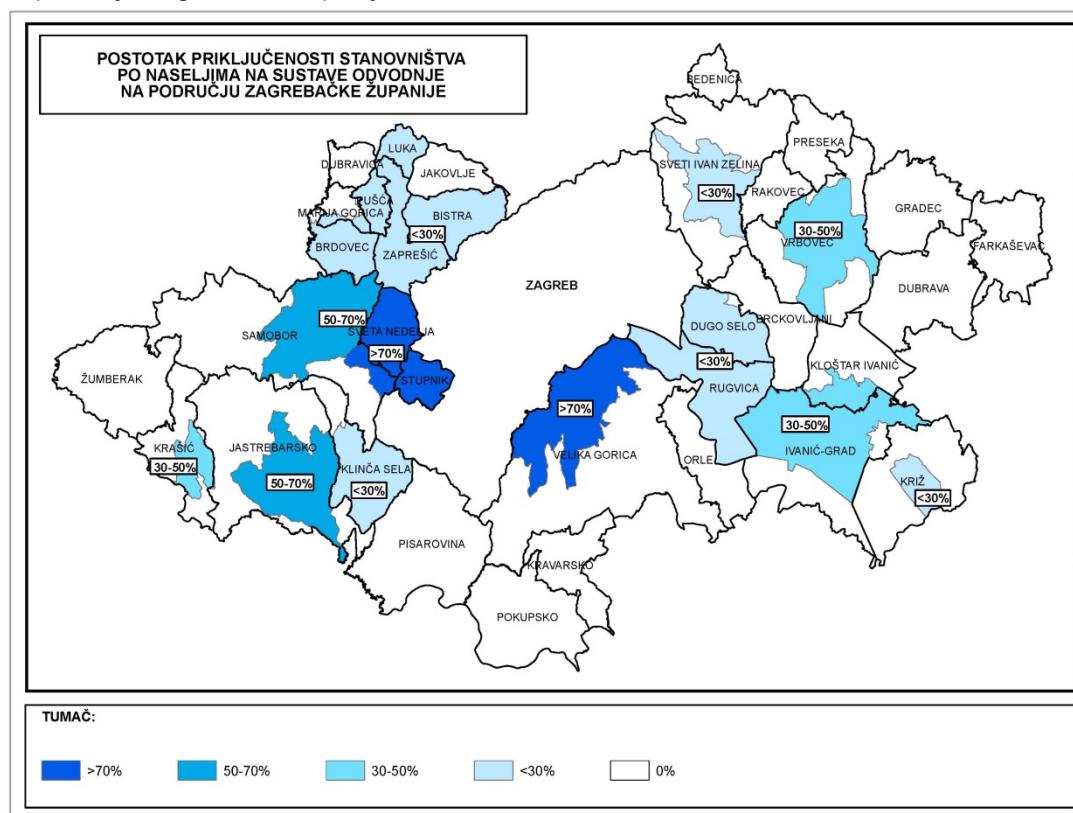
U skladu s Planom upravljanja vodama donesenim u proteklom razdoblju izrađenim od strane Hrvatskih voda, u dijelu koji se odnosi na vodoopskrbu na području Zagrebačke županije planirani su slijedeći projekti:

- priprema studijsko – projektne dokumentacije EU – Studije izvodljivosti i Aplikacije za prijavu projekata Regionalnog vodoopskrbnog sustava Zagreb – Istok,

- priprema studijsko – projektne dokumentacije EU za javnu vodoopskrbu na distribucijskom području Dugog Sela (Grad Dugo Selo i općine Brckovljani i Rugvica), distribucijskom području Vrbovca i distribucijskom području Sveti Ivan Zelina,
  - priprema studijsko – projektne dokumentacije EU za javnu vodoopskrbu na distribucijskom području Ivanić-Grad i općine Križ i Kloštar Ivanić,
  - izgradnja magistralnog cjevovoda Sesvetski Kraljevec – Ivanić-Grad, magistralnog cjevovoda Velika Gorica – Kušanec te vodoopskrbe naselja Dubranec, Gudci, Turopoljski Markuševec i Šiljakovina, cjevovod niske zone Tržić – Klinča Sela – Zdenčina,
  - izgradnja vodocrpilišta i uređaja za pripravu pitke vode „Žeravinec“ te magistralnog cjevovoda Jurjevčani – Stankovo, sanacija na izvorištu Hrašće te istražna bušotina Sopote na području VZ Jastrebarsko – Klinča Sela,
  - rekonstrukcija glavnog dovodnog cjevovoda D. Zelina, novelacija projekta za magistralni cjevovod VT Dubrava – VT Kabal, magistralni cjevovod Vrbovec – Topolovec – Preseka, precrpne stanice Celine, vodotornja Gornjak i Martinovka,
  - izgradnja glavnih vodoopskrbnih cjevovoda na području Bistre,
  - izgradnja 3 bunara na vodocrpilištu Šibice na području Zaprešića,
  - izrada zdenaca i priključak na vodoopskrbnu mrežu Krašića,
  - izgradnja magistralnog cjevovoda Jurjevčani – Stankovo, sanacija stanica na izvorištu Hrašće te istražno-eksploracijska bušotina izvorišta Sopote,
  - rekonstrukcija vodoopskrbnog cjevovoda Novo Svibje – Hruščica, izrada zdenaca i priključak na vodoopskrbnu mrežu Krašića,
  - izgradnja vodoopskrbnih cjevovoda na području općine Bistra te cjevovoda u budućoj županijskoj cesti za radnu zonu Vukovinsko Polje u Velikoj Gorici i dr.

SUSTAV JAVNE ODVODNJE

Na području Zagrebačke županije svi gradovi (Vrbovec, Ivanić-Grad, Jastrebarsko, Zaprešić, Dugo Selo, Sveti Ivan Zelina, Samobor, Sveta Nedelja, Velika Gorica) kao i općine Bistra, Brdovec, Pušća, Luka, Krašić, Klinča Sela, Stupnik, Rugvica, Križ i Kloštar Ivanić imaju potpuno ili djelomično izgrađen sustav javne odvodnje određenog opsega. Općenito, svi postojeći sustavi odvodnje uglavnom pokrivaju centralne dijelove naselja i gradova, te imaju više pojedinačnih ispusta u vodotoke. Kod većine manjih naselja odvodnja otpadnih voda je riješena putem sabirnih jama ili individualnih septičkih jama uz isplut otpadnih voda u obližnje vodotoke. U nastavku se daje postotak priključenosti stanovništva po naseljima na sustave odvodnje na području Zagrebačke županije:

Slika 41: Postotak priključenosti stanovništva po naseljima na sustave odvodnje na području Zagrebačke županije; Izvor: Hrvatske vode, 2016.; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Višegodišnjim programom građenja komunalnih vodnih građevina („Narodne novine“ broj 117/15) predviđa se prilagodba i proširenje obuhvata aglomeracija u skladu promjenama u prostornim uvjetima, broju stanovništva, ekonomskim trendovima i finansijskim kapacitetima. Aglomeracija je područje na kojem su stanovništvo i gospodarske djelatnosti dovoljno koncentrirani da se komunalne otpadne vode mogu prikupljati i odvoditi do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda ili do krajnje točke ispuštanja u prijemnik. Republika Hrvatska je odabrala koncept koji podrazumijeva da se područje jedne aglomeracije opslužuje s jednim sustavom za prikupljanje i jednim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda. U nastavku se daje tabelarni prikaz aglomeracija većih od 2.000 ES na području Zagrebačke županije prema Višegodišnjem programu građenja komunalnih vodnih građevina:

R. br.	Aglomeracija	Područje obuhvata Općina/Grad	Naziv prijemnika	Ukupno potencijalno opterećenje 2014.godine (ES)	UPOV* Postojeći stupanj pročišćavanja	UPOV* Planirani stupanj pročišćavanja	UPOV* postojeći kapacitet (ES)	UPOV* Planirani kapacitet (ES)	Rok izgradnje
1.	Zaprešić	dio naselja Grada Zaprešića i općina Luka, Bistra, Pušća, Brdovec, Marija Gorica	Sava	90.664	1	3	61.000	115.000	2018.
2.	Velika Gorica	dio naselja Grada Velika Gorica i Grada Zagreba	Sava	53.885	2	3	35.000	90.000	2018.
3.	Samobor	dio naselja Grada Samobora	Rakovica	31.894	-	3	-	40.000	2018.
4.	Rugvica	dio naselja Općine Rugvica i Grada Dugo Selo	Sava	25.199	2	3	25.000	50.000	2018.
5.	Ivanić-Grad	dio naselja Grada Ivanić-Grad i Općine Kloštar Ivanić	Lonja	17.368	1	3	20.000	20.000	2018.
6.	Vrbovec	dio naselja Grada Vrbovca	Luka - Lonja	17.357	-	3	-	30.000	2018.
7.	Veleševac	dio naselja Grada Velika Gorica i Općine Orle	Sava	14.910	-	3	-	22.700	2020.
8.	Jastrebarsko	dio naselja Grada Jastrebarsko	Sabirni kanal	12.364	-	3	-	14.000	2020.
9.	Sveti Ivan Zelina	dio naselja Grada Sveti Ivan Zelina	Lonja	8.125	2	2	2.000	9.000	2023.
10.	Brckovljani	dio naselja Općine Brckovljani	Nova Zelina	4.452	-	2	-	8.500	2023.
11.	Križ - Novoselec	dio naselja Općine Križ	Česma	4.185	2	2	500	5.000	2023.
12.	Donja Zdenčina	dio naselja Općine Klinča Sela i Grada Samobora (manji dio)	Brebernica	4.055	-	2	-	4.000	2023.
13.	Jakovlje	dio naselja Općine Jakovlje	Kupinje	3.930	-	2	-	5.000	2023.
14.	Mala Buna	dio naselja Grada Velika Gorica i Općine Kravarsko	Buna	3.377	-	2	-	5.300	2023.
15.	Donji Kraj	dio naselja općina Dubravica i Marija Gorica	Sutla	3.246	-	2	-	4.000	2023.
16.	Dubrava	dio naselja Općine Dubrava	Ograđenka	2.634	-	2	-	2.800	2023.
17.	Gradec	dio naselja Općine Gradec	Glogovnica	2.364	-	2	-	2.500	2023.
18.	Polonje	dio naselja Grada Sveti Ivan Zelina	Lonja	3.082	-	2	-	3.400	2023.
19.	Paukovec	dio naselja Grada Sveti Ivan Zelina	Zelina	2.799	-	2	-	3.000	2023.
20.	Lipovec Lonjski	dio naselja općina Kloštar Ivanić i Brckovljani	Lonja	2.441	-	2	-	2.500	2023.
21.	Gudci	dio naselja Grada Velika Gorica i Grada Zagreba	Peščenjak	2.002	-	2	-	1.700	2023.

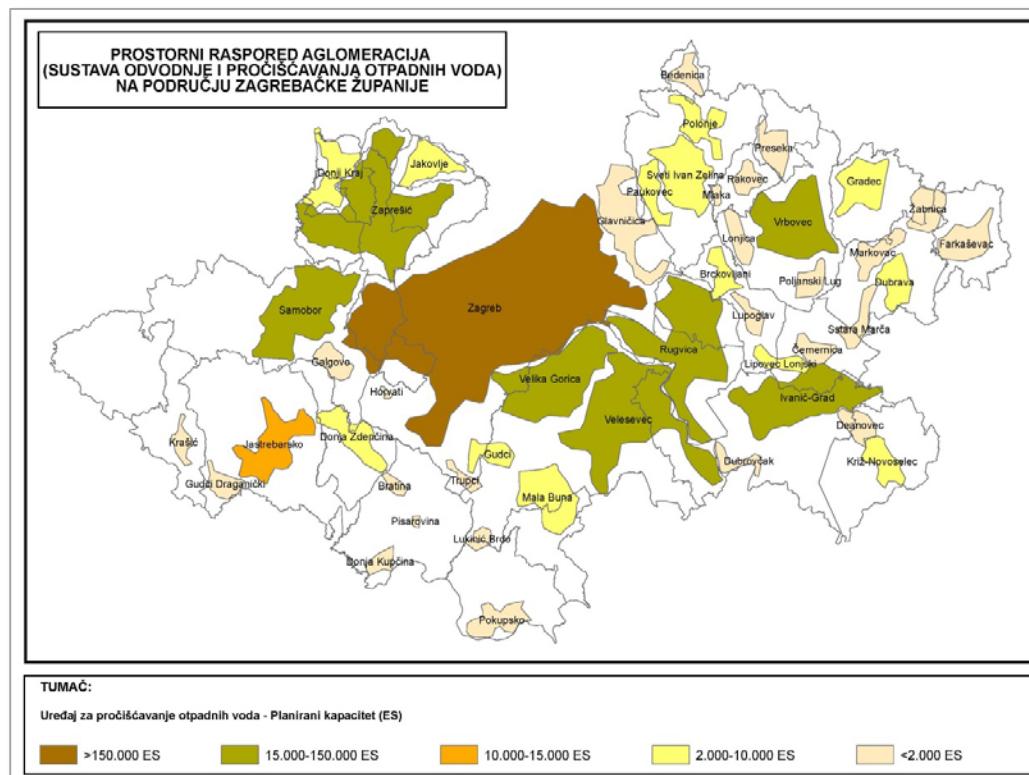
Tablica 36: Podaci o opterećenju, kapacitetu i stupnju pročišćavanja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda aglomeracija većih od 2.000 ES na području Zagrebačke županije (*UPOV – uređaj za pročišćavanje otpadnih voda);

Izvor: Višegodišnji program građenja komunalnih vodnih građevina („NN“, broj 117/15), Registr aglomeracija, Hrvatske vode, 2016.

U nastavku se daje tabelarni prikaz aglomeracija manjih od 2.000 ES na području Zagrebačke županije prema Registru aglomeracija objavljenom na službenim stranicama Hrvatskih voda:

R.br.	Aglomeracija	Područje obuhvata Općina/Grad	Ukupno potencijalno opterećenje 2014.godine (ES)
1.	Galovo	dio naselja Grada Samobor	1.852
2.	Lonjica	dio naselja Općine Vrbovec	1.776
3.	Krašić	dio naselja Općine Krašić	1.758
4.	Lupoglav	dio naselja Općine Brckovljani	1.711
5.	Deanovac	dio naselja Grada Ivanić-Grad i Općine Križ	1.428
6.	Farkaševac	dio naselja Općine Farkaševac	1.158
7.	Gudci Draganički	dio naselja Grada Jastrebarsko	1.133
8.	Žavnica	dio naselja općina Gradec, Farkaševac i Dubrava	1.122
9.	Čemernica	dio naselja Općine Kloštar Ivanić	1.120
10.	Donja Kupčina	dio naselja Općine Pisarovina	974
11.	Markovac	dio naselja Općine Dubrava	924
12.	Stara Marča	dio naselja općina Dubrava i Kloštar Ivanić	863
13.	Poljanski Lug	dio naselja Općine Vrbovec	848
14.	Poljanski Lug	dio naselja Grada Vrbovca	848
15.	Preseka	dio naselja Općine Preseka	747
16.	Rakovac	dio naselja Općine Rakovac	706
17.	Bratina	dio naselja Općine Pisarovina	704
18.	Pokupska	dio naselja Općine Pokupska	665
19.	Dubrovčak	dio naselja Grada Ivanić-Grad	659
20.	Lukinić Brdo	dio naselja Grada Velika Gorica i Općine Pokupska	477
21.	Pisarovina	dio naselja Općine Pisarovina	440
22.	Trpuci	dio naselja Grada Velika Gorica i Grad Zagreb (Gornji Trpuci, Lipnica, Havidić Selo)	412
23.	Mlaka	dio naselja Općine Rakovac	296

Tablica 37: Podaci o opterećenju i kapacitetu uređaja za pročišćavanje otpadnih voda aglomeracija manjih od 2.000 ES na području Zagrebačke županije; Izvor: Registar aglomeracija, Hrvatske vode, 2016.

Slika 42 : Prostorni raspored aglomeracija (područje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda) na području Zagrebačke županije; Izvor: Hrvatske vode - Registar aglomeracija 2016, Višegodišnji program građenja komunalnih vodnih građevina („NN“, broj 117/15).

Od brojnih aktivnosti u proteklom razdoblju na izradi projektne dokumentacije i izgradnji sustava javne odvodnje za Zagrebačku županiju, prema podacima Hrvatskih voda i javno dostupnim podacima, izdvajamo slijedeće:

- 2013. godine izrađen je Idejni projekt prikupljanja i odvodnje otpadnih voda sa područja aglomeracije Samobor,
- 2014. godine pušten je u rad uređaj za pročišćavanje otpadnih voda u Gospodarskoj zoni Božjakovina na području Općine Brckovljani. Najvećim dijelom, 93% od cijelokupne vrijednosti projekta, financiran je iz sredstava Hrvatskih voda, državnog proračuna i sredstava Svjetske banke, a ostatak je plaćen sredstvima općinskog proračuna i potpora Zagrebačke županije. Mehaničko biološki pročistač ima kapacitet 9.000 ES sa SBR tehnologijom kojim će se pročišćavati otpadne vode sa 70% teritorija Općine Brckovljani te četiri Gospodarske zone te će se time osigurati pročišćavanje otpadnih voda za 90% stanovništva Općine Brckovljani,
- 2014. godine u okviru projekta „Poboljšanje sustava vodoopskrbe i odvodnje Općine Klinča Sela“ koji će se sufinancirat sredstvima EU, izrađen je idejni projekt sustava javne odvodnje. Projektom se planira izgraditi oko 38 km kanalizacijske mreže i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda kapaciteta 3.000 ES za I. fazu i 9.000 ES za II. fazu. Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda smješten je na lokaciji Donja Zdenčina a pokriva otpadne vode naselja Beter, Donja Purgarija, Donja Zdenčina, Goli Vrh, Gonjeva, Gornja Purgarija, Gornja Zdenčina, Klinča Sela, Kozlikovo, Kupinec, Novo Selo Okićko, Poljanica Okićka, Repišće i Tržić,
- 2014. godine započele su aktivnosti na projektu „Sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Vrbovec“ koji će se sufinancirati sredstvima EU,
- 2015. godine za područje aglomeracije Velika Gorica i Veleševac planirana je rekonstrukcija i dogradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na lokaciji neposredno uz postojeći uređaj Velika Gorica. Planira se izgradnja novog konvencionalnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Velika Gorica s trećim (III) stupnjem pročišćavanja. Planirana veličina uređaja određuje se kao rezultat projekcije analiza potreba korisnika usluge odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda za 2043. godinu. Za navedeni projekt izrađena je Studija o utjecaju na okoliš „Rekonstrukcija/dogradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Velika Gorica s pripadajućim sustavom odvodnje“ (Uniprojekt MCF, 2015.). Projekt će se sufinancirati sredstvima EU.
- 2015. godine donesena je zajednička Odluka o odvodnji otpadnih voda aglomeracije Velika Gorica, Veleševac i Mala Buna („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 4/15),
- 2015. godine započele su aktivnosti na projektu „Razvoj vodno komunalne infrastrukture aglomeracije Jastrebarsko“ koji će se sufinancirati sredstvima EU,
- 2015. godine započele su aktivnosti na dogradnji sustava odvodnje i izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kapaciteta 21.400 ES s III. stupnjem pročišćavanja aglomeracije Ivanić-Grad odnosno područje Grada Ivanić-Grad i Općine Kloštar Ivanić,
- 2015. godine započele su aktivnosti na izradi dokumentacije za Projekt Zagreb – razvoj sustava vodoopskrbe i odvodnje koji se odnosi na područje Zagreba te dijela Zagrebačke županije. Zahvat odvodnje obuhvaća područje Grada Sveta Nedelja te Općine Stupnik,
- 2016. godine pušten je u rad uređaj za pročišćavanje otpadnih voda u Novakima Oborovskim na području Općine Rugvica koji služi za pročišćavanje otpadnih voda u sklopu cijelovitog sustava odvodnje za područje Grada Dugog Sela i Općine Rugvica,
- 2016. godine započele su aktivnosti, uz suradnju i financiranje Hrvatskih voda, na projektu izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i kolektora odvodnje u Zaprešiću. U tijeku je priprema projektiranja II. i III. faze izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Projekt će se sufinancirati sredstvima EU.
- 2016. godine izrađena je „Novelacija studije izvodljivosti sustava odvodnje i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda aglomeracije Samobor“ (Proning Dhi, 2016.) za potrebe pripreme dokumentacije za sufinanciranje projekta sredstvima EU fondova i dr.

Na području Zagrebačke županije postoji danas veći broj komunalnih poduzeća čija je djelatnost obavljanje javne odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda. U nastavku su podaci od nadležnih komunalnih poduzeća dostavljeni za potrebe izrade Izvješća o stanju u prostoru:

Komunalno poduzeće	Područje nadležnosti Općina/grad	Duljina javne odvodnje (km)	Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda broj (kom) Kapacitet uređaja za prociscavanje (ES)
Komunalno Ozalj d.o.o.	Krašić-dio	-	-
Komunalno Žumberak d.o.o.	Žumberak	-	-
VG Vodoopskrba d.o.o.	Velika Gorica, Kravarsko, Orle, Pokupsko	238,8	1 40.000 ES
Vode Jastrebarsko d.o.o.	Jastrebarsko	48,0	-
Vode Krašić d.o.o.	Krašić-dio	-	-
Vode Pisarovina d.o.o.	Pisarovina	5,0	1 1.000 ES
Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije	Dugo Selo, Ivanić-Grad, Sveti Ivan Zelina, Vrbovec, Bedenica, Brckovljani, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Kloštar Ivanić, Križ, Preseka, Rakovac, Rugvica	231,0	5 70.090 ES
Vodoopskrba i odvodnja Zaprešić d.o.o.	Zaprešić, Brdovec, Dubravica, Luka, Marija Gorica, Pušča	128,8	1 61.000 ES
Vodovod Klinča Sela d.o.o.	Klinča Sela	16,4	-
Vodovod i odvodnja Bistra d.o.o.	Bistra	-	-
Zagorski vodovod d.o.o.	Jakovlje	-	-
Zagrebački holding d.o.o. Podružnica Vodoopskrba i odvodnja	Zagreb, Sveta Nedelja, Stupnik	nije dostavljen podatak	
Odvodnja Samobor	Samobor	215	1 (izvan funkcije) 20.000 ES
Sveukupno:		883,0	192.090 ES

Tablica 38: Duljina javne odvodnje te broj i kapacitet uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na području Zagrebačke županije;
Izvor: Komunalna poduzeća nadležna za javnu odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda na području Zagrebačke županije, 2016.

U skladu s Planom upravljanja vodama donesenim u proteklom razdoblju izrađenim od strane Hrvatskih voda, u dijelu koji se odnosi na odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda na području Zagrebačke županije, planirani su slijedeći projekti:

- Izrada studijsko-projektne dokumentacije za pripremu projekata za sufinanciranje fondovima EU za područje aglomeracije Vrbovec, Dugo Selo, Samobor, Velika Gorica, Zaprešić, Ivanić-Grad, Jastrebarsko,
- Izgradnja CS i kolektora odvodnje naselja Općine Brdovec te dovršetak izgradnje sustava odvodnje otpadnih voda na području Općine Bistra (I. faza), nastavak izgradnje sustava odvodnje u naselju Domaslovec na području Grada Samobora, naselja Klinča Sela i Donja Zdenčina na području Općine Klinča Sela, naselja Gornja Greda – Lupoglav na području Općine Brckovljani, na području Grada Ivanić-Grada i naselja Donja Poljana, naselja Lukarišće na području Općine Rugvica, naselja Gornji i Donji Desinec na području Grada Jastrebarsko, naselja Bunjani na području Općine Križ, poslovne zone Vukovina, naselja Rakarje i Pleso te izgradnja kolektora Velika Gorica – Velika Mlaka, Pleso - Rakarje na području Grada Velika Gorica i dr.

2.5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

2.5.1. Zaštita prirode

U lipnju 2013. godine Hrvatski sabor donio je novi Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13). Zakonom je određeno da se u svrhu propisivanja mjera, odnosno smjernica za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti u prostornim planovima, u postupku njihove izrade utvrđuju od strane mjerodavnog Ministarstva zahtjevi zaštite prirode. Zahtjevi sadrže uvjete zaštite prirode, pregled zaštićenih dijelova prirode, područja ekološke mreže te ekološki značajnih područja s pripadajućim kartografskim prikazom.

ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE

Prema zakonu, zaštićeni dijelovi prirode su:

1. zaštićena područja državnog značaja: strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat i park prirode,
2. zaštićena područja lokalnog značaja: regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park-šuma i spomenik parkovne arhitekture,
3. zaštićene vrste – strogo zaštićena divlja vrsta,
4. zaštićeni minerali i fosili.

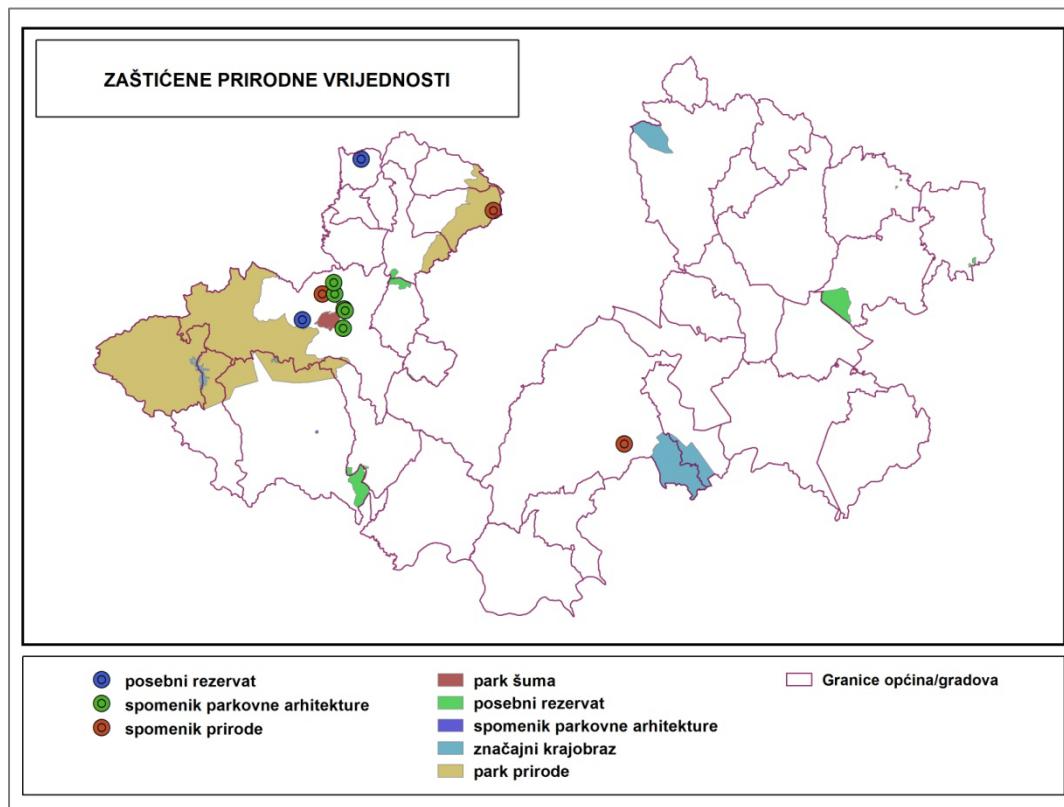
Na području Zagrebačke županije nalazi se 30 zaštićenih područja, od toga 12 posebnih rezervata, 2 parka prirode, 4 spomenika prirode, 4 značajna krajobraza, 1 park-šuma i 8 spomenika parkovne arhitekture:

ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE				
Br.	NAZIV PODRUČJA	KATEGORIJA ZAŠTITE	Proglašeno	PODRUČJE GRADA / OPĆINE
1.	Zapadni dio Medvednice	park prirode – upravlja JU Park prirode Medvednica	1981.	Općina Jakovlje, Općina Bistra, Grad Zaprešić
2.	Žumberak- Samoborsko gorje	park prirode – upravlja JU Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje	1999.	Grad Samobor, Grad Jastrebarsko, Općina Žumberak, Općina Krašić, Općina Klinča Sela
3.	Smerovišće	posebni botanički rezervat	1963.	Grad Samobor
4.	Dubravica	posebni botanički rezervat	1966.	Općina Dubravica
5.	Jastrebarski lugovi	posebni ornitološki rezervat	1967.	Općina Klinča Sela
6.	Strmec - Sava	posebni ornitološki rezervat	1970.	Grad Sv. Nedelja, Grad Samobor
7.	Crna Mlaka	posebni ornitološki rezervat	1980.	Grad Jastrebarsko
8.	Varoški lug	posebni zoološki rezervat	1982.	Općina Dubrava
9.	Markovčak – Bistra	posebni rezervat šumske vegetacije	1963.	Općina Bistra
10.	Stupnički lug	posebni rezervat šumske vegetacije	1964.	Općina Stupnik
11.	Japetić	posebni rezervat šumske vegetacije	1975.	Grad Jastrebarsko
12.	Varoški lug	posebni rezervat šumske vegetacije	1988.	Općina Dubrava
13.	Česma	posebni rezervat šumske vegetacije	1982.	Općina Farkaševac
14.	Novakuša	posebni rezervat šumske vegetacije	1982.	Općina Gradec
15.	Tepec – Palačnik – Stražnik	park šuma	1970.	Grad Samobor
16.	Slapnica	značajni krajobraz	1964.	Općina Žumberak
17.	Zelinska glava	značajni krajobraz	1991.	Grad Sv. Ivan Zelina
18.	Okić-grad	značajni krajobraz	1970.	Grad Samobor
19.	Turopoljski lug i vlažne livade uz Odru	značajni krajobraz	2003.	Grad Velika Gorica
20.	Otruševačka spilja	spomenik prirode geomorfološki	1974.	Grad Samobor
21.	Tisa u Šupljaku	spomenik prirode – rijetki primjerak drveća	1964.	Općina Bistra
22.	Hrast lužnjak u dvorištu škole Rakitovec	spomenik prirode – rijetki primjerak drveća	2001.	Grad Velika Gorica
23.	Park u Langovoј	spomenik parkovne arhitekture	1962.	Grad Samobor
24.	Lug – park oko dvorca	spomenik parkovne arhitekture	1948.	Grad Samobor
25.	Park u Bistracu	spomenik parkovne arhitekture	1969.	Grad Samobor
26.	Jastrebarsko- park oko dvorca	spomenik parkovne arhitekture	1961.	Grad Jastrebarsko
27.	Božjakovina – park oko dvorca	spomenik parkovne arhitekture	1965.	Općina Brckovljani
28.	Gornja Bistra – lječilišni park	spomenik parkovne arhitekture	1971.	Općina Bistra
29.	Park Mojmir	spomenik parkovne arhitekture	1976.	Grad Samobor
30.	Tisa	spomenik parkovne arhitekture	1963.	Grad Samobor

Tablica 39: Zaštićeni dijelovi prirode na području Zagrebačke županije; Izvor: Izvješće o stanju zaštićenih prirodnih vrijednosti na području Zagrebačke županije 2013.-2016. godine, JU Zeleni prsten Zagrebačke županije, 2016.

U siječnju 2014. godine status zaštićenog područja izgubio je posebni ornitološki rezervat Sava-Zaprešić. Gradsko vijeće Grada Zaprešića donijelo je 29. siječnja 2014. godine Odluku o prestanku zaštite posebnog ornitološkog rezervata „Područje uz rijeku Savu u k.o. Zaprešić“ (Sava-Zaprešić) Klasa: 320-01/13-01/11, Urbroj: 238-33-01-14-2 od 29.1.2014.

Parkovima prirode i ostalim zaštićenim područjima na njihovom području upravljaju javne ustanove u nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša i prirode, dok preostalim zaštićenim područjima na području Županije upravlja javna ustanova Zeleni prsten Zagrebačke županije u nadležnosti Zagrebačke županije. Ustanova obavlja i djelatnosti očuvanja područja ekološke mreže na području Zagrebačke županije.

Slika 43: Zaštićene prirodne vrijednosti na području Zagrebačke županije;
Izvor: Izvješće o stanju zaštićenih prirodnih vrijednosti na području Zagrebačke županije 2013.-2016. godine,
JU Zeleni prsten Zagrebačke županije, 2016., GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Prema podacima JU Zeleni prsten Zagrebačke županije, stanje zaštićenog i utjecajnog područja prema kategoriji zaštite za razdoblje od 2013. do 2016. godine je sljedeće:

Posebni botanički rezervat

- Cret Dubravica** - Zaštićeno područje sadrži obilježja zbog kojih je zaštićeno. Osnovni problem čini manjak vode zbog presušivanja obližnjeg potoka u većem dijelu godine. Ustanova je izradila dio Nacrta Plana upravljanja za Natura 2000 područje Cret Dubravica. U narednim godinama potrebno je nastaviti s održavanjem Creta.
- Smerovišće** - Zaštićeno područje sadrži obilježja zbog kojih je zaštićeno. Potrebno je izraditi geodetsko snimanje radi utvrđivanja točne katastarske čestice gdje se danas nalaze jedinke. Osnovni problem jest nepristupačnost te opasnost od odrona zbog blizine kamenoloma. Radi adekvatne zaštite nužno je čišćenje lokacije od trojnih sklopova i postavljanje zaštitne ograde kako bi se spriječilo moguće uništavanje mjesta nalaza, te postavljanje info ploče kako bi se djelatnici kamenoloma upoznali sa samim nalazom i time pridonijelo sprječavanju mogućih novih devastacija u rezervatu.

Posebni ornitološki rezervat

- Crna Mlaka** - Zaštićeno područje sadrži obilježja zbog kojih je zaštićeno. Ustanova je izradila dio Nacrta Plana upravljanja za Natura 2000 područje Crna Mlaka. Posljednjih godina na području Rezervata održano je obilježavanje Svjetskog dana močvarnih staništa.
- Jastrebarski lugovi** - Uvjete i mjere zaštite prirode iz šumskogospodarske osnove nadležna šumarija uredno provodi te se izvršava redovni nadzor područja.

- Sava - Strmec** - Zaštićeno područje sadrži svojstva zbog kojih je zaštićeno (svojstva koja je područje imalo u trenutku proglašenja). Unatoč tome što su se zadnjih desetljeća promijenili hidrografske uvjeti na području rezervata, zadržao je svojstva zbog kojih je zaštićen. Upravo je vrijednost ovog rezervata, kao i nekadašnjeg rezervata Sava-Zaprešić, što se promjena hidrografske uvjeta dogodila nizvodno uz rijeku Savu, a od kojih su mnoga meliorirana i urbanizirana (npr. Jarun, Bundek) te su rezervati postali utočišta za brojne ptice gnjezdarice, selice, zimovalice i preleptnice. U ovo područje treba uložiti dodatne napore poboljšanjem stanja. Osim što su rezervati i njihovo utjecajno područje važna staništa za ptice na području Zagrebačke županije, predstavljaju važna prirodna retencijska područja.

Posebni zoološki rezervat

- Varoški lug** - Obzirom da se provodi Program zaštite divljači (provoditelj Programa je LU Golub) na zaštićenom području, rezervatom se uspješno upravlja.

Posebni rezervat šumske vegetacije

- Stupnički lug** - Zaštićeno područje sadrži obilježja zbog kojih je zaštićeno. Uvjete i mjere zaštite prirode iz šumskogospodarske osnove nadležna šumarija uredno provodi te se izvršava redovni nadzor područja.
- Varoški lug** - Zaštićeno područje sadrži obilježja zbog kojih je zaštićeno. Uvjete i mjere zaštite prirode iz šumskogospodarske osnove nadležna šumarija uredno provodi te se izvršava nadzor s inspekциjom zaštite prirode.
- Česma** - Zaštićeno područje sadrži obilježja zbog kojih je zaštićeno. Uvjete i mjere zaštite prirode iz šumskogospodarske osnove nadležna šumarija uredno provodi te se izvršavaju terenski obilasci sa predstavnicima Šumarije Vrbovec.
- Novakuša** - Zaštićeno područje sadrži obilježja zbog kojih je zaštićeno. Uvjete i mjere zaštite prirode iz šumskogospodarske osnove nadležna šumarija uredno provodi te se izvršavaju terenski obilasci sa predstavnicima Šumarije Vrbovec.

Park-šuma

- Tepec- Palačnik- Stražnik** - Zaštićeno područje sadrži obilježja zbog kojih je zaštićeno. Uvjete i mjere zaštite prirode iz šumskogospodarske osnove nadležna šumarija uredno provodi.

Značajni krajobraz

- Zelinska glava** - Zaštićeno područje sadrži obilježja zbog kojih je zaštićeno.
- Turopoljski lug i vlažne livade uz Odru** - Zaštićeno područje sadrži obilježja zbog kojih je zaštićeno. Na području se redovno održava manifestacija „Kosci za kosce“ te provodi monitoring ptice kosac. Uvjete i mjere zaštite prirode iz šumskogospodarske osnove nadležna šumarija uredno provodi.

Spomenik prirode

- Geomorfološki - Otruševačka spilja** - Zaštićeni spomenik prirode sadrži obilježja zbog kojih je zaštićen. Na temelju prethodno raspisanog Poziva za javno prikupljanje ponuda za davanje koncesijskog odobrenja Upravno vijeća Javne ustanove na svojoj 9. sjednici održanoj 15. svibnja 2014. godine donijelo je Odluku o davanju koncesijskog odobrenja za obavljanje djelatnosti dovođenja, prihvata i vođenja posjetitelja u zaštićenom području Geomorfološki spomenik prirode Otruševečka špilja na 5 godina. Odluka o davanju koncesijskog odobrenja za obavljanje djelatnosti dovođenja, prihvata i vođenja posjetitelja u zaštićenom području Geomorfološki spomenik prirode Otruševečka špilja dodijeljena je Stjepanu Grgosu, iz Otruševca.
- Rijetki primjerak drveća - Hrast lužnjak u dvorištu škole Rakitovec** - Zaštićeni spomenik prirode sadrži obilježja zbog kojih je zaštićen.

Spomenik parkovne arhitekture

- Park u Langovoj** - Osnovni problem jest nebriga vlasnika za zaštićeno područje. U parku su potrebne sanacijske sječe i revitalizacija.
- Lug - park oko dvorca** - Zaštićeno područje sadrži obilježja zbog kojih je zaštićeno. U parku se provodi košnja i sanacijska sječa po potrebi.
- Park u Bistracu** - Osnovni problem jest nebriga vlasnika za zaštićeno područje. U parku su potrebne sanacijske sječe i revitalizacija.
- Jastrebarsko - park oko dvorca** - Obavljena je potpuna sanacija šteta od vjetroloma (studeni 2013.) - uklanjanje porušenih i oštećenih stabala iz parka, a zemljane površine su poravnate i vraćene u prvobitno stanje. Ledene kiše s početka veljače 2014.g. prouzročile su nova manja oštećenja na parku (izvala nekoliko stabala i pucanje grana), što je i istog mjeseca sanirano. Javna ustanova sudjelovala je u svim fazama sanacije parka i nadzora, kao i njegove obnove u sklopu EU projekta „Probuđena kulturna baština“, a sudjelovati će i kod izrade daljnje sanacije parka.

- Božjakovina - park oko dvorca** - Zaštićeno područje je u fazi revitalizacije. Ovaj spomenik parkovne arhitekture je primjer dobre prakse obnove jednog sustavno zapuštenog zaštićenog područja. Tijekom 2014. godine nastavljene su aktivnosti suradnje s Općinom Brckovljani i koordinacije s privatnim vlasnikom tvrtkom Božjakovina d.d. Nastavljeno je sa sanacijskom sjećom i zamjenskom nadosađnjom.
- Park Mojmír** - Zaštićeno područje zadrži obilježja zbog kojih je zaštićeno. Tijekom 2013.-2016. godine provode se redovni terenski obilasci te se po potrebi provodi sanacijska sjeća.
- Tisa (Samobor)** - Zaštićeno područje sadrži obilježja zbog kojih je zaštićeno. Tijekom 2013.-2016. godine provode se redovni terenski obilasci.

U promatranom razdoblju, JU Zeleni prsten Zagrebačke županije provela je niz projekata i investicijskih programa:

- „Unutrašnje uređenje rasvjete i staza u Otruševačkoj šilji te okoliša sa ulaznim pretprostorom – pješački pristup“ (s početkom u 2015. i nastavkom projekta u 2017. godini na uređenju stubišta, izradi platformi i vizualnih komunikacija),
- „Upravljanje zaštićenim područjem Turopolje-Odransko polje“ (s početkom u kolovozu 2015. i nastavkom projekta u 2017. godini na ishođenju lokacijske dozvole) – cilj projekta je obnova drvenog mosta na rijeci Odri kod mjesta Selce u Općini Orle,
- „Sava – kultura – Natura“ (od rujna 2014. do ožujka 2016.) – cilj projekta je jačanje aktivnosti koje integriraju zaštitu prirode u lokalno održivi društveno-gospodarski razvoj; razvoj partnerstva s javnim ustanovama u provedbi programa NATURA 2000 i njegova pripajanja lokalnim politikama održivog razvoja; podizanje javne svijesti o važnosti očuvanja prirode i održivog korištenja prirodnih resursa za budući održivi razvoj na poplavnom području Save od Zagrebačke do Brodsko-posavske županije,
- „Jačanje zaštite rijeke Save i njenih poplavnih površina“ (od početka 2014. – do kraja 2016.) – cilj projekta je prekogranično povezivanje zaštićenih područja kako bi se sačuvalo prirodno i kulturno naslijeđe uz rijeku Savu kroz održivo upravljanje tim područjima,
- „Kupa – Natura“ (od rujna 2014. do ožujka 2016.) – cilj projekta je jačanje uloge građana u održivoj uporabi i upravljanju rijekom Kupom od izvora do ušća kao potencijalnog Natura 2000 područja,
- „Upravljanje zaštićenim područjem Park-šuma Tepec-Palačnik-Stražnik“ – 2016. godine izrađen je Idejni projekt krajobraznog uređenja, a 2017. je planirana izrada Glavnog projekta za potrebe prijave na strukturne fondove,
- „Dvorac Lužnica s perivojem“ – 2015. godine izvršena je geodetska snimka/podloga stanja dvorca u svrhu izrade stručne podloge za potrebe pokretanja zaštite parka u Lužnici u kategoriji spomenika parkovne arhitekture.

U skladu sa sadašnjim i prethodno važećim zakonima iz područja prostornog uređenja i zaštite prirode, u srpnju odnosno listopadu 2014. godine doneseni su na Hrvatskom Saboru Prostorni planovi parkova prirode „Medvednica“ i „Žumberak – Samoborsko gorje“. Detaljniji opis prostornih planova daje se u pogлавlju 3.1.2.

DIJELOVI PRIRODE PREDLOŽENI ZA ZAŠITU

Osim dijelova prirode zaštićenih temeljem Zakona, Prostornim planom Zagrebačke županije predložena su za zaštitu temeljem Zakona još 32 područja; 1 posebni ornitološki rezervat, 3 park-šume, 11 značajnih krajobrazova, 6 spomenika prirode i 11 spomenika parkovne arhitekture.

EVIDENTIRANI DIJELOVI PRIRODE PREDLOŽENI ZA ZAŠITU PROSTORNI PLANOM ZAGREBAČKE ŽUPANIE			
Br.	KATEGORIJA ZAŠTITE	NAZIV	PODRUČJE GRADA / OPĆINE
1.	Posebni rezervat - ornitološki	Čmec Rugvički	Rugvica
2.	Park-šuma	Hrastova šuma kod Hrastja	Sv. Ivan Zelina
3.	Park-šuma	Starka	Dugo Selo
4.	Park-šuma	Pleso-Hrastov šumarak uz zračnu luku	V. Gorica
5.	Značajni krajobraz	Dolina rijeke Kupe	Krašić, Pisarovina, Pokupsko
6.	Značajni krajobraz	Krajolik dvorca Slavetić s dolinom potoka Radilovac	Jastrebarsko
7.	Značajni krajobraz	Dolina rijeke Kupčine	Krašić
8.	Značajni krajobraz	Dolina potoka Čmec i krajolik uz potok Lužnicu	Zaprešić
9.	Značajni krajobraz	Ribnjak Vukšinac	Dubrava, Farkaševac
10.	Značajni krajobraz	Zelinska glava s njenom okolicom	Sv. Ivan Zelina
11.	Značajni krajobraz	Livade uz vodotok Vuna	Preseka
12.	Značajni krajobraz	Ribnjak Fuka	Gradec
13.	Značajni krajobraz	Vukomeričke gorice, Predio Bukovčak-Sv. Kata	V. Gorica
14.	Značajni krajobraz	Dolina Rečice i Kravarščice	V. Gorica, Kravarsko i Pokupsko
15.	Značajni krajobraz	Izvorišno područje rijeke Odre	V. Gorica, Orle

16.	Spomenik prirode	Skupina hrasta kitnjaka na raskrižju putova za Vidalin	Klinča Sela
17.	Spomenik prirode	Sopotski slap	Žumberak
18.	Spomenik prirode	Stoljetni hrast u Stupničkom lugu	Stupnik
19.	Spomenik prirode	Skupina starih hrastova u Turopoljskom lugu	V. Gorica
20.	Spomenik prirode	Bukevje-hраст lužnjak uz pokos savskog nasipa	Orle
21.	Spomenik prirode	Hраст lužnjak u Donjem Hruševcu	Kravarsko
22.	Spomenik parkovne arhitekture	Park u Laduču	Brdovec
23.	Spomenik parkovne arhitekture	Novi Dvori	Zaprešić
24.	Spomenik parkovne arhitekture	Park oko dvorca u Lužnici	Zaprešić
25.	Spomenik parkovne arhitekture	Park u Donjoj Zelini	Sv. Ivan Zelina
26.	Spomenik parkovne arhitekture	Donja Topličica	Sv. Ivan Zelina
27.	Spomenik parkovne arhitekture	Stari jasen u Dugom Selu - Mihanovićeva ul. 1	Dugo Selo
28.	Spomenik parkovne arhitekture	Park u Dugom Selu	Dugo Selo
29.	Spomenik parkovne arhitekture	Park u središtu Vrbovca	Vrbovec
30.	Spomenik parkovne arhitekture	Kurija Modić-Bedeković u D. Lomnici	V. Gorica
31.	Spomenik parkovne arhitekture	Lipa kod kurije Josipović u Kurilovcu (V. Gorica)	V. Gorica
32.	Spomenik parkovne arhitekture	Stablo taksodija-Veleševac	Orle

Tablica 40: Evidentirani dijelovi prirode predloženi za zaštitu Prostornim planom Zagrebačke županije;

Izvor: Prostorni plan Zagrebačke županije

EKOLOŠKA MREŽA NATURA 2000

Nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, početkom listopada 2013. godine na snagu je stupila nova Uredba o ekološkoj mreži („Narodne novine“, broj 124/13) kojom je proglašena ekološka mreža Republike Hrvatske u skladu s direktivama Europske unije. U sljedećoj tablici prikazana su područja Ekološke mreže Republike Hrvatske koja se nalaze unutar granica Zagrebačke županije.

EKOLOŠKA MREŽA NATURA 2000 NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE		
KOD	NAZIV PODRUČJA	PODRUČJ GRADA / OPĆINE
Područja očuvanja značajna za ptice - POP (Područja posebne zaštite – SPA)		
HR1000001	Pokupski bazen	Jastrebarsko, Klinča Sela, Pisarovina
HR1000002	Sava kod Hrušćice	Velika Gorica, Rugvica
HR1000003	Turopolje	Velika Gorica, Orle
HR1000009	Ribnjaci uz Česmu	Dubrava, Farkaševac
Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (Područja od značaja za Zajednicu)		
HR2000670	Cret Dubravica	Dubravica
HR2001070	Sutla	Brdovec
HR2001506	Sava uzvodno od Zagreba	Brdovec, Zaprešić, Samobor, Sv. Nedelja
HR2001178	Vugrinova špilja	Samobor
HR2000583	Medvednica	Jakovlje, Bistra, Zaprešić
HR2000589	Stupnički lug	Stupnik
HR2000586	Žumberak - Samoborsko gorje	Žumberak, Krašić, Samobor, Jastrebarsko, Klinča Sela
HR2000780	Klinča Sela	Klinča Sela
HR2001335	Jastrebarski lugovi	Jastrebarsko, Klinča Sela
HR2000449	Ribnjaci Crna Mlaka	Jastrebarsko, Klinča Sela
HR2000642	Kupa	Krašić, Pisarovina, Pokupsko
HR2000451	Ribnjaci Pisarovina	Pisarovina
HR2001383	Klasnići	Pokupsko
HR2000799	Gornji Hruševac – potok Kravarščica	Kravarsko
HR2001311	Sava nizvodno od Hrušćice	Velika Gorica, Orle, Rugvica, Ivanić-Grad
HR2001031	Odra kod Jagodna	Velika Gorica
HR2000415	Odransko polje	Velika Gorica, Orle
HR2000416	Lonjsko polje	Križ, Ivanić-Grad
HR2000444	Varoški Lug	Dubrava
HR2001327	Ribnjak Dubrava	Dubrava
HR2000440	Ribnjaci Siščani i Blatnica	Farkaševac
HR2001323	Česma - šume	Farkaševac
HR2000465	Žutica	Ivanić-Grad, Križ

Tablica 41: Ekološka mreža NATURA 2000 na području Zagrebačke županije;

Izvor: Ekološka mreža NATURA 2000, Državni zavod za zaštitu prirode (WMS/WFS servisi), stanje listopad 2016.;

2.5.2. Zaštita i očuvanje kulturnih dobara

MJERE ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNE BAŠTINE U PROSTORNIIM PLANOVIMA

Mjere zaštite i očuvanja kulturne baštine kontinuirano se ažuriraju i ugrađuju u prostorno-plansku dokumentaciju. Prostorni planovi, temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14 i 98/15), obavezno sadrže podatke iz konzervatorske podloge sa sustavom mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara koja se nalaze na području obuhvata plana čija je obveza izrade utvrđena i Prostornim planom Zagrebačke županije. Konzervatorsku podlogu izrađuje nadležno tijelo – Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Zagrebu za područje Zagrebačke županije. Konzervatorski odjel u Zagrebu sudjeluje u postupku izrade i donošenja prostornih planova izradom konzervatorskih podloga, sustavom mjera zaštite te izdavanjem mišljenja i suglasnosti. Za sve zaštićene kulturno povijesne cjeline urbanih i urbanih - ruralnih područja na području Zagrebačke županije izrađene su konzervatorske podloge.

Do danas su izrađeni prostorni planovi uređenja svih gradova i općina na području Zagrebačke županije s ugrađenim podacima iz konzervatorskih podloga sukladno navedenom Zakonu. U skladu s dinamikom izmjena i dopuna prostornih planova te obuhvatom istih, dopunjaju se i podaci u svezi zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

U proteklom četverogodišnjem razdoblju, od prihvaćanja prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008. – 2012. godine do početka izrade ovog Izvješća, na razini županije na snazi su podaci koje je Konzervatorski odjel u Zagrebu dostavio Zavodu za potrebe izrade IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije, koje su donesene 2011. godine, obzirom da kulturna baština nije bila predmet izmjena i dopuna daljnjih izmjena i dopuna Plana. Kulturna dobra su sistematizirana po vrstama i statusu zaštite (upis u Registr kulturnih doba, odnosno zaštita Rješenjem o preventivnoj zaštiti), uvedene su kategorije pokretnih kulturnih dobara i nematerijalne kulturne baštine (u tekstualni dio Plana) a odredbama za provođenje utvrđene su mjere zaštite. Prostornim planom Zagrebačke županije utvrđen je osnovni sustav mjera zaštite za područje kulturnog krajolika „Žumberak – Samoborsko gorje – Plešivičko prigorje“.

Mjere zaštite i očuvanja kulturnih dobara na području Zagrebačke županije u proteklom četverogodišnjem razdoblju dopunjene su donošenjem dvaju državnih planova: Prostornog plana Parka prirode Medvednica i Prostornog plana Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje, koji su doneseni po Hrvatskom saboru u 2014. godini.

Za potrebe izrade Prostornog plana Parka prirode Medvednica (koji na području Zagrebačke županije obuhvaća dio područja Grada Zaprešića, te dijelove općina Bistra i Jakovlje) izrađena je konzervatorska podloga te su inventarizirane i obrađene kulturno-povijesne i ambijentalne vrijednosti i specifičnosti koje su nositelj obilježja prostora Parka. Posebno je naglašeno vrednovanje prostora Medvednice kao specifičnog kulturnog krajolika sa visokim stupnjem očuvanosti prirodnih i morfoloških vrijednosti, prostora s kontinuitetom naseljenosti i specifičnih funkcija i načina korištenja prostora.

Prilikom izrade Prostornog plana Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje (koji na području Zagrebačke županije obuhvaća dijelove gradova Samobora i Jastrebarskog, dijelove općina Klinča Sela i Krašić te cijelu Općinu Žumberak) korištene su konzervatorske podloge i podaci prostornih planova gradova i općina koje ulaze u obuhvat Prostornog plana Parka prirode te su utvrđene nove privremene mjere zaštite za područje kulturnog krajolika „Žumberak - Samoborsko gorje - Plešivičko prigorje“ koje je Rješenjem o zaštiti propisao Konzervatorski odjel u Zagrebu.

ZAŠTIĆENA, OBNOVLJENA I UGROŽENA KULTURNA DOBRA NA PODRUČJU ŽUPANIJE

Prema podacima iz Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske i Konzervatorskog odjela U Zagrebu Ministarstva kulture, na području Zagrebačke županije nalazi se ukupno:

- 289 zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara od čega 16 kulturno povijesnih cjelina i 2 u postupku upisa;
- 2 ruralne cjeline;
- 10 arheoloških nalazišta i zona;
- 15 dvoraca i 1 u postupku upisa;
- 23 kurije;
- 49 zgrada;
- 33 tradicijske kuće i okućnice,
- 11 starih školskih zgrada;

- 125 sakralnih objekata;
- 1 kulturni krajolik i
- 1 područje s memorijalnim obilježjima.

Osim kulturnih dobara s pravnim statusom zaštite, postoji veliki korpus evidentirane kulturne baštine čiji popisi se nalaze u konzervatorskim podlogama, integriranim u prostorno plansku dokumentaciju.

Nepokretna kulturna dobra sustavno se obnavljaju proračunskim sredstvima Ministarstva kulture, Zagrebačke županije, općina, gradova, predpristupnih i EU fondova te sredstvima vlasnika. Tako je u proteklo četiri godine završeno ukupno 12 (4.1%) programa obnove. Trenutačno je aktivno 92 (31.8 %) programa obnove na pojedinačnim sakralnim i stambenim objektima, zgradama i kućama u kulturno povijesnim cjelinama te na arheološkim nalazištima i zonama, a koji su dovedeni do različitih faza zaštite i obnove.

Ukupno 29 pojedinačnih kulturnih dobara i 1 cjelina (8.6 %) može se smatrati ugroženim prema kriterijima lošeg fizičkog stanja koje je nastalo kao posljedica nedostatka finansijskih sredstava ili namjene te zbog slabog kapaciteta upravljanja baštinom.

STANJE OČUVANOSTI NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA

Promjena sustava financiranja odrazila se na stanje zaštite i obnove baštine utoliko što je proračun Ministarstva kulture u promatranom razdoblju umanjen, Hrvatska općenito više nije korisnik predpristupnih fondova dok su Europski fondovi otvoreni i u fazi su postupaka koji prethode zaštitnim radovima i obnovi kulturnih dobara (natječajna dokumentacija, evaluacija).

Prema podacima Ministarstva kulture, na području Županije, u proteklo četiri godine dominantan utjecaj na planiranje i novi odnos prema kulturnoj baštini ostvario je proces otvaranja Integriranih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine koji uključuju održivo korištenje baštine i njezin potencijal kao bitan dio lokalnog i regionalnog gospodarskog razvoja. Ovim su procesom reprezentativne, visoko valorizirane cjeline i pojedinačne građevine koje su većinom u državnom vlasništvu, a svojom predviđenom javnom namjenom prepoznate kao potencijalni pokretač lokalnog ili regionalnog razvoja, dobile mogućnosti financiranja obimne konzervatorsko-restauratorske dokumentacije i zaštitnih radova.

Prema konzervatorskoj evidenciјi uočeno je da najveći utjecaj na stanje baštine na području Županije, pokazuju sljedeći procesi:

- Razvoj i urbanizacija zagrebačke konurbacije; razvoj infrastrukture, prometa i gospodarskih zona metropolitanskog područja utječe na promjenu kulturnog krajolika u fragmentirano područje promijenjenog identiteta. Najveći utjecaj razvoja odražava se na stanje ruralnog i arheološkog krajolika neposredne okolice administrativnog područja grada Zagreba.
- Društvene promjene koje i dalje najviše pogađaju udaljena ruralna područja što je nastavljanje dugogodišnjeg procesa napuštanja ruralnih područja koji utječe na stanje tradicijske baštine na području Zagrebačke županije. Posljedica toga je da tradicijske drvene kuće i okućnice bivaju napuštene, zgrade propadaju i većinom su ruševne, a njihovi vlasnici nemaju interes za njihovim održavanjem.
- Sustav financiranja i mogućnosti vlasnika odražavaju se na stanje kulturnih dobra pa tako najugroženiji ostaje onaj dio kulturnih dobara koji je u privatnom vlasništvu, a onda i bez jasno definirane namjene od šireg društvenog značenja. Radi se o, ne samo o visoko valoriziranim pojedinačno zaštićenim građevinama, kao što su dvorci, kurije, javne zgrade i gradske kuće već i o stambenoj gradskoj i ruralnoj, tradicijskoj izgradnji, javnim prostorima u manjim naseljima, zapuštenoj povijesnoj infrastrukturi, sakralnim lokalnim obilježjima promijenjenih oblika, zgradama starih škola i gostonica, strukturi koja čini sveukupnu ambijentalnu vrijednost unutar zaštićenih kulturno povijesnih cjelina.

Kulturno povijesne cjeline u Zagrebačkoj županiji prema osnovnim obilježjima prepoznaju se kao 6 naselja gradskih obilježja, 5 gradsko seoskih i 10 seoskih obilježja. U zoni potpune zaštite kulturno-povijesnih cjelina gradskih obilježja (zona A) očuvana su prostorna obilježja, povijesni građevni fond i povijesna parcelacija, dok su u zonama djelomične i ambijentalne zaštite (zona B i C) najčešće ugroženi ulični potezi sa predimenzioniranom i neintegriranom novom gradnjom loših oblikovnih rješenja što predstavlja devastaciju prostora. Gubitak namjene u povijesnim kućama i posljedično njihovo fizičko loše stanje također predstavljaju ugrozu za opstanak gradskih povijesnih naselja kao i sadržajno i oblikovno nesređeno stanje u prostoru (prometna regulacija, loša prostorna organizacija, bespravna gradnja, neprikladni reklamni panoi). Pozitivni primjeri i pristup očuvanju stambene gradske arhitekture pokazuje Samobor gdje se svake godine iz sredstava spomeničke rente obnavljaju pročelja i krovista četiri do pet zgrada u najužem povijesnom centru, a sredstvima Ministarstva kulture i Županije kontinuirano se izrađuje dokumentacija i obnavlja se ambijentalna izgradnja Starogradske ulice.

Stanje etnografske baštine na području Zagrebačke županije, osobito nepokretne, uvjetovano je utjecajem suvremenog načina života, stanovanja, demografskim trendovima kao i ekonomskim kretanjem stanovništva. Posljedica toga je da tradicijske drvene kuće i okućnice bivaju napuštene, zgrade propadaju i većinom su ruševne, a njihovi vlasnici stanuju drugdje i nisu zainteresirani za njihovo održavanje. Čak i u slučajevima kad bi postojao interes za obnovu, ona zahtijeva finansijska sredstva koja u najvećem broju slučajeva nadilaze mogućnosti vlasnika. U takvim okolnostima administrativno zaštićivanje tradicijske arhitekture je upitno i otežano jer ne postoji interes vlasnika ili su sredstva potrebna za obnovu u nerazmjeru sa sredstvima koja se mogu očekivati iz fondova koji natječajno financiraju javne potrebe.

Ipak, zahvaljujući porastu interesa za ruralni turizam i ekološki proizvod te poticajima fondova iz sektora ruralnog i regionalnog razvoja opaža se da su trendovi potpunog napuštanja tradicionalnog načina života manje ekstremni. Osim toga, drvena tradicijska stambena i gospodarska izgradnja spada u prioritete bavljenja Konzervatorskog odjela u Zagrebu pa se može navesti niz pozitivnih primjera rada s vlasnicima i obnove tradicijskih kuća i okućnica. Grad Velika Gorica započeo je 2014. g. projekt dokumentiranja stambene graditeljske baštine te je na području Okuja, Mraclinu, Buševca i Kuča evidentirano 37 objekta, čardaka i prizemnica. Rezultat istraživanja je dokumentacija koja je poslužila kao osnova za stručnu obradu i odredila prioritete za obnovu.

Financiranjem kroz javno-privatno partnerstvo, obnovljena je i prezentirana reprezentativna drvena kurija Modić Bedeković u Donjoj Lomnici. Kurija je obnovljena zajedno s gospodarskim zgradama i interijerom te je otvorena za posjećivanje.

Značajan dio korpusa kulturne baštine Zagrebačke županije čine dvorci i kurije, građevine koje s pripadajućim gospodarskim građevinama, a vrlo često i hortikultурno uređenim prostorima (perivojima) predstavljaju svjedočanstvo o načinu življenja i privređivanja hrvatskog plemstva na ovom prostoru u razdoblju od 16. do 20. stoljeća. Stanje ove vrste baštine slijedom navedenih okolnosti raznoliko je i značajno oscilira pa se od primjera koji su u tehnički lošem stanju, bez jasne namjene pa tako i budućnosti, ili onih koji su prilagodbom neadekvatnoj namjeni uspjeli u višem ili nižem stupnju očuvati svoja spomenička svojstva, nalaze i rijetki primjeri koji predstavljaju uspješne modele i načine obnove i prenamjene ili bi realizacijom kvalitetnih postojećih programa mogli to postati. Recentna povijest ovih građevina još jednom je bila uvjetovana društveno političkim promjenama, pa su dvorci i kurije nakon Drugog svjetskog rata mahom nacionalizirani nakon čega su uslijedile prilagodbe najčešće neprimjerenum namjenama (bolnice, škole, vojarne) ili prepuštanje nebrizi i propadanju. Iz navedenoga su proizašle okolnosti koje se mogu grupirati u dvije osnovne skupine: dvorci i kurije koji su dobili namjenu kojoj su se raznim zahvatima prilagođavali izgubivši pritom dio svojih spomeničkih svojstava no ipak su ostali očuvani i dvorci i kurije koji su ostali bez namjene te su stoga rapidno propadali.

Tijekom proteklih dvadesetak godina razabiru se naznake početaka novoga razdoblja u načinu sagledavanja dvoraca i kurija, što je s jedne strane potaknuto pojmom investitora koji su prepoznali potencijale ove gradnje (osim na privatne vlasnike odnosi se na gradove i općine koji u okviru predviđanja lokalnog i regionalnog razvoja prepoznaju pozitivnu ulogu i potencijal ovakvih građevina), a s druge strane integralnim pristupom obnovi i prenamjeni nadležne konzervatorske službe. Dvorci i kurije bez namjene, što ih čini ugroženom skupinom: dvorac Erdody u Kerestincu, dvorac Drašković u Božjakovini, dvorac Oršić u Slavetiću, dvorac Zwilling u Crnoj Mlaki, grkokatolički dvorac u Pribiću, dvorac Lukavec, Novi Dvori Zaprešićki, dvorac Erdody u Jastrebarskom, biskupski dvorac u Gradecu, kurija biskupa Čolnića, kurija Gluck-Haffner u Brezju, kurija Bistrac kod Samobora, vila Wagner u Samoboru, kurija Kipach u Bregani, kurija Lentulaj u Biškupcu Zelinskom, Vila Allnoch u Samoboru, kurija Alapić, kurija u Cerovici ili Cerju na Žumberku itd.

U nekoliko primjera Ministarstvo kulture i vlasnici ili samo Ministarstvo kulture, bez obzira na nedostatak namjene, financiraju neophodne zaštitne radove kako bi se zaustavilo propadanje visoko valoriziranih građevina (Zaprešić, Kerestinec, Božjakovina, Pribić). Lukavec je potpuno obnovljen zahvaljujući Gradu Velika Gorica mada je bez namjene. Za nekolicinu dvoraca pripremljen je program obnove i prenamjene čija se realizacija planira financirati iz EU fondova: Riječ je o dvorcu Erdody u Jastrebarskom koji je nakon dokinute muzejske namjene ostao bez funkcije te rapidno propadao. Danas je u vrlo lošem stanju, a vlasnik grad Jastrebarsko planira obnovu i prenamjenu iz sredstava EU fondova. Kompleks Novi dvori zaprešićki u vlasništvu je grada Zaprešića. Iako bez jasno određene namjene dvorac je prije desetak godina obnovljen sredstvima Grada Zaprešića i Ministarstva kulture, a u tijeku je obnova izuzetno vrijedne gospodarske građevine vršilnice. U međuvremenu je definirana namjena kompleksa koji je dobio sredstva iz Integriranih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine i to za izradu dokumentacije. Loše građevinsko stanje i nedostatak namjene obilježava brojne kurije koje su većim dijelom u privatnom vlasništvu te zbog nedostatka finansijskih sredstava, ali i kvalitetnih programa prenamjene propadaju.

Nekolicina dvoraca i kurija pripada skupini koja je tijekom druge polovice 20. stoljeća prilagođena novoj namjeni koja je prihvatljiva, propadanje je zaustavljeno, a svojim je djelovanjem nadležna konzervatorska služba uspjela zaštiti i afirmirati najznačajnije spomeničke vrijednosti ovih građevina. To su: dvorac Oršić u Gornjoj Bistri (bolnica), dvorac Kulmer kod Samobora (dječački dom), dvorac Vraniczany u Laduču (dječji dom), dvorac Januševec u Prigorju Brdovečkom (arhiv), dvorac Lovrečina (lijечeni ovisnici), kurija Stančić (bolnica).

Dvorac Oršić u Jakovlju nakon Drugog svjetskog rata prenamijenjen je u školu, a 1972. prelazi u vlasništvo HDLU-a i ULUPUH-a što mu udahnjuje život i kreira novi identitet. Iz tih okolnosti nastaje Park skulptura koji ga okružuje, a danas sinergija povjesne građevine i suvremene umjetnosti predstavlja njegov razvojni potencijal. Iako u lošem stanju dvorac je u funkciji umjetničkih ateljea.

Dvorac Lužnica predstavlja uspješan primjer suvremenog korištenja dvorca i cijelog bivšeg vlastelinskog sklopa kod kojeg je postignuta održiva ravnoteža odnosno mogućnost afirmacije i prezentacije spomeničkih vrijednosti uz nesmetan život i rad sestara milosrdnica koje ga koriste i u čijem je vlasništvu.

Dvorac Livadić u Samoboru primjer je muzejske namjene koja je potpuno prihvatljiva. Kurija Bedeković također predstavlja pozitivan primjer muzejskog korištenja ovog tipa građevine.

Nekoliko dvoraca odnosno kurija je u svojoj izvornoj, stambenoj namjeni. Riječ je o dvorcu Podolje i kurijama Dvoržak i Špigelski u Samoboru, kuriji Reiser u Mirnovcu.

Sakralna baština čini znatan dio ukupnog fundusa kulturnih dobara na području Zagrebačke županije s preko stotinu objekata izgrađenih između početka 14. i početka 20. stoljeća. Pri tom su pojedini sakralni objekti od iznimne povjesno umjetničke i kulturne vrijednosti te s punim pravom imaju svoje mjesto u ukupnom fundusu sakralne baštine srednjoeuropskog kulturnog kruga. Riječ je o, primjerice, crkvi sv. Barbare u Velikoj Mlaki, crkvi sv. Ladislava/Uznesenja B. D. Marije u Pokupskom i crkvi Presvetog Trojstva u Krašiću, ili pak crkvama sa srednjovjekovnim zidnim oslikom poput crkve sv. Petra u Petrovini i kapele sv. Petra u Novom Mjestu, ili baroknim oslikom crkve sv. Tri Kralja u Kominu.

Sveukupno uzevši, posljednjih je godina znatno popravljeno stanje sakralnih kulturnih dobara koje je bilo uslijed dugogodišnje nebrige, u mnogim slučajevima, dovedeno do ruba nestajanja. I dok su župni objekti još i bili održavani jer su zadržali svoju funkciju, stanje s filijalnim kapelama je bilo znatno lošije, a s pokretnim inventarima kritično. Danas se može reći da je prioritetnim financiranjem i sustavnim radom na njegovom preventivnom konzerviranju i restauriranju postignut zadovoljavajući rezultat i da je broj ozbiljno ugroženih sakralnih dobara, kao što su na primjer crkve u Kloštru Ivaniću, Bukeyju ili Gornjem Tkalcu, ipak smanjen na najmanju moguću mjeru.

Arheološki potencijal područja Zagrebačke županije izrazito je velik, a očituje se kao gusta naseljenost područja u razdoblju prapovijesti, antike i srednjega vijeka. Arheološka baština ugrožena je razvojem infrastrukture te prometnom mrežom čije trase presijecaju područje Županije, spajajući Zagreb s ostatkom Hrvatske. Svi infrastrukturni zahvati, iako su praćeni arheološkim istraživanjima, nepovratno narušavaju arheološki krajolik i tragove povjesnog korištenja prostora. U posljednje četiri godine, u odnosu na prethodno razdoblje, intenzitet izgradnje je smanjen, a veći zahvati provedeni i praćeni arheološkim istraživanjima su izgradnja mreže HŽ, izgradnja Zračne luke Zagreb i spojne ceste Zračna Luka - Velika Gorica, segmenti vodoopskrbnog sustava Županije te sustavi zaštite od poplave rijeke Save.

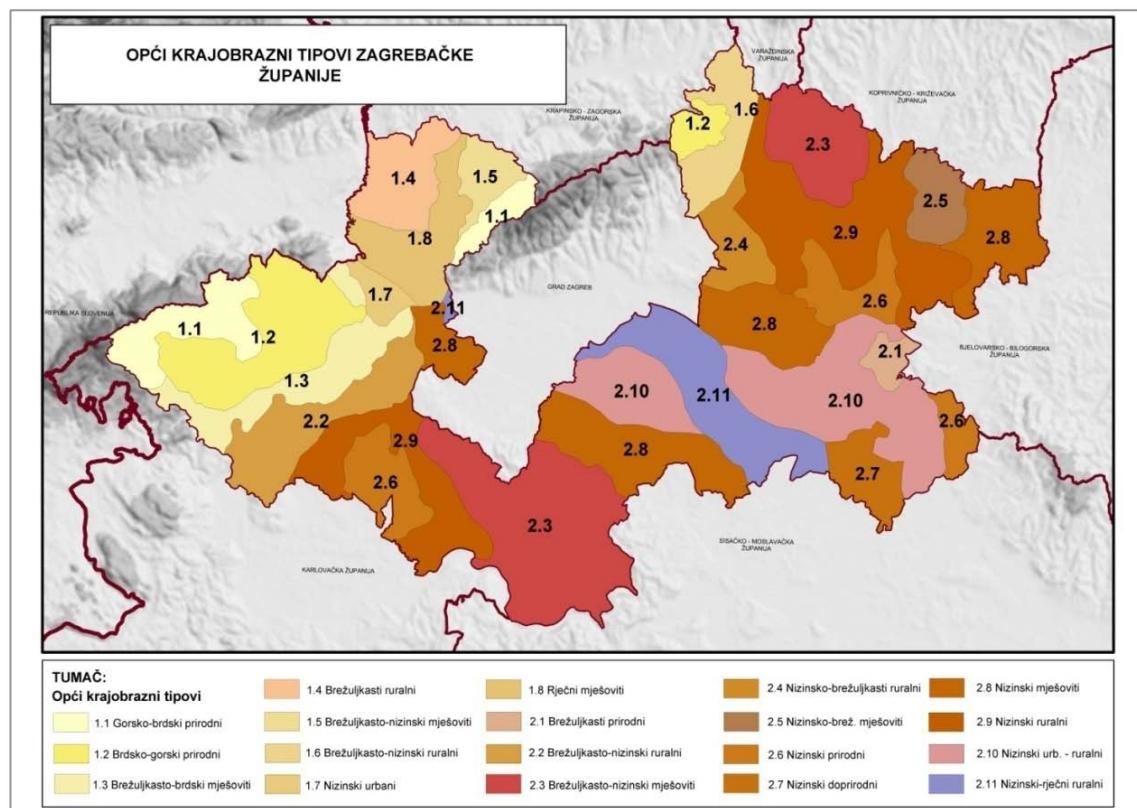
Ministarstvo kulture i Zagrebačka županija proračunskim sredstvima podržavaju arheološka istraživanja te se tako može istaknuti niz primjera dobre prakse korištenja arheološke baštine kao komponente lokalnog razvojnog potencijala: Sustavno vođenje Arheološkog parka Andautonija s planom izgradnje interpretacijskog centra na nalazištu; istraživanje antičkih vila na području nizinskog dijela općine Brdovec, uz rijeku Savu. Pozitivne aktivnosti odvijaju se i na starim gradovima ruševinama - i to u smjeru nove, kulturno - turističke namjene pokazuju se na Starom gradu Samoboru, Starom gradu Zelingradu, Starom gradu Žumberku te na Starom gradu Turen gdje se godinama provode istraživanja i konzervacija ruševina u cilju konačne prezentacije i posjećivanja.

Zaštićeni kulturni krajolik Žumberak - Samoborsko gorje - Plešivičko prigorje je krajolik ruralnog karaktera s bogato očuvanom kulturno-povjesnom, arheološkom i etnološkom baštinom i dalje ostaje najosjetljivije područje u smislu gubitka ruralnog stanovništva, a s njim i tradicionalnih djelatnosti. Neprimjerena eksploatacije područja je u stagnaciji, a sustavno se odvijaju obnove sakralnih objekata i tradicijskih okućnica te prezentacija mreže arheoloških nalazišta iz razdoblja prapovijesti, rim, srednjega vijeka i novije povijesti Žumberka kao npr. arheološki ostaci kapela sv. Nedjelje i sv. Petke, interpretacijski centar Budinjak rekonstrukcija prapovjesnog tumula, Stari grad Žumberački, crkva sv. Nikole Biskupa i dr.

KRAJOBRAZNA STUDIJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

U prosincu 2013. godine dovršena je izrada Krajobrazne studije Zagrebačke županije za razinu obrade općih krajobraznih tipova/područja (Arhikon d.o.o., Oikon d.o.o., 2013.). Obveza njezine izrade proizašla je iz Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske, Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, Zakona o potvrđivanju Konvencije o europskim krajobrazima („Narodne novine“ broj 12/02, 11/04) te Prostornog plana Zagrebačke županije.

Krajobrazna studija Zagrebačke županije stvara okvir za izradu detaljnijih krajobraznih studija za određena područja županije čime se lakše ostvaruje zaštita krajobraznog karaktera te njegovo integriranje u razvojno i prostorno planiranje na različitim razinama te se također stvara osnova za praćenje stanja i utjecaja budućeg razvoja na krajobrazni karakter i vrijednost krajobraznih područja.

Slika 44: Opći krajobrazni tipovi Zagrebačke županije;

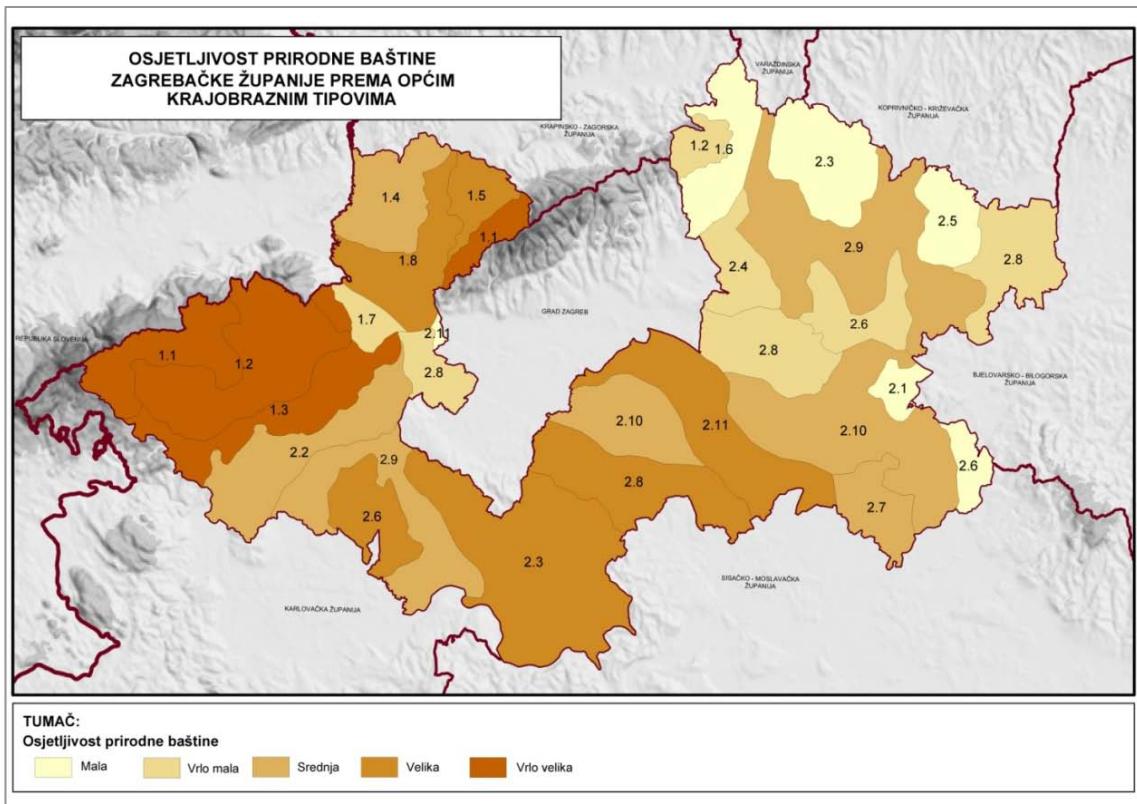
Izvor: Krajobrazna studija Zagrebačke županije za razinu obrade općih krajobraznih tipova/područja, Arhikon d.o.o., Oikon d.o.o., prosinac 2013. Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Metodom tipološke klasifikacije – karakterizacije krajolika prepoznaju se obilježja, različitosti i vrsnoće koje pokazuju ono što određena područja čini posebnima i različitim od drugih. Rezultat je podjela (klasifikacija) područja na homogene cjeline jedinstvenog karaktera – krajobrazne tipove/područja, njihovo kartiranje te opis karaktera s različitih aspekata (općeg, vizualnog, ekološkog, povijesnog).

Prirodna osnova prostora na kojem se više tisućječja razvijalo područje Zagrebačke županije određeno je reljefnim i geomorfološkim obilježjima (gorskim masivima Žumberačko-Samoborskog gorja, Medvednice, Marijagoričkog poljorda, Vukomeričkih gorica), a između njih širokim i otvorenim, nizinskim prostorom rijeke Save i njezinih pritoka rječica Krapine, Lonje.

Današnji karakter i stanje krajolika rezultat je povijesnog razvoja i međudjelovanja prirodnih i antropogenih čimbenika, različitih povijesnih, gospodarskih, društvenih i političkih okolnosti kojima se oblikovao, uređivao i koristio prostor. U složenom krajoliku Zagrebačke županije prisutni su različiti krajobrazni tipovi nastali većim ili manjim stupnjem djelovanja čovjeka; od urbanih, ruralnih, poljoprivrednih, osobito vrijednih i ugroženih, sve do krajolika koji su očuvali visoki stupanj prirodnih vrijednosti.

Na krajobraznu studiju Zagrebačke županije nadovezuje se i stručna podloga, odnosno studija „Krajolik – čimbenik strategije prostornog uređenja“ (Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet – Zavod za urbanizam, prostorno planiranje i pejsažnu arhitekturu, 2014. godine), izrađena za potrebe Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske.

Slika 45: Osjetljivost prirodne baštine Zagrebačke županije prema općim krajobraznim tipovima;
Izvor: Krajobrazna studija Zagrebačke županije za razinu obrade općih krajobraznih tipova/područja, Arhikon d.o.o., Oikon d.o.o., prosinac 2013. Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Ovom studijom potvrđuju se zaključci izneseni u Krajobraznoj studiji Zagrebačke županije o velikoj raznolikosti krajobraznih obilježja Zagrebačke županije da svako opće krajolično područje ima različite vrijednosti – pojedini dijelovi općih krajoličnih područja reprezentiraju visoko prepoznatljive krajolične uzorke, kombinacije prirodnih i kulturnih elemenata kojima se stvara doživljaj mesta, za razliku od drugih čija su obilježja promijenjena ili narušena.

Osnovni cilj uključivanja krajolika kao čimbenika prostornog identiteta u sustav prostornoga razvoja jest dugoročno očuvati obilježja, vrijednosti i raznolikosti krajolika koja doprinose atraktivnosti i konkurentnosti područja u različitim regijama Hrvatske, a u slučaju oštećenih i degradiranih područja (posebice nelegalnom gradnjom) cilj je poboljšati i unaprijediti stanje.

Prostor Zagrebačke županije je po svojim krajobraznim obilježjima izuzetno heterogen, što potvrđuje veliki broj različitih krajobraznih tipova i područja. Krajobraznu raznolikost kao važan element prostornog identiteta Županije treba shvatiti kao vrijednost i ugraditi je u budući razvoj, na strateškoj, ali i na ostalim razinama prostorno planske dokumentacije. Ona predstavlja značajne mogućnosti i dodatnu vrijednost za gospodarsku i turističku primjenu, ali i za cijelokupni razvitak i poboljšanje kvalitete života stanovnika.

Zaštita i očuvanje vrijednih krajobraznih obilježja i značajki koji pridonose identitetu Zagrebačke županije, ili poboljšanje stanja vrsnoće, karaktera i funkcija u krajobrazima manjih ili degradiranih vrijednosti, trebaju biti polazišta za planiranje i smjer politike upravljanja prostorom u slijedećem planskom razdoblju.

Preporučuje se razrada Krajobrazne studije na nižim razinama karakterizacije koja će u okviru detaljnije obrade na razini krajobraznih tipova/područja, odnosno podtipova, dati podrobnije podatke i smjernice za održavanje, korištenje, zaštitu i razvitak krajolika.

2.5.3. Zaštita i očuvanje okoliša

PROVEDBA ZAKONA O ZAŠTITI OKOLIŠA

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju 2013. godine donesen je novi Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj 80/13, 153/13 i 78/15) usklađen s direktivama Europske unije. Najznačajniji novitet koji uvodi taj Zakon jest obveza provedbe strateške procjene utjecaja strategije, plana i programa na okoliš. Zakonom se razlučuju strategije, planovi i programi za koje se strateška procjena obvezno provodi od onih za koje se provodi postupak ocjene o potrebi strateške procjene.

Tako je izmjenama i dopunama Zakona iz 2015. godine u konačnici utvrđeno da se obveza provedbe strateške procjene, između ostalih, odnosi na prostorne planove svih razina uključujući i njihove izmjene i dopune kada daju okvir za zahvate koji podliježu ocjeni o potrebi procjene utjecaja na okoliš, odnosno procjeni utjecaja na okoliš, kada se njihova provedba financira iz sredstava Europske unije i kada se utvrdi da mogu imati značajan negativan utjecaj na ekološku mrežu prema posebnom propisu iz područja zaštite prirode. Za prostorne planove kojima se određuje uporaba malih površina na lokalnoj razini te za njihove manje izmjene i dopune obvezno se provodi postupak ocjene o potrebi strateške procjene. Postupak ocjene provodi se za sve prostorne planove koji daju okvir za zahvate koji podliježu procjeni utjecaja na okoliš.

Na temelju Zakona o zaštiti okoliša, u svibnju 2014. godine donesena je Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“ broj 61/14) kojom se, između ostalog, određuju:

- zahvati za koje je obvezna procjena utjecaja zahvata na okoliš,
- zahvati za koje se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš za koje je nadležno Ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša i
- zahvati za koje se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš za koje je nadležno upravno tijelo u županiji nadležno za zaštitu okoliša.

U svrhu provedbe navedenih propisa nadležno Ministarstvo je dostavilo svim nadležnim upravnim tijelima županija uputu o postupanju. Od stupanja na snagu novog Zakona o zaštiti okoliša pa do kraja promatranog razdoblja na području Zagrebačke županije u postupku izrade i donošenja prostornih planova regionalnog i lokalnog značaja odnosno za njihove izmjene i dopune provodili su se postupci ocjene o potrebi strateške procjene kojima, većinom, nije bila utvrđena potreba provedbe postupka strateške procjene utjecaja na okoliš.

Za poslove zaštite okoliša u Zagrebačkoj županiji nadležan je Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša - Odsjek za zaštitu okoliša. Prema podacima navedenog Odsjeka, u razdoblju od 2013. do 2016. godine, Odsjek je vodio 14 postupaka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš i jednu procjenu utjecaja zahvata na okoliš, prvenstveno za djelatnosti koje mogu imati nepovoljniji utjecaj na okoliš, a u prostoru za gospodarske djelatnosti koje su određene u građevinskim područjima naselja i u građevinskim područjima izdvojene namjene izvan naselja.

Također, nadležni Odsjek je izdao 43 mišljenja u postupcima ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, za koje je nadležno Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, kao i 59 dozvola za gospodarenje neopasnim otpadom, uključujući i njihove izmjene i dopune, sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13).

U području zaštite prirode, na osnovi Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13), Odsjek je proveo 10 postupaka ocjene utjecaja zahvata na ekološku mrežu, izdao 31 dopuštenje za zahvat u zaštićenim područjima, 162 akta posebnih uvjeta zaštite prirode u postupcima izdavanja lokacijskih odnosno građevinskih dozvola, te pripadajuće potvrde glavnih projekata u skladu s posebnim uvjetima.

STRATEŠKI DOKUMENTI ZAGREBAČKE ŽUPANIJE IZ PODRUČJA ZAŠTITE OKOLIŠA

U tijeku je izrada Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske, te će se nakon njegovog donošenja krenuti u izradu novog Programa zaštite okoliša Zagrebačke županije. Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša – Odsjek za zaštitu okoliša će u siječnju 2017. godine pokrenuti izradu Izvješća o stanju okoliša za razdoblje 2013.-2016. godine.

S obzirom da postojeći Plan zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2013. – 2017., vrijedi do kraja 2017. godine, po donošenju novog Plana Upravni odjel će pokrenuti izmjene i dopune važećeg Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama za područje Zagrebačke županije.

PROGRAM ZAŠTITE ZRAKA, OZONSKOG SLOJA, UBLAŽAVANJA KLIMATSKIH PROMJENA I PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA ZA PODRUČJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Planom zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2013. – 2017. („Narodne novine“, broj 139/13) određene su smjernice, ciljevi i mjere za izradu Programa zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, a koji je Zagrebačka županija obvezna izraditi temeljem članka 12. Zakona o zaštiti zraka („Narodne novine“, broj 130/11 i 47/14).

Županijska skupština Zagrebačke županije, na 14. sjednici održanoj 3. prosinca 2015. godine, donijela je Odluku o donošenju Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama za područje Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 35/15). Program zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama (u dalnjem tekstu: Program), sastavni je dio Programa zaštite okoliša Zagrebačke županije.

Svrha Programa je određivanje odgovarajućih ciljeva i mjera po sektorima utjecaja na zrak (prometni sektor, industrijski sektor, sektor opće potrošnje i pripadajući podsektori), prvenstva provođenja mjera, rokova izvršavanja, nositelja odnosno obveznika provedbe mjera kao i procjena sredstava za provedbu Programa i redoslijed korištenja sredstava prema utvrđenim prioritetnim mjerama i aktivnostima.

Odsjek za zaštitu okoliša izrađuje drugo Izvješće o provedbi Programa za područje Zagrebačke županije za razdoblje od 2012. do 2015. godine. Ovo Izvješće se izrađuje temeljem članka 14. Zakona o zaštiti zraka („Narodne novine“, broj 130/11 i 47/14), za potrebe praćenja ostvarivanja ciljeva iz Programa. Izvješće sadrži podatke o stanju kvalitete zraka, ocjenu stanja i učinkovitosti provedenih mjera, podatke o praćenju kvalitete zraka, korištenju finansijskih sredstava za zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka, izmjene i dopune postojećih dokumenata te druge podatke od značenja za zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka u svrhu cijelovitog uvida u stanje kvalitete zraka za područje Zagrebačke županije.

Ciljevi navedeni u Programu su prilagođeni specifičnostima Zagrebačke županije, a podijeljeni su u četiri tematske cjeline (prema odluci o donošenju Plana zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2017. godine). Definirane cjeline se razrađuju na način da se za svaku od njih propisuju potrebni ciljevi s obzirom na utvrđeno stanje, zakonske obveze te međunarodne obveze Republike Hrvatske.

C2	Unaprijediti sustav upravljanja kvalitetom zraka i praćenja kvalitete zraka na području Zagrebačke županije.
C2.1.	Unaprijediti praćenje i izvješćivanje o emisijama onečišćujućih tvari u zrak na postojećim mernim postajama (merna postaja Velika Gorica).
C2.2.	Uspostaviti nove mjerne postaje za trajno praćenje kvalitete zraka s ciljem omogućavanja kontinuiranog prijenosa podataka u informacijski sustav zaštite zraka (ISZZ).

Sve pojedinačne mjere iz Programa definirane su s ciljem ostvarenja zadanih ciljeva. Mjere su grupirane u skupine sukladno Planu zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2017. godine.

S obzirom da se u većim gradskim središtima unutar Županije pojavljuju povećane emisije u zrak i to posebno na području gradova Samobor, Sveta Nedelja, Zaprešić i Dugo Selo, potrebno je uspostaviti nove automatske mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka na područjima navedenih gradova kako bi se provele ove tri mjere iz Programa:

BROJ MJERE	MJERA	NOSITELJI PROVEDBE	PROCJENA SREDSTAVA
M1.	Uspostaviti nove mjerne postaje u lokalnoj mreži za praćenje kvalitete zraka na području Zagrebačke županije	Zagrebačka županija i pripadajući gradovi	3 000 000,00 kn (4 mjerne postaje)
M11.	Na najmanje dvije mjerne postaje lokalne mreže za praćenje kvalitete zraka osigurati mjerenje mokrog taloženja i koncentracija sulfata i nitrat, elek. provodljivosti i pH iz dnevnih uzoraka oborina.	Zagrebačka županija	10 000,00 kn/god
M14.	U sklopu praćenja kvalitete zraka na mernim postajama u sklopu lokalne županijske mreže za praćenje kvalitete zraka uzimati uzorak ukupne taložne tvari (UTT) te isti analizirati na sadržaj teških metala olova, kadmija, arsena, nikla, žive, talija i benzo(a)pirena.	Zagrebačka županija	50 000,00 kn/god

Zagrebačka županije će postaviti 4 automatske mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka na području Grada Samobora, Svetе Nedelje, Zaprešića i Dugog Sela. Projekt će se provesti u suradnji Zagrebačke županije i navedenih gradova, a sredstva za provedbu projekta osigurat će se iz strukturnih fondova Europske unije te proračuna Zagrebačke županije.

Provđbom mjere M1. (nove mjerne postaje u lokalnoj mreži za praćenje kvalitete zraka) stvorit će se uvjeti za provedbu mjera M11. i M14., čime će Zagrebačka županija uspostaviti lokalnu mrežu za praćenje kvalitete zraka te ispuniti dio obveza propisanih Programom.

Sukladno članku 31. Zakona o zaštiti zraka, predstavničko tijelo Zagrebačke županije određuje lokacije mjernih postaja za praćenje kvalitete zraka i donosi program mjerjenja razine onečišćenosti i osigurava uvjete njegove provedbe. Kako bi se ispunila spomenuta zakonska obveza prije postavljanja automatskih mjernih postaja za praćenje kvalitete zraka, potrebno je izraditi:

- Elaborat o utvrđivanju Popisa mjernih mesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i lokacija mjernih postaja u lokalnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka na području Zagrebačke županije,
- Program mjerjenja razine onečišćenosti u lokalnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka za područje Zagrebačke županije.

2.6. Obvezni prostorni pokazatelji

U skladu s Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 48/14 i 19/15), tablični prikazi pod nazivom Obvezni prostorni pokazatelji obvezani su sadržaj ovog Izvješća. Pravilnikom je određeno koje podatke trebaju sadržavati tablični prikazi, razina obrade i izvor podataka. U nastavku se daje pregled osnovnih prostornih podataka za područje Zagrebačke županije. Detaljniji pokazatelji za gradove i općine nalaze se u prethodnim poglavljima.

OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI ZA PODRUČJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 1/4						
	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Vrijednost	Način prikaza	Izvor podataka
1. OPĆI POKAZATELJI RAZVOJA KRETANJA						
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1. Broj stanovnika	317.606	broj	DZS
			2. Indeks kretanja broja stanovnika 2011./2001.	102,5	broj	
			3. Prirodni prirast stanovništva	-980	broj	
1.2.	SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	B. Razmještaj i struktura kućanstava	1. Broj kućanstava	101.274	broj	DZS
			2. Indeks rasta broja kućanstava	107	broj	
			3. Prosječna veličina kućanstva	3,09	broj	
1.2.	SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1. Indeks razvijenosti	124,2	broj	MRRFEU
			2. Stupanj razvijenosti	III.	broj	
2. STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA						
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1. Broj naselja	694	broj	DZS
			2. Gustoća naselja	226,7	broj naselja /1000 km ²	
			3. Gustoća naseljenosti	103,8	broj stan. /km ²	
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1. Površina naselja (GP+IGP)	42.473,6	ha	PPŽ, PPUG/O, DPPR, PPPO, PPŽ, PPGZ, PPUG/O, GUP, UPU
		B. Građevinska područja (GP)	1. Površina GP naselja – ukupno planirana	33.374,3	ha	
			2. Udio GP u odnosu na ukupnu površinu	10,9	%	
			3. Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu	7,6	%	
			4. Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	30,4	%	
			5. Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	--	%	
			6. Broj stanovnika / ukupna površina GP	9,5	st./ha	
			7. Broj stanovnika / izgrađena površina GP	13,7	st./ha	
			8. Broj stanovnika / uređena površina GP	--	st./ha	
2.3.	IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1. Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja – ukupno planirana	<u>uk. 9.099,3</u> 0,03	ha, ha/st.	PPŽ, PPUG/O
			2. Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP:			
			2.a. Ugostiteljsko-turistička namjena	285,2 3,1	ha %	
			2.b. Gospodarska namjena - ukupna	5.742,3 6,3	ha %	
			2.c. Sport i rekreacija	2.354,4 25,9	ha %	
			2.d. Područja posebne namjene	437,8 4,8	ha %	
			2.e. Površina groblja	279,6 3,1	ha %	
			3. Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	4.330	broj postelja	
			4. Broj turističkih postelja po km' obalne crte	--	broj/km'	

OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI ZA PODRUČJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 2/4						
	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Vrijednost	Način prikaza	Izvor podataka
3.	POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST					
3.1.	PROMETNA INFRASTRUKTURA	A. Cestovni promet	1. Duljina cesta po vrstama:	uk. 1.987,8	km	HAC, HC, ŽUC, UO za promet
			- autopiste	134,5	km	
			- državne ceste	277,7	km	
		B. Željeznički promet	- županijske ceste	670,6	km	HŽ
			- lokalne ceste	558,8	km	
			- ceste u velikim gradovima	346,2	km	
		C. Zračni promet	2. Udio pojedinih vrsta cesta:	6,8	%	MPPI
			- autopiste	14,0	%	
			- državne ceste	33,7	%	
		D. Pomorski promet	- županijske ceste	28,1	%	MPPI
			- lokalne ceste	17,4	%	
			3. Cestovna gustoća (duljina cesta/površina područja):	0,04	km/km ²	
3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	1. Duljina pruge prema vrsti:	uk. 167,22	km	HEP
			- dvokolosječne	25,93	km	
			- jednokolosječne	141,29	km	
		B. Opskrba plinom	- (elektrificirane)	(133,75)	km	PLINACRO, lokalni distributer
			2. Udio pojedinih vrsta pruga:	15,5	%	
			- dvokolosječne	84,5	%	
		C. Opskrba naftom	- jednokolosječne	(79,98)	%	
			3. Gustoća željezničkih pruga (duljina / površina područja):	0,008	km/km ²	HAKOM
			- dvokolosječne	0,046	km/km ²	
			- jednokolosječne	(0,044)	km/km ²	
		1. Broj zračnih luka prema vrstama		1	broj	MPPI
		2. Površina zračnih luka		330	ha	
		D. Pomorski promet		--	--	MPPI
		E. Riječni promet	1. Broj riječnih luka prema veličini i rijeci	--	broj	MPPI
			2. Klasa i duljina plovnih putova:	uk. 117,4	km	
		F. Elektroničke komunikacije	- I. klasa	91,4	km	HAKOM
			- II. klasa	26,0	km	
		Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika		325 0,102	broj broj/100 st.	

OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI ZA PODRUČJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 3/4						
	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Vrijednost	Način prikaza	Izvor podataka
3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1. Duljina javne vodoopskrbne mreže	uk. 3.754,4	km	HRV. VODE, lokalni distributer
			2. Potrošnja pitke vode	*	I / st.	
		B. Pročišćavanje otpadnih voda	1. Duljina kanalizacijske mreže	883,0	km	HRV. VODE, lokalni distributer
			2. Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet	9 192.090	broj, ES	
3.4.	GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	1. Broj i površina odlagališta prema vrsti: - za komunalni i inertni otpad	6 / 127,0	broj / ha	AZO PPUG/O
			2. Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina) - sanirano - sanacija u tijeku - sanacija u pripremi	uk. 10 / 55,5 7 / 30,7 2 / 17,8 1 / 7,0	broj / ha broj / ha broj / ha broj / ha	
4. KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA						
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	142.672,3	ha	PPŽ, PPGZ, PPUO/G, GUP, UPU
			2. Udio poljoprivrednog zemljišta	46,7	%	
			3. Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	0,45	ha/ stanovniku	
		B. Šumarstvo	1. Ukupna površina šumskog zemljišta	112.143,7	ha	
			2. Udio šumskog zemljišta	36,7	%	
			3. Površina šumskog zemljišta po stanovniku	0,35	ha/ stanovniku	
		C. Vode	1. Površine površinskih voda prema vrsti (jezero, ribnjak, umjetni bazeni, more...)	5.132,4	ha	
			2. Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu županije	1,7	%	
			3. Duljina vodotoka	cca. 1.600	km	
		D. Morska obala	--	--	--	
4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina:			MZOIP, DZZP
			građevinski pjesak i šljunak	10	broj	
				709,1	ha	
			ciglarska i keramička glina	4	broj	
		E. Mineralne sirovine		109,5	ha	
			arhitektonsko-građevni i tehničko-građevni kamen	7	broj	
				117,6	ha	
			ugljikovodici (nafta i plin)	10	broj	
				17.087,4	ha	
			geotermalne i mineralne vode	7	broj	
				756,2	ha	
4.3.	KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1. Broj zaštićenih područja	31 **37.341,6	broj ha	MK
			2. Područja ekološke mreže, ukupno	26 **70.033,7	broj ha	
			2.a Područja očuvanja značajna za ptice	4 32.027,1	broj ha	
			2.b Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove	22 46.927,5	broj ha	
4.4.	PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća	***	***	***	***

OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI ZA PODRUČJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 4/4						
	Osnovna tematska cijelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Vrijednost	Način prikaza	Izvor podataka
5. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA						
5.1.	POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1.	Broj donesenih PP na snazi - PPŽŽ - PPPPO - PPUO/G - GUP - UPU - DPU	uk. 192 1 **** 3 34 3 98 53	broj broj broj broj broj broj
			2.	Broj donesenih izmjena i dopuna PP na snazi - PPŽŽ - PPPPO - PPUO/G - GUP - UPU - DPU	uk. 206 5 -- 116 9 38 38	broj broj broj broj broj broj
			3.	Broj PP u izradi - PPŽŽ - PPPPO - PPUO/G - GUP - UPU - DPU	uk. 45 -- -- 14 1 28 2	broj broj broj broj broj broj
5.2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA			Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama: upravni akti neupravni akti	uk. 25.898 10.561 15.337	broj broj broj
5.3.	URBANA PREOBRAZBA			Broj PP Površina	1 31,8	broj ha
5.4.	URBANA SANACIJA		1.	Broj izdanih rješenja o ozakonjenju	37.929	broj
			2.	Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	--	broj

* Opisano u tekstualnom dijelu ovog Izvješća prema distributerima

** Iz zbirne površine su izuzeta preklapanja površina pojedinih zaštićenih područja

*** Opisano u tekstualnom dijelu ovog Izvješća

**** Na području Zagrebačke županije nalazi se dio važećeg PPPPO PP Medvednica

-- nema pojave ili podaci nisu dostupni

Tablica 42: Pregled osnovnih prostornih podataka za područje Zagrebačke županije

Izvori: navedeni u tablici, obrada podataka: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

3. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

3.1. Izrada prostornih planova

U proteklom četverogodišnjem razdoblju, od prihvaćanja prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008. – 2012. godine do početka izrade ovog Izvješća, došlo je do promjene u zakonskoj regulativi u području prostornog uređenja.

Dana 1. siječnja 2014. godine stupio je na snagu Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13) koji je uveo značajnije novine u smislu razina donošenja prostornih planova, sadržaja, standarda, te postupka izrade i donošenja, a prestao je važiti Zakon o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12 i 55/12). Od svih navedenih novina najznačajnija je da će se izrada prostornih planova na svim razinama vršiti sukladno novim pravilnicima kojima će se odrediti standard izrade elaborata i elektronički standard prostornih planova, čime je novi Zakon u odnosu na prethodno važeći propisao izradu prostornih planova najnovije generacije.

Novim Zakonom određena je izrada Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, koja će biti temeljni državni dokument za usmjerenje razvoja u prostoru i imati svrhu ostvarivanja ciljeva prostornog uređenja, kojom će se odrediti dugoročne zadaće prostornog razvoja, strateška usmjerenja razvoja djelatnosti u prostoru i polazišta za koordinaciju njihovih razvojnih mjera u prostoru. Prostorni planovi, sektorske strategije, planovi i drugi razvojni dokumenti pojedinih gospodarskih i upravnih područja i djelatnosti trebaju biti usklađeni s navedenom Strategijom.

Sukladno članku 60. novog Zakona prostorni planovi državne razine su: Državni plan prostornog razvoja, prostorni plan nacionalnog parka, prostorni plan parka prirode i drugi prostorni planovi područja posebnih obilježja čija je obveza donošenja propisana Državnim planom prostornog razvoja i urbanistički plan uređenja izdvojenog građevinskog područja izvan naselja za gospodarsku i/ili javnu namjenu državnog značaja. Prostorni plan područja posebnih obilježja donosi se obvezno za područje nacionalnog parka i parka prirode određeno posebnim zakonom te za područja određena Državnim planom prostornog razvoja, izrađuje se i donosi ovisno o posebnostima prirodnih, kulturno-povijesnih, gospodarskih i/ili drugih obilježja, odnosno zahtjeva određenog prostora, te određuje obvezu donošenja urbanističkog plana uređenja državnog značaja i njegov obuhvat.

U narednom poglavlju daje se pregled prostornih planova područne (regionalne) i lokalne razine koji se trebaju donijeti prema novom Zakonu. Također se navode i dokumenti prostornog uređenja čija je izrada bila propisana Zakonom o prostornom uređenju i gradnji. Sukladno članku 198. Zakona, dokumenti prostornog uređenja doneseni na temelju propisa koji su važili prije stupanja na snagu Zakona na svim razinama ostaju na snazi do donošenja prostornih planova prema novom Zakonu, odnosno do njihova stavljanja izvan snage na temelju istog. Dokumenti prostornog uređenja mogu se mijenjati i/ili dopunjavati te staviti izvan snage i prije donošenja prostornih planova prema Zakonu u roku od pet godina od dana stupanja na snagu Zakona.

3.1.1. Nadležnost Zagrebačke županije, velikih gradova, gradova i općina

OBVEZE I NADLEŽNOSTI ZAGREBAČKE ŽUPANIJE U PROCESU IZRADE I DONOŠENJA PROSTORNIH PLANOVA

Temeljem članka 60. stavka 3. Zakona, prostorni planovi županijske razine su:

- prostorni plan županije (PPŽ),
- urbanistički plan uređenja županijskog značaja (UPUŽ) koji se donosi za izdvojeno građevinsko područje izvan naselja za gospodarsku i/ili javnu namjenu županijskog značaja.

- Prostorni plan županije (PPŽ)

Prostorni plan županije donosi se obvezno za područje županije. Prostornim planom županije propisuju se uvjeti provedbe zahvata u prostoru za javne, društvene i druge građevine područnog (regionalnog) značaja, uvjeti provedbe zahvata u prostoru područnog (regionalnog) značaja koji se prema posebnim propisima koji uređuju gradnju ne smatraju građenjem, te se daju smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja na izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja za gospodarsku i javnu namjenu područnog (regionalnog) značaja. Prostorni plan županije donosi županijska skupština po pribavljenoj suglasnosti Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja o usklađenosti plana sa Zakonom i propisima donesenim na temelju Zakona.

- Urbanistički plan uređenja županijskog značaja (UPUŽ)

Urbanistički plan uređenja županijskog značaja je urbanistički plan uređenja izdvojenog građevinskog područja izvan naselja za gospodarsku i/ili javnu namjenu koja je od županijskog značaja, kojim se propisuju uvjeti provedbe svih zahvata u prostoru unutar svog obuhvata i uvjeti provedbe infrastrukture izvan područja za koje se donosi urbanistički plan uređenja za potrebe tog područja. Urbanistički plan uređenja županijskog značaja donosi se obvezno za područje određeno prostornim planom županije, a donosi ga županijska skupština.

- Prostorni plan područja posebnih obilježja (PPPPO)

Prema članku 55. Zakona o prostornom uređenju i gradnji, koji je prethodio sada važećem Zakonu, u županijskoj nadležnosti je bila izrada prostornog plana područja posebnih obilježja (PPPPO) u slučaju da je obveza izrade tog plana bila određena prostornim planom županije. Prostorni plan područja posebnih obilježja uz poštivanje smjernica Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske i zahtjeva Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, uvažavanjem prirodnih, krajobraznih i kulturno povijesnih vrijednosti te uvjeta zaštite okoliša i prirode, razrađuje ciljeve prostornog uređenja na području posebnih obilježja i određuje organizaciju, zaštitu, namjenu i uvjete korištenje prostora. Temeljem Prostornog plana Zagrebačke županije, sukladno odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji, izrađen je Prostorni plan područja posebnih obilježja Črnivec - Zračna luka Zagreb („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 23/12) kojeg je donijela Županijska skupština Zagrebačke županije. Plan je još na snazi i u sljedećem poglavlju će biti više riječi o istom.

OBVEZE I NADLEŽNOSTI VELIKIH GRADOVA, GRADOVA I OPĆINA U PROCESU IZRADE I DONOŠENJA PROSTORNIH PLANOVA

Temeljem članka 60. stavka 4. Zakona, prostorni planovi lokalne razine su:

- prostorni plan uređenja grada, odnosno općine (PPUG/O),
- generalni urbanistički plan (GUP),
- urbanistički plan uređenja (UPU) koji nisu državne i regionalne (područne) razine.

- Prostorni plan uređenja grada i općine (PPUG/O)

Prostorni plan uređenja grada, odnosno općine donosi se obvezno za područje grada, odnosno općine. Prostorni plan uređenja grada, odnosno općine propisuje uvjete provedbe svih zahvata u prostoru izvan građevinskog područja, osim zahvata državnog i županijskog značaja, uvjete provedbe svih zahvata u prostoru u dijelu građevinskog područja naselja i dijelu izdvojenog građevinskog područja izvan naselja kojeg određuje grad, odnosno općina, a za koje se prema Zakonu ne donosi generalni urbanistički plan ili urbanistički plan uređenja, te u izdvojenom dijelu građevinskog područja naselja, te propisuje smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja koji se prema Zakonu donose u građevinskom području naselja i izdvojenom građevinskom području izvan naselja, a za koje se ne donosi generalni urbanistički plan. Prostorni plan uređenja grada, odnosno općine može za dijelove građevinskog područja, za koje se prema ovom Zakonu obvezno donosi urbanistički plan uređenja, propisivati uvjete provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja. Prostorni plan uređenja donosi gradsko, odnosno općinsko vijeće, a prije donošenja prostornog plana uređenja grada, odnosno općine mora se pribaviti mišljenje zavoda za prostorno uređenje županije u pogledu usklađenosti tog plana s prostornim planom županije.

U ovom će se Izvješću dati prikaz stanja izrade i donošenja prostornih planova s naglaskom na planove na čiji konačni prijedlog Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, temeljem Zakona o prostornom uređenju, daje mišljenje o usklađenosti s Prostornim planom Zagrebačke županije. Detaljniji pregled ostalih važećih planova čije je donošenje u nadležnosti gradova i općina, kao i stanje njihove izrade i donošenja, obradit će jedinice lokalne samouprave u svojim izvješćima o stanju u prostoru.

- Generalni urbanistički plan (GUP)

Generalni urbanistički plan donosi se obvezno za građevinsko područje naselja i izdvojeno građevinsko područje izvan naselja središnjeg naselja velikog grada. Generalni urbanistički plan propisuje uvjete provedbe svih zahvata u prostoru unutar dijela svog obuhvata za koji se ne donosi urbanistički plan uređenja i smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja čiji je obuhvat određen generalnim urbanističkim planom. Generalni urbanistički plan može za dijelove građevinskog područja za koje se prema Zakonu obvezno donosi urbanistički plan uređenja propisivati uvjete provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja. Generalni urbanistički plan donosi gradsko vijeće velikog grada.

- Urbanistički plan uređenja (UPU)

Urbanistički plan uređenja donosi se obvezno za neuređene dijelove građevinskog područja i za izgrađene dijelove tih područja planiranih za urbanu preobrazbu ili urbanu sanaciju. Donošenje urbanističkog plana uređenja nije obvezno za prethodno navedena područja ukoliko su prostornim planom uređenja, odnosno generalnim urbanističkim planom propisani uvjeti provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja. Urbanistički plan uređenja propisuje uvjete provedbe svih zahvata u prostoru unutar svog obuhvata. Navedeni plan donosi gradsko, odnosno općinsko vijeće.

- Detaljni plan uređenja (DPU)

Prema članku 77. Zakona o prostornom uređenju i gradnji, koji je prethodio sada važećem Zakonu, postojala je obaveza izrade detaljnih planova uređenja (DPU).

Detaljni plan uređenja, u skladu s prostornim planom uređenja velikog grada, grada i općine, odnosno urbanističkim planom uređenja, detaljno razrađuje uvjete za gradnju i uređenje pojedinih zahvata u prostoru, osobito u odnosu na njihovu namjenu, položaj, veličinu, opće smjernice oblikovanja i način priključivanja na javnu, komunalnu i drugu infrastrukturu te određuje mјere za zaštitu okoliša, prirodnih, krajobraznih, kulturno povijesnih i drugih vrijednosti propisanih Zakonom. Detaljni planovi uređenja donosili su se obvezno za dijelove naselja na kojima je bilo određeno provoditi urbanu komasaciju. Detaljni planovi uređenja doneseni na temelju propisa koji su važili prije stupanja na snagu novog Zakona smatraju se urbanističkim planom uređenja u smislu novog Zakona.

3.1.2. Važeći prostorni planovi

VAŽEĆI DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA I PROSTORNI PLANOVI NA RAZINI DRŽAVE

Na razini Države primjenjuju se sljedeći dokumenti prostornog uređenja:

- Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske (usvojena u Zastupničkom domu Sabora Republike Hrvatske dana 27. lipnja 1997. godine), Izmjene i dopune Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske (donio Hrvatski sabor 14. lipnja 2013. godine, objavljeno u „Narodnim novinama”, broj 76/13),

- Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (donesen u Zastupničkom domu Sabora Republike Hrvatske dana 7. svibnja 1999. godine, objavljen u „Narodnim novinama”, broj 50/99), Izmjene i dopune Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske (donijela Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 26. lipnja 2013. godine, objavljeno u „Narodnim novinama”, broj 76/13).

Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske temeljni je državni dokument za usmjerenje razvoja u prostoru koji, na osnovu ciljeva prostornog razvoja utvrđenih u prethodnim i sada važećem Zakonu iz područja prostornog uređenja i u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem, te u vezi s drugim temeljnim državnim razvojnim i strateškim dokumentima, određuje dugoročne zadaće prostornog razvoja, strateška usmjerena razvoja djelatnosti u prostoru i polazišta za koordinaciju njihovih razvojnih mјera u prostoru.

U proteklom četverogodišnjem razdoblju, od prihvaćanja prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008. – 2012. godine do početka izrade ovog Izvješća, donesene su po Hrvatskom Saboru prve Izmjene i dopune Strategije. Izmjene i dopune odnosile su se na prometne sustave: cestovni, željeznički, pomorski i cijevni promet – naftovodi/produktovodi i plinovodi, te na elektro-energetski sustav.

Program prostornog uređenja Republike Hrvatske je utvrdio mјere i aktivnosti za provođenje Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske i odredio, u skladu sa Strategijom, temeljna pravila, kriterije i uvjete prostornog uređenja na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini.

Također u proteklom četverogodišnjem razdoblju, od prihvaćanja prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008. – 2012. godine do početka izrade ovog Izvješća, Vlada Republike Hrvatske donijela je također prve Izmjene i dopune Programa. Izmjene i dopune su se odnosile na prometne sustave: cestovni, željeznički, pomorski i telekomunikacijski sustav, na proizvodne i prijenosne energetske sustave, te na mјere i prioritete za ostvarivanje ciljeva prostornog uređenja.

U proteklom četverogodišnjem razdoblju također su donesena dva prostorna plana područja posebnih obilježja državne razine čiji obuhvati zahvaćaju područje Zagrebačke županije. Riječ je o prostornim planovima područja posebnih obilježja za područja parkova prirode Žumberak – Samoborsko gorje i Medvednicu:

1. Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje

Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje („Narodne novine“, broj 125/14 i 5/15 - ispravak) donesen je 17. listopada 2014. godine na 14. sjednici Hrvatskog sabora. Obveza izrade Plana utvrđena je sadašnjim i prethodno važećim zakonima iz područja prostornog uređenja te posebnim propisima iz područja zaštite prirode.

Nositelj izrade ovog Plana bilo je Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, koordinator izrade Plana Hrvatski zavod za prostorni razvoj, a stručni izrađivači Plana Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije i Urbanistički zavod grada Zagreba d.o.o.

Prostornim planom Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje, na temelju Zakona o proglašenju Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje („Narodne novine“, broj 58/99), uz uvažavanje društveno-gospodarskih, prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, te međunarodnih konvencija i strategija, razrađena su načela prostornog uređenja i utvrđeni ciljevi prostornog razvoja te organizacija, zaštita, korištenje i namjena prostora Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje.

U svrhu izrade Plana izrađene su i korištene sljedeće stručne podloge:

- Elaborat „Pripremni radovi“ (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije i Urbanistički zavod grada Zagreba d.o.o., elaborirani 2004.). U navedenom elaboratu su prikupljeni i obrađeni svi važeći dokumenti prostornog uređenja, sva dostupna izrađena dokumentacija o prostoru, kao i podaci od državnih i drugih tijela i pravnih osoba državne županijske i lokalne razine koji su temeljem posebnih propisa nadležni za održavanje podataka i upravljanje određenim resursima ili područjem. U okviru pripremnih radova pribavljene su i topografske podloge, a prikupljeni podaci kartirani i tematski obrađeni.
- Studija lokacija sportsko-rekreacijskih i turističkih aktivnosti u Parku prirode Žumberak-Samoborsko gorje (Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za arhitekturu, autor: prof. Krešimi Ivaniš, dipl.ing.arh., 2004.),
- Stručna podloga zaštite prirode za Prostorni plan područja posebnih obilježja Park prirode Žumberak-samoborsko gorje (Državni zavod za zaštitu prirode, studeni 2010.).

Tijekom izrade Plana održane su četiri javne rasprave:

- Prva prethodna rasprava održana je 13.10.2004. godine i u njoj su sudjelovala tijela i subjekti čija je djelatnost vezana na teme zaštite prirode, šume, vode, ekologiju i turizam.
- Druga prethodna rasprava održana je 12.07.2006. godine i u njoj su sudjelovali predstavnici nadležnih ministarstava i državnih tijela.
- Treća prethodna rasprava održana je 17.01.2007. godine i u njoj su sudjelovali predstavnici Zagrebačke i Karlovačke županije, kao i predstavnici jedinica lokalne samouprave.
- Četvrta Prethodna rasprava održana je 18.06.2013. godine i u njoj su sudjelovala sva nadležna javnopravna tijela prema posebnim propisima.

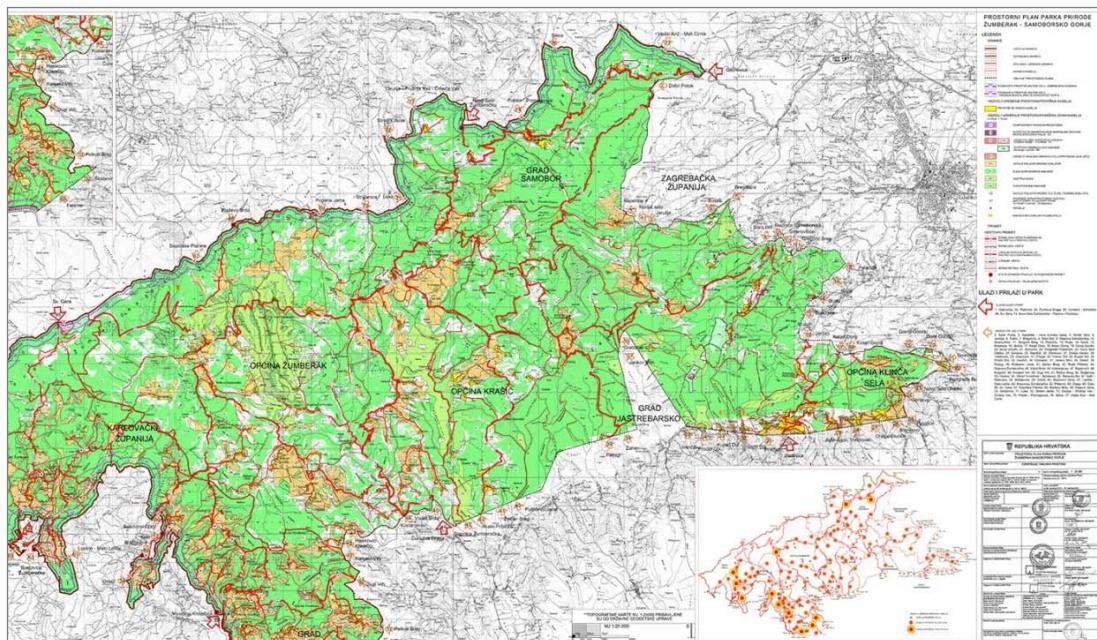
Javna rasprava o Prijedlogu Plana trajala je od 6. prosinca 2013. do 7. siječnja 2014. godine. U tijeku javne rasprave bio je omogućen javni uvid u Prijedlog Plana u sjedištu Zagrebačke županije i u Gradu Ozlju, te su održana dva javna izlaganja u prosincu 2013. godine, u Zagrebu i Ozlju. Uz koordinaciju Ministarstva, izrađeno je Izvješće o javnoj raspravi i Nacrt konačnog prijedloga Plana prema prihvaćenim primjedbama i prijedlozima iz javne rasprave. Nakon verifikacije, Ministarstvo je Nacrt konačnog prijedloga Plana uputilo nadležnim javnopravnim tijelima na ishođenje mišljenja i suglasnosti. Sukladno prihvaćenim primjedbama javnopravnih tijela u postupku ishođenja mišljenja i suglasnosti, korigiran je Nacrt konačnog prijedloga Plana kojeg je Ministarstvo potvrdilo, a potom uputilo na Vladu Republike Hrvatske radi utvrđivanja Konačnog prijedloga Plana.

Vlada Republike Hrvatske na svojoj sjednici održanoj 30. srpnja 2014. utvrdila je Konačni prijedlog Plana te je isti uputila Hrvatskom Saboru u proceduru donošenja. Plan je, Odlukom o donošenju Prostornog plana Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje, donesen po Hrvatskom Saboru na 14. sjednici, 17. listopada 2014. Zavod je krajem 2014. godine dostavio Hrvatskom zavodu za prostorni razvoj kartografske prikaze Prostornog plana Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje implementirane u GIS sustav, te Završno izvješće o izvršenim radovima.

Prostornim planom Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje obrađene su sljedeće tematske cjeline te su određena usmjerenja za daljnji razvoj prostora:

1. razgraničenje prostora prema korištenju i namjeni (poljoprivredno tlo, šume, prostori za razvoj naselja, gospodarska namjena, ugostiteljsko-turistička, sportsko-rekreacijska),

2. komunalna infrastruktura (promet, vodnogospodarski sustav, energetski sustav, sustav pošte i elektroničkih komunikacija),
3. zaštita nepokretnih kulturnih dobara i područja zaštite prirode,
4. područja posebnih ograničenja u korištenju i primjene posebnih mjera uređenja i zaštite,
5. sustav posjećivanja i ulazi u Park prirode,
6. razgraničenje prostora prema stupnju zaštite:
  - zona stroge zaštite (uvrštena iznimno vrijedna zaštićena područja) - područje u kojem je zabranjena intervencija u prostoru,
  - zona aktivne zaštite (uvrštene značajne prirodne i kulturne cjeline) – područje u kojem su dopuštene različite aktivnosti uz nadzor Javne ustanove „Park prirode Žumberak – Samoborsko gorje“,
  - zona korištenja (naselja, postojeća infrastruktura, postojeći kamenolom) - područje u kojem je dozvoljeno održivo korištenje prostora.

Slika 46: Prostorni plan Parka prirode Žumberak - Samoborsko gorje – Karta 1. Korištenje i namjena prostora;
Izrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije i Urbanistički zavod grada Zagreba, 2014.

2. Prostorni plan Parka prirode Medvednica

Prostorni plan Parka prirode Medvednica („Narodne novine“, broj 89/14) donesen je na sjednici Hrvatskog sabora održanoj 15. srpnja 2014. godine. Obveza izrade Plana također je utvrđena sadašnjim i prethodno važećim zakonima iz područja prostornog uređenja te posebnim propisima iz područja zaštite prirode.

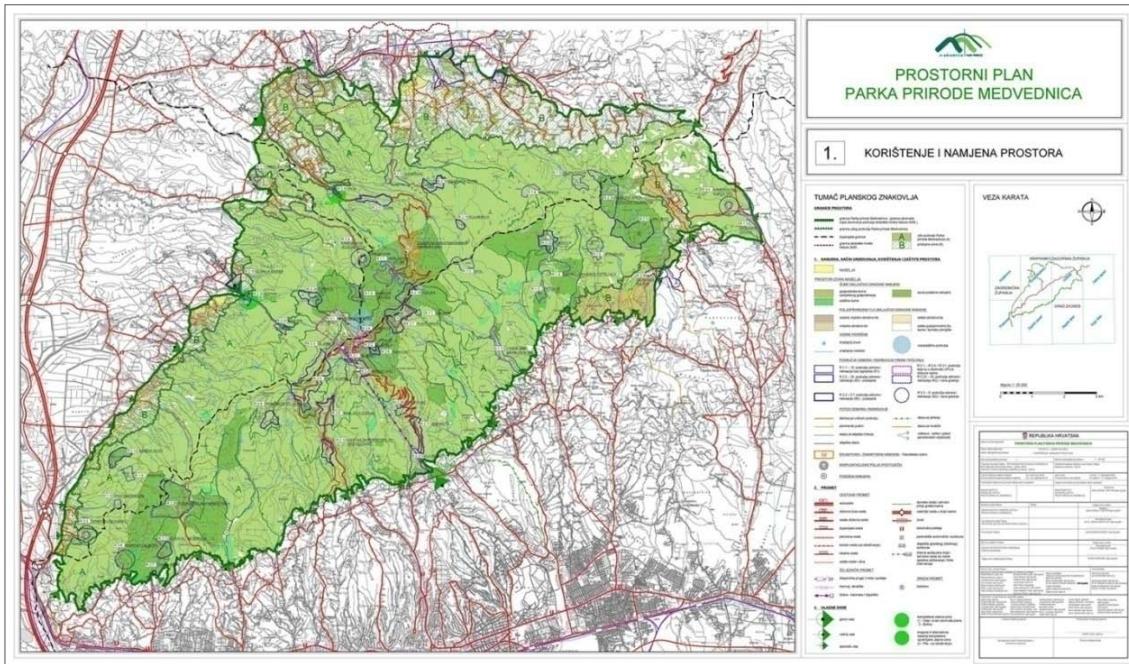
Nositelj izrade ovog Plana bilo je Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, koordinator izrade Plana Hrvatski zavod za prostorni razvoj, a stručni izrađivač Plana Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba. Zavodi za prostorno uređenje Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije, na čijem se području također prostire Park prirode Medvednica, sudjelovali su u izradi Plana kao vanjski suradnici i konzultanti.

Prostornim planom Parka prirode Medvednica, na temelju Zakona o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode („Narodne novine“, broj 24/81) te Zakona o izmjenama Zakona o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode („Narodne novine“, broj 25/09) kojim je izmijenjena granica i smanjena ukupna površina Parka prirode, dugoročno se određuju smjernice zaštite i poseban režim uređivanja i održivog korištenja prostora na području Parka prirode Medvednica.

Prostornim planom Parka prirode Medvednica obrađene su sljedeće tematske cjeline te su određena usmjerenja za daljnji razvoj prostora:

1. razgraničenje prostora prema korištenju i namjeni (poljoprivredno tlo, šume, prostori za razvoj naselja, vodne površine, područja odmora i rekreativne prema tipologiji, edukativno-znanstvena namjena, eksplotacijska polja, posebna namjena, uže područje Parka prirode i pristupna zona),
2. infrastrukturni sustavi i mreže (promet, vodnogospodarski sustav, energetski sustav, pošta i elektronička komunikacijska infrastruktura),

3. uvjeti korištenja i zaštite prostora – područja posebnih uvjeta korištenja (zaštićene prirodne vrijednosti i zaštita kulturne baštine) i zaštite prostora te područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite prostora (određivanje obveze izrade urbanističkih planova uređenja državne razine i dr.),
4. sustav posjećivanja.

Slika 47: Prostorni plan Parka prirode Medvednica, Karta 1. – Korištenje i namjena prostora;
Izrada: Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba, 2014.

VAŽEĆI PROSTORNI PLANOVNI NA RAZINI ŽUPANIJE

1. Prostorni plan Zagrebačke županije (PPŽ)

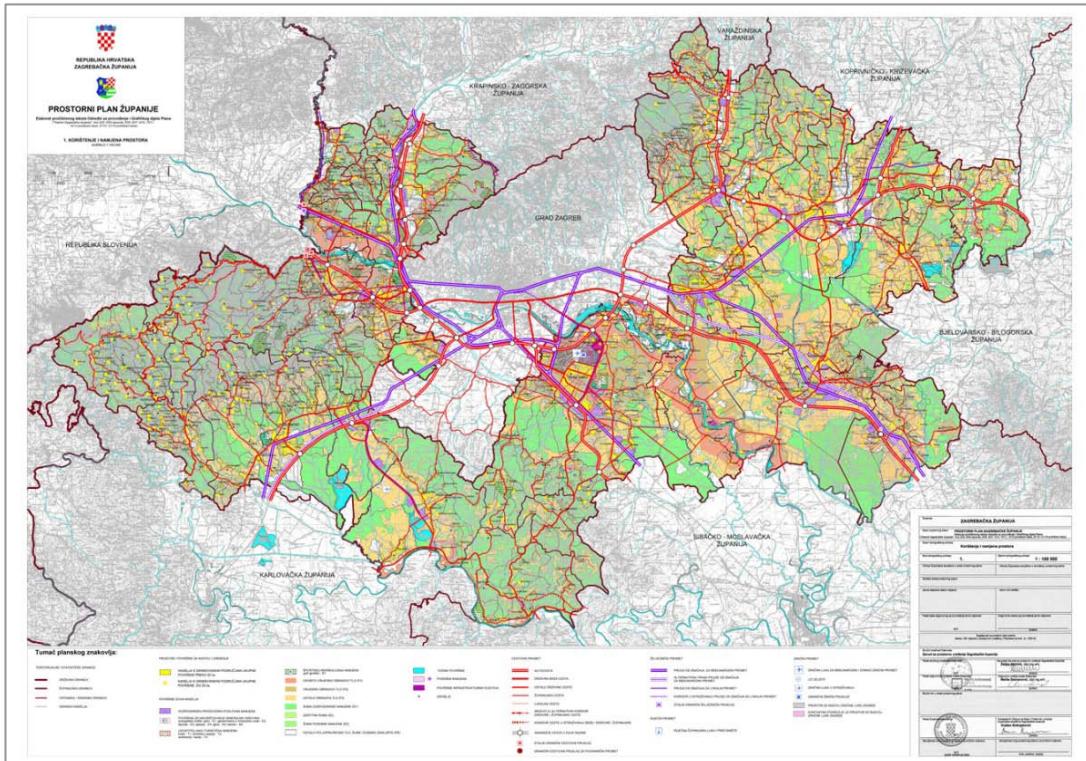
Prostorni plan Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 3/02, 6/02-ispravak, 8/05, 8/07, 4/10, 10/11, 14/12-pročišćeni tekst, 27/15 i 31/15-pročišćeni tekst) temeljni je dokument prostornog uređenja regionalne razine, koji razrađuje načela prostornog uređenja i utvrđuje ciljeve prostornog razvoja, te organizaciju, zaštitu, korištenje i namjenu cijelokupnog županijskog prostora. Izrađen je na temelju Zakona o prostornom uređenju te na osnovama Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske. U skladu s ovim Planom izrađuje se i donose prostorni planovi užeg područja, a to su prostorni planovi uređenja velikih gradova, gradova i općina, generalni urbanistički planovi, urbanistički planovi uređenja.

Prostorni plan Zagrebačke županije donesen je na 7. sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije, održanoj 18. veljače 2002. godine. Odluka o donošenju Plana objavljena je u „Glasniku Zagrebačke županije“, broj 3/02 od 19. veljače 2002. godine.

Prve Izmjene i dopune Prostornog plana Županije donesene su na 37. sjednici Županijske skupštine održanoj 5. travnja 2005. godine i objavljene su u „Glasniku Zagrebačke županije“, broj 8/05, od 6. travnja 2005. godine. Riječ je o izmjeni manjeg obuhvata, koja se odnosila na izmjene i dopune Odredbi za provođenje u dijelu kojim se određuju uvjeti planiranja izgradnje građevina za uzgoj životinja.

Druge Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije donesene su na 12. sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije održanoj 26. travnja 2007. godine i objavljene u „Glasniku Zagrebačke županije“ broj 8/07. Druge izmjene i dopune Plana odnose su se na izmještanje dijela trase autoceste Zagreb-Sisak, promjenu statusa obilaznice Velike Gorice, promjenu uvjeta smještaja gospodarskih sadržaja u prostoru i izmjenu dijela Odredbi za provođenje.

Treće Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije donesene su na 5. sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije održanoj 23. veljače 2010. godine i objavljene u „Glasniku Zagrebačke županije“ broj 4/10. Trećim izmjenama i dopunama Plana osigurani su prostorno planski preduvjeti za gradnju mreže građevina elektroničke komunikacijske infrastrukture, odnosno daljnji razvoj ove djelatnosti, sukladno zahtjevu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Slika 48: Prostorni plan Zagrebačke županije (Elaborat pročišćenog teksta Odredbi za provođenje i Grafičkog dijela Plana) – Karta 1. Korištenje i namjena prostora; Izrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, listopad 2015.

Četvrte Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije donesene su na 12. sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije održanoj 5. travnja 2011. godine. Četvrtim Izmjenama i dopunama Plana uskladjena su prostorno planska rješenja s novim propisima, novoizrađenom tehničkom i prostornom dokumentacijom, stručnim podlogama i studijama, novonastalim stanjem na terenu te prilagođena spoznajama aktualiziranim tijekom praćenja i stručno-savjetodavne suradnje na izradi prostornih planova uređenja gradova i općina u Zagrebačkoj županiji. Osobito se to odnosilo na sljedeće tematske cjeline, koje su se mijenjale ili dopunjavale u tekstuallnom i grafičkom dijelu Plana, kao i u Odredbama za provođenje: političko-teritorijalni ustroj Županije, stanje i projekcija broja stanovništva po gradovima i općinama, eksploatacija mineralnih sirovina, ugostiteljsko-turistička namjena, sportsko-rekreacijska namjena, gospodarska namjena, posebna namjena, infrastrukturni sustavi, područje potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec i Zračne luke Zagreb, građevinska područja, zaštita prirodnih vrijednosti, zaštita kulturnih dobara, zaštita voda i gospodarenje otpadom.

U proteklom četverogodišnjem razdoblju, od prihvatanja prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008. – 2012. godine do početka izrade ovog Izvješća, u postupku izrade i donošenja bile su dvoje izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije, odnosno Pete i Šeste izmjene i dopune, od kojih su Šeste izmjene i dopune Plana donesene.

Postupak izrade i donošenja V. izmjena i dopuna Plana započeo je donošenjem Odluke o izradi V. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije po Županijskoj skupštini 5. travnja 2011. godine, a izmjene i dopune Odluke donesene su 28. lipnja 2011. godine i 12. prosinca 2013. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, 10/11, 18/11 i 33-II/13). Pete izmjene i dopune Plana bile su ciljane i odnosile su se na određivanje trase autoceste – Druge zagrebačke obilaznice Bistra – Samobor – Horvati – Mraclin – Ivanić-Grad – Sv. Ivan Zelina i trase obilazne željezničke pruge od značaja za međunarodni promet Zaprešić – Horvati – Ruvica – Brckovljani s priključnom prugom do riječne luke Ruvica. Postupak izrade ovih Izmjena i dopuna Plana započeo je prema odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11 i 50/12) te su sukladno odredbama istog održane dvije tematske prethodne rasprave: Prva prethodna rasprava (održana 12. listopada 2011. godine) s temom Problematika utvrđivanja planiranih trasa autoceste i željezničke pruge na zapadnom području Zagrebačke županije, i Druga prethodna rasprava (održana 11. studenoga 2011. godine) s temom Usuglašavanje postojećih i planiranih koridora cestovne, željezničke i energetske infrastrukture. Nakon provedene dvije prethodne rasprave Zavod je izvršio pripreme za održavanje Treće (glavne) prethodne rasprave.

Daljnja dinamika izrade i donošenja Izmjena i dopuna Plana ovisila je o usuglašavanju nadležnih državnih tijela, o izradi i donošenju izmjena i dopuna Prostornog plana Grada Zagreba, kao i o donošenju novih propisa i strateških razvojnih dokumenata na razini Države. Obzirom da se navedeni preduvjeti nisu ispunili u mjeri koja bi omogućavala nastavak izrade i donošenja Izmjena i dopuna Plana, Treća (glavna) prethodna rasprava nije održana, odnosno postupak izrade i donošenja nije nastavljen. Člankom 202. Zakona o prostornom uređenju, koji je na snagu stupio dana 1. siječnja 2014. godine, određeno je da odluka o izradi prostornog plana donesena na temelju Zakona o prostornom uređenju i gradnji prestaje važiti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu Zakona, ako u tom roku nije objavljena javna rasprava, a izrada i donošenje prostornog plana započeta tom odlukom se obustavlja. Slijedom navedenog, dana 1. siječnja 2016. godine Odluka o izradi V. izmjena i dopuna Plana je prestala važiti, a postupak izrade i donošenja istih je obustavljen.

Šeste Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije donesene su na 13. sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije održanoj 24. rujna 2015. godine i objavljene u „Glasniku Zagrebačke županije“ broj 27/15. Postupak izrade i donošenja pokrenut je temeljem Odluke o izradi VI. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 32/14) koji je donesen po Županijskoj skupštini 4. prosinca 2014. godine, a prema obvezi iz Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13), provodio se s ciljem utvrđivanja lokacija za smještaj kazeta za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest na području Zagrebačke županije. Postupak izrade i donošenja proveden je u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju, a bio je pokrenut i u cijelosti proveden za vrijeme trajanja postupka izrade V. izmjena i dopuna Plana. Prema dobivenim očitovanjima od strane Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja, Uprave za prostorno uređenje i pravne poslove (KLASA: 350-01/14-02/261, URBROJ: 531-05-14-2 od 24. lipnja 2014. godine) i (KLASA: 350-01/14-02/261, URBROJ: 531-05-14-4 od 30. rujna 2014.), obzirom da su se postupci izrade i donošenja V. i VI. izmjena i dopuna Plana provodili prema dva različita zakona (V. prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji, a VI. prema Zakonu o prostornom uređenju) te da nije bilo zakonske zapreke da se oba postupka provedu neovisno jedan o drugome, bilo je moguće provesti postupak izrade i donošenja VI. izmjena i dopuna Plana za vrijeme trajanja postupka izrade V. izmjena i dopuna Plana.

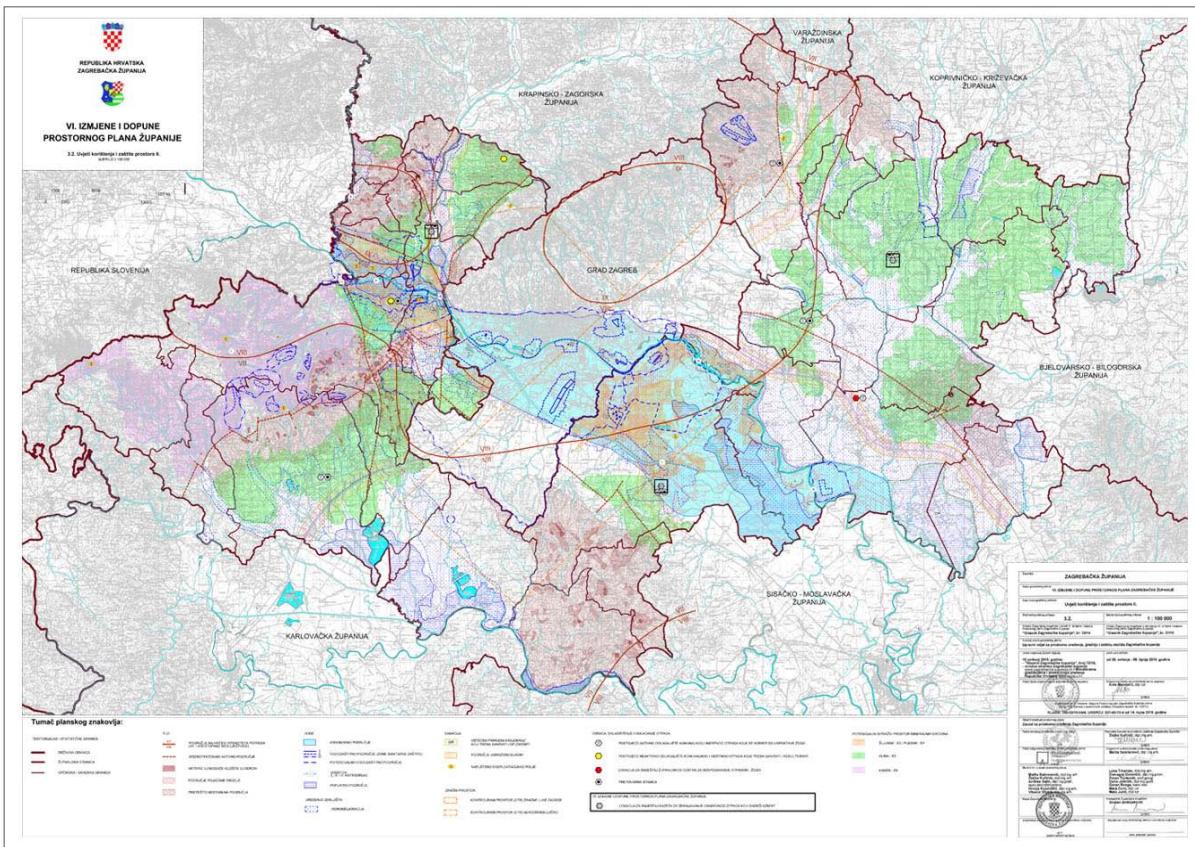
Za izradu Nacrt prijedloga VI. izmjena i dopuna Plana koristila se Studija zbrinjavanja građevnog otpada koji sadrži azbest na području Zagrebačke županije (Oikon d.o.o., Institut za primijenjenu ekologiju, prosinac 2013.). Polazna osnova za utvrđivanje lokacija za smještaj kazeta za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest su zaključci prethodno navedene Studije temeljeni na višekriterijskim analizama, zatim odredbe iz važećih propisa i strateških dokumenata koji uređuju sustav gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, kao i prostorno planska rješenja iz Prostornog plana Zagrebačke županije kojima je definiran sustav gospodarenja otpadom na području Zagrebačke županije. Prema predloženim rješenjima iz Studije i prihvaćenim zahtjevima javnopravnih tijela za izradu Plana, stručni izrađivač Plana - Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije izradio je Nacrt prijedloga VI. Izmjena i dopuna Plana.

Sukladno posebnim propisima iz područja zaštite okoliša Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije, u čijoj nadležnosti su poslovi zaštite okoliša, proveo je postupak ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš i prethodne ocjene prihvatljivosti na ekološku mrežu u svezi izrade VI. Izmjena i dopuna Plana. Postupak je završen donošenjem Odluke da za izradu VI. izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije nije potrebno provesti postupak strateške procjene utjecaja na okoliš, koju je donio župan Zagrebačke županije 21. travnja 2015. godine.

Javna rasprava o Prijedlogu Plana provedena je u razdoblju od 25. svibnja do 9. lipnja 2015. godine u okviru koje je Prijedlog Plana bio izložen na javni uvid u sjedištu Zagrebačke županije i u svim sjedištima gradova i općina, te je isti bio u cijelosti objavljen na stranicama Zagrebačke županije, kao i na mrežnim stranicama Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije www.zpuzz.hr. U vrijeme trajanja Javne rasprave održana su četiri javna izlaganja – u gradovima Ivanić-Grad, Vrbovec, Zaprešić i Velika Gorica, na kojima je prezentiran Prijedlog VI. Izmjena i dopuna Plana.

Nakon utvrđivanja Konačnog prijedloga VI. Izmjena i dopuna Plana zatraženo je, temeljem članka 108. stavka 1. Zakona, suglasnost Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja. Suglasnost je dobivena 14. rujna 2015. godine. Kako je prethodno navedeno, Županijska skupština Zagrebačke županije na svojoj 13. sjednici, održanoj 24. rujna 2015. godine, donijela je Odluku o VI. Izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Prostornog plana Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 27/15). Ovim Izmjenama i dopunama Prostornog plana Zagrebačke županije izvršene su izmjene i dopune tekstuallnog dijela Plana i grafičkog dijela Plana (karta 3.2. Uvjeti korištenja i zaštite prostora II. i kartogram 5. Gospodarenje otpadom.)

Lokacije za smještaj kazeta za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest utvrđene su na postojećim lokacijama aktivnih službenih odlagališta komunalnog otpada u Zagrebačkoj županiji koje su posebnom stručnom podlogom predložene kao najpovoljnije za navedenu namjenu: Beljavine (Grad Vrbovec), Novi Dvori (Grad Zaprešić) i Mraclinjska Dubrava (Grad Velika Gorica).

Slika 49: VI izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije – Karta 3.2. Uvjeti korištenja i zaštite prostora II.; Izrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, rujan 2015.

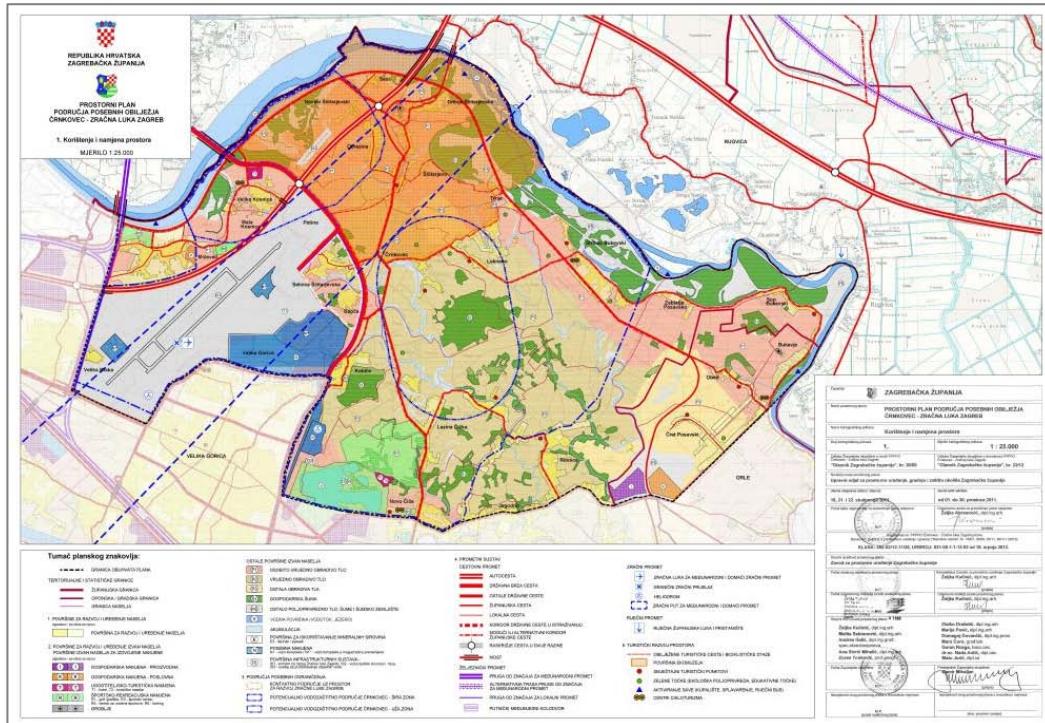
Sukladno članku 113. stavku 3. Zakona, nakon svake izmjene i/ili dopune prostornog plana predstavničko tijelo koje je donijelo prostorni plan dužno je objaviti pročišćeni tekst odredbi za provođenje prostornog plana i grafičkog dijela prostornog plana u elektroničkom obliku i analognom obliku u roku od trideset dana od dana stupanja na snagu odluke o izmjenama i/ili dopunama prostornog plana. Slijedom navedenog Odbor za Statut, Poslovnik i propise Županijske skupštine Zagrebačke županije na svojoj 15. sjednici, održanoj 28. listopada 2015. godine, utvrdio je Pročišćeni tekst Odredbi za provođenje i Grafičkog dijela Prostornog plana Zagrebačke županije u elektroničkom i analognom obliku.

Pročišćeni tekst Odredbi za provođenje i Grafičkog dijela Prostornog plana Zagrebačke županije obuhvaća Odluku o donošenju Prostornog plana Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 3/02), njezin ispravak objavljen u „Glasniku Zagrebačke županije“, broj 6/02, Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o donošenju Prostornog plana Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 8/05), Odluku o II. izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Prostornog plana Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 8/07), Odluku o III. izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Prostornog plana Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 4/10), Odluku o IV. izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Prostornog plana Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 10/11), i Odluku o VI. izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Prostornog plana Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 27/15).

Pročišćeni tekst Odredbi za provođenje i Grafičkog dijela Prostornog plana Zagrebačke županije sadržan je u „Elaboratu pročišćenog teksta Odredbi za provođenje i Grafičkog dijela Prostornog plana Zagrebačke županije“ kojeg je izradio Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije u listopadu 2015. godine i Elaborat je dostupan na mrežnim stranicama Zavoda www.zpuzz.hr. Pročišćeni tekst Odredbi za provođenje Prostornog plana Zagrebačke županije objavljen je u „Glasniku Zagrebačke županije“, broj 31/15.

2. Prostorni plan područja posebnih obilježja (PPPPO) Črnkovec – Zračna luka Zagreb

Prostorni plan područja posebnih obilježja Črnkovec - Zračna luka Zagreb („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 23/12) je također dokument u nadležnosti Zagrebačke županije čija je izrada i donošenje bila omogućena Zakonom o prostornom uređenju i gradnji. Obveza izrade ovog Plana utvrđena je Prostornim planom Zagrebačke županije, kao i Programom mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2006. – 2010. godine ("Glasnik Zagrebačke županije", broj 9/06).

Slika 50: Prostorni plan područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb – Karta 1.

Korištenje i namjena prostora; Izrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, rujan 2012.

Ovim je Planom, na načelima održivog razvoja, osiguran kvalitetan prostorni i gospodarski razvoj šireg područja potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec, koje je brojnim stručnim studijama i prostornim planovima utvrđeno kao „buduće glavno vodocrpilište Zagrebačke županije i Grada Zagreba“. Također, ovim su Planom osigurani uvjeti proširenja Zračne luke Zagreb (današnji naziv Zračna luka „Franjo Tuđman“), određene smjernice budućeg razvoja naselja na ovom prostoru, uvjeti zaštite prirodne i kulturne baštine i dr. Prostorni plan područja posebnih obilježja Črnkovec - Zračna luka Zagreb donesen je na 19. sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije, održanoj 20. rujna 2012. godine. Odluka o donošenju Plana objavljena je u „Glasniku Zagrebačke županije“, broj 23/12 od 21. rujna 2012. godine.

VAŽEĆI PROSTORNI PLANNOVI UREĐENJA VELIKIH GRADOVA, GRADOVA I OPĆINA (PPUG/O)

Posljednjih je godina zabilježena intenzivna izrada izmjena i dopuna prostornih planova uređenja velikih gradova, gradova i općina, odnosno njihova prilagodba novijim prostornim zahtjevima i novo donesenim propisima. Sveukupno je do kraja 2016. godine doneseno preko 110 izmjena i dopuna prostornih planova uređenja na području Zagrebačke županije, od kojih je preko 40 doneseno u proteklom četverogodišnjem razdoblju. U nastavku se daje pregledan prikaz svih prostornih planova uređenja velikih gradova, gradova i općina, kao i njihovih izmjena i dopuna, koji su na snazi na području Zagrebačke županije prema podacima iz Registra prostornih planova za područje Zagrebačke županije, koji vodi ovaj Zavod (stanje: prosinac 2016. godine):

JLS	Naziv plana	Objava
Gradovi:		
1.	Dugo Selo	PPUG donesen 2004. godine.
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 6/04
		1. Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 13/06
		Ispravak Odluke o donošenju
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 14/06
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 8/10

		3. (Ciljane)* Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 8/12
		4. Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 8/13
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 1/14
		Ispravak greške	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 2/15
		5. Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 2/15
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 4/15
2.	Ivanić-Grad	PPUG donesen 2005. godine.	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 6/05
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Grada Ivanić-Grada	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 10/09
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 11/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 10/10
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 1/13
		2. (Ciljane)* Izmjene i dopune PPU Grada Ivanić-Grada	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 1/13
		(3.)* 2. Izmjene i dopune PPU Grada Ivanić-Grada	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 6/14
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 10/14
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 3/15
3.	Jastrebarsko	PPUG donesen 2002. godine	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 2/02
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 3/04
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 8/08
		3. Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 2/11
		4. ciljane izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 9/11
		5. ciljane izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 8/12
		6. ciljane izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 9/13
		7. Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 9/14
		Pročišćeni tekst i grafika	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 10/14
		8. Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 1/16
4.	Samobor	Pročišćeni tekst i grafika	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 2/16
		PPUG donesen 2006 godine.	Službene vijesti Grada Samobora, broj 7/06
		Ispravak Odluke o donošenju	Službene vijesti Grada Samobora, broj 7/07
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Grada Samobora	Službene vijesti Grada Samobora, broj 3/14
5.	Sveta Nedelja	Ispravak Odluke o donošenju	Službene vijesti Grada Samobora, broj 2/15
		PPUG donesen 2004. godine.	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 3/04
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 4/04
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 3/05
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 7/05
		Pročišćeni tekst	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 7/05
		3. Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 4/06
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 7/08
		4. Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Grada Sveta Nedelja, broj 8/10
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Grada Sveta Nedelja, broj 8/11
6.	Sveti Ivan Zelina	5. ciljane izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Grada Sveta Nedelja, broj 7/15
		Pročišćeni tekst	Glasnik Grada Sveta Nedelja, broj 10/15
		PPUG donesen 2004. godine.	Zelinske novine, broj 8/04
		(1.)* točkaste Izmjene i dopune PPU Grada Sveti Ivan Zelina	Zelinske novine, broj 11/06
		(2.)* Izmjene i dopune PPU Grada Sveti Ivan Zelina	Zelinske novine, broj 9/11
		(3.)* Ciljane izmjene i dopune PPU Grada Sveti Ivan Zelina	Zelinske novine, broj 5/13
		(4.)* 2. Izmjene i dopune PPU Grada Sveti Ivan Zelina	Zelinske novine, broj 13/15
		Pročišćeni tekst	Zelinske novine, broj 15/15

7.	Velika Gorica	PPUG donesen 2006. godine.	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 10/06
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Grada Velike Gorice	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 6/08
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Velike Gorice	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 5/14
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 6/14
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 8/14
		3. Izmjene i dopune PPU Grada Velike Gorice	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 2/15
		Pročišćeni tekst i grafika	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 3/15
8.	Vrbovec	PPUG donesen 2003. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 12/03
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Grada Vrbovca	Glasnik Zagrebačke županije, broj 17/08
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 21/08
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Vrbovca	Glasnik Zagrebačke županije, broj 9/14
9.	Zaprešić	PPUG donesen 2005. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 10/05
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 24/05
		1. Izmjene i dopune PPU Grada Zaprešića	Glasnik Zagrebačke županije, broj 15/07
		Ispravak Odluke o donošenju	Službene novine Grada Zaprešića, broj 1/07
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 7/11
		3. Ciljane izmjene i dopune PPU Grada Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 2/14
		4. Izmjene i dopune PPU Grada Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 7/16
		Pročišćeni tekst	Službene novine Grada Zaprešića, broj 9/16
Općine:			
1.	Bedenica	PPUO donesen 2005. godine	Glasnik Zagrebačke županije, broj 8/05.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 14/05
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Bedenica	Glasnik Općine Bedenica, broj 4/06
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Bedenica	Glasnik Zagrebačke županije, broj 13/10
2.	Bistra	PPUO donesen 2005. godine.	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 2/05
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 1/08
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 2/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 7/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 2/10
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 3/10
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 2/12
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 1/15
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 1/15
3.	Brckovljani	PPUO donesen 2006. godine	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 12/06
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Brckovljani	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 2/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 6/09
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Brckovljani	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 1/13
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Brckovljani	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 5/14
		Pročišćeni tekst i grafika	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 2/15
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 4/15
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Brckovljani	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 7/15
		Pročišćeni tekst i grafika	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 8/15
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Brckovljani	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 8/16
4.	Brdovec	Pročišćeni tekst i grafika	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 9/16
		PPUO donesen 2005. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 1/06 i Glasnik Općine Brdovec, broj 9/05
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj 3/07
		(2.)* 1. Ciljane izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj 5/08
		(3.)* Izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj 6/10

		(4.)* 2. Ciljane izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj 12/13
		(5.)* 3. Izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj 13/15
5.	Dubrava	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 8/04
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Dubrava	Glasnik Zagrebačke županije, broj 18/05
		(2.)* Izmjene i dopune PPU Općine Dubrava	Glasnik Zagrebačke županije, broj 10/08
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Dubrava	Glasnik Zagrebačke županije, broj 20/11
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Dubrava	Glasnik Zagrebačke županije, broj 21/14
		Pročišćeni tekst i grafika	Glasnik Zagrebačke županije, broj 26/14
6.	Dubravica	PPUO donesen 2006. godine.	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 1/06
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Dubravica	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 2/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 4/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 2/11
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 3/11
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Dubravica	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 2/13
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Dubravica	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 4/15
		Pročišćeni tekst i grafika	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 1/16
7.	Farkaševac	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 20/04
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Farkaševac	Glasnik Zagrebačke županije, broj 23/07
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Farkaševac	Glasnik Zagrebačke županije, broj 4/11
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Farkaševac	Glasnik Zagrebačke županije, broj 9/16
		Pročišćeni tekst i grafika	Glasnik Zagrebačke županije, broj 22/16
8.	Gradec	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 22/04
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Gradec	Glasnik Zagrebačke županije, broj 22/11
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Gradec	Glasnik Zagrebačke županije, broj 17/12
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Gradec	Glasnik Zagrebačke županije, broj 22/15
		Pročišćeni tekst i grafika	Glasnik Zagrebačke županije, broj 3/16
9.	Jakovlje	PPUO donesen 2004. godine.	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 3/04
		(1. Izmjene i dopune)* PPU Općine Jakovlje	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 2/07
		(2.)* Izmjene i dopune PPU Općine Jakovlje	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 7/09
		Ispravak greške	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 4/15
10.	Klinča Sela	PPUO donesen 2000. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 8/00
		(1.)* Izmjene i dopune PP (bivše Općine Jastrebarsko za područje današnje) Općine Klinča Sela	Glasnik Zagrebačke županije, broj 6/01
		(2.)* Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Glasnik Zagrebačke županije, broj 21/03
		(3.)* Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Glasnik Zagrebačke županije, broj 14/05
		(4. Izmjene i dopune)* PPU Općine Klinča Sela	Glasnik Zagrebačke županije, broj 2/10
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 9/11
		6. Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 3/13
		Ispravak greške	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 2/14
11.	Kloštar Ivanić	7. Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 1/15
		PPUO donesen 2005. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/05
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Kloštar Ivanić	Službene novine Općine Kloštar Ivanić, broj 1/10
		Ispravak Odluke o donošenju	Službene novine Općine Kloštar Ivanić, broj 2/10
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Kloštar Ivanić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 26/12
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Kloštar Ivanić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 21/14
		Pročišćeni tekst i grafika	Glasnik Zagrebačke županije, broj 4/15
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Kloštar Ivanić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 27/16

		PPUO donesen 2001. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 9/01
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 25/01
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Krašić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 2/03
		(2.)* Izmjene i dopune PPU Općine Krašić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 23/05
		(3. Izmjene i dopune)* PPU Općine Krašić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 24/08
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Krašić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 4/15
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Krašić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 7/15
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 22/16
12.	Krašić	PPUO donesen 2006. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 7/06
13.	Kravarsko	1. Izmjene i dopune PPU Općine Kravarsko	Glasnik Zagrebačke županije, broj 12/11
14.	Križ	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 4/04
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/06
		(2.)* ciljana-točkasta izmjena PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 35/07
		(3.)* Ciljane izmjene PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 32/12
		(4.)* Ciljana izmjena PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 15/13
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 26/16
		Pročišćeni tekst i grafika	Glasnik Zagrebačke županije, broj 35/16
15.	Luka	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 15/04
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Luka	Glasnik Zagrebačke županije, broj 9/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 1/10
16.	Marija Gorica	PPUO donesen 2003. godine.	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, broj 32/03
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Marija Gorica	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, broj 86/08
		(2. Izmjene i dopune)* PPU Općine Marija Gorica	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, broj 93/09
		(3.)* 2. Izmjene i dopune PPU Općine Marija Gorica	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, broj 158/16
		Pročišćeni tekst i grafika	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, broj 159/16
17.	Orle	PPUO donesen 2009. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 2/09
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Orle	Glasnik Zagrebačke županije, broj 28/12
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 2/14
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Orle	Glasnik Zagrebačke županije, broj 40/15
		Pročišćeni tekst i grafika	Glasnik Zagrebačke županije, broj 3/16
18.	Pisarovina	PPUO donesen 2003. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 6/03
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Glasnik Zagrebačke županije, broj 1/06
		(2.)* Izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Glasnik Zagrebačke županije, broj 12/06
		Ispravak greške	Glasnik Zagrebačke županije, broj 20/07
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Glasnik Zagrebačke županije, broj 15/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 27/09
		4. ciljane izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Glasnik Zagrebačke županije, broj 25/12
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Službene novine Općine Pisarovina, broj 7/15
		Pročišćeni tekst i grafika	Službene novine Općine Pisarovina, broj 9/15
19.	Pokupsko	PPUO donesen 2005. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 29/07
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 14/08
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 25/08
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Pokupsko	Glasnik Zagrebačke županije, broj 24/11
20.	Preseka	PPUO donesen 2005. godine	Glasnik Zagrebačke županije, broj 12/05

21.	Pušća	PPUO donesen 2003. godine.	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 4A/03
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 2/04
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Pušća	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 5/06
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 2/07
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Pušća	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 4/10
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 1/11
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Pušća	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 7/15
		Pročišćeni tekst i grafika	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 1/16
22.	Rakovac	PPUO donesen 2005. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 3/05
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Rakovac	Glasnik Zagrebačke županije, broj 4/07
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Rakovac	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/07
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Rakovac	Glasnik Zagrebačke županije, broj 14/08
23.	Rugvica	PPUO donesen 2005. godine.	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 2/05
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 6/07
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 4/10
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 1/13
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 7/14
		Pročišćeni tekst i grafika	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 2/15
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 2/16
		Pročišćeni tekst i grafika	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 3/16
24.	Stupnik	PPUO donesen 2000. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 4/00
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 10/00
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Stupnik	Glasnik Zagrebačke županije, broj 21/02
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 2/03
		Ispravak greške	Glasnik Zagrebačke županije, broj 15/03
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Stupnik	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/15
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 30/15
25.	Žumberak	PPUO donesen 2000. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 11/00
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 9/03
		(1.)* Izmjene i dopune PPU Općine Žumberak	Glasnik Zagrebačke županije, broj 17/03
		(2. Izmjene i dopune)* PPU Općine Žumberak	Glasnik Zagrebačke županije, broj 23/07
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Žumberak	Glasnik Zagrebačke županije, broj 28/15

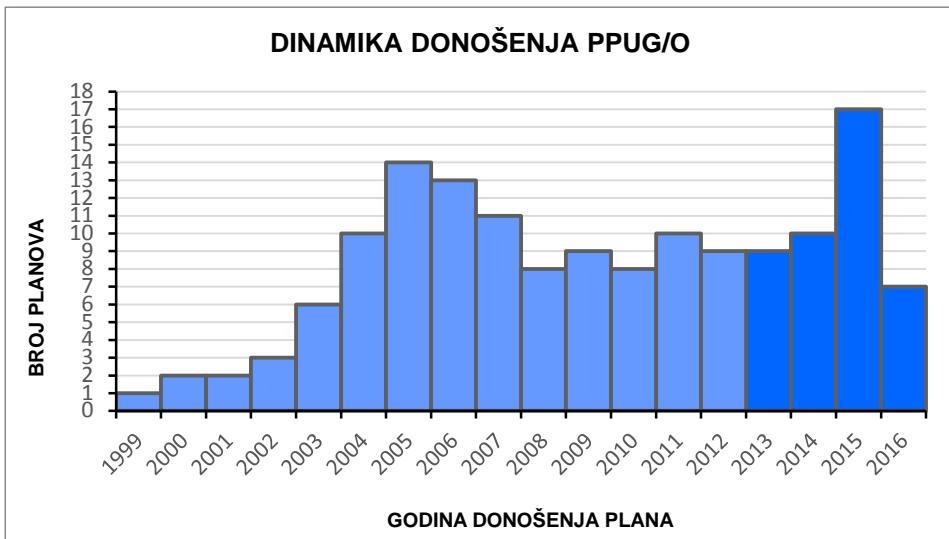
* - dio naziva dodijeljen u Registru prostornih planova zbog vođenja evidencije

Tablica 43: Pregled važećih prostornih planova uređenja gradova i općina na području Zagrebačke županije

Izvor: Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, prosinac 2016.

Od ukupno 116 izmjena i dopuna prostornih planova uređenja, koliko je doneseno do kraja 2016. godine, najveći broj donesen je za Grad Jastrebarsko (8), Općinu Klinča Sela (7), Grad Dugo Selo (5), Grad Svetu Nedelju (5), Općinu Brdovec (5), Općinu Krašić (5), Općinu Pisarovina (5) i Općinu Rugvica (5), dok je najmanji broj donesen za Grad Samobor (1), a Općina Preseka nije imala izmjena i dopuna. U proteklom četverogodišnjem razdoblju doneseno je 45 izmjena i dopuna prostornih planova uređenja od kojih je najveći broj donesen za Grad Jastrebarsko (3).

Sukladno članku 113. Zakona o prostornom uređenju, kojim se određuje obveza objavljivanja pročišćenog teksta odredbi za provođenje prostornog plana i grafičkog dijela prostornog plana nakon svake izmjene i/ili dopune prostornog plana, u proteklom je četverogodišnjem razdoblju objavljeno 18 elaborata pročišćenih tekstova odredbi za provođenje i grafičkih dijelova prostornih planova uređenja. U nastavku se daju grafički prikazi donošenja prostornih planova uređenja na području Zagrebačke županije, kao i njihovih izmjena i dopuna prema godinama donošenja.

Grafikon 16: Dinamika donošenja PPUG/O (i njihovih izmjena i dopuna) u razdoblju 1999. – 2016. na području Zagrebačke županije; Izvor: Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, prosinac 2016.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Prema gornjem grafikonu evidentno je, da je tijekom 2015. godine doneseno 17 izmjena i dopuna prostornih planova uređenja velikih gradova, gradova i općina, što je u proteklom četverogodišnjem razdoblju, kao i sveukupnom razdoblju od 1999. do 2016. godine, najveći broj. To se može objasniti obvezom velikih gradova, gradova i općina, iz članka 201. Zakona o prostornom uređenju koji je, kako je prethodno navedeno, stupio na snagu 1. siječnja 2014. godine, prema kojemu su jedinice lokalne samouprave dužne dopuniti prostorne planove uređenja na način da u njima odrede neuređene dijelove građevinskih područja i izgrađene dijelove tih područja planirane za urbanu preobrazbu. Neuređeni dio građevinskog područja je neizgrađeni dio građevinskog područja određen prostornim planom na kojemu nije izgrađena planirana osnovna infrastruktura (pristup do građevne čestice, javno parkiralište, odvodnja otpadnih voda i niskonaponska elektroenergetska mreža). Za navedene dijelove građevinskih područja obvezno se donosi urbanistički plan uređenja ili se prostornim planovima uređenja propisuju uvjeti provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanim urbanističkim planom uređenja. Do donošenja urbanističkih planova uređenja, odnosno propisivanja uvjeta provedbe zahvata u prostoru ne mogu se izdavati akti za građenje novih građevina. Do određivanja neizgrađenih neuređenih dijelova građevinskih područja kroz dopune prostornih planova uređenja neuređenim dijelom građevinskog područja smatraju se neizgrađeni dijelovi građevinskih područja određeni prostornim planovima uređenja velikih gradova, gradova i općina koji su na snazi na dan stupanja na snagu Zakona. Slijedom navedenog, kako bi omogućile izdavanje akata za građenje novih građevina, jedinice lokalne samouprave pristupile su izmjeni i dopuni prostornih planova uređenja zbog određivanja neuređenih dijelova građevinskih područja i izgrađenih dijelova tih područja planiranih za urbanu preobrazbu.

OSTALI VAŽEĆI DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA

ČIJE JE DONOŠENJE U NADLEŽNOSTI VELIKIH GRADOVA, GRADOVA I OPĆINA

Prema Zakonu o prostornom uređenju („Narodne novine”, broj 30/94, 68/98, 35/99, 61/00, 32/02 i 100/04) ova razina planiranja obuhvaćala je:

- generalni urbanistički plan (GUP),
- urbanistički plan uređenja (UPU),
- detaljni plan uređenja (DPU).

Prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine”, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12 i 55/12) ova razina planiranja obuhvaćala je:

- urbanistički plan uređenja (UPU),
- detaljni plan uređenja (DPU).

Prema novom Zakonu o prostornom uređenju („Narodne novine”, broj 153/13) prostorni planovi koji se donose na lokalnoj razini su:

- generalni urbanistički plan (GUP) za velike gradove,
- urbanistički plan uređenja (UPU).

Također, detaljni planovi uređenja doneseni na temelju propisa koji su važili prije stupanja na snagu novog Zakona smatraju se urbanističkim planom uređenja u smislu novog Zakona.

U nastavku se daje pregled navedenih prostornih planova i njihovih izmjena i dopuna prema podacima iz Registra prostornih planova za područje Zagrebačke županije, koji vodi ovaj Zavod.

Važeći generalni urbanistički planovi (GUP)

Prema tablici 44, krajem 2016. godine na snazi su bila 3 generalna urbanistička plana za koja je sveukupno doneseno 9 izmjena i dopuna. U proteklom četverogodišnjem razdoblju donesene su dvije izmjene i dopune važećih generalnih urbanističkih planova (Jastrebarsko i Zaprešić) te samo jedan pročišćeni tekst odredbi za provođenje i grafičkog dijela.

U nastavku se daje pregledan prikaz generalnih urbanističkih planova, kao i njihovih izmjena i dopuna, koji su na snazi na području Zagrebačke županije prema podacima iz Registra prostornih planova za područje Zagrebačke županije, koji vodi ovaj Zavod:

Broj	JLS	Naziv plana	Objava
1.	Samobor	Generalni urbanistički plan grada Samobora	Službene vijesti Grada Samobora, broj 1/07
		Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Samobora	Službene vijesti Grada Samobora, broj 6/11, 8/11 - ispravak i 1/12 - ispravak
2.	Jastrebarsko	Generalni urbanistički plan grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 6/92
		I. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 3/96
		II. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 7/98
		III. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 1/01
		IV. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 4/03
		V. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 5/10
		VI. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 1/16
		Pročišćeni tekst i grafika	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 2/16
3.	Zaprešić	Generalni urbanistički plan Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 5/08 i 6/09 - ispravak
		I. Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 6/12
		II. Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 7/16

Tablica 44: Pregled generalnih urbanističkih planova i njihovih izmjena i dopuna;

Izvor: Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, prosinac 2016.

Važeći urbanistički planovi uređenja (UPU)

Prema Registru prostornih planova za područje Zagrebačke županije, do kraja 2016. godine doneseno je bilo i na snazi je sveukupno 98 urbanističkih planova uređenja. Također, doneseno je i na snazi je 38 izmjena i dopuna urbanističkih planova uređenja. U proteklom četverogodišnjem razdoblju, zaključno do kraja 2016. godine, doneseno je 18 urbanističkih planova uređenja i 20 izmjena i dopuna, a 7 urbanističkih planova uređenja je stavljen izvan snage.

Broj	JLS	Naziv plana	Objava
1.	Luka	UPU gospodarske zone Luka II	Glasnik Zagrebačke županije, broj 5/13
2.	Dugo Selo	UPU OŠ Dugo Selo - Zorićeva	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 2/13
3.	Brckovljani	UPU gospodarske zone Potok u Tedrovcu	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 6/13
4.	Rugvica	UPU zone gospodarske namjene Dragošićka	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 3/13
5.	Bistra	UPU Brezinska ulica - Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 4/13 i 6/13 - ispravak greške
6.	Brdovec	UPU za dio naselja Prigorje Brdovečko I	Glasnik Općine Brdovec, broj 3/14
7.	Zaprešić	UPU zone Kampus - Zaprešić	Službene novine Grada Zaprešića, broj 2/14

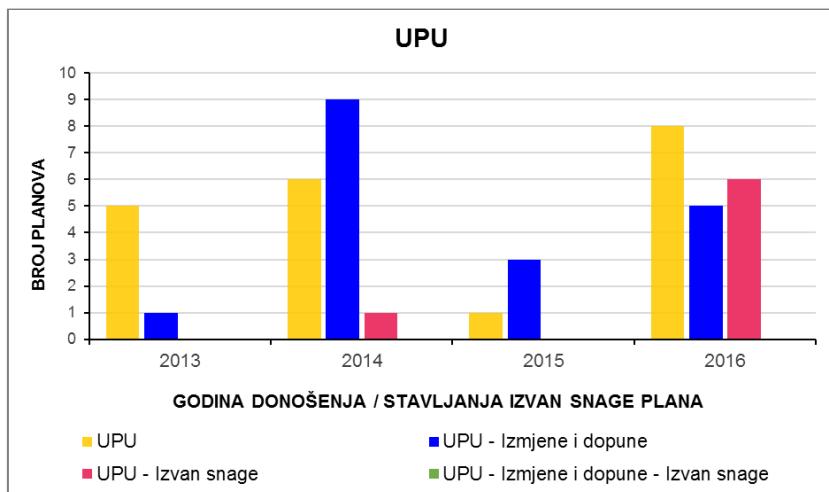
8.	Klinča Sela	UPU Zeleni grad-Kupinec / Novo naselje	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 2/14
9.	Luka	UPU gospodarske zone Luka I	Glasnik Zagrebačke županije, broj 8/14
10.	Klinča Sela	UPU zone gospodarsko-proizvodne i/ili poslovne namjene Gornja Zdenčina (UPU 11)	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 6/14
11.	Samobor i Brdovec	UPU sportsko-rekreacijske zone Savrščak	Službene vijesti Grada Samobora, broj 8/14 i Glasnik Općine Brdovec, broj 12/14
12.	Zaprešić	UPU zone sjeverno od južne obilaznice i istočno od Jurmanove ulice (UPU 26)	Službene novine Grada Zaprešića, broj 10/15
13.	Dubrava	UPU zone gospodarske namjene „Berek“	Glasnik Zagrebačke županije, broj 28/15
14.	Velika Gorica	UPU naselja Staro Čiče	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 3/16
15.	Jastrebarsko	UPU Rakitovica I u Jastrebarskom	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 8/16
16.	Rugvica	UPU gospodarske zone naselja Rugvica (UPU 20)	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 5/16
17.	Dugo Selo	UPU Leprovica jug u Dugom Selu	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 4/16
18.	Bistra	UPU Odvojak Ulice Ante Kovačića	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 3/16
19.	Samobor	UPU Gospodarske zone Bobovica 2 u Samoboru	Službene vijesti Grada Samobora, broj 6/16
20.	Rugvica	UPU sportsko-rekreacijske zone Trstenik – Siromaja Insula	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 8/16

Tablica 45: Pregled urbanističkih planova uređenja donesenih u proteklom četverogodišnjem razdoblju;

Izvor: Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, prosinac 2016.

U nastavku se daju grafički prikaz donošenja urbanističkih planova uređenja i njihovih izmjena i dopuna na području Zagrebačke županije, te njihovo stavljanje izvan snage u proteklom četverogodišnjem razdoblju.

U proteklom četverogodišnjem razdoblju tijekom 2016. godine doneseno je najviše urbanističkih planova uređenja (8), a 2014. najviše izmjena i dopuna istih (9), dok je 2015. godine donesen svega 1 urbanistički plan uređenja, a tijekom 2013. samo jedne izmjene i dopune. Također u istom je razdoblju tijekom 2016. godine stavljeni izvan snage 6 urbanističkih planova uređenja a 2014. godine 1 urbanistički plan uređenja. Najviše navedenih izmjena i dopuna odnosilo se na područje gradova Ivanić-Grada (5), Jastrebarskog (3) i Svetе Nedelje (3).

Grafikon 17: Dinamika donošenja urbanističkih planova uređenja, izmjena i dopuna i stavljanja izvan snage u razdoblju 2013.-2016.;

Izvor: Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, prosinac 2017.;

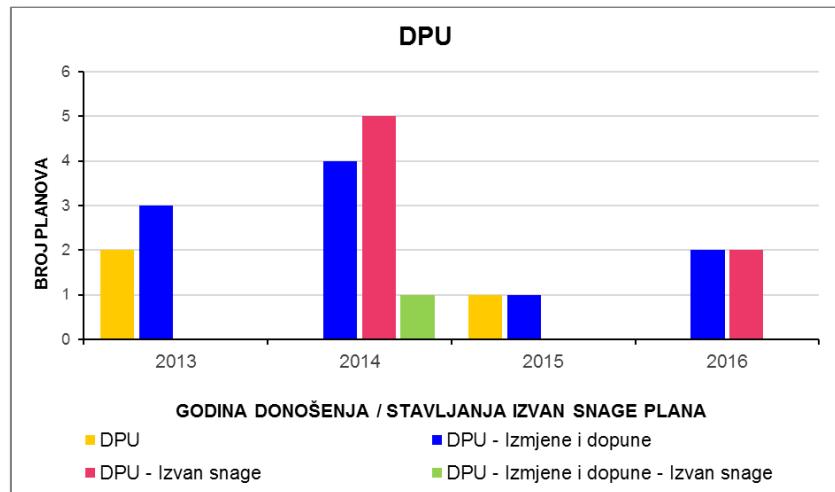
Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije

Detaljni planovi uređenja (DPU) (doneseni na temelju propisa koji su važili prije stupanja na snagu novog Zakona smatraju se urbanističkim planom uređenja u smislu novog Zakona)

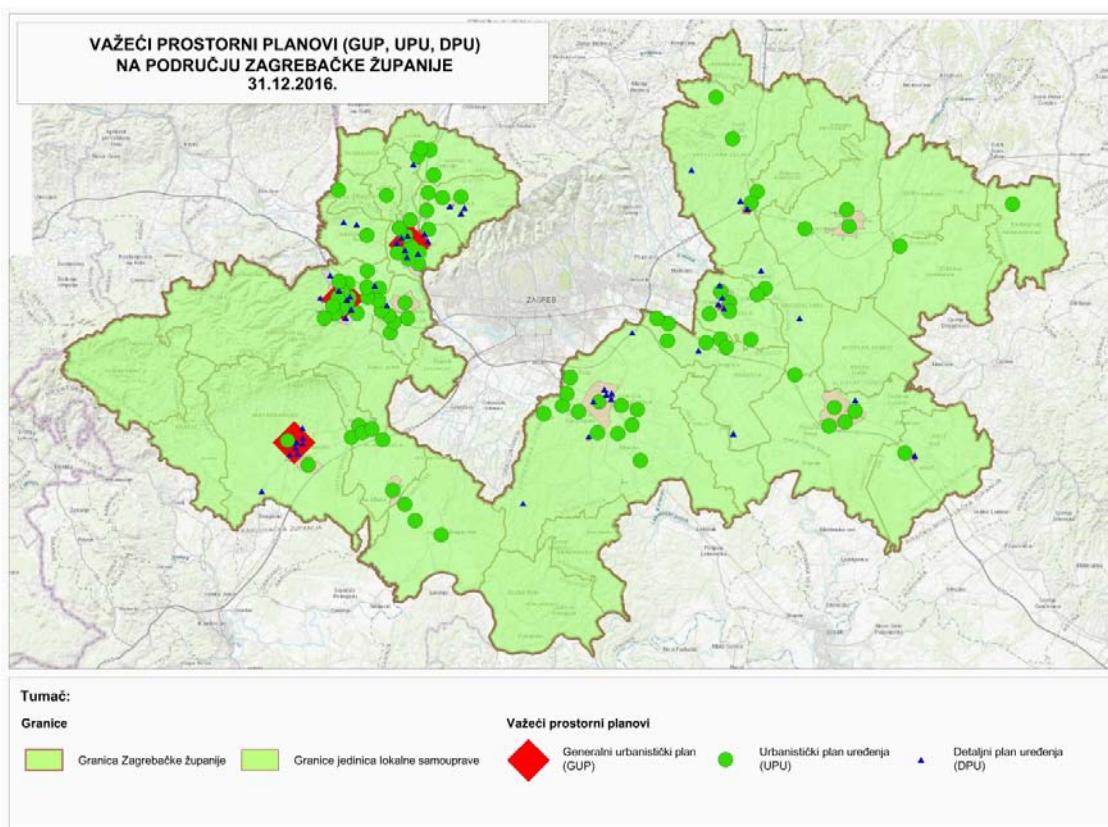
Prema Registru prostornih planova za područje Zagrebačke županije, do kraja 2016. godine doneseno je sveukupno 75 detaljnih planova uređenja od kojih je 22 stavljeni izvan snage. Također, za navedene planove je doneseno 46 izmjena i dopuna od kojih je 8 stavljeni izvan snage.

U proteklom četverogodišnjem razdoblju, zaključno do kraja 2016. godine, donesena su 3 detaljna plana uređenja, odnosno urbanistička plana uređenja, i 10 izmjena i dopuna, a 7 detaljnih planova uređenja, odnosno urbanističkih planova uređenja i 1 izmijene i dopune su stavljenе izvan snage.

U proteklom četverogodišnjem razdoblju, tijekom 2014. godine doneseno je najviše izmjena i dopuna detaljnih planova uređenja, odnosno urbanističkih planova uređenja, (4). U istoj godini je također najviše detaljnih planova uređenja, odnosno urbanističkih planova uređenja, stavljeni izvan snage (5) te je jedino u navedenoj godini bilo stavljanja izvan snage i jednih izmjena i dopuna. U 2016. godini, također je zabilježeno stavljanje izvan snage 2 detaljna plana uređenja, odnosno urbanističkog plana uređenja.

Grafikon 18: Dinamika donošenja detaljnih planova uređenja, odnosno urbanističkih planova uređenja, izmjena i dopuna, te stavljanja izvan snage u razdoblju 2013. – 2016.; Izvor: Registr prostornih planova za područje Zagrebačke županije, prosinac 2016.; Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2017.

Slika 51: Važeći generalni urbanistički planovi te urbanistički i detaljni planovi uređenja na području Zagrebačke županije; Izvor: WEB GIS preglednik prostornih planova; Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2017.

U navedenim podacima su svi doneseni prostorni planovi koje su veliki gradovi, gradovi i općine dostavili Zavodu, sukladno članku 112. Zakona o prostornom uređenju, do prosinca 2016. godine. Zavod je sve dostavljene prostorne planove uveo u Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, o čemu detaljnije u poglavljima koja slijede.

3.1.3. Prostorni planovi u postupku izrade i donošenja

STANJE IZRADE STRATEGIJE PROSTORNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE

Odlukom o izradi Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske („Narodne novine”, broj 143/13), donesenoj temeljem članka 64., stavka 4. Zakona o prostornom uređenju i gradnji, započela je izrada navedene Strategije. Stručni izrađivač Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske je Hrvatski zavod za prostorni razvoj, a koordinator izrade je Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja.

Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske, na temelju utvrđenih uporišnih vrijednosti hrvatskog prostora i sustava upravljanja prostornim razvojem te utvrđenog stanja i procesa u prostoru, utvrdit će se opći cilj (vizija) prostornog razvoja do 2030. godine s razvojnim polazištima te s prioritetima, usmjerenjima i okvirom za provedbu. Za izradu Strategije korištene su sljedeće stručne podloge:

- Regionalni razvoj i sustav naselja,
- Analiza prostornih planova županija,
- Integralno upravljanje obalnim područjem,
- Demografski scenariji i migracije,
- Razvoj gospodarskih djelatnosti u prostoru.

Tijekom izrade Strategije proveden je, u skladu s posebnim propisima, postupak strateške procjene utjecaja Strategije na okoliš, u okviru kojega je provedena i Glavna ocjena prihvatljivosti Strategije za ekološku mrežu. Provedeno je također i savjetovanje s javnosti o Nacrtu prijedloga Strategije te javna rasprava o Strateškoj studiji o utjecaju Strategije s Nacrtom prijedloga Strategije, o čemu su izrađena izvješća koja su dostupna na stranicama Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja www.mgipu.hr. Vlada Republike Hrvatske usvojila je Konačni prijedlog Strategije na 250. sjednici održanoj 10. rujna 2015. godine te ga uputila u saborsku proceduru na daljnje postupanje.

STANJE IZRADE DRŽAVNOG PLANA PROSTORNOG RAZVOJA

Na temelju zahtjeva Hrvatskog zavoda za prostorni razvoj i nadležnog Ministarstva, Zavod je tijekom posljednje dvije godine promatranog razdoblja izvršio obradu podataka iz prostornih planova s područja Zagrebačke županije u GIS, za potrebe izrade Državnog plana prostornog razvoja. Ova aktivnost započela je 2015. godine, kad su obrađeni podaci iz Prostornog plana Zagrebačke županije te iz sva 34 prostorna plana uređenja. U 2016. godini Zavod je nastavio s ažuriranjem ranije dostavljenih podataka podacima iz novo donesenih izmjena i dopuna prostornih planova. Podaci se, iz formata u kojem su izrađeni (AutoCad), implementiraju u GIS sustav, uz popunu zadanih atributnih tablica i drugih podataka potrebnih za izradu prostornog plana državne razine. Obrađuju se sva građevinska područja kao i šumske, poljoprivredne i vodne površine te sustav gospodarenja otpadom.

STANJE IZRADE NOVOG PROSTORNOG PLANA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, u okviru pripremnih radova na izradi novog Prostornog plana Zagrebačke županije u proteklom razdoblju proveo je su niz aktivnosti iz područja vodnogospodarskog sustava, infrastrukture i demografije u okviru kojih su izrađene i posebne stručne podloge:

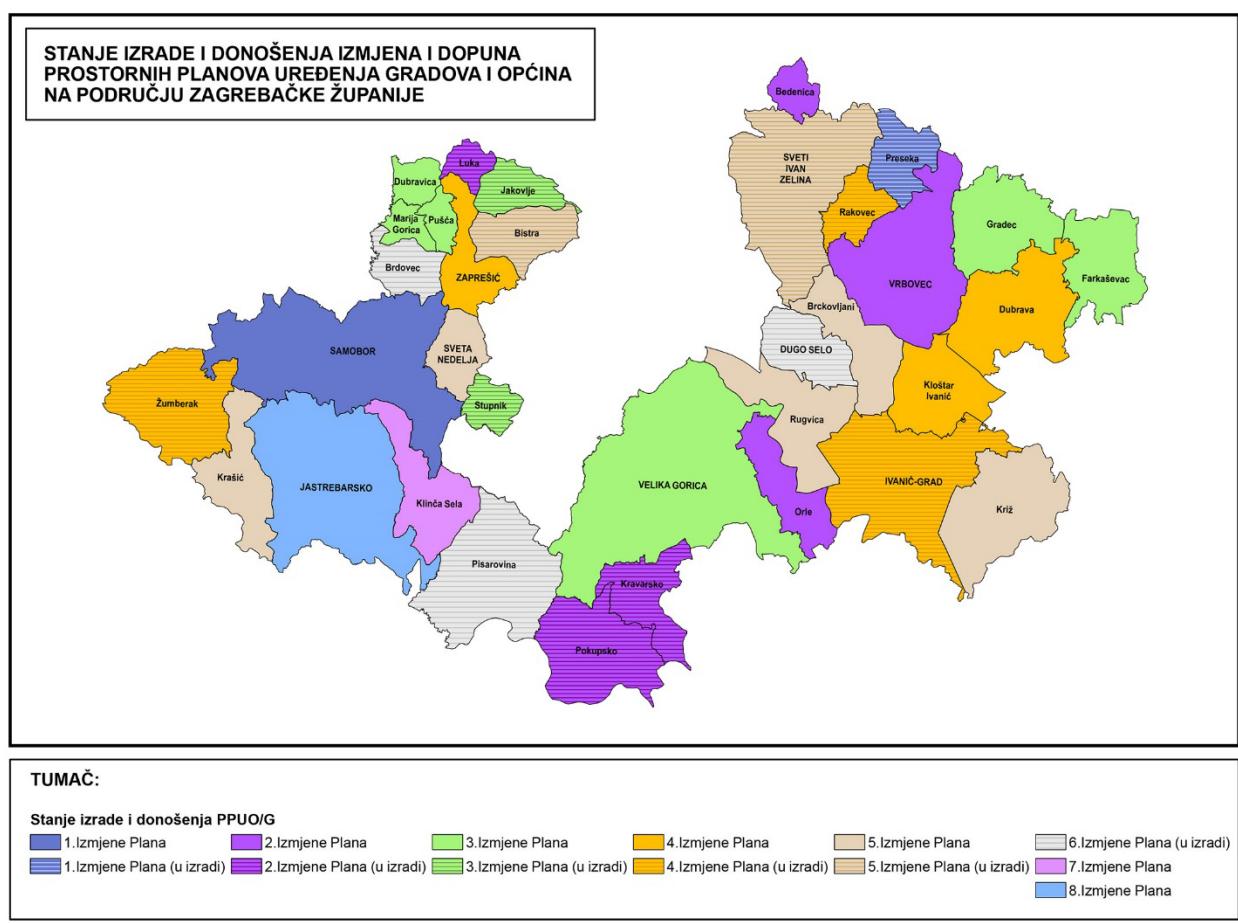
- Implementacija Plana upravljanja vodnim područjima u Prostorni plan Zagrebačke županije (autor: S. Mišetić, prosinac 2014.), temeljem odredbe članka 36. Zakona o vodama,
- Usprendna analiza lokacija postrojenja obnovljivih izvora energije u Prostornim planovima uređenja gradova i općina i Studiji obnovljivih izvora energije na području Zagrebačke županije - Pripremne aktivnosti na izradi novog Prostornog plana Zagrebačke županije (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2015.),
- Usprendna analiza Uredbe o mjerilima razvoja električke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme („Narodne novine“, broj 131/12 i 92/15) te IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije - Pripremne aktivnosti na izradi novog Prostornog plana Zagrebačke županije, (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2015.),
- Stručna podloga za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije iz područja demografije (autor: dr.sc. Nada Rajić, studeni 2015.).
- Implementacija plana upravljanja rizicima od poplava u prostorni plan Zagrebačke županije (Zelena infrastruktura d.o.o., studeni 2016.).

STANJE IZRADE IZMJENA I DOPUNA PROSTORNIH PLANOVA UREĐENJA VELIKIH GRADOVA, GRADOVA I OPĆINA, TE IZRADE NOVIH PLANOVA

Kao što je navedeno u prethodnim poglavljima, svi veliki gradovi, gradovi i općine u Zagrebačkoj županiji donijeli su svoje prostorne planove uređenja. U izradi su, krajem 2016. godine bile izmjene i dopune prostornih planova uređenja sljedećih gradova i općina:

1. Grad Dugo Selo – VI. Izmjene i dopune,
2. Grad Ivanić-Grad – IV. Izmjene i dopune,
3. Grad Sveti Ivan Zelina – V. Izmjene i dopune,
4. Općina Bistra – V. Izmjene i dopune,
5. Općina Brdovec – VI. Izmjene i dopune,
6. Općina Jakovlje – III. Izmjene i dopune,
7. Općina Kravarsko – II. Izmjene i dopune,
8. Općina Luka – II. izmjene i dopune,
9. Općina Pisarovina – VI. Izmjene i dopune,
10. Općina Pokupsko – II. Izmjene i dopune,
11. Općina Preseka – I. Izmjene i dopune,
12. Općina Rakovec – IV. Izmjene i dopune,
13. Općina Stupnik – III. Izmjene i dopune,
14. Općina Žumberak – IV. Izmjene i dopune.

U nastavku se daje grafički prikaz stanja izrade i donošenja izmjena i dopuna prostornih planova uređenja velikih gradova, gradova i općina na području Zagrebačke županije krajem 2016. godine:

Slika 52: Stanje izrade i donošenja izmjena i dopuna prostornih planova uređenja gradova i općina na području Zagrebačke županije;

Izvor: Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije;

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 31.12.2016.

STANJE IZRADE GENERALNIH URBANISTIČKIH PLANOVA, URBANISTIČKIH PLANOVA UREĐENJA I DETALJNIH PLANOVA UREĐENJA

Krajem 2016. godine u izradi su izmjene i dopune samo jednog generalnog urbanističkog plana (GUP):

1. II. Ciljane izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Samobora,

Krajem 2016. godine u izradi su bili sljedeći urbanistički planovi uređenja i njihove izmjene i dopune (UPU):

1. UPU državnog značaja "Vršna zona", Medvednica; Bistra
2. UPU državnog značaja "Skijaški kompleks", Medvednica; Bistra
3. UPU gospodarske zone Stančić 1, 2 i 3; Brckovljani
4. UPU poslovne zone Božjakovina K-5; Brckovljani
5. UPU poslovne zone Božjakovina K 1-2; Brckovljani
6. UPU gospodarske zone Lupoglav; Brckovljani
7. UPU Poduzetničke zone Grabrić; Gradec
8. UPU za područja Ivanić-Grad, Šarampov Donji i Jalševac Breški (UPU 4) - 5. izmjene i dopune; Ivanić-Grad
9. UPU turističke zone Lijevo Sredičko; Pisarovina
10. UPU gospodarske zone naselja Otok Svibovski (UPU 15) - 1. izmjene i dopune; Rugvica
11. UPU Istočno naselje III; Samobor
12. UPU Šmidhen II; Samobor
13. UPU sportski park Šmidhen; Samobor
14. UPU Južni Giznik IV; Samobor
15. UPU Kristal - Samobor; Samobor
16. UPU Hrastina I; Samobor
17. UPU Križnice - Samobor; Samobor
18. UPU radne zone Sv. Nedjelja - 2. izmjene i dopune; Sveta Nedelja
19. UPU zone eksploracijskog polja kamenoloma Orešje Donje; Sveti Ivan Zelina
20. UPU naselja Sv. Ivan Zelina i Biškupec; Sveti Ivan Zelina
21. UPU turističko-ugostiteljskog i sportsko-rekreacijskog područja Grada Sveti Ivan Zelina - 2. izmjene i dopune; Sveti Ivan Zelina
22. UPU naselja Vukovina; Velika Gorica
23. UPU naselja Velika Gorica - 1. izmjene i dopune; Velika Gorica
24. UPU proizvodne zone Vukovinsko Polje - 1. izmjene i dopune; Velika Gorica
25. UPU proizvodno poslovne zone Luka jug II; Vrbovec
26. UPU proizvodno poslovne zone Konak istok; Vrbovec
27. UPU zone poslovne namjene "Jablanovec - Pesačica"; Zaprešić
28. UPU Shopping City Zagreb - 2. izmjene i dopune; Zaprešić

Također, u izradi su bile sljedeće izmjene i dopune detaljnih planova uređenja (DPU), odnosno urbanističkih planova uređenja:

1. VI. Izmjene i dopune DPU Sjeverni dio centra Jastrebarskog i
2. I. Izmjene i dopune DPU proširenja groblja Jalševac Nartska (Rugvica).

3.2. Provedba prostornih planova

3.2.1. Izdavanje akata za provedbu prostornih planova

U skladu sa Zakonom o prostornom uređenju i Zakonom o gradnji prostorni planovi se provode izdavanjem akata za svaki zahvat u prostoru. Akti za provedbu prostornih planova su: lokacijska dozvola, dozvola za promjenu namjene i uporabu građevine, rješenja o utvrđivanju građevne čestice, potvrda parcelacijskog elaborata, potvrda glavnog projekta i građevinska dozvola. Obzirom da je ovim Izvješćem obuhvaćeno i razdoblje prije stupanja na snagu navedenih zakona (2013. godina) potrebno je napomenuti i akte za provedbu prostornih planova koji su se izdavali temeljem propisa koji su prestali važiti, ali se primjenjuju na započete postupke za vrijeme njihova važenja. To su sljedeći akti: rješenje o uvjetima gradnje, potvrda izvedenog stanja, rješenje o izvedenom stanju, rješenje za građenje i dr.

Tijekom 2014. godine ustrojen je Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU) u okviru kojeg je oformljena web aplikacija e-dozvola namijenjena izdavanju jedinstvenog akta za građenje. Temeljem Naputka o izradi nacrtu akata u postupku izdavanja akata na temelju Zakona o prostornom uređenju i Zakona o gradnji te provedbi tih postupaka elektroničkim putem („Narodne novine“, broj 56/14) Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša u Zagrebačkoj županiji započeo je u studenom 2014. godine s izradom nacrtu akata i provedbom postupka korištenjem aplikacije e-dozvola. Osnovni cilj tog centraliziranog sustava je podizanje razine kvalitete usluga vođenja upravnih i neupravnih postupaka kroz jednostavnu i brzu informatizaciju i automatizaciju postupka. Sustav omogućuje podnositelju zahtjeva da u bilo kojem trenutku ima uvid u vlastiti predmet i njegov trenutni status.

U ovisnosti o značaju zahvata u prostoru, području obuhvata i razini prostornih planova, nadležnost nad izdavanjem akata za provedbu prostornih planova imaju Ministarstvo te upravna tijela županija, Grada Zagreba i velikih gradova.

IZDAVANJE AKATA ZA PROVEDBU PROSTORNIH PLANOVA NA DRŽAVNOJ RAZINI

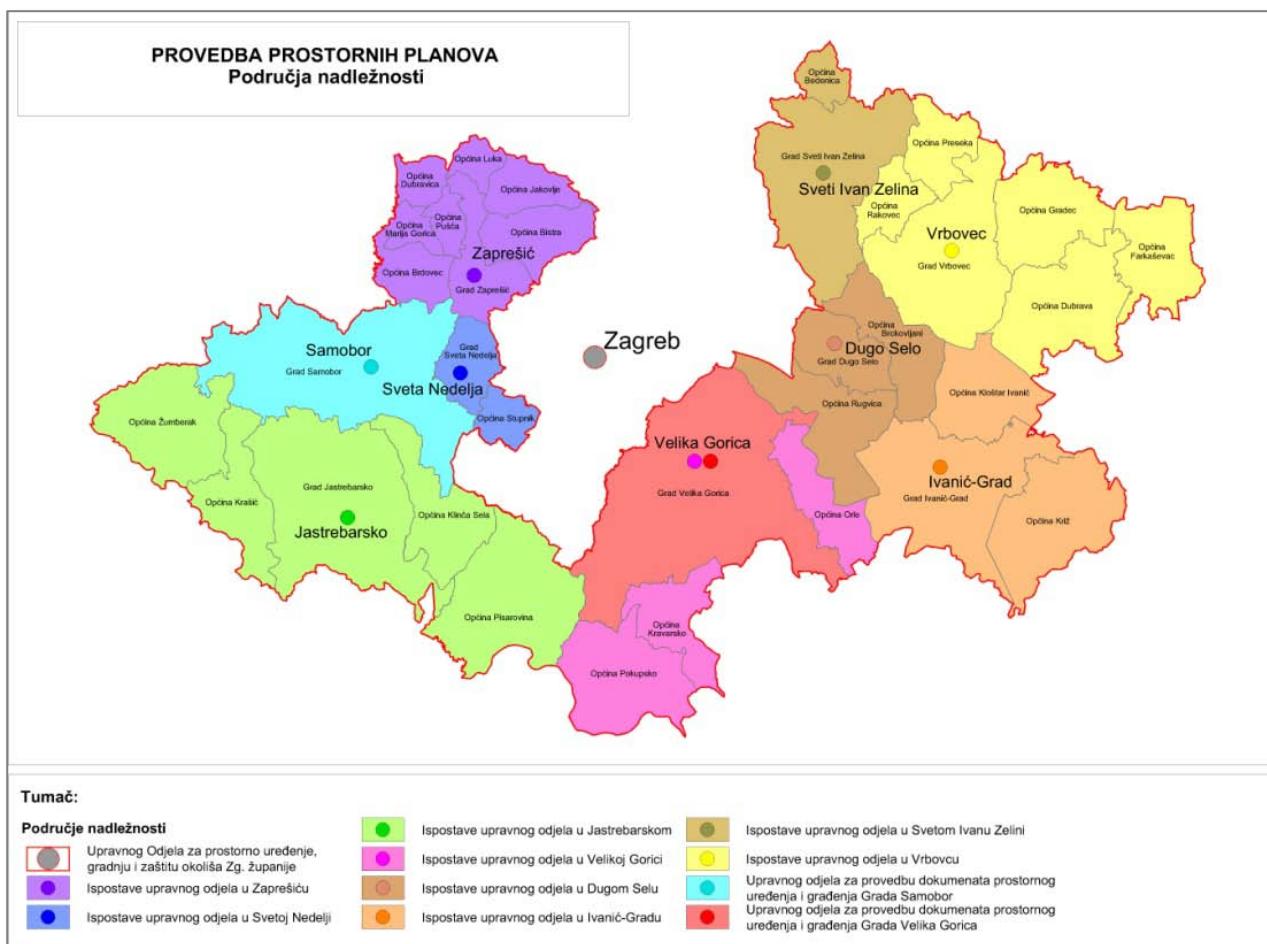
Državno upravno tijelo nadležno za izdavanje akata za provedbu prostornih planova jest Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja. Uprava za dozvole državnog značaja navedenog Ministarstva izdaje akte za provedbu prostornih planova za zahvate u prostoru planirane prostornim planom državne razine, osim u nacionalnom parku i parku prirode, za zahvate u prostoru planirane prostornim planovima područne (regionalne) razine koji se nalaze na području dviju ili više županija, odnosno Grada Zagreba i za zahvate u prostoru državnog značaja. Građevine i površine državnog značaja te zahvati u prostoru i površine državnog značaja koji se prema posebnim propisima koji uređuju gradnju ne smatraju građenjem, a koji se planiraju prostornim planovima određeni su Uredbom o određivanju građevina, drugih zahvata u prostoru i površina državnog i područnog (regionalnog) značaja („Narodne novine“, broj 37/14 i 154/14).

IZDAVANJE AKATA ZA PROVEDBU PROSTORNIH PLANOVA NA ŽUPANIJSKOJ I LOKALNOJ RAZINI

Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije, Odsjek za prostorno uređenje i gradnju nadležan je za provedbu prostornih planova, odnosno izdavanje akata za prostorno uređenje i gradnju na području Zagrebačke županije, osim na područjima velikih gradova Samobora i Velike Gorice, za koje akte za prostorno uređenje i gradnju izdaju nadležne službe tih gradova.

Rad Odsjeka za prostorno uređenje i gradnju Zagrebačke županije organiziran je u 8 ispostava (pododsjeka) u gradovima Zagrebačke županije i u sjedištu u Zagrebu. Ispostave izdaju akte za prostorno uređenje i gradnju za zahvate u prostoru na području svoje nadležnosti, a sjedište u Zagrebu za zahvate u prostoru koji se nalaze na dvije ili više jedinica lokalne samouprave u Zagrebačkoj županiji i one zahvate koje ministarstvo nadležno za poslove graditeljstva prenese u nadležnost ovom Odsjeku u skladu s propisom. Ispostave Upravnog odjela pokrivaju sljedeća područja:

- Ispostava Dugo Selo za područje Grada Dugog Sela, te općina Brckovljani i Rugvica,
- Ispostava Ivanić-Grad za područje Grada Ivanić-Grada, te općina Kloštar Ivanić i Križ,
- Ispostava Jastrebarsko za područje Grada Jastrebarskog, te općina Klinča Sela, Krašić, Pisarovina i Žumberak,
- Ispostava Sveta Nedelja za područje Grada Sveta Nedelje i Općine Stupnik,
- Ispostava Sveti Ivan Zelina za područje Grada Svetog Ivana Zeline i općine Bedenica,
- Ispostava Velika Gorica za područje općina Kravarsko, Orle i Pokupsko,
- Ispostava Vrbovec za područje Grada Vrbovca, te općina Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka i Rakovec i
- Ispostava Zaprešić za područje Grada Zaprešića, te općina Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Luka, Marija Gorica i Pušča.

*Slika 53: Područja nadležnosti provedbe prostornih planova;
Obrada: Zavod za prostorno uređenje, listopad 2016.*

Na području Zagrebačke županije nalaze se dva velika grada, Grad Velika Gorica i Grad Samobor. U skladu sa svojim ovlastima, svaki od njih ima ustrojen upravni odjel za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenja koji izdaju akte za zahvate u prostoru na području svoje jedinice lokalne samouprave.

Izdani akti su podijeljeni na upravne i neupravne. Potrebno je napomenuti, da je novom zakonskom regulativom iz područja prostornog uređenja i gradnje s primjenom od 1.1.2014. godine došlo do drugačijeg definiranja upravnih i neupravnih akata u odnosu na prethodni Zakon o prostornom uređenju i gradnji, te su se istovremeno izdavale obje vrste akata, po prijelaznim odredbama novih propisa. Stoga pojedine vrste akata nisu usporedive za cijelo četverogodišnje razdoblje, već samo za one izdane u eDozvoli 2015. i 2016. godine.

Tijekom 2013. godine, u svezi s postupcima ozakonjenja nezakonito izgrađenih zgrada koji su se vodili po posebnom propisu, izdan je veliki broj neupravnih akata (potvrda, preslika i drugih akata) te je zato broj izdanih akata nadležnog županijskog upravnog odjela za 2013. godinu najveći u promatranom četverogodišnjem periodu.

Prema podacima nadležnog županijskog upravnog odjela, uspoređujući 2015. i 2016. godinu po pitanju izdavanja akata za prostorno uređenje i gradnju u eDozvoli, uočljiv je ukupni porast broja zahtjeva, odnosno izdanih akata za 12%, a najveće povećanje bilježi se u ispostavama Jastrebarsko (22%) i Sveta Nedjelja (20%). Na građevinske dozvole odnosi se 13,2% izdanih akata u 2015. godini, odnosno 14,8% u 2016. godini, a na uporabne dozvole u 2015. godini 30,2% odnosno u 2016. godini 32,7%. Veliki broj uporabnih dozvola su uporabne dozvole za građevine izgrađene do 15.02.1968. godine i uporabne dozvole izgrađene po aktima za građenje izdanim do 1.10.2007. godine, dakle akti kojima se uređuje zakonitost korištenja postojećih zgrada. Lokacijskih dozvola je iznimno malo, svega 1,8% u 2015. i 2,2% u 2016. godini.

Broj izdanih akata za provedbu prostornih planova na području Zagrebačke županije prema vrsti i nadležnom upravnom tijelu daje se u sljedećoj tablici:

razdoblje	vrsta akta	BROJ IZDANIH AKATA ZA PROVEDBU PROSTORNIH PLANOVA NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE											
		Odsjek za prostorno uređenje i gradnju nadležnog Upravnog odjela									Nadležni upravni odjeli vel. gradova	ukupno	
		sjedište	Ispostave										
			Dugo Selo	Ivanić-Grad	Jastrebarsko	Sveta Nedelja	Sv.Ivan Zelina	Velika Gorica	Vrbovec	Zaprešić	Velika Gorica	Samobor	
2013.	upravni	34	310	670	180	184	152	40	203	227	200	312	2.512
	neupravni	138	536	1.050	834	392	485	166	458	643	71	57	4.830
	ukupno	172	846	1.720	1.014	576	637	206	661	870	271	369	7.342
2014.	upravni	51	449	149	243	470	245	55	281	496	168	302	2.909
	neupravni	144	629	513	425	422	455	111	305	722	69	80	3.875
	ukupno	195	1.078	662	668	892	700	166	586	1.218	237	382	6.784
2015.	upravni	23	196	144	168	246	230	38	309	453	179	558	2.544
	neupravni	73	558	498	501	372	373	55	394	791	46	55	3.716
	ukupno	96	754	642	669	618	603	93	703	1.244	225	613	6.260
2016.*	upravni	4	200	168	269	288	231	63	281	493	144	455	2.596
	neupravni	56	369	361	396	215	439	28	254	669	39	90	2.916
	ukupno	60	569	529	665	503	670	91	535	1.162	183	545	5.512
2013.-2016.*	upravni	112	1.155	1.131	860	1.188	858	196	1.074	1.669	691	1.627	10.561
	neupravni	411	2092	2.422	2.156	1.401	1.752	360	1.411	2.825	225	282	15.337
	ukupno	523	3.247	3.553	3.016	2.589	2.610	556	2.485	4.494	916	1.909	25.898

*podaci se odnose na prva tri tromjesječja 2016.

Napomena: Podaci o broju izdanih rješenja o ozakonjenju nezakonito izgrađenih zgrada obrađeni su u poglavljiju 3.2.5. ovog Izvješća

Tablica 46: Broj izdanih akata za provedbu prostornih planova na području Zagrebačke županije u razdoblju 2013.-2016.; Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije, Upravni odjeli za provođenje dokumenata prostornog uređenja i gradnju Grada Velike Gorice i Grada Samobora; Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

3.2.2. Provedba prostornih planova državne razine

U srpnju i listopadu 2014. godine Hrvatski sabor je donio dva prostorna plana državne razine koja obuhvaćaju prostor Zagrebačke županije; Prostorni plan Parka prirode Medvednica („Narodne novine“, broj 89/14) i Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje („Narodne novine“, broj 125/14, 5/15-ispravak). Prostorni plan Parka prirode Medvednica zahvaća dio područja Grada Zaprešića te općina Bistra i Jakovlje, a Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje cijelokupno područje Općine Žumberak, dijelove gradova Jastrebarsko i Samobor te općina Krašić i Klinča Sela. Donošenjem ovih planova usložio se postupak izdavanja akata za zahvate u prostoru, jer je dosadašnji krovni Prostorni plan Zagrebačke županije postao prostorni plan užeg područja. To znači da je pri izdavanju akata na području ta dva plana potrebno osim Prostornog plana Zagrebačke županije i prostornih planova lokalne razine sagledati prvenstveno prostorne planove državne razine s kojima ovi prethodni moraju biti usklađeni.

Potrebno je naglasiti da su Prostornim planom Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje, između ostalog, utvrđene smjernice za formiranje građevinskih područja naselja kojima je omogućeno kroz izradu izmjena i dopuna prostornih planova uređenja gradova i općina obuhvaćanje nezakonite gradnje prema posebnom propisu o postupanju s takvom gradnjom. Točnije, dana je mogućnost povećanja ukupne površine građevinskih područja naselja na razini jedinice lokalne samouprave ili njihova dijela koji se nalazi unutar parka prirode do najviše 5% isključivo zbog prenamjene prostora na kojima je zatečena izgradnja. U skladu s navedenim provedene su tako izmjene i dopune PPUO Krašić donesene u veljači 2015., PPUO Žumberak donesene u rujnu 2015. i PPUG Jastrebarsko donesene u veljači 2016.

U pogledu formiranja građevinskih područja naselja Prostorni plan Parka prirode Medvednica i dalje se poziva na smjernice županijskog prostornog plana i Prostornog plana Grada Zagreba. Po donošenju Prostornog plana Parka prirode Medvednica izrađene su izmjene i dopune PPUO Bistra donesene u siječnju 2015. i PPUG Zaprešić donesene u srpnju 2016.

Detaljniji podaci o prostornim planovima parkova prirode dani su u poglavljiju 3.1.2. ovog Izvješća.

3.2.3. Provedba prostornih planova županijske razine

Na području Zagrebačke županije na snazi su dva prostorna plana područne (regionalne) razine; Prostorni plan Zagrebačke županije i Prostorni plan područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb.

PROSTORNI PLAN ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Prostorni plan Zagrebačke županije pokriva cijelokupno područje Zagrebačke županije. Provodi se, neposredno izdavanjem akata za zahvate u prostoru županijskog značaja i posredno izdavanjem akata na temelju prostornih planova užih područja i lokalne razine (PPPPO Črnkovec – Zračna luka Zagreb, PPUG/O, GUP, UPU, DPU).

U proteklom razdoblju nisu uočene veće poteškoće u provedbi Prostornog plana Zagrebačke županije, dapače, posrednom ili neposrednom provedbom istog, omogućena je realizacija značajnih gospodarskih, infrastrukturnih, stambenih i društvenih investicija. Manje poteškoće u posrednom provođenju županijskog prostornog plana, Zavod je uočio u okviru praćenja izrade i davanja mišljenja na prostorne planove uređenja gradova i općina. To se prvenstveno odnosi na provođenje kriterija za dimenzioniranje građevinskih područja naselja i građevinskih područja izdvojene namjene. Navedeni kriteriji proizlaze iz smjernica Strategije i Programa prostornog uređenja Države o racionalnom korištenju prostora, kao i iz detaljne analize prostornih planova lokalne razine za potrebe izrade županijskog plana, u kojima su planirana građevinska područja bila značajno predimenzionirana u odnosu na realne mogućnosti povećanja broja stanovnika. Osobito se to odnosilo na zahtjeve za njihovim proširenjem, što nije nužno pratilo argumentirane razvojne potrebe kao ni činjenice o izgrađenosti građevinskog područja.

Već duže vrijeme prepoznatljiv problem u provedbi županijskog plana odnosi se na formiranje građevinskih područja u sjeveroistočnom dijelu prostora Grada Velike Gorice za kojeg su utvrđena višestruka ograničenja i posebni uvjeti korištenja, zbog potencijalnih konfliktova u prostoru koji proizlaze iz potrebe zaštite planiranih vodocrpilišta, šire arheološke zone Andautonija, prostora za razvoj Zračne luke „Franjo Tuđman“ i vojnih objekata. U skladu s navedenim, županijskim planom su bile propisane ograničavajuće smjernice u pogledu mogućnosti formiranja i proširenja građevinskih područja. Temeljem izrađene dokumentacije za izgradnju novog putničkog terminala zračne luke i dokumentacije za utvrđivanje potencijalnog vodozaštitnog područja vodocrpilišta Črnkovec moguća je bila izmjena i dopuna županijskog plana u pogledu dimenzioniranja građevinskih područja naselja na tom području. Četvrtim Izmjenama i dopunama županijskog plana, donesenim u travnju 2011. godine, dani su osnovni preduvjeti za redimenzioniranje građevinskih područja naselja kako bi se umanjio problem provedbe plana na tom području.

U promatranom četverogodišnjem razdoblju, Hrvatske vode su provele opsežne vodoistražne radove u svrhu određivanja razvoja vodocrpilišta na tom području. To će omogućiti donošenje odluka o zonama sanitarnе zaštite vodocrpilišta, a time i daljnje redefiniranje smjernica za utvrđivanje građevinskih područja na tom prostoru.

Nakon navedenih izmjena, u rujnu 2015. godine donesene su ciljane (VI.) izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije radi utvrđivanja lokacija za smještaj kazeta za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest. Potreba određivanja ovih lokacija u županijskom planu proizašla je iz primjene Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13). Time je omogućena provedba županijskog plana u pogledu zbrinjavanja navedenog otpada.

PROSTORNI PLAN PODRUČJA POSEBNIH OBILJEŽJA ČRNKOVEC – ZRAČNA LUKA ZAGREB

Temeljem Prostornog plana Zagrebačke županije, a u skladu s Polazištim za izradu plana, u rujnu 2012. godine donesen je Prostorni plan područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb. Osnovni cilj Plana bio je detaljnijim prostorno planskim rješenjima osigurati provedbu županijskog plana na vrlo osjetljivom prostoru potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec i Zračne luke Zagreb. Posebno značajne za provedbu su mjere zaštite prostora utvrđene ovim Planom i uvjeti korištenja na posebno zaštićenim i ugroženim dijelovima prostora. Izravna provedba plana može pratiti kroz: izgrađenu prometnicu od Domovinskog mosta do čvorišta Velika Gorica na autocesti Zagreb – Sisak, realizaciju novog putničkog terminala zračne luke, očekivanu realizaciju predloženih projekata (formiranje Ekomuzeja ščitarjevačke Posavine koji obuhvaća širu zonu zaštite arheološkog područja Andautonije i dr.), kao i kroz provođenje posebnih ograničenja unutar Potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec (dopustiva mogućnost isključivo ekološke proizvodnje poljoprivrednih proizvoda unutar Uže zone zaštite i dr.).

3.2.4. Provedba prostornih planova lokalne razine

Izradom sveobuhvatnih (IV.) izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije i Prostornog plana područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb dan je poticaj za nove izmjene i dopune, u prvom redu, prostornih planova uređenja gradova i općina, a onda i ostalih prostornih planova lokalne razine.

PROSTORNI PLANOVI UREĐENJA

U cilju realizacije prostorno planskih rješenja iz IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana Županije izmjene i dopune svojih prostornih planova uređenja donijelo je do kraja 2016. godine 28 (82%) jedinica lokalne samouprave, dok su još dvije imale izmjene i dopune pred donošenjem. Navedene izmjene i dopune se posebno odnose na planiranje novih gospodarskih zona, turističkih sadržaja, postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i proširenje postojećeg, odnosno planiranje novog, građevinskog područja naselja prema utvrđenim uvjetima. Ovdje posebno valja izdvojiti III. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Velike Gorice koje su donesene u svibnju 2015. godine kojima su formirana građevinska područja naselja Bapče i Selnica Šćitarjevska u okvirima postojeće izgradnje te kojima je nezakonita gradnja unutar ostalih naselja obuhvaćena građevinskim područjima naselja (npr. Mičevac, Velika Kosnica, Črnkovec). Ovime je omogućen postupak ozakonjenja velikog broja nezakonito izgrađenih zgrada s krajnjim ciljem da se navedena naselja i zgrade uklope u urbano osmišljene cjeline i povežu na sustav javne odvodnje radi smanjenja zagađenja podzemnih voda unutar potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec. Problem provedbe prostornih planova na ovom području ovime nije u cijelosti riješen. Za uklapanje neizgrađenog, a infrastrukturno opremljenog zemljišta u konačno formirana građevinska područja ostalih naselja na tom prostoru, potrebno je donijeti odluke o zonama sanitарне zaštite vodocrpilišta.

Stupanjem na snagu Zakona o prostornom uređenju 1. siječnja 2014. godine, za neuređene dijelove građevinskih područja nije moguća neposredna provedba prostornih planova uređenja. Za ta područja, pod kojima se smatraju svi neizgrađeni dijelovi građevinskih područja utvrđeni do tada važećim prostornim planovima uređenja, potrebno je u svrhu provedbe donijeti urbanistički plan uređenja. Radi omogućavanja neposredne provedbe prostornih planova uređenja, uz smanjenje nepotrebne izrade mnoštva urbanističkih planova uređenja, Zavod je u okviru stručno-savjetodavne suradnje pri izradi prostornih planova lokalne razine sugerirao gradovima i općinama da u namjeravanim izmjenama i dopunama svojih prostornih planova odrede uređene i neuređene dijelove građevinskih područja. Do kraja 2016. godine ove su odredbe Zakona ugradile u svoje prostorne planove uređenja (koji su na snazi ili je u tijeku postupak izrade i donošenja njihovih izmjena i dopuna) 32 (94%) jedinice lokalne samouprave, dok su preostale dvije najavile pokretanje postupka izrade izmjena i dopuna svojih prostornih planova za 2017. godinu.

GENERALNI URBANISTIČKI PLANOVI I URBANISTIČKI PLANOVI UREĐENJA

Neposredna provedba prostornih planova uređenja gradova i općina provodi se putem Generalnih urbanističkih planova i urbanistički planova uređenja koji detaljnije dijele područje na prostorne cjeline s obzirom na njihovu namjenu te detaljnije propisuju uvjete korištenja i uređenja prostora. Sukladno Zakonu o prostornom uređenju, pod urbanističke planove uređenja ubrajaju se i važeći detaljni planovi uređenja izrađeni temeljem prijašnjeg zakona. Prema podacima registra prostornih planova kojeg vodi Zavod, krajem 2016. godine na području Zagrebačke županije na snazi su bila 3 generalna urbanistička plana i 150 urbanističkih planova uređenja od čega se 53 odnosi na detaljne planove uređenja. Zahvaljujući pravodobnoj izradi tih planova i njihovoj brojnosti, može se konstatirati da su gradovi i općine omogućili neposrednu provedbu svojih prostornih planova uređenja na većini neuređenih dijelova građevinskih područja. U svrhu realizacije ostalih takvih područja kao i izgrađenih područja planiranih za urbanu sanaciju i preobrazbu, a u ovisnosti o prioritetima, bit će potrebna izrada novih Urbanističkih planova uređenja.

3.2.5. Postupanje s nezakonitom gradnjom

Ozakonjenje nezakonite gradnje je projekt Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja kojim se nastoji riješiti višedesetljetni problem nezakonito izgrađenih zgrada radi uvođenja reda u sustav prostornog uređenja Države. Tako je Hrvatski sabor 13. srpnja 2012. godine donio Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama („Narodne novine“, broj 86/12 i 143/13). Sukladno zakonu, zahtjeve za izdavanje rješenja o ozakonjenju zgrada moglo se podnosi do 30. lipnja 2013. godine. Do tog roka na cijelokupnom području Republike Hrvatske bilo je zaprimljeno 826.948 zahtjeva, a na području Zagrebačke županije 46.330 ili 5,6% od ukupnog broja. Po broju zaprimljenih zahtjeva Zagrebačka županija spada u grupu od 5 županija s pojedinačno najvećim brojem zahtjeva čiji ukupni zbroj zahtjeva predstavlja 45% zahtjeva svih županija ili 30% svih zahtjeva u Republici Hrvatskoj. Po uspešnosti rješavanja zahtjeva za ozakonjenje zgrada Zagrebačka županija zauzima 3. mjesto među usporedivim županijama s najvećim brojem zahtjeva.

Do 21.11.2016. godine nadležni Upravni odjel je riješio ukupno 27.950 zahtjeva ili 60,33%, a do kraja 2016. godine, po projekciji, bit će riješeno oko 28.600 zahtjeva ili 61,73 %. Agencija za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada izuzela je na rješavanje u tri navrata ukupno 8.800 zahtjeva ili 19,0 % zaprimljenih zahtjeva u Upravni odjel. Broj rješenih i izuzetih predmeta na kraju 2016. godine iznosit će 37.400 ili 80,73%. Za rješavanje preostaje 8.930 ili 19,27 % svih zaprimljenih predmeta. Oko 21 % zahtjeva do sada je riješeno negativno (odbijeno, odbačeno ili obustavljen). Postotak akata koje je izdao Upravni odjel, a na koje je uložena žalba stranke manji je od 1%.

Nadležni upravni odjeli velikih gradova Samobora i Velike Gorice zaprimili su ukupno 18.464 zahtjeva za svoje područje. Od tog broja Agencija za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada izuzela je 1.300 zahtjeva. Prema podacima nadležnih upravnih odjela u promatranom četverogodišnjem razdoblju rješili su preko 11.000 zahtjeva ili 65% (Samobor: 3.661, Velika Gorica: 7.516).

Tako veliki broj zaprimljenih zahtjeva u Republici Hrvatskoj onemogućio je rješavanje tih predmeta od strane nadležnih upravnih tijela županijske i lokalne razine u razumnom roku, jer ista nisu ekipirana u obimu u kojem bi uz postojeći djelokrug rada mogla obaviti i ovaj dodatni posao. Stoga je Hrvatski sabor 22. studenog 2013. godine donio izmjene i dopune zakona s ciljem što bržeg i učinkovitijeg postupka rješavanja zaprimljenih zahtjeva ustrojavanjem Agencije za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada koja preuzima predmete u slučajevima u kojima njihovo donošenje u razumnom roku nisu mogla osigurati nadležna upravna tijela. Prema podacima Agencije (http://www.mgipu.hr/doc/AZONIZ/Pregled_stanja_riesenosti_zahtieva_15-12-2016.pdf) sa područja Zagrebačke županije bilo je izuzeto ukupno 10.097 predmeta na rješavanje u Agenciju. Do 15.12.2016. Agencija je izdala 6.586 rješenja o izvedenom stanju.

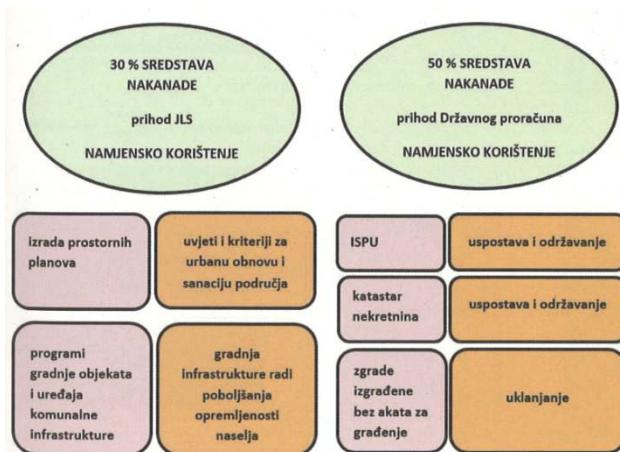
Tijekom provedbe navedenog zakona uočeno je da se prihod od naknade smanjio, a time i iznos sredstava kojima se financira rješavanje predmeta ozakonjenja, čime je dovedena u pitanje mogućnost održavanja brzine rješavanja predmeta. Osim toga, imajući u vidu činjenicu da se sve više povećava broj rješenja o izvedenom stanju za pomoćne zgrade i broj rješenja kojima se odbijaju zahtjevi za ozakonjenje, za očekivati je daljnje smanjenje prihoda od naknade. Prema podacima Ministarstva, u svrhu omogućavanja nastavka rješavanja predmeta u razumnom vremenu, bilo je potrebno preraspodjeliti sredstva ostvarena od naknade na način da se poveća postotak tih sredstava koja pripadaju jedinicama lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave čija upravna tijela donose rješenja o izvedenom stanju, a koriste se namjenski za njihov rad. Stoga je tijekom 2016. godine pokrenut postupak izmjena i dopuna zakona o čijem se prijedlogu zainteresirana i stručna javnost mogla očitovati do 16. lipnja 2016. godine.

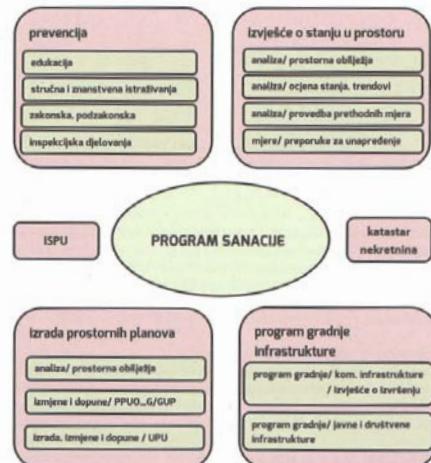
Slika 54: Prikaz ozakonjenja nezakonite gradnje na području naselja Velika Kosnica (Grad Velika Gorica);
Izvor: Informacijski sustav prostornog uređenja, 2016. (<https://ispu.mgipu.hr/>)

Problem nezakonite gradnje ne odnosi se samo na omogućavanje i stvaranje uvjeta za izdavanje rješenja o izvedenom stanju izgrađenih zgrada, već i na potrebu utvrđivanja aktivnosti u svemu sanacije prostora nezakonite gradnje. Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske, a na temelju Zakona o prostornom uređenju, naglašena je potreba urbane sanacije područja nezakonite gradnje koja podrazumijeva izradu planova sanacije i utvrđivanje detaljnih mera sanacije ozakonjene gradnje u cilju postizanja zadovoljavajućeg standarda infrastrukture, društvenog standarda i kvalitetnijeg doprinosa doživljaju urbanog krajobraza.

U okviru stručnog skupa „Strategije urbane regeneracije“ koji je održan u lipnju 2016. u Zagrebu predstavnici Hrvatskog zavoda za prostorni razvoj prezentirali su analitičke radove u svezi nezakonite gradnje; „Kvantitativni i prostorni pregled ozakonjenja nezakonito izgrađenih zgrada“ i „Program sanacije – prilog izradi“. Zaključak tih analiza jest da treba s posebnom pozornošću razmotriti mogućnosti uklapanja u prostor ozakonjenih zgrada, kao i mjera za prevenciju budućih devastacija, te da je Izvješće o stanju u prostoru Republike Hrvatske, nakon dovršenja postupka ozakonjenja, potrebno detaljno izvijestiti o postupku ozakonjenja sa svim elementima koji su propisani Zakonom u prostornom uređenju, Zakonom o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama i Zakonom o komunalnim djelatnostima.

Slika 55: Shema namjenskog korištenja sredstava naknade za ozakonjenje nezakonite gradnje,
Izvor: Strategije urbane regeneracije, Zbornik radova, Hrvatski zavod za prostorni razvoj, lipanj 2016.;

Slika 56: Shema aktivnosti programa sanacije nezakonite gradnje,
Izvor: Strategije urbane regeneracije, Zbornik radova, Hrvatski zavod za prostorni razvoj, lipanj 2016.;

Kao prvi korak u sanaciji prostora, a po završetku postupka ozakonjenja nezakonite gradnje prema Prijedlogu Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, bit će potrebno izraditi tematska izvješća koja bi sadržavala:

- polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja,
- analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te
- prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje tematski vezano uz program sanacije nezakonite gradnje.

Tematskim izvješćem bi se iskazalo sljedeće:

- tipologija, broj i prostorni raspored ozakonjenih zgrada ili dijelova zgrada unutar ili izvan planiranih građevinskih područja,
- broj i raspored stanova / stanovnika,
- raspored nestambenih djelatnosti,
- grupe uvjeta gradnje ako se mogu ocijeniti,
- stanje postojeće prometne, komunalne i društvene infrastrukture i mјere za unaprjeđenje stanja,
- stanje javnih prostora i potrebne mјere za unaprjeđenje stanja,
- analiza posljedica zadržavanja ozakonjenih zgrada u prostoru u odnosu na namjenu planiranu prostornim planovima, kapacitete infrastrukture, ograničenja i rizike (poplavna područja, klizišta i dr.),
- analizu razvojnih mogućnosti.

Tematskim izvješćem bi se odredilo sljedeće:

- potreba izrade izmjena i dopuna prostornih planova,
- potreba izrade urbanističkih planova uređenja za urbanu sanaciju područja nezakonite gradnje,
- potreba izrade programa opremanja i projekata prometne, komunalne i društvene infrastrukture,
- dinamički i finansijski plan provedbe aktivnosti planiranja, projektiranja i gradnje.

Primarni su ciljevi izrade urbanističkih planova uređenja za urbanu sanaciju područja nezakonite gradnje; planiranje nužne mreže javnih površina, javnih sadržaja i infrastrukture, utvrđivanje mogućnosti i pravila za gradnju i rekonstrukciju zgrada i sprječavanje nepovoljnih utjecaja na okoliš, osobito u odnosu na sanaciju devastiranog krajobrazu.

3.3. Prostorni planovi u odnosu na druge dokumente koji utječu na prostor

3.3.1. Dokumentacija relevantna za prostor Zagrebačke županije izrađena u proteklom razdoblju

U proteklom četverogodišnjem razdoblju izrađeni su brojni strateški, razvojni i programski dokumenti od važnosti za Županiju, od kojih, kronološkim redom, izdvajamo:

- CORINE Land cover (CLC Hrvatska) (Agencija za zaštitu okoliša, 2012.),
- Krajobrazna studija Zagrebačke županije za razinu obrade općih krajobraznih tipova/područja (OIKON d.o.o. Institut za primjenjenu ekologiju, Zagreb, ARHIKON d.o.o., Zagreb, 2013.),
- Studija zbrinjavanja građevnog otpada koji sadrži azbest na području Zagrebačke županije (OIKON d.o.o. Institut za primjenjenu ekologiju, Zagreb, 2013.),
- Višenamjenski hidrotehnički sustav uređenja, zaštite i korištenja rijeke Save i zaobalja od granice s Republikom Slovenijom do Siska (HEP - razvoj višenamjenskih nekretninskih projekata d.o.o., 2013.),
- Studija analize prostornih, proceduralnih i finansijskih mogućnosti realizacije projekata obnovljivih izvora energije na području Zagrebačke županije (Energetski institut Hrvoje Požar, 2013.),
- Usporedna analiza Uredbe o mjerilima razvoje elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme („Narodne novine“, broj 131/12) i Prostornog plana Zagrebačke županije - Pripremne aktivnosti na izradi novog Prostornog plana Zagrebačke županije (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2013.),
- Elaborat s prijedlogom zona sanitарне zaštite crpilišta Krašić i Pribić-Puškarov jarak (Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2013.),
- Plan upravljanja vodnim područjima za 2012. – 2015. godinu („Narodne novine“, broj 82/13),
- Izmjene i dopune Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske (Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, objava „Narodne novine“ broj 76/13),
- Izmjene i dopune Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske (Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, objava: „Narodne novine“, broj 84/13),
- Programa zaštite, uređenja i korištenja rijeke Save i zaobalja („Narodne novine“, broj 101/13 i 85/15).
- Višenamjenski hidrotehnički sustav uređenja i razvoja rijeke Save u Zagrebu (Vodoprivredno-projektни biro d.d. Zagreb, 2014.),
- Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2030. (Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, 2014., objava "Narodne novine", broj 131/14),
- Implementacija Plana upravljanja vodnim područjima u Prostorni plan Zagrebačke županije - Pripremne aktivnosti na izradi novog Prostornog plana Zagrebačke županije (autor: S. Mišetić, prosinac 2014.),
- Elaborat o zonama zaštite izvorišta Grada Zagreba (Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2014.),
- Elaborat o zonama zaštite izvorišta Strmec, Šibice i Bregana (Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2014.),
- Elaborat o zonama zaštite izvorišta Slapnica i Lipovec (Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2014.),
- Odluka o zaštiti izvorišta Rijeka, Kostanjevac, Bojići i Tratine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 20/14),
- Odluka o zaštiti izvorišta Stara Loza, Sašnjak, Žitnjak, Petruševec, Zapruđe i Mala Mlaka ("Službeni glasnik Grada Zagreba", broj 21/14),
- Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2013. - 2016. godine („Narodne novine“ broj 151/14),
- Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Zagrebačke županije za razdoblje 2011.-2019. (Upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu Zagrebačke županije, Zagreb, rujan 2014.),
- Krajolik – čimbenik strategije prostornog uređenja (Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet – Zavod za urbanizam, prostorno planiranje i pejsažnu arhitekturu, 2014.),
- Desetogodišnji plan razvoja plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske 2014.- 2023.“ (Plinacro d.o.o., 2014.),
- WEB GIS preglednik prostornih planova na području Zagrebačke županije (www.zpuzz.hr),
- Analiza planiranih reciklažnih dvorišta i pretovarnih stanica u prostornim planovima (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, siječanj 2015.),

- Zaključak o promjeni koncepta gospodarenja otpadom na području Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 27/15),
- Odluka o zaštiti izvorišta Slapnica i Lipovec („Službene vijesti Grada Samobora“, broj 5/15),
- Odluka o zaštiti izvorišta Strmec, Šibice i Bregana („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 27/15),
- Pokrov i korištenje zemljišta u RH – stanje i smjerovi razvoja 2012. (Oikon d.o.o., 2015.),
- Stručna podloga za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije iz područja demografije (autor: dr.sc. Nada Rajić, 2015.),
- Usporedna analiza lokacija postrojenja obnovljivih izvora energije u Prostornim planovima uređenja gradova i općina i Studiji obnovljivih izvora energije na području Zagrebačke županije - Pripremne aktivnosti na izradi novog Prostornog plana Zagrebačke županije, (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2015.),
- Usporedna analiza Uredbe o mjerilima razvojne elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme („Narodne novine“, broj 131/12 i 92/15) te IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije - Pripremne aktivnosti na izradi novog Prostornog plana Zagrebačke županije, (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2015.),
- Analiza poduzetničkih zona na području Zagrebačke županije (Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije, 2015),
- Elaborat o zonama sanitарне zaštite potencijalnog vodozaštitnog područja Črnivec – uža lokacija (Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za geologiju i geološko inženjerstvo, 2015.),
- Središnji registar prostornih jedinica – podaci u grafičkom obliku (Državna geodetska uprava, 2015.),
- Višegodišnji program građenja komunalnih vodnih građevina („Narodne novine“, broj 117/15),
- Masterplan razvoja prometne infrastrukture na relaciji autoceste Zagreb-Karlovac (Autocesta Rijeka-Zagreb d.d., 2016.),
- Registar aglomeracija (<http://hvode.maps.arcgis.com>), 2016.,
- Urbana aglomeracija Zagreb – Konačni prijedlog obuhvata (Grad Zagreb, Gradska ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada, lipanj 2016.),
- Strategija razvoja Urbanog područja Zagreba – Prijedlog (Grad Zagreb, Gradska ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada, rujan 2016.).
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske – Konačni prijedlog (Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja i Hrvatski zavod za prostorni razvoj, 2016.),
- Županijska razvojna strategija Zagrebačke županije 2014.-2020. – Prijedlog (Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije, 2016.).
- Karte prethodne procjene rizika od poplave, karte opasnosti od poplava i karte rizika od poplava, Hrvatske vode, (<http://korp.voda.hr/>), 2016.,
- Implementacija Plana upravljanja rizicima od poplava u prostorni plan Zagrebačke županije (Zelena infrastruktura d.o.o., studeni 2016.)
- Nacionalni program željezničke infrastrukture za razdoblje 2016. - 2020. godine („Narodne novine“, broj 103/15),
- Plan upravljanja vodnim područjima za 2016.-2021. godinu („Narodne novine“, broj 66/16),
- Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.),
- Županije – velike gospodarske razlike na malom prostoru (HGK, Sektor za finansijske institucije, poslovne informacije i ekonomski analize, Odjel za makroekonomski analize, Zagreb, 2016.),
- Desetogodišnji plan razvoja hrvatske prijenosne mreže 2014. – 2023. (HOPS d.o.o., 2016),

Navedeni dokumenti koristit će se kod izrade novog Prostornog plana Zagrebačke županije, koji će se izrađivati sukladno novom Zakonu o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13).

Zavod za prostorno uređenje sudjelovao je u izradi mnogih od gore navedenih dokumenata na način da je vodio izradu ili je sudjelovao u županijskim radnim skupinama za izradu istih. Posebno se to odnosi na studije iz područja: demografije, zaštite, uređenja i korištenja voda, krajobraza, elektroničke komunikacijske infrastrukture, strategije urbane aglomeracije i Županijske razvojne strategije.

3.3.2. Studije o utjecaju na okoliš za zahvate na području Zagrebačke županije izrađene u proteklom razdoblju

U proteklom četverogodišnjem razdoblju izrađen je i značajan broj studija o utjecaju na okoliš na području Zagrebačke županije. U postupku same izrade, razmatranja i prihvaćanja većine navedenih studija često su sudjelovali i predstavnici Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, koji su ove dokumente razmatrali najviše u kontekstu planiranih rješenja u dokumentima prostornog uređenja. Od brojnih izdvajamo studije o utjecaju na okoliš izrađenih u proteklom razdoblju za sljedeće zahvate:

- Spojna cesta od obilaznice Vrbovca (D28) do Ivanić-Grada (D43) (IPZ d.d. Zagreb, 2013.),
- Eksplotacija građevnog pjeska i šljunka u funkciji sanacije na eksplotacijskom polju „Novo Čiče“ na području Grada Velike Gorice (IPZ Uniprojekt MCF d.o.o., 2013.),
- Postrojenje za intenzivan uzgoj kokoši nesilica „Lukač“, Ivanić-Grad (Hrvatski centar za čistiju proizvodnju, Zagreb, 2013.),
- Magistralni plinovod Zabok - Lučko DN 700/75 bar (Elektroprojekt d.d. Zagreb, 2014.),
- Eksplotacija geotermalne vode na eksplotacijskom polju „Geotermalno polje Zagreb“ (Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2013., 2014.),
- Podzemno skladište plina Okoli s izgradnjom novih radnih bušotina Ok-62 i Ok-63, rekonstrukcijom kompresorske stanice i izgradnjom sustava za zbrinjavanje slojne vode (ECOINA d.o.o. Zagreb, 2014.),
- Izgradnja lijevog nasipa rijeke Save od ušća Lužnice do ušća Sutle i glavna ocjena prihvatljivosti zahvata na Ekološku mrežu i Natura 2000 mrežu (Institut IGH, d.d., IGH Hidrotehnika i Ekologija, Zagreb, 2014.),
- Magistralni plinovod Karlovac - Lučko 500/75 bar (Ekonerg d.o.o., Institut IGH d.d., Dvokut Ecro d.o.o., Oikon d.o.o., 2015.),
- Državna cesta čvor Bobovica (A3) - Prigorje Brdovečko (D 225) (IPZ d.d. Zagreb, 2014.),
- Desni nasip rijeke Save - dionica Drnek-Suša, Obnova desnog nasipa s obaloutvrdama (Elektroprojekt d.d. Zagreb, 2015.),
- Eksplotacija tehničko-građevnog kamena na eksplotacijskom polju „Trstenica“ i proširenje eksplotacijskog polja u svrhu prostorno-tehničke sanacije za konačnu namjenu, Grad Jastrebarsko (SPP d.o.o. Varaždin, 2015.),
- Dogradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Velika Gorica s pripadajućim sustavom odvodnje, Grad Velika Gorica (IPZ Uniprojekt MCF d.o.o., 2015.),
- Građevina za gospodarenje otpadom tvrtke AEKS d.o.o. Ivanić-Grad (Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilište u Zagrebu, 2015.),
- Eksplotacija šljunka i pjeska na EP Savrščak I, Savrščak II i Savrščak III, u svrhu prostorno – oblikovno – tehničke sanacije i privođenja konačnoj namjeni (Urbanistički institut Hrvatske d.o.o. Zagreb, 2015.),
- Unaprjeđenje, obnova i izgradnja drugog kolosijeka te izgradnja nove dvokolosječne željezničke pruge na dionicama željezničke pruge na dionici Dugo Selo – Novska (IPZ d.d. Zagreb, 2016.),
- Rudarski objekti u eksplotaciji nafte i plina na eksplotacijskim poljima Stružec, Mramor brdo, Voloder i Okoli (Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2016.).

3.4. Provedba zaključaka, smjernica, prijedloga za unapređenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2008. - 2012. godine

3.4.1. Pregled usvojenih izvješća o stanju u prostoru i programa mjera za području Zagrebačke županije i jedinica lokalne samouprave

Za područje Zagrebačke županije do sada je doneseno pet dokumenata praćenja stanja u prostoru:

1. Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Zagrebačke županije ("Glasnik Zagrebačke županije", broj 4/99) - temeljem Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 30/94, 68/98),
2. Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 1999.-2002. godine i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2002.-2004. godine ("Glasnik Zagrebačke županije", broj 8/02) - temeljem Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 30/94, 68/98, 61/00, 32/02),
3. Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2002.-2004. godine i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2004.-2006. godine ("Glasnik Zagrebačke županije", broj 12/04) - temeljem Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04),
4. Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2004.-2006. godine i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2006.-2010. godine ("Glasnik Zagrebačke županije", broj 09/06) - temeljem Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04),
5. Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008.-2012. godine ("Glasnik Zagrebačke županije", broj 22/13) - temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12 i 55/12).

Prema podacima kojima raspolaže Zavod u proteklom četverogodišnjem razdoblju općine i gradovi na području Zagrebačke županije donijeli su izvješća o stanju u prostoru za svoje područje kako slijedi:

1. Općina Brckovljani: Izvješće o stanju u prostoru Općine Brckovljani za razdoblje 2009.-2013. godine („Službeni glasnik Općine Brckovljani“, broj 2/14),
2. Općina Brdovec: Izvješće o stanju u prostoru Općine Brdovec za razdoblje 2010.-2014. godine („Glasnik Općine Brdovec“, broj 1/15),
3. Općina Dubrava: Izvješće o stanju u prostoru Općine Dubrava za razdoblje 2008.-2012. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 34/13),
4. Grad Dugo Selo: Izvješće o stanju u prostoru Grada Dugog Sela za razdoblje 2009.-2013. godine („Službeni glasnik Grada Dugo Selo“, broj 1/14),
5. Grad Ivanić-Grad: Izvješće o stanju u prostoru Grada Ivanić-Grada za razdoblje 2008.-2012. godine („Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada“, broj 1/14),
6. Općina Jakovlje: Izvješće o stanju u prostoru Općine Jakovlje za razdoblje 2009.-2013. godine („Službeni glasnik Općine Jakovlje“, broj 6/13),
7. Općina Klinča Sela: Izvješće o stanju u prostoru Općine Klinča Sela za razdoblje 2009.-2012. godine („Službeni glasnik Općine Klinča Sela“, broj 1/14),
8. Općina Krašić: Izvješće o stanju u prostoru Općine Krašić za razdoblje 2010.-2014. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 25/14),
9. Općina Križ: Izvješće o stanju u prostoru na području Općine Križ za razdoblje od 2010.-2013. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 19/14),
10. Općina Pušća: Izvješće o stanju u prostoru Općine Pušća za razdoblje 2009.-2013. godine („Službeni glasnik Općine Pušća“, broj 5/14),
11. Općina Rakovec: Izvješće o stanju u prostoru Općine Rakovec za period 2008.-2012. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 4/14),
12. Općina Rugvica: Izvješće o stanju u prostoru Općine Rugvica 2009.-2013. godine („Službeni glasnik Općine Rugvica“, broj 7/13),
13. Grad Samobor: Izvješće o stanju u prostoru Grada Samobora za razdoblje 2007.-2014. godine („Službene vijesti Grada Samobora“, broj 5/15),
14. Općina Stupnik: Izvješće o stanju u prostoru Općine Stupnik za razdoblje 2011.-2014. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 15/15),
15. Grad Sveta Nedelja: Izvješće o stanju u prostoru Grada Sveta Nedelja za razdoblje 2010.-2015. (Glasnik Općine/Grada Sveta Nedelja, broj 8/16),

16.Grad Sveti Ivan Zelina: Izvješće o stanju u prostoru Grada Sveti Ivan Zelina za razdoblje 2009.-2012. g. („Zelinske novine“, broj 15/13).

U nastavku se daje pregled realizacije mjera utvrđenih posljednjim Izvješćem o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2008.-2012. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 22/13).

3.4.2. Realizacija predviđene izrade i donošenja prostornih planova

U poglavlju 4.2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjena i dopuna postojećih dokumenata prostornoga uređenja na razini Županije, u Izvješću o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008.-2012. godine, navedena je potreba donošenja nove zakonske regulative, stručnih kriterija za prostorno i urbanističko planiranje i potreba izrade novih prostornih planova Republike Hrvatske, kao preduvjet za izradu i donošenje novog Prostornog plana Zagrebačke županije. Slijedom navedenog, prijedlog mjera podložan je promjenama koje će proizaći iz usvajanja novih propisa i dokumenata na razini Države. U nastavku se daje pregled realizacije izrade i donošenja prostornih planova na području Zagrebačke županije.

POTREBA IZRADE I DONOŠENJA NOVIH PROSTORNIH PLANOVA:

Mjera 1: Izrada novog Prostornog plana Zagrebačke županije

U proteklom četverogodišnjem razdoblju na snagu je stupio novi Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13), a sukladno članku 199. prijelaznih i završnih odredbi novog Zakona, prostorni plan županije koji se donosi na temelju novoga Zakona ne može se donijeti prije stupanja na snagu Državnog plana prostornog razvoja. Obzirom da Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske kao i Državni plan prostornog razvoja nisu doneseni, u proteklom četverogodišnjem razdoblju nije se mogao donijeti novi Prostorni plan Zagrebačke županije, već su se provodile pripremne aktivnosti za njegovu izradu u vidu izrade posebnih stručnih podloga i prostornih analiza iz područja namjene i zaštite prostora te razvoja komunalne i prometne infrastrukture, o čemu je detaljnije izvješteno u poglavlju 3.1.3. ovog Izvješća.

Mjera 2: Donošenje Prostornog plana Parka prirode Žumberak - Samoborsko gorje

Prethodnim Izvješćem o stanju u prostoru Zagrebačke županije za proteklo razdoblje bio je predviđen nastavak postupka izrade i donošenje Prostornog plana Parka prirode Žumberak-Samoborsko gorje. Riječ je o prostornom planu državne razine, kojeg donosi Hrvatski sabor. Nositelj izrade ovog Plana bilo je Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, koordinator izrade Plana Hrvatski zavod za prostorni razvoj, a stručni izrađivači Plana Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije i Urbanistički zavod grada Zagreba d.o.o. U proteklom razdoblju proveden je niz aktivnosti na izradi i donošenju Plana, o čemu je detaljnije izvješteno u poglavlju 3.1.2. Važeći prostorni planovi. Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje („Narodne novine“, broj 125/14, 5/15-ispravak) donesen je na sjednici Hrvatskog sabora održanoj 17. listopada 2014. godine. Time je ova mjera provedena u cijelosti.

Mjera 3: Donošenje Prostornog plana Parka prirode Medvednica

Također prethodnim Izvješćem o stanju u prostoru Zagrebačke županije za proteklo razdoblje bio je predviđen nastavak postupka izrade i donošenje Prostornog plana Parka prirode Medvednica, odnosno daljnja suradnja Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije u postupku izrade i donošenja istog. Riječ je također o prostornom planu državne razine, kojeg donosi Hrvatski sabor. Nositelj izrade ovog Plana bilo je Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, koordinator izrade Plana Hrvatski zavod za prostorni razvoj, a stručni izrađivač Plana Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba. Zavodi za prostorno uređenje Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije, na čijem se području također prostire Park prirode Medvednica, sudjelovali su u izradi Plana kao vanjski suradnici i konzultanti. U proteklom su razdoblju nastavljene aktivnosti na izradi i donošenju ovog Plana, o čemu je također detaljnije izvješteno u poglavlju 3.1.2. Važeći prostorni planovi. Prostorni plan Parka prirode Medvednica („Narodne novine“, broj 89/14) donesen je na sjednici Hrvatskog sabora održanoj 15. srpnja 2014. godine. Time je ova mjera provedena u cijelosti.

Mjera 4: Ostali prostorni planovi

Izvješćem o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008.-2012. godine za proteklo razdoblje utvrđena je potreba za razmatranjem mogućnosti izrade novih prostornih planova uređenja, osobito u onim gradovima i općinama koje su do sada izradile i donijele nekoliko sveobuhvatnih izmjena i dopuna ovih planova. U međuvremenu, na snagu je stupio novi Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13), a sukladno članku 199. prijelaznih i završnih odredbi, prostorni plan uređenja grada i općine koji se donosi na temelju novog Zakona ne može se donijeti prije stupanja na snagu prostornog plana županije koji se donosi na temelju novoga Zakona. Slijedom navedenog, obzirom da nije donesen novi Prostorni plan Zagrebačke županije, nije bilo moguće započeti donošenje novih prostornih planova uređenja gradova, odnosno općina.

IZRADA I DONOŠENJE IZMJENA I DOPUNA PROSTORNIH PLANOVA:

Mjera 5: Donošenje Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije

Prethodnim Izvješćem o stanju u prostoru Zagrebačke županije za proteklo razdoblje bio je predviđen nastavak postupka izrade i donošenja V. Izmjena i dopuna Plana. Kako je navedeno u poglavlju 3.1.2. Važeći prostorni planovi, obzirom da je daljnja dinamika izrade i donošenja ovih Izmjena i dopuna Plana ovisila o usuglašavanju nadležnih državnih tijela, pokretanju izmjena u Prostornom planu Grada Zagreba, kao i o donošenju novih propisa i strateških razvojnih dokumenata na razini Države, te da se navedeni preduvjeti nisu ispunili u mjeri koja bi omogućavala nastavak izrade i donošenja Izmjena i dopuna Plana, dovršetak postupka izrade ovih Izmjena Plana nije proveden. Zbog potrebe usklađenja Prostornog plana Zagrebačke županije sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, tijekom 2015. godine proveden je i dovršen postupak izrade VI. izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije, o čemu se detaljnije izvješćuje u poglavlju 3.1.2. ovog Izvješća, podnaslov 1. „Prostorni plan Zagrebačke županije“.

Mjera 6: Izmjene i dopune ostalih prostornih planova

Kako se i pretpostavilo u prethodnom Izvješću o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008.-2012. u proteklom četverogodišnjem razdoblju intenzivno su se provodili postupci izmjena i dopuna prostornih planova uređenja s ciljem usklađenja s novijim propisima, izmjenama i dopunama Prostornog plana Županije, novoizrađenom tehničkom i prostornom dokumentacijom, zahtjevima građana i pravnih osoba te novonastalim stanjem na terenu. U proteklom razdoblju donesen je značajan broj izmjena i dopuna prostornih planova uređenja gradova i općina, generalnih urbanističkih planova, te urbanističkih i detaljnih planova uređenja o čemu se opširnije izvješćuje u poglavlju 3.1.2. ovog Izvješća.

3.4.3. Realizacija predviđene izrade studija i stručnih podloga

Izvješćem o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008.-2012. godine za proteklo je razdoblje bila predviđena izrada sljedećih studija i stručnih podloga, potrebnih za izradu prostornih planova u nadležnosti Županije:

1. Krajobrazna studija Zagrebačke županije,
2. Studija razvoja zračnog prometa Zagrebačke županije,
3. Demografska studija,
4. Studija implementacije Plana upravljanja vodnim područjima u prostorne planove,

Mjera 7: Krajobrazna studija Zagrebačke županije

Krajobrazna studija Zagrebačke županije izrađena je tijekom 2013. godine temeljem obveze iz Zakona o potvrđivanju Konvencije o europskim krajobrazima, Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske te Prostornog plana Zagrebačke županije. Izrada Krajobrazne studije, za razinu obrade općih krajobraznih tipova / područja, bila je povjerena dvjema tvrtkama: tvrtki Arhikon d.o.o., koja je provela analize postojeće klasifikacije krajolika, analize vizualnih i povijesnih obilježja, dala ocjenu osjetljivosti te smjernice i preporuke za planiranje pojedinih općih krajobraznih područja, i tvrtki Oikon d.o.o., koja je izradila kartografsku i statističku obradu podataka te digitalnu obradu u GIS sustavu i provela posebne analize i ocjene osjetljivosti i vrijednosti općih krajobraznih područja. Detaljniji podaci o ovoj studiji iznijeti su u poglavlju 2.5.2. ovog Izvješća. U sljedećem razdoblju planira se detaljnija razrada ove studije za razinu prostornih planova uređenja gradova i općina.

Mjera 8: Studija razvoja zračnog prometa Zagrebačke županije

Obveza izrade Studije razvoja zračnog prometa Zagrebačke županije određena je zbog potrebe sagledavanja zračnog prometa na cijelom području Županije kako bi se, na osnovi potreba i mogućnosti budućeg razvoja zračnog prometa, mogla utvrditi mogućnost planiranja novih aerodroma - zračnih luka i letjelišta, različitih razreda, skupina i kategorija. U proteklom se razdoblju nije započelo s realizacijom izrade navedene Studije.

Mjera 9:

Stručna podloga iz područja demografije za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije

Tijekom 2015. godine izrađena je Stručna podloga iz područja demografije za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije (autor: dr.sc. Nada Rajić, studeni 2015.). Navedena stručna podloga bit će osnova pri planiranju i organiziranju prostora, budući da postojeće projekcije odstupaju od podataka iz Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Osim područja demografije, Studija obuhvaća i sustav središnjih naselja na području Zagrebačke županije. Time je ova mjera provedena u cijelosti.

Mjera 10: Implementacija Plana upravljanja vodnim područjima u Prostorni plan Zagrebačke županije
 Jedna od važnijih podloga za izradu prostornih planova istaknuta je studija kojom je trebalo detaljnije utvrditi obveze Županije koje proizlaze iz Plana upravljanja vodnim područjem Republike Hrvatske, te analizirati prostorna rješenja koja je potrebno implementirati u prostorne planove. Sukladno navedenom tijekom 2014. godine, u okviru pripremnih aktivnosti na izradi novog Prostornog plana Zagrebačke županije, izrađena je posebna stručna podloga Implementacija Plana upravljanja vodnim područjima u Prostorni plan Zagrebačke županije (autor: S. Mišetić, Zagreb, prosinac 2014.), temeljem odredbe članka 36. Zakona o vodama („Narodne novine“, broj 153/09, 130/11, 56/13 i 14/14). Također 2016. godine je izrađena Studija Implementacije Plana upravljanja rizicima od poplava u prostorni plan Zagrebačke županije (Zelena infrastruktura d.o.o., studeni 2016.) koja je sastavni dio Plana upravljanja vodnim područjima za 2016. – 2021. Time je ova mjera provedena u cijelosti.

3.4.4. Provodenje ostalih mjer od značaja za izradu i donošenje prostornih planova i unaprjeđenje stanja u prostoru

Mjera 11. Unaprjeđenje održivog razvoja Zagrebačke županije

Kvalitetnom izradom prostornih planova svih razina, te njihovim dosljednim i pravodobnim provođenjem u proteklom četverogodišnjem razdoblju osigurani su osnovni uvjeti za održiv prostorni i gospodarski razvoj, kako Zagrebačke županije kao cjeline, tako i njezinih sastavnih dijelova, pojedinih gradova i općina.

Aktivnim sudjelovanjem u procesu izrade prostorno - planske dokumentacije kroz savjetodavno – stručnu suradnju u proteklom razdoblju, Zavod za prostorno uređenja Zagrebačke županije inicirao je potrebne korekcije te savjetovao jedinice lokalne samouprave i stručne izrađivače u pogledu optimalnog planiranja te provedbe politike održivog razvoja i uređenja prostora. Osobita pažnja pri određivanju prostorno-planskih rješenja bila je usmjerena na očuvanje vodonosnika, zaštitu izvorišta i vodocrpilišta, zaštitu šuma i kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta te na zaštitu prirodnih vrijednosti i kulturnih dobara. Ova mjera provedena je u cijelosti kroz izradu prostornih planova.

U nastavku se daje pregled provedenih najznačajnijih aktivnosti po tematskim skupinama koje su predložene prethodnim Izvješćem o stanju u prostoru za razdoblje 2008. do 2012. godine.

Vodozaštitna područja

U skladu s PPPPO Črnivec – Zračna luka Zagreb (zračna luka „Franjo Tuđman“) kojim su propisane mјere zaštite postojećih i planiranih izvorišta vode za piće, tijekom 2013. godine izvršeni su pripremni radovi monitoringa kvalitete vode na vodocrpilištu Kosnica kojima je dokazana ispravnost vode za piće. U nastavku realizacije vodocrpilišta Kosnica ishođene su lokacijske dozvole za početak izgradnje osnovne infrastrukture vodocrpilišta te izgradnju priključaka vodocrpilišta Kosnica I. faza.

Vezano na izgradnju vodocrpilišta Kosnica u realizaciji je projekt „Regionalni vodoopskrbni sustav Zagreb istok“ kojim će se riješiti opskrba istočnog dijela Zagrebačke županije. Za planirani zahvat krajem 2012. godine izrađen je Zahtjev za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, Elaborat prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu te studija Glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu (u prosincu 2013., dopunjena u siječnju 2014.). U 2015. godini izrađen je projektni zadatak te je u 2016. godini započela izrada Studije o utjecaju zahvata na okoliš za zahvat Regionalnog vodoopskrbnog sustava Zagreb istok.

Izvorišta Strmec, Šibice i Bregana, Odlukom Županijske skupštine koja je donesena 2015. godine, utvrđena je zaštita izvorišta od onečišćenja ili drugih utjecaja koji mogu nepovoljno utjecati na zdravstvenu ispravnost vode ili njezinu izdašnost, nadalje utvrđene su zone sanitarne zaštite izvorišta, te su propisane mјere zaštite i sanacije izvorišta kao i sanitarni i drugi uvjeti održavanja.

Šume i poljoprivredno zemljište

Zaštita šuma i šumskog područja provodi se mjerama pravilnog gospodarenja, pošumljavanja i revitalizacije oštećenih šumskih površina, zaštite šuma od štetnih utjecaja i sprječavanjem prenamjene šuma i šumskog zemljišta. U segmentu prostornog planiranja kroz izmjene i dopune prostorno – planske dokumentacije primjenom propisanih mјera od strane Prostornog plana Zagrebačke županije, zahtjevima javnopravnih tijela i institucija kojima se naglašava važnost šuma i šumskog zemljišta kao prirodnih dobara od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, poštivana su ograničenja širenja na šumska područja, politika gradnje i opremanja građevinskih područja te infrastrukturnih sustava usmjeravana je na korištenja manje osjetljivih područja.

Građevinska područja

Za proteklo četverogodišnje razdoblje prisutan je trend manjeg povećanja površine ukupnog građevinskog područja. Izgrađenost građevinskih područja se približila granici od 70% što ukazuje na pretežitost uređivanja i opremanja zemljišta komunalnom infrastrukturom ali i novom gradnjom. U skladu sa novim Zakonom o prostornom uređenju („Narodne novine“, br. 153/13) izvršeno je usklađenje prostornih planova u dijelovima kojima se određuju izgrađeni i neizgrađeni dijelovi građevinskih područja na način da se uvodi potreba detaljnijeg razlučivanja neizgrađenih građevinskih područja na neizgrađene dijelove planirane za daljnji razvoj / gradnju i neizgrađene – neuređene dijelove građevinskih područja na kojima nije izgrađena planirana osnovna infrastruktura te je za ista potrebno izraditi Urbanistički plan uređenja. Zavod je aktivno sudjelovao u procesu savjetodavno – stručne suradnje i podrške jedinicama lokalne samouprave kako bi se prilikom izrade i donošenja izmjena i dopuna prostornih planova postigli svi kriteriji zadani Županijskim prostornim planom u pogledu racionalnog dimenzioniranja istih.

Gospodarske zone

Razvoj gospodarstva u proteklom razdoblju odnosno planiranje, formiranje i izgradnja gospodarskih zona karakterizira trend povećanja iskorištenosti (istи trend prisutan je i za cijelovito korištenje i namjenu površina) odnosno prenamjene zemljišta u svrhu uređenja i opremanja gospodarskih zona. Površine namijenjene izgradnji izvan naselja u svrhu smještaja gospodarskih sadržaja u prosjeku čine ukupno 47% svih površina namijenjenih za izgradnju izvan naselja. Za gospodarske zone koje su u prostornim planovima planirane kao izdvojena građevinska područja izvan naselja u postupku su izrade ili su izrađeni urbanistički planovi uređenja kojima se detaljno propisuju uvjeti provedbe zahvata te se temeljem istih vrši gradnja i opremanje potrebnom infrastrukturom. Ulaganje i usmjeravanje investicija vrši se u najvećem dijelu u perspektivne zone Zagrebačke županije kojih trenutno ima dvadesetak na ukupnoj površini od 1.780 ha.

Turističke zone

Razvoj turističke ponude usko je povezan s trendom povećanja broja dolazaka i noćenja (povećanje u odnosu na 2013. godinu iznosi oko 50%) na koji nije adekvatno odgovoreno i povećanjem broja smještajnih kapaciteta. Potencijal razvoja sektora turizma prepoznat je u atraktivnoj ponudi prirodne i kulturne baštine Zagrebačke županije, rekreativnim predispozicijama te bogatim ruralnim nasleđem. U tom smislu u proteklom razdoblju prostorno planskom dokumentacijom omogućeno je kvalitetno uređenje i gradnja ugostiteljsko – turističkih sadržaja s predviđenim kapacitetima koji odgovaraju povećanju potreba u broju kreveta i popratnih sadržaja. Prostornim planovima su se načelno dopunjavali podaci i informacije koje se odnose na mogućnosti proširenja ugostiteljsko – turističke ponude na razvoj seoskog, eko, etno, izletničkog i obiteljskog turizma te aktivnog odmora te su u tom smislu planirani zahvati na održavanju i gradnji potrebne infrastrukture, izradi urbanističkih planova i prateće dokumentacije.

Prirodna i kulturna baština

Donošenjem dvaju državnih planova, Prostornog plana Parka prirode Medvednica i Prostornog plana Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje značajno je unaprijeđen sustav mjera zaštite prirodne i kulturne baštine. Osim mjera zaštite ovim se planovima daju razvojne smjernice kojima se predlažu načini korištenja svih prostornih vrijednosti te mogućnosti održivog razvoja u planiranom srednjoročnom razdoblju. Na razini Zagrebačke županije završena je izrada Krajobrazne studije Zagrebačke županije (Oikon d.o.o., Arhikon d.o.o., Zagreb, 2013.) kojom je valoriziran cjeloviti prostor županije u pogledu prepoznavanja obilježja, različitosti i vrsnoće krajolika. Krajobraznom studijom stvoren je okvir za daljnju integraciju vrijednosti krajobraza u prostorno plansku dokumentaciju. Prostornim planovima na lokalnoj razini kontinuirano je dopunjavan sustav mjera zaštite, uvjeta korištenja kao i registar podataka kulturne i prirodne baštine.

Infrastrukturni sustavi

Na području infrastrukture dovršen je niz objekta i sustava te su unaprjeđeni postojeći sustavi u skladu s planskim postavkama strateške i prostorno planske dokumentacije te provedbenim projektima. Najznačajniji zahvati izvršeni su na području vodoopskrbe gradnjom novih i modernizacijom postojećih cjevovoda (pokrivenost javnom vodoopskrbom povećana je na preko 75% stanovništva). Modernizacija i dogradnja najveće zračne luke u Republici Hrvatskoj „Franjo Tuđman“ bit će okončana početkom 2017. godine.

Obnovljivi izvori energije

Obnovljivi izvori energije predstavljaju znatan potencijal u proizvodnji „zelene“ energije te se njihovom planiranju i realizaciji u proteklom razdoblju posvećivalo više pažnje. Prostorno planskom dokumentacijom planiraju se uvjeti za zahvate u prostoru kojima se koristi sunčeva energija, poljoprivredni i šumski otpad te brzorastući nasadi (za proizvodnju biogoriva). Godišnjim planom energetske učinkovitosti te u skladu s Akcijskim planom energetske učinkovitosti Zagrebačke županije ostvaruju se mјere sustavnog planiranja i provođenja energetske učinkovitosti kako bi se ostvarili pozitivni rezultati u ostvarenju cilja uštede energije.

Gospodarenje otpadom

Sustav gospodarenja otpadom planiran je kao cjeloviti sustav gospodarenja otpadom temeljen na planiranom Županijskom centru za gospodarenje otpadom smještenom na lokaciji Tarno u Ivanić – Gradu (ŽCGO) te usporednim korištenjem postojećih aktivnih odlagališta komunalnog otpada na području Zagrebačke županije uz provođenje njihove sanacije. Šestim Izmjenama i dopunama Prostornog plana Zagrebačke županije utvrđene su lokacije za smještaj kazeta za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest. Lokacije za smještaj kazeta za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest utvrđuju se na postojećim lokacijama aktivnih službenih odlagališta komunalnog i inertnog otpada u Zagrebačkoj županiji: Beljavine (Grad Vrbovec), Novi Dvori (Grad Zaprešić) i Mraclinjska Dubrava (Grad Velika Gorica). Prostornim planovima uređenja nastavlja se planiranje drugih sadržaja vezanih uz zbrinjavanje otpada (reciklažna dvorišta, mobilne jedinice, pretovarne stanice i dr.).

3.4.5. Provodenje mjera kojima se utvrđuju obveze Zavoda u procesu praćenja stanja u prostoru

Obveze Zavoda utvrđene su Zakonom o prostornom uređenju, te u skladu s tim i godišnjim programima rada. U nastavku se daje pregled aktivnosti Zavoda u proteklom razdoblju koje su izravno doprinijele realizaciji mjera utvrđenih prethodnim Izvješćem o stanju u prostoru Zagrebačke županije.

PRUŽANJE STRUČNE SAVJETODAVNE POMOĆI

U IZRADI PROSTORNIH PLANOVA LOKALNE RAZINE

U okviru stručne savjetodavne pomoći Zavod je izvršio u promatranom razdoblju 38 analiza nacrta prijedloga, prijedloga i nacrta konačnih prijedloga prostornih planova uređenja gradova i općina kako bi se nositeljima izrade planova i stručnim izrađivačima ukazalo na moguće neusklađenosti s Prostornim planom Županije. Osim toga, Zavod je u promatranom razdoblju također sudjelovao u pripremnim radnjama za pokretanje postupaka izrade i donošenja izmjena i dopuna prostornih planova uređenja gradova i općina izradom stručnih analiza prijedloga Odluka o izradi planova ili prijedloga pojedinih planskih rješenja kao inicijalnih zahtjeva za izradu planova u pogledu njihove usklađenosti s Prostornim planom Županije.

razdoblje	faza izrade plana	naziv izmjena i dopuna prostornog plana	datum završetka izrade analize
2013. godina	Nacrt konačnog prijedloga	PPUG Samobor - I. ID	20.02.2013.
	Prijedlog	PPUO Dubravica - II. ID (ciljane)	27.02.2013.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUO Križ - IV. ID (službeno ciljana Izmjena)	03.04.2013.
	Nacrt prijedloga	PPUG Dugo Selo - IV. ID (službeno ID)	22.04.2013.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUO Stupnik - II. ID	26.04.2013.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUG Velika Gorica - II. ID	03.06.2013.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUG Velika Gorica - II. ID	14.06.2013.
	Prijedlog	PPUG Ivanić-Grad - III. ID (službeno II. ID)	04.10.2013.
	Nacrt prijedloga	PPUG Zaprešić - III. ID (ciljane)	27.11.2013.
2014. godina	Prijedlog	PPUG Ivanić-Grad - III. ID (službeno II. ID)	16.01.2014.
	Prijedlog	PPUG Velika Gorica - II. ID	29.01.2014.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUG Samobor - I. ID	17.03.2014.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUO Kloštar Ivanić - III. ID	24.07.2014.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUG Velika Gorica - II. ID	20.08.2014.
	Prijedlog	PPUO Krašić - IV. ID	08.09.2014.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUO Bistra - IV. ID	31.12.2014.
2015. godina	Nacrt konačnog prijedloga	PPUO Krašić - IV. ID	05.02.2015.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUO Žumberak - III. ID	13.04.2015.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUG Velika Gorica - III. ID	27.04.2015.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUO Stupnik - II. ID	06.05.2015.
	Prijedlog	PPUO Žumberak - III. ID	06.05.2015.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUO Gradec - III. ID	29.05.2015.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUO Žumberak - III. ID	29.05.2015.
	Prijedlog	PPUG Sveti Ivan Zelina - IV. ID (službeno II. ID)	03.06.2015.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUG Sveta Nedelja - V. ID (ciljane)	16.06.2015.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUO Pušća - III. ID	29.06.2015.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUG Sveta Nedelja - V. ID (ciljane)	08.07.2015.
	Prijedlog	PPUO Marija Gorica - III. ID (službeno II. ID)	04.09.2015.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUO Brdovec - V. ID (službeno III. ID)	30.09.2015.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUO Brdovec - V. ID (službeno III. ID)	29.10.2015.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUO Dubravica - III. ID	30.11.2015.
	Prijedlog	PPUO Marija Gorica - III. ID (službeno II. ID)	02.12.2015.

	Prijedlog	PPUO Farkaševac - III. ID	04.12.2015.
2016. godina	Nacrt prijedloga	PPUO Jakovlje - III. ID	18.02.2016.
	Nacrt prijedloga	PPUO Križ - V. ID	10.05.2016.
	Prijedlog	PPUG Zaprešić - IV. ID	24.05.2016.
	Nacrt prijedloga	PPUO Kloštar Ivanić - IV. ID	02.06.2016.
	Nacrt prijedloga	PPUG Ivanić-Grad - IV. ID (III. službeno)	30.11.2016.
	Nacrt prijedloga	PPUG Sveti Ivan Zelina - IV. ID (III. službeno)	22.12.2016.

Tablica 47: Izrada analiza tijekom postupaka izrade i donošenja PPU-G/O u okviru stručne savjetodavne pomoći

Izvor: Registar prostornih planova Zagrebačke županije, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

IZDAVANJE MIŠLJENJA**NA KONAČNE PRIJEDLOGE PROSTORNIH PLANNOVA UREĐENJA GRADOVA I OPĆINA**

U skladu s člankom 107. Zakona o prostornom uređenju Zavod, prije donošenja prostornih planova uređenja gradova i općina, daje mišljenje u pogledu usklađenosti konačnih prijedloga tih prostornih planova s Prostornim planom Županije. Ovdje treba naglasiti da, u skladu sa Zakonom, Zavod ne izdaje mišljenja za prostorne planove uređenja gradova i općina kojih je bio stručni izrađivač. U proteklom razdoblju Zavod je izradio sljedeće izmjene i dopune prostornih planova uređenja koji su potom doneseni:

- 1) VII. izmjene i dopune PPUG Jastrebarsko
- 2) VIII. izmjene i dopune PPUG Jastrebarsko
- 3) IV. izmjene i dopune PPUO Brckovljani
- 4) V. izmjene i dopune PPUO Brckovljani
- 5) IV. izmjene i dopune PPUO Rugvica
- 6) V. izmjene i dopune PPUO Rugvica
- 7) IV. izmjene i dopune PPUO Dubrava
- 8) V. izmjene i dopune PPUO Pisarovina
- 9) II. izmjene i dopune PPUO Orle

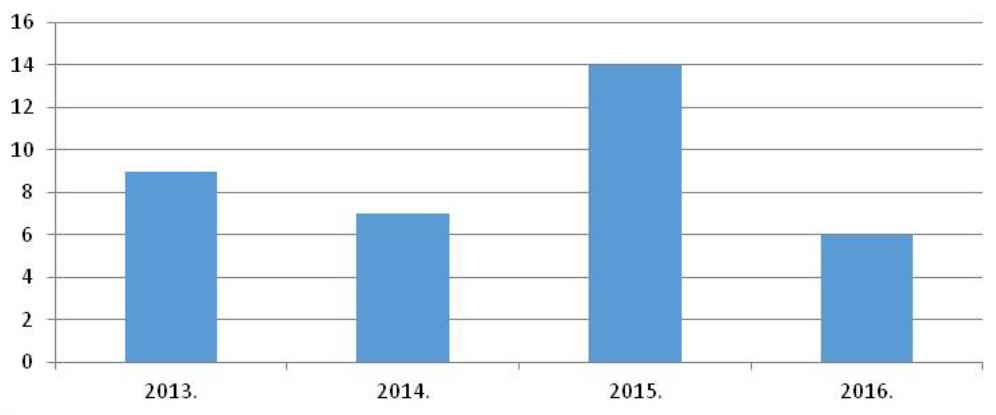
U proteklom razdoblju Zavod je, nakon prethodno izvršenih stručnih analiza i usuglašavanja, izdao ukupno 36 (pozitivnih) mišljenja o usklađenosti konačnih prijedloga izmjena i dopuna prostornih planova uređenja gradova i općina s Prostornim planom Zagrebačke županije.

razdoblje	naziv konačnog prijedloga izmjena i dopuna prostornog plana	datum izdavanja mišljenja
2013. godina	PPUG Ivanić-Grad - II. ID (službeno ciljane ID)	07.01.2013.
	PPUO Rugvica - III. ID	14.02.2013.
	PPUO Klinča Sela - VI. ID	27.02.2013.
	PPUG Sveti Ivan Zelina - III. ID (službeno ciljane ID)	27.02.2013.
	PPUO Dubravica - II. ID (ciljane)	02.04.2013.
	PPUO Križ - IV. ID (službeno ciljana izmjena)	11.04.2013.
	PPUG Jastrebarsko - VI. ID (ciljane)	09.07.2013.
	PPUO Brdovec - IV. ID (službeno II. ciljane ID)	12.11.2013.
2014. godina	PPUG Dugo Selo - IV. ID (službeno ID)	10.12.2013.
	PPUG Zaprešić - III. ID (ciljane)	10.02.2014.
	PPUG Vrbovec - II. ID	13.02.2014.
	PPUO Brckovljani - III. ID	23.04.2014.
	PPUG Samobor - I. ID	30.04.2014.
	PPUG Ivanić-Grad - III. ID (službeno II. ID)	07.07.2014.
	PPUO Kloštar Ivanić - III. ID	22.08.2014.
2015. godina	PPUG Velika Gorica - II. ID	10.09.2014.
	PPUO Bistra - IV. ID	13.01.2015.
	PPUO Klinča Sela - VII. ID	14.01.2015.
	PPUO Krašić - IV. ID	19.02.2015.
	PPUG Dugo Selo - V. ID (službeno D)	19.03.2015.
	PPUO Krašić - V. ID	24.03.2015.
	PPUG Velika Gorica - III. ID	30.04.2015.
	PPUO Stupnik - II. ID	16.06.2015.
	PPUO Gradec - III. ID	19.06.2015.
	PPUG Sveti Ivan Zelina - IV. ID (službeno II. ID)	07.07.2015.
	PPUG Sveta Nedelja - V. ID (ciljane)	10.07.2015.
	PPUO Pušća - III. ID	03.08.2015.
2016. godina	PPUO Žumberak - III. ID	07.09.2015.
	PPUO Brdovec - V. ID (službeno III. ID)	08.12.2015.
	PPUO Dubravica - III. ID	18.12.2015.
	PPUO Marija Gorica - III. ID (službeno II. ID)	14.01.2016.

PPUG Zaprešić - IV. ID	04.07.2016.
PPOU Kloštar Ivanić - IV. ID	30.08.2016.
PPOU Stupnik - III. ID	28.12.2016.

Tablica 48: Izdana mišljenja na konačne prijedloge PPU-G/O

Izvor: Registar prostornih planova Zagrebačke županije, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Grafikon 19: Broj izdanih mišljenja na konačne prijedloge PPU-G/O

Izvor: Registar prostornih planova Zagrebačke županije, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

VOĐENJE DOKUMENTACIJE PROSTORA

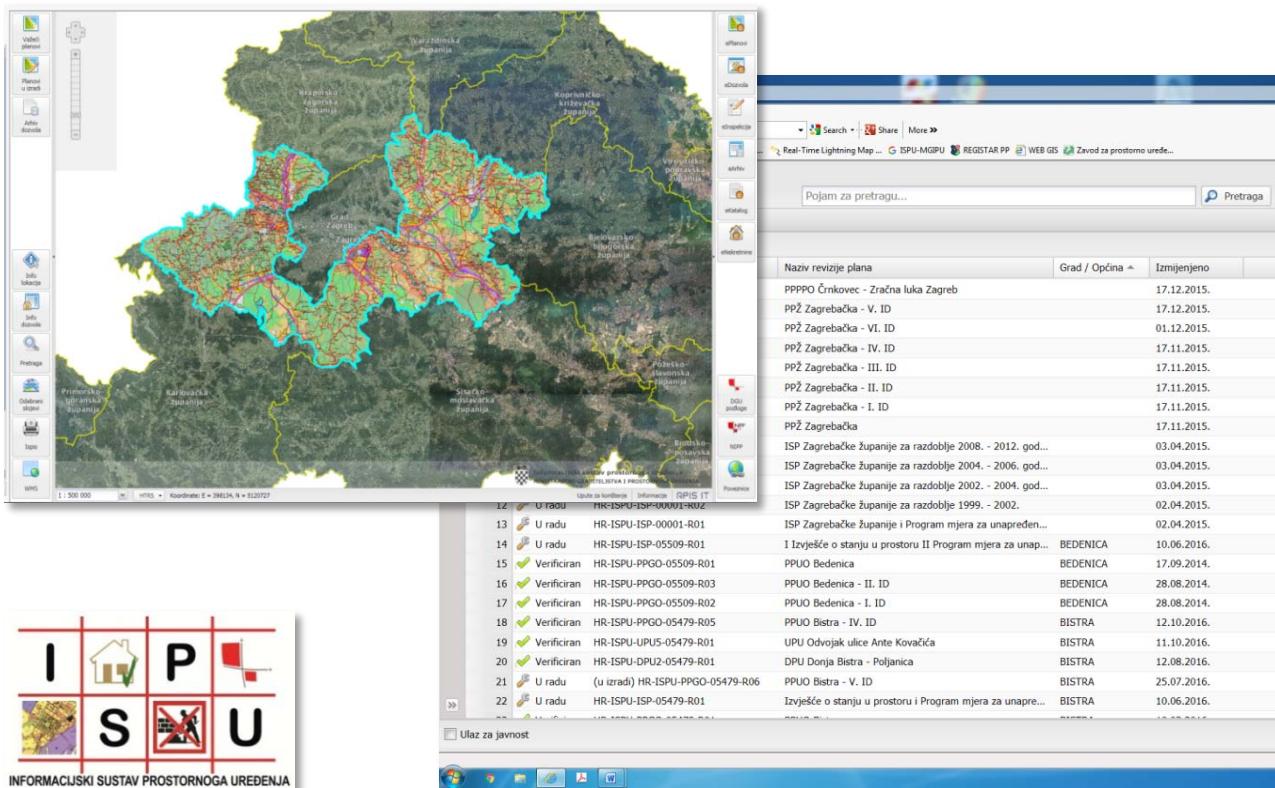
Po donošenju prostornih planova lokalne razine, gradovi i općine dužni su u skladu sa člankom 112. Zakona o prostornom uređenju, dostaviti Zavodu primjerak svakog donesenog prostornog plana u analognom i elektroničkom obliku te objavljeni Odluku o njegovom donošenju. Time se provodi još jedna važna zadaća Zavoda, a to je vođenje dokumentacije prostora za područje Zagrebačke županije. Ono obuhvaća, osim zbirke navedenih prostornih planova, još i dokumentaciju praćenja stanja u prostoru, studije, stručne podloge i drugu prostorno plansku dokumentaciju relevantnu za prostor Zagrebačke županije. Tijekom promatranog razdoblja Zavod je upotpunio dokumentaciju prostora sa preko 100 elaborata prostornih planova. Može se konstatirati da je suradnja s općinama i gradovima u pogledu navedene aktivnosti bila izuzetno kvalitetna. Dokumentacija prostora sadrži i dokumentaciju o korištenju zemljišta (rješenja o uvjetima građenja, lokacijske i građevinske dozvole, rješenja o izvedenom stanju i dr.). U razmatranom razdoblju Zavodu je dostavljeno preko 2.000 raznih dokumenata kojima se reguliraju pojedini zahvati u prostoru.

VOĐENJE INFORMACIJSKOG SUSTAVA PROSTORNOG UREĐENJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE (ISPU)

Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, sukladno Zakonu o prostornom uređenju, uspostavlja, vodi i održava Informacijski sustav prostornog uređenja za područje Zagrebačke županije. Temeljni cilj uspostave Informacijskog sustava prostornog uređenja je izrada cjelovite baze prostornih podataka Zagrebačke županije, obradom postojećih podataka - prostornih planova, dokumenata praćenja stanja u prostoru, topografskih i katastarskih podloga i dr., a sa svrhom cjelovitog upravljanja namjenom i zaštitom prostora te s ciljem stvaranja uvjeta za izradu složenih prostornih analiza.

U proteklom razdoblju nastavljene su aktivnosti na uspostavi, vođenju i održavanju Informacijskog sustava prostornog uređenja za područje Zagrebačke županije kako slijedi:

- Obradom prostornih planova za Geoportal prostornih planova Republike Hrvatske,
- Obradom prostornih planova za Registar prostornih planova Zagrebačke županije,
- Objavom podataka na WEB GIS pregledniku prostornih planova Zagrebačke županije,
- Implementacijom prostornih planova iz AutoCada u GIS sustav,
- Izradom WEB GIS aplikacije 20 poduzetničkih zona na prostornim planovima

Slika 57: Informacijski sustav prostornog uređenja RH za Zagrebačku županiju;
Izvor: Informacijski sustav prostornog uređenja RH (www.mgipu.hr);
dostava podataka: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije

Obrada prostornih planova za Geoportal prostornih planova Republike Hrvatske

Na temelju zahtjeva Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja, Zavod je u proteklom razdoblju kontinuirano provodio obradu prostornih planova s područja Zagrebačke županije za Geoportal prostornih planova, objavljenih u okviru Informacijskog sustava prostornog uređenja Republike Hrvatske (ISPU RH). Ova aktivnost započela je 2013. godine na zahtjev Ministarstva, a provodi se kontinuirano kroz 2014., 2015. i 2016. godinu. Prostorni planovi obrađuju se iz AutoCad-a u kojem su izrađeni u georeferencirani rasterski oblik (TIFF format, HTRS96/TM koordinatni sustav), u kojem se objavljaju na mrežnim stranicama Ministarstva.

Zavod je u proteklom razdoblju dostavio Ministarstvu obrađene sve razine prostornih planova s područja Zagrebačke županije, no objavljeni su samo Prostorni plan Županije, prostorni planovi područja posebnih obilježja i prostorni planovi uređenja gradova i općina (karte u mjerilu 1 : 25.000). Metapodaci o prostornim planovima objavljeni su za sve razine planova i oni se u Zavodu redovito dopunjaju i verificiraju.

Za razliku od navedene djelomične objave prostornih planova na stranicama Ministarstva, Zavod je na svojim mrežnim stranicama objavio sve razine prostornih planova, o čemu opširnije u sljedećem poglavlju.

U proteklom razdoblju Zavod je obradio i dostavio Ministarstvu 200 prostornih planova svih razina (osnovni planovi te izmjene i dopune planova) sa područja Zagrebačke županije i to: Prostorni plan Zagrebačke županije, Prostorni plan područja posebnih obilježja Črnikovec – Zračna luka Zagreb, prostorne planove uređenja velikih gradova, gradova i općina, generalne urbanističke planove i urbanističke planove uređenja.

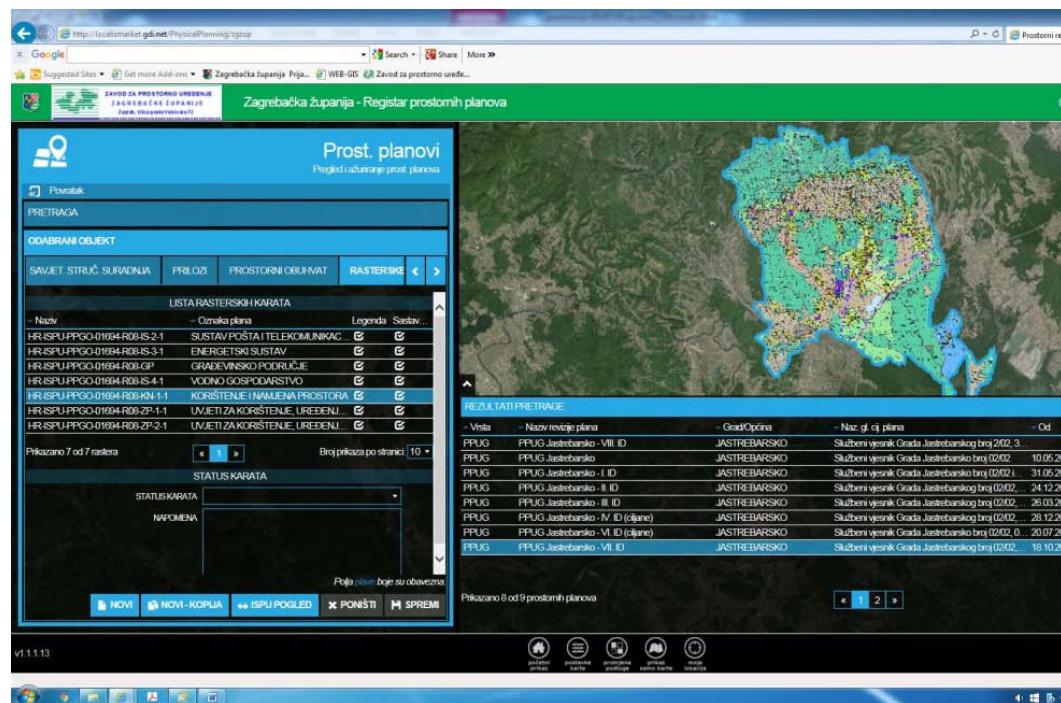
Također se kontinuirano unose metapodaci za sve razine prostornih planova te je u proteklom razdoblju uneseno, dopunjeno i verificirano preko 600 metapodataka, od toga je sa statusom „verificirano“ odnosno vidljivo svim korisnicima blizu 400 metapodataka za sve razine planova. Preostali metapodaci koji nisu javno vidljivi su podaci o prostornim planovima čija je izrada u tijeku ili planovi kojima je obustavljena izrada.

Vođenje Registra prostornih planova Zagrebačke županije

Od 2014. godine Zavod kontinuirano vodi **Registrar prostornih planova na području Zagrebačke županije**. Cilj vođenja Registra je strukturiranje postojećih i budućih raznorodnih podataka o dokumentaciji prostora kojima raspolaže Zavod, te je ujedno i podloga za objavu odabranih podataka na službenim mrežnim stranicama Zavoda. Registrar sadrži podatke za sve razine prostornih planova na području Županije te podatke o Izvješćima o stanju u prostoru na županijskoj i lokalnoj razini. Podaci o prostornim planovima sadrže sve njihove kartografske prikaze, njihove tekstualne dijelove, odluke o izradi, odluke o donošenju, mišljenja Zavoda na njihove konačne prijedloge, analize provedene u okviru savjetodavno - stručne suradnje, službena glasila u kojima su objavljeni te katastarske i topografske podloge i dr. Također u Registru su uneseni podaci o prostornim planovima stavljenim van snage, kao i o usvojenim izvješćima o stanju u prostoru.

Registrar sadrži podatke o preko 400 prostornih planova svih razina s područja Zagrebačke županije i to;

- državne razine: Prostorni planovi područja posebnih obilježja (PPPPO), izrađeni za parkove prirode Medvednica i Žumberak – Samoborsko gorje,
- županijske razine: Prostorni plan Zagrebačke županije (PPZŽ) i Prostorni plan područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb (PPPPO),
- lokalne razine: prostorni planovi uređenja općina i gradova (PPUO/G), generalni urbanistički planovi (GUP), urbanistički planovi uređenja (UPU) i detaljni planovi uređenja (DPU).

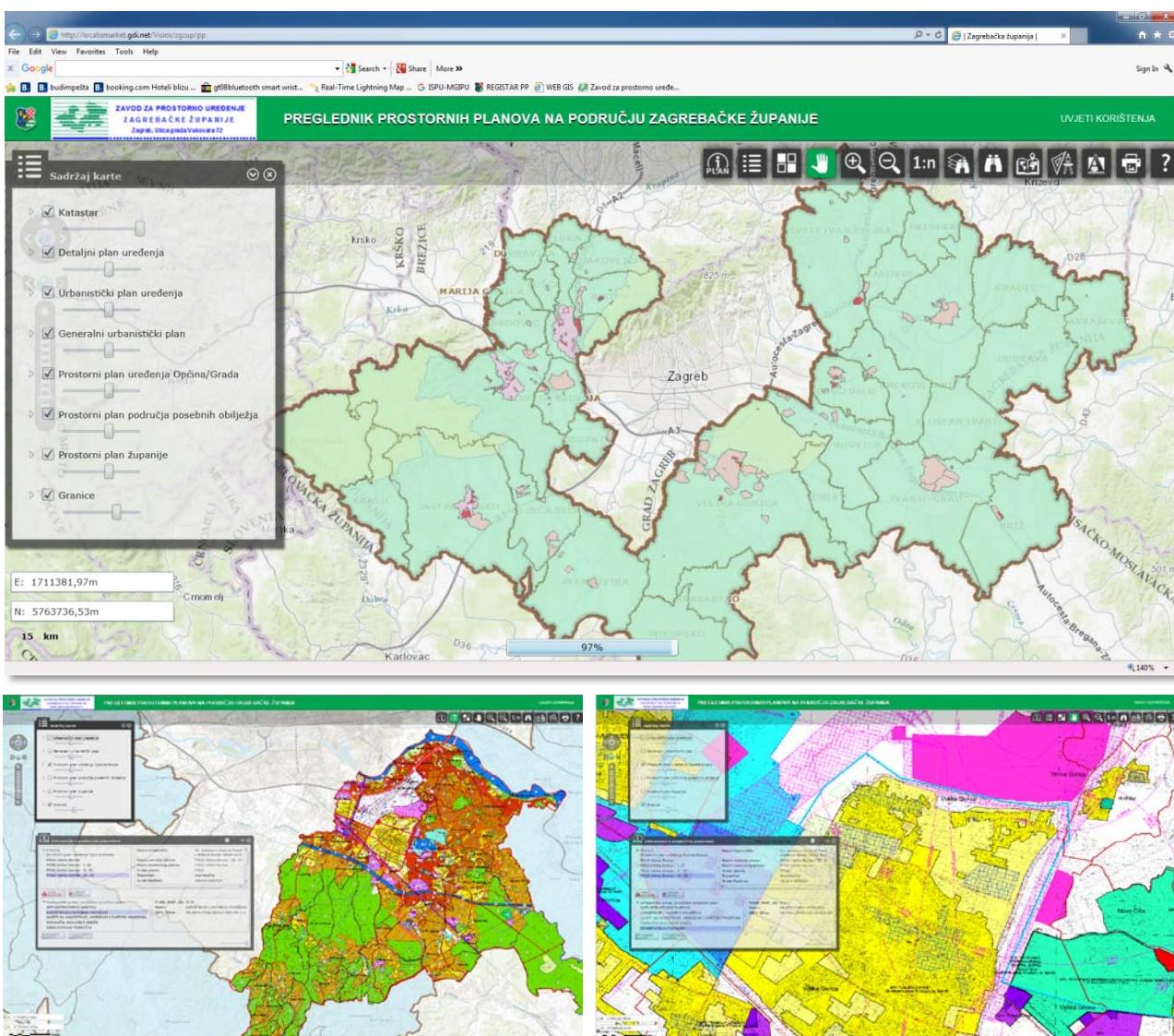

Slika 58: Registrar prostornih planova Zagrebačke županije;
Izvor: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Objava prostornih planova na WEB GIS pregledniku

Odabrane i posebno pripremljene podatke iz Registra prostornih planova Zagrebačke županije Zavod javno objavljuje na svojim službenim mrežnim stranicama www.zpuzz.hr na portalu pod nazivom WEB GIS preglednik prostornih planova. Time je omogućen pregled tijeka izrade i donošenja svih prostornih planova koji su doneseni ili su u fazi izrade za područje Zagrebačke županije.

Objavljeni su svi važeći prostorni planovi koji su do danas doneseni za područje Zagrebačke županije, i to: Prostorni plan Zagrebačke županije, Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje, Prostorni plan Parka prirode Medvednica, Prostorni plan Črnkovec – Zračna luka Zagreb, prostorni planovi uređenja gradova i općina, generalni urbanistički planovi, urbanistički planovi uređenja i detaljni planovi uređenja. Objavom grafičkih i tekstualnih dijelova prostornih planova javnosti su, po prvi put na jednom mjestu, dostupni podaci o cjelovitom sustavu prostornog uređenja na području Zagrebačke županije. Kartografski prikazi sa pripadajućim tumačima i sastavnicama u WEB GIS pregledniku, objavljaju se za posljednje donesene izmjene i dopune.

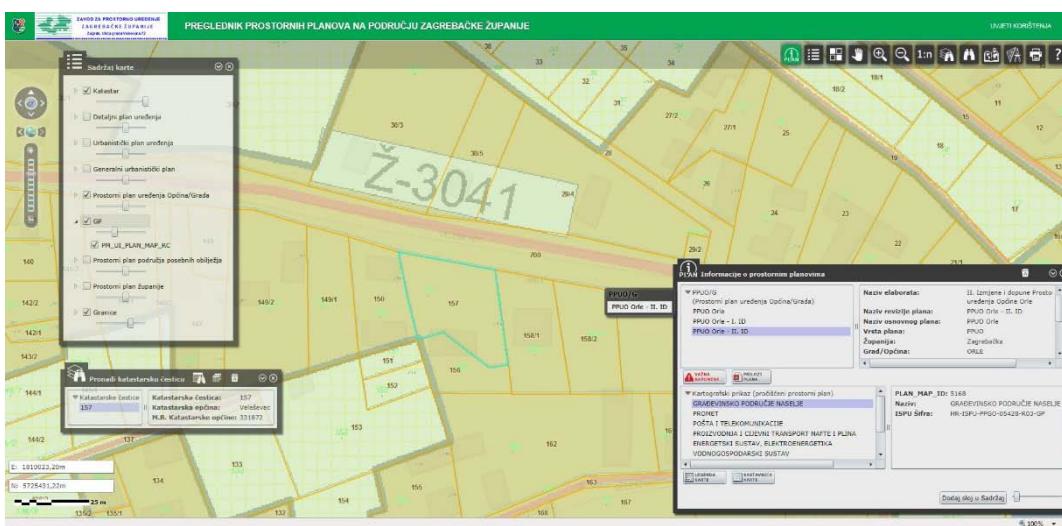
Slika 59: WEB GIS preglednik prostornih planova na području Zagrebačke županije
Izvor: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije (www.zzzuz.hr), 2016.

U okviru WEB GIS preglednika na mrežne stranice Zavoda postavljen je **digitalni katastar** te je omogućena pretraga pojedine lokacije prema broju katastarske čestice. Također je omogućeno istodobno pregledavanje sadržaja iz prostornih planova svih razina za odabranu katastarsku česticu. Time je dodatno unaprijeđen Informacijski sustav prostornog uređenja Zagrebačke županije. WEB GIS preglednik prostornih planova kontinuirano se održava i ažurira donesenim prostornim planovima.

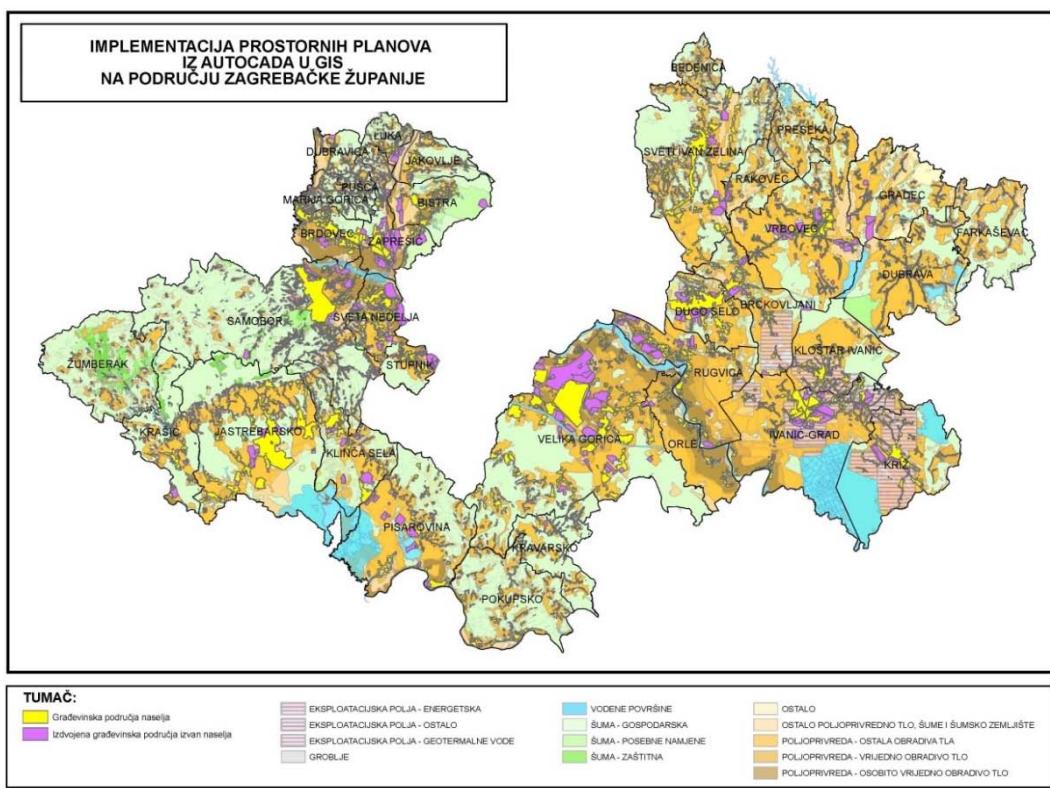
Implementacija prostornih planova iz AutoCada u GIS sustav

Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije već više od 10 godina provodi aktivnosti na uspostavi Informacijskog sustava prostornog uređenja, kroz implementaciju prostornih planova u GIS sustav. Podaci se, iz formata u kojem su izrađeni (AutoCAD), implementiraju u GIS sustav, uz popunu zadanih atributnih tablica i drugih podataka potrebnih za izradu prostornih analiza.

U posljednje dvije godine, na temelju zahtjeva Hrvatskog zavoda za prostorni razvoj i nadležnog Ministarstva, Zavod je obradio i implementirao podatke iz prostornih planova s područja Zagrebačke županije iz AutoCada u GIS za potrebe izrade Državnog plana prostornog razvoja. Ova aktivnost započela je 2015. godine, kad su obrađeni podaci iz Prostornog plana Zagrebačke županije te iz sva 34 prostorna plana uređenja. Tijekom 2016. godine Zavod je dostavio ažurirane podatke iz novo donesenih izmjena i dopuna prostornih planova.

Slika 60: Pretraga preko broja katastarske čestice u WEB GIS pregledniku prostornih planova na području Zagrebačke županije
Izvor: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije (www.zpuzz.hr), 2016.

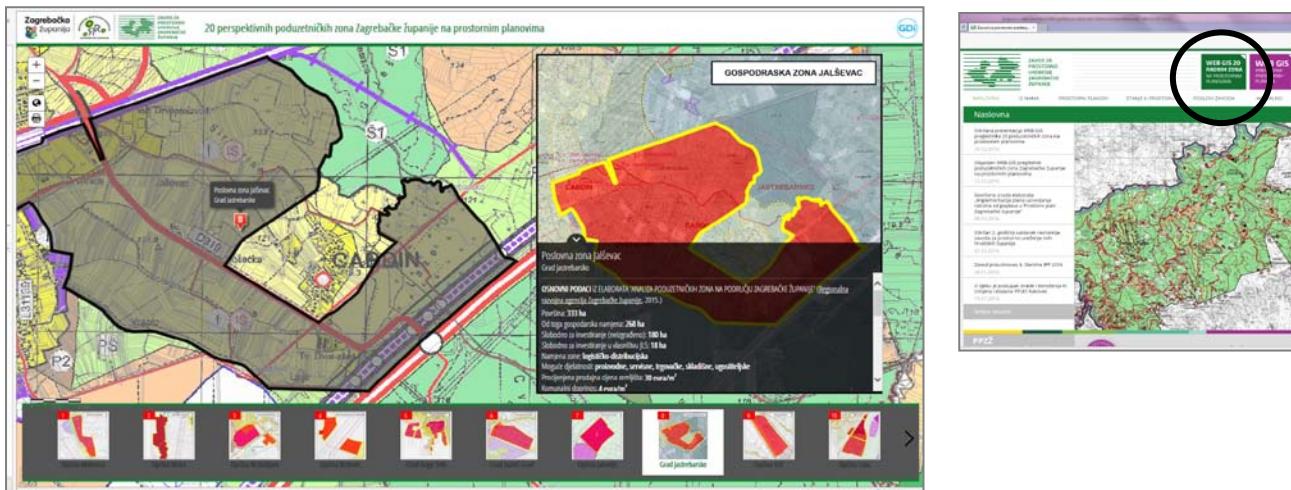
Slika 61: Implementacija prostornih planova iz AutoCada u GIS sustav na području Zagrebačke županije
Izvor: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2016.

Izrada WEB GIS aplikacije 20 poduzetničkih zona na prostornim planovima

Zavod je u studenom 2016., u suradnji s Regionalnom razvojnom agencijom Zagrebačke županije i tvrtkom GDi Gisdata, izradio WEB GIS aplikaciju s prikazom 20 perspektivnih poduzetničkih zona Zagrebačke županije na prostornim planovima. Objavom aplikacije na Internetskim stranicama olakšan je pristup poduzetnicima koji, na intuitivan način, mogu saznati osnovne podatke i prostorni položaj svake od 20 perspektivnih poduzetničkih zona u Zagrebačkoj županiji.

Podaci o poduzetničkim zonama preuzeti su iz elaborata "Analiza poduzetničkih zona na području Zagrebačke županije" (Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije, 2015.). Riječ je o zonama na području gradova Dugo Selo, Ivanić-Grad, Jastrebarsko, Samobor, Sveta Nedelja, Sveti Ivan Zelina, Velika Gorica, Vrbovec i Zaprešić te općina Bedenica, Bistra, Brckovljani, Brdovec, Jakovlje, Križ, Luka, Marija Gorica, Pisarovina, Rakovec i Rugvica.

Kartografski prikazi iz prostornih planova na kojima se u ovoj aplikaciji daje prikaz gospodarskih zona preuzeti su iz WEB GIS preglednika prostornih planova Zagrebačke županije, u rujnu 2016. Rasterska podloga na koju su implementirane zone jedinstveni je prikaz svih karata namjene površina iz važećih prostornih planova uređenja gradova i općina.

Slika 62: WEB GIS aplikacija 20 perspektivnih poduzetničkih zona Zagrebačke županije na prostornim planovima; ulaz u aplikaciju i primjer – Poslovna zona Jalševac na PPUG Jastrebarsko (Zavod, RRA i GDi Gisdata d.o.o., studeni 2016., www.zpuzz.hr)

NABAVA DIGITALNIH GEODETSKIH PODLOGA

Do kraja 2014. godine na snazi je bio Sporazum o sufinanciranju izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2011.- 2014. godine, kojeg je 2011. Zagrebačka županija sklopila s Državnom geodetskom upravom. Temeljem Zaključka Župana Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije je provodio stručne poslove potraživanja, korištenja i distribucije podataka Državne geodetske uprave jedinicama lokalne samouprave:

- Službene listove Detaljne topografske karte u mjerilu 1:25000 (TK25),
- Digitalnu ortofoto kartu DOF5,
- Hrvatsku osnovnu kartu HOK5,
- Digitalni ortofoto plan DOF2 za područje izgrađenosti,
- Podatke u alfanumeričkom obliku (Županija, grad/općina, mjesna samouprava, naselja, ulica i kućni brojevi),
- Podatke u grafičkom obliku (Županija, grad/općina, mjesna samouprava i naselja, statistički krug, katastarska općina – Središnji registar prostornih jedinica),
- Digitalne katastarske planove – rastere,
- Digitalne katastarske planove – vektore.

Tijekom 2012. i 2013. godine ovi su podaci dostavljeni jedinicama lokalne samouprave s kojima je bio potpisani Sporazum (svi gradovi i općine, osim velikih gradova Samobora i Velike Gorice). Tijekom 2013. i 2014. godine Zavod je za potrebe 20 jedinica lokalne samouprave pribavio i dostavio im ažurirane Digitalne katastarske planove u vektorskem obliku. Nakon isteka Sporazuma jedinice lokalne samouprave samostalno nabavljaju geodetske podloge i ostale prostorne podatke.

4. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE

4.1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnog prostornog razvoja Zagrebačke županije obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Pri utvrđivanju temeljnih prepostavki društvenog i gospodarskog razvoja, zaštite okoliša i racionalnog korištenja prirodnih i kulturnih dobara potrebno je ukazati na prednosti i mogućnosti, ali i ograničenja održivog razvoja u prostoru Zagrebačke županije. Sam geoprometni smještaj Zagrebačke županije predstavlja značajnu prednost u promišljanju prostornog razvoja koji nadilazi županijske ovire. Kao neposredni kontaktni prostor metropole (zagrebački prsten) prostor Zagrebačke županije zajedno s prostorom Grada Zagreba tvori središnji državni prostor u gospodarskom, društvenom i prometnom pogledu. Zbog svega navedenog, održivi razvoj prostora Zagrebačke županije treba sagledavati u širem prostornom kontekstu, pod čim se prvenstveno podrazumijeva prostorna, gospodarska i prometna cjelina koju prostor Zagrebačke županije čini zajedno s prostorom Grada Zagreba.

STANOVNIŠTVO

U odnosu na demografske pokazatelje, Zagrebačka županija je i dalje iznad državnog prosjeka te s pozitivnim projekcijama stanovništva do 2030. godine. Uz Zadarsku županiju, Zagrebačka je županija imala najbolje ocijenjeni pokazatelj; kretanje stanovništva. No, i unatoč takvim pokazateljima, primjetan je trend usporavanja porasta broja stanovnika u odnosu na popis iz 2011. godine. Zbog toga, kao i zbog demografskih pokazatelja na državnoj razini koji nisu ohrabrujući, potrebno je preispitati Prostornim planom Županije procijenjeno daljnje znatno povećanje broja stanovnika u Županiji na kojem se temelje prostorno planska rješenja. Ukoliko se sagledavaju detaljniji demografski podaci, oni koji se odnose na pojedina područja, pa čak i na pojedina naselja Zagrebačke županije, uočava se njihova međusobna neujednačenost. Tako zbog pojačane imigracije stanovništva u kontaktnom području uz Grad Zagreb dolazi do širenja naselja, izgradnje poslovnih sadržaja i potrebne prateće javne i komunalne infrastrukture, dok u udaljenijim područjima Županije istovremeno dolazi do trenda pražnjenja (emigracije) stanovništva. Stoga će i u sljedećem razdoblju trebati pronaći odgovarajuća prostorno-planska rješenja, prije svega na lokalnoj razini, kako se zbog sve većeg pritiska za navedenom izgradnjom ne bi dogodili neodgovarajući smjerovi širenja naselja. U tom pogledu bit će na županijskoj razini potrebno redefinirati ili dopuniti smjernice za utvrđivanje građevinskih područja naselja temeljem prethodno učinjene analize kojom bi se izdiferencirala građevinska područja naselja ne samo u odnosu na ograničenja, već i u odnosu na potrebe uslijed uočenih demografskih promjena.

GOSPODARSTVO

Kako je naprijed izvješteno, Zagrebačka je županija jedna od gospodarski najrazvijenijih županija u Republici Hrvatskoj, s indeksom razvijenosti 124,23% što je svrstava u sam vrh III. skupine razvijenosti kao 4. najrazvijeniju jedinicu područne (regionalne) samouprave. Brojne mјere poticanja razvoja gospodarstva obilježile su prethodno razdoblje, kao i mјere potpora u poljoprivredi, ruralnom razvoju i šumarstvu, te potpore u turizmu. Prostornim planovima je utvrđen znatan broj planiranih gospodarskih poduzetničkih zona od kojih je njih 20-ak utvrđeno perspektivnim, obzirom da imaju povoljan prometni položaj te da su u najvećoj mjeri komunalno opremljene. U nadolazećem razdoblju ne očekuje se veće širenje postojećih, niti planiranje novih gospodarskih zona, već se očekuje realizacija perspektivnih zona i uređenje ostalih zona.

PRIRODNI RESURSI

Bogatstvo prirodnih resursa – kvalitetnog poljoprivrednog i šumskog zemljišta, vodnih resursa, prirodnih i krajobraznih te kulturnih vrijednosti, također su važne prednosti, ali i ograničenja kod planiranja razvoja Zagrebačke županije. Sve ove vrijednosti nameću obvezu posebne odgovornosti za njihovu zaštitu pri planiranju korištenja prostora.

Kao što je navedeno i u prijedlogu Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, od resursa koji će u budućnosti biti u središtu pažnje globalnih procesa sve važniju ulogu imat će pričuve pitke vode, osobito podzemne. Vode su jedna od najvažnijih prostornih sastavnica koje utječu na najviše segmenata korištenja prostora. Na tom tragu, provedeni su vodoistražni radovi na potencijalnom vodozaštitnom području Črnivec u svrhu konačnog određivanja zona sanitarno zaštite izvorišta pitke vode koje su od iznimnog značaja za buduće snabdijevanje pitkom vodom Zagrebačke županije i Grada Zagreba. Po određivanju zona sanitarno

zaštite, iste će biti potrebno ugraditi u prostorne planove čime će se omogućiti redefiniranje korištenja tog osjetljivog prostora.

Zagrebačka županija ima velike potencijale i resurse za razvitak temeljen na raznolikosti i prepoznatljivosti krajolika čijom se odgovarajućom zaštitom, upravljanjem i planiranjem doprinosi kvaliteti života. Vrlo velika raznovrsnost i raznolikost krajobraznih tipova i područja Zagrebačke županije predstavlja veliko kulturno i prirodno bogatstvo čije posebnosti mogu biti od interesa i za razne načine korištenja: turističke, gospodarske, poljoprivredne, edukacijske, znanstvene itd. Republika Hrvatska je usvajanjem Europske konvencije o krajobrazima (*European Landscape Convention*), preuzeila obvezu skrbi o vlastitim krajobrazima. Slijedom obveza iz tog dokumenta nalaže se razvijanje sustava zaštite krajobraza koji se temelji na prepoznavanju (identifikaciji), tipologizaciji, vrednovanju, zaštiti i upravljanju krajobrazima. Prepoznavanje i zaštita krajobraza nisu sami sebi svrha, već su potrebni da bi se odredili način upravljanja prostorom i mogućnosti njegova unaprjeđenja u svrhu održivog prostornog i gospodarskog razvoja te poboljšanja kvalitete života. U skladu s navedenim, u proteklom razdoblju izrađena je Krajobrazna studija Zagrebačke županije kao okvir za daljnju razradu na razini krajobraznih tipova/područja, odnosno podtipova s detaljnijim podacima i smjernicama za održavanje, korištenje, zaštitu i razvitak krajobraza.

INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

Obzirom na svoj povoljan geoprometni položaj i neposrednu blizinu državnog središta, Grada Zagreba, Zagrebačka županija ima značajni udio u razvoju i planiranju infrastrukturnih sustava koji nadilaze županijsku razinu. S jedne strane, oni doprinose jačanju razvoja prostora Županije, osobito na glavnim prometnim smjerovima, a s druge strane su i ograničavajući čimbenik, obzirom da takvi sustavi razbijaju cjelovitost prostora. Obzirom na navedeno, u sljedećem razdoblju očekuje se redefiniranje lokacija do sada planiranih te definiranje lokacija novo planiranih infrastrukturnih građevina u prostoru Županije u skladu sa Strategijom razvoja Republike Hrvatske i Državnim planom prostornog razvoja (u postupku njegove izrade) te sektorskim strategijama, programima i projektima javnopravnih tijela.

URBANA PREOBRAZBA I SANACIJA

Nadalje, kako se navodi u prijedlogu Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, kao jedna od važnijih tema u kontekstu integriranog urbanog razvoja nameće se tema urbane preobrazbe i sanacije. Ta tema nadilazi graditeljske zahvate i ona je, osim uz ekonomска, vezana i uz niz društvenih, kulturnih, estetskih, pa i upravljačko-političkih pitanja. Zapušteni i zastareli sklopovi najčešće obuhvaćaju nerentabilne i ugasle industrijske, eksploatacijske, vojne, infrastrukturne, turističke i druge slične prostore (tzv. *brownfield*) koje je potrebno privesti svrshishodnoj namjeni, upravo kroz proces urbane preobrazbe odnosno regeneracije. Navedene mjere treba provesti i na području Zagrebačke županije, prije svega u njezinim urbanim dijelovima, kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri uredili i upotpunili odgovarajućim sadržajima već postojeći urbani prostori, a smanjile daljnje potrebe za širenjem naselja i drugih urbanih struktura na poljoprivredne i druge vrijedne površine. U svrhu urbane sanacije dijelova naselja neophodno je utvrditi i područja zahvaćena nezakonitom izgradnjom. Za to je potrebno, provesti detaljnu analizu stanja, a zatim utvrditi obvezu izrade planova sanacije i detaljnih mjera sanacije ozakonjene gradnje u cilju postizanja zadovoljavajućeg standarda infrastrukture, društvenog standarda i kvalitetnijeg doprinosu doživljaju urbanog krajobraza.

ZAKLJUČNO – POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA

Kao zaključak ovog poglavlja u kojem se navode potrebe, mogućnosti i ograničenja dalnjeg održivog razvoja u prostoru Županije treba još jednom naglasiti važnost racionalnog planiranja, uz očuvanje prirodnih resursa kojima obiluje ovaj prostor. Prostornim planom Zagrebačke županije utvrđen je niz odredbi kojima se štiti prostor od prenamjene i kojima se ograničava širenje građevinskog područja na najvrjednije županijske resurse, a to su, prije svega, kvalitetno poljoprivredno zemljište, šume, vode i osobito vrijedni dijelovi prirode. Također su utvrđene mjere zaštite i očuvanja prostora, prepoznati osobito vrijedni dijelovi prirode, utvrđene krajobrazne cjeline, provedeno bonitetno vrednovanje tla i utvrđena prostorna distribucija tala po bonitetnim klasama. U razdoblju u kojem se prati provođenje Prostornog plana Županije provedene su brojne analize usklađenosti s njegovim smjernicama i odredbama i može se utvrditi da su u tom razdoblju gradovi i općine na području Županije racionalno koristili prostor. To, prije svega, znači da nisu prekoračene površine građevinskih područja u odnosu na površine koje su utvrđene prostornim planovima na dan donošenja Prostornog plana Zagrebačke županije iz 2002. godine, uz dopuštena iznimna povećanja koja se vezuju uz postotak izgrađenosti građevinskih područja. Na tim temeljima potrebno je i nadalje planirati održivi razvoj Zagrebačke županije, kroz izradu prostornih planova sljedeće generacije.

4.2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjena i dopuna važećih prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor na razini Zagrebačke županije

Zakonom o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13) utvrđena je obveza izrade prostornih planova nove generacije. Prioritet izrade prostornih planova nove generacije jest izrada i donošenje Državnog plana prostornog razvoja. U svrhu njegove izrade donesen je Pravilnik o Državnom planu prostornog razvoja („Narodne novine“, broj 122/15) kojim se pobliže određuju sadržaj, prostorni pokazatelji i standard elaborata tog plana. U skladu sa Zakonom, donošenje Državnog plana prostornog razvoja osnovni je preduvjet za izradu i donošenje novih prostornih planova županija odnosno Grada Zagreba. Drugi preduvjet je donošenje Pravilnika kojim će se odrediti pobliže njihov sadržaj i standard elaborata. Za očekivati je, da će se navedeni preduvjeti u narednom razdoblju i realizirati.

4.2.1. Potreba izrade i donošenja izmjena i dopuna važećih prostornih planova

MJERA 1:

IZMJENE I DOPUNE VAŽEĆIH PROSTORNIH PLANOVA PODRUČNE (REGIONALNE) RAZINE

Do realizacije prethodno navedenih uvjeta za donošenje Prostornog plana Zagrebačke županije nove generacije svakako treba uzeti u obzir mogućnost potrebe izrade izmjena i dopuna važećeg Prostornog plana Zagrebačke županije i Prostornog plana područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb.

Postupak izrade i donošenja posljednjih VI. Izmjena i dopuna Prostornog plana Županije proveden je i dovršen tijekom 2015. godine. Postupak se provodio usporedno s V. Izmjenama i dopunama Plana, čija se izrada nije mogla nastaviti, jer je ovisila o izradi prostorno planske dokumentacije Grada Zagreba, kao i dokumenata državne razine. Sukladno odredbama Zakona o prostornom uređenju, Odluka o izradi V. Izmjena i dopuna Plana prestala je važiti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu Zakona, dakle 1. siječnja 2016. godine, budući da u tom roku nije objavljena javna rasprava o prijedlogu Plana. U međuvremenu, krajem 2015. godine, Grad Zagreb pokrenuo je izradu sveobuhvatnih Izmjena i dopuna Prostornog plana Grada Zagreba, kojima se predviđa i planiranje nove obilazne autoceste i željezničke pruge, dakle upravo onih infrastrukturnih sustava koji su trebali biti planirani V. Izmjenama i dopuna Prostornog plana Županije. Zavod je, u prvom dijelu 2016. godine, zajedno s nadležnim Upravnim odjelom za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije, održao niz sastanaka s predstvincima Grada Zagreba i nadležnog Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja, kako bi se utvrdile potrebe i mogućnosti zajedničkog planiranja ovih infrastrukturnih sustava. Ukoliko se nadležno Ministarstvo očituje na način da je navedenu državnu infrastrukturu potrebno i moguće planirati u prostornim planovima područne (regionalne) razine prije donošenja Državnog plana prostornog razvoja, ovaj Zavod nastaviti će sa započetom izradom Izmjena i dopuna Prostornog plana Županije, čije će se donošenje provesti kroz novi postupak.

U međuvremenu, u nadležnosti Hrvatskih voda izvršeni su vodoistražni radovi u svrhu određivanja razvoja vodocrpilišta na području potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec. U prvom dijelu 2016. godine Zavod je proveo analizu zaštitnih zona Potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec u odnosu na provedena novija istraživanja Hrvatskih voda te razmotrio mogućnosti korekcije njihova obuhvata, a time i smanjenje utvrđenih ograničenja zahvata u prostoru. Osim toga, u promatranom razdoblju pojedini korisnici prostora iskazivali su interes od kojih je određeni dio moguće okarakterizirati županijskim ili državnim značajem što bi u cilju njihove realizacije značilo, također, potrebu izrade izmjena i dopuna Prostornog plana Županije. Slijedom navedenog, Zavod će u svom Programu rada planirati izradu izmjena i dopuna Prostornog plana Županije i u narednom razdoblju, ukoliko se ukaže žurna potreba prije donošenja novog plana.

MJERA 2:

IZMJENE I DOPUNE VAŽEĆIH PROSTORNIH PLANOVA LOKALNE RAZINE

Dinamika izrade i donošenja izmjena i dopuna prostornih planova lokalne razine, čije je donošenje u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, odredit će se Izvješćima o stanju u prostoru i preporukama za unapređenje održivog razvoja gradova i općina Zagrebačke županije. Riječ je o izmjenama i dopunama sljedećih važećih prostornih planova:

- prostorni planovi uređenja gradova i općina,
- generalni urbanistički planovi,
- urbanistički planovi uređenja,
- detaljni planovi uređenja.

Može se prepostaviti da će se i u sljedećem razdoblju do donošenja novog Prostornog plana Zagrebačke županije provoditi postupci izmjena i dopuna prostornih planova lokalne razine, naročito prostornih planova uređenja, u cilju usklađenja s propisima, prostornim planovima više razine i šireg obuhvata i novoizrađenom tehničkom i prostornom dokumentacijom te u svrhu realizacije značajnijih zahtjeva korisnika prostora.

4.2.2. Potreba izrade i donošenja prostornih planova nove generacije

MJERA 3:

IZRADA NOVOG PROSTORNOG PLANA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

U ovisnosti o dinamici postupka izrade i donošenja Državnog plana prostornog razvoja odvijat će se i postupak izrade i donošenja novog Prostornog plana Zagrebačke županije. Do donošenja navedenog Državnog plana predviđa se nastavak pripremnih aktivnosti na izradi novog Prostornog plana Županije. Plan nove generacije će se temeljiti na najnovijim stručnim spoznajama, novim propisima i mjerama koje proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji, trendovima i procesima u prostoru te na multidisciplinarnom pristupu izradi. Po donošenju Državnog plana pokrenut će se sam postupak izrade i donošenja novog Plana čiju dinamiku izrade i donošenja u cijelosti treba uskladiti s novom zakonskom regulativom iz područja prostornog uređenja.

MJERA 4:

IZRADA URBANISTIČKIH PLANOVA UREĐENJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA

Izrada urbanističkih planova uređenja županijskog značaja predviđena je, sukladno zakonu, za izdvojena građevinska područja izvan naselja za gospodarsku namjenu županijskog značaja. Obuhvat ovih planova odredit će se novim Prostornim planom Zagrebačke županije.

MJERA 5:

IZRADA PROSTORNIH PLANOVA LOKALNE RAZINE

Prethodnim izvješćem o stanju u prostoru Zagrebačke županije najavljenja je izrada novih prostornih planova uređenja treće generacije. Postupak izrade i donošenja navedenih planova nije proveden obzirom da je početkom 2014. godine stupio na snagu Zakon o prostornom uređenju kojim je izrada novih prostornih planova uređenja uvjetovana donošenjem novog Prostornog plana Zagrebačke županije. Obzirom na navedeno očekuje se početak izrade tek manjeg broja novih prostornih planova uređenja gradova i općina.

Vođenje postupaka izrade i donošenja urbanističkih planova uređenja lokalne razine u narednom četverogodišnjem razdoblju provodit će nadležna upravna tijela jedinica lokalne samouprave prema potrebama, u ovisnosti o inicijalnim zahtjevima korisnika prostora u svezi uređenja neuređenih dijelova građevinskih područja ili dijelova građevinskih područja predviđenih za urbanu sanaciju.

4.2.3. Potreba izrade studija i stručnih podloga potrebnih za izradu prostornih planova u nadležnosti Zagrebačke županije

MJERA 6:

VOĐENJE INFORMACIJSKOG SUSTAVA PROSTORNOG UREĐENJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije je u prošlom četverogodišnjem razdoblju intenzivno provodio aktivnosti na uspostavi, vođenju i održavanju Informacijskog sustava prostornog uređenja za područje Zagrebačke županije, što će u kontinuitetu raditi i u budućem razdoblju. Nastavljaju se aktivnosti na uspostavi, vođenju i održavanju Informacijskog sustava prostornog uređenja za područje Zagrebačke županije kako slijedi:

- Obrada prostornih planova za Geoportal prostornih planova Republike Hrvatske,
- Obrada prostornih planova za Registrar prostornih planova Zagrebačke županije,
- Objava podataka na WEB GIS pregledniku prostornih planova Zagrebačke županije,
- Implementacija prostornih planova iz AutoCada u GIS sustav.

Obrada prostornih planova za Geoportal prostornih planova Republike Hrvatske

Na temelju zahtjeva Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja, Zavod će i u budućem razdoblju kontinuirano provoditi obradu prostornih planova s područja Zagrebačke županije za Geoportal prostornih planova, koji se objavljaju u okviru Informacijskog sustava prostornog uređenja Republike Hrvatske (ISPU RH). Također će, kontinuirano, unositi metapodatke za sve razine prostornih planova.

Vođenje Registra prostornih planova Zagrebačke županije

Zavod će kontinuirano voditi Registr prostornih planova na području Zagrebačke županije čime će se strukturirati postojeći i budući raznorodni podaci o dokumentaciji prostora kojima raspolaže Zavod. Registr će ujedno biti i podloga za objavu odabranih podataka na službenim mrežnim stranicama Zavoda.

Objava prostornih planova na WEB GIS pregledniku

Odarane i posebno pripremljene podatke iz Registra prostornih planova Zagrebačke županije Zavod će i nadalje javno objavljivati na svojim službenim mrežnim stranicama www.zpuzz.hr na portalu pod nazivom WEB GIS preglednik prostornih planova. Time će i nadalje biti omogućen pregled tijeka izrade i donošenja svih prostornih planova koji će biti doneseni ili će biti u fazi izrade za područje Zagrebačke županije.

Implementacija prostornih planova iz AutoCada u GIS sustav

Zavod će nastaviti aktivnosti na implementaciji podataka iz prostornih planova u geografski informacijski sustav (GIS). Podaci se iz formata u kojem su izrađeni (AutoCAD) implementiraju u GIS sustav uz popunu atributnih podataka potrebnih za izradu složenih prostornih analiza.

MJERA 7:

IZRADA ANALIZE PROCESA RASTA NASELJA I ODREĐIVANJA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NA PROSTORU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

U pogledu potrebe redefiniranja ili dopunjavanja smjernica za utvrđivanje građevinskih područja naselja utvrđenih u poglaviju 4.1. ovog Izvješća, nalaže se potreba izrade Analize procesa rasta naselja kroz vremenska razdoblja i s tim u svezi određivanja građevinskih područja u budućem vremenskom razdoblju. Cilj je utvrditi, u suglasju s demografskim i gospodarskim te drugim relevantnim pokazateljima, tendenciju daljnog razvoja naselja na području Zagrebačke županije. Za izradu analize koristit će se satelitske i ortofoto snimke iz proteklih vremenskih razdoblja.

MJERA 8:

IZRADA PILOT-PROJEKTA IZRADE METODOLOGIJE SANACIJE NEZAKONITE GRADNJE NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Kao što je navedeno u poglavlju 3.2.5. ovog Izvješća, po završetku postupka ozakonjenja nezakonite gradnje prema Prijedlogu Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, bit će potrebno izraditi tematska izvješća, kao prvi korak u sanaciji prostora devastiranog nezakonitom gradnjom. U cilju pokretanja navedenog, Hrvatski zavod za prostorni razvoj (HZPR) sklopio je sa Zavodom za prostorno uređenje Zagrebačke županije sporazum u prosincu 2016. godine kojim je utvrđeno da će Zavod tijekom 2017. godine obaviti sljedeće poslove i aktivnosti u sklopu Pilot-projekta:

- Analizu i prijedlog metodološkog okvira i elemenata sadržaja Izvješća o stanju u prostoru u dijelu koji se odnosi na ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada;
- Identifikaciju prostora na području vlastite županije za koji bi bila poželjna / predviđena izrada urbanističkog plana uređenja za urbanu sanaciju (UPU sanacije) i usporedan prikaz u prostornom planu uređenja općine ili grada (PPUO/G) ili generalnom urbanističkom planu (GUP);
- Dogovor o odabiru lokacije s HZPR;
- Predprodukciju – pribavljanje podloga i podataka: grafički – planovi, DOF, DOF 68 i sl., podaci o zahtjevima i izdanim rješenjima o ozakonjenju unutar odabranog područja obuhvata; podaci o postojećoj komunalnoj infrastrukturi, stanovništvu i potrebama vezanim uz društvenu infrastrukturu; izvješća o utrošenim sredstvima naknada za nezakonitu gradnju i realiziranim intervencijama (gradnji komunalne infrastrukture u svrhu poboljšanja opremljenosti naselja) u području obuhvata; analizu i valorizaciju važeće prostorno planske dokumentacije i postojećeg stanja;
- Prostorne analize (analiza nastanka, utjecaj na prostor, tipologija i prostorni raspored, raspored djelatnosti, stanje infrastrukture, način gradnje, dovršenost objekata, itd.) s prezentacijom;
- Izradu cijelovite problemske karte s katalogom posebno konfliktnih situacija;
- Prezentaciju problemske karte HZPR, s raspravom o mogućim rješenjima;
- Izradu prijedloga načina rješavanja ranije identificiranih konfliktnih situacija, s usporednim prikazom postojećeg stanja i 3D vizualizacijama mogućih rješenja;
- Izradu idejnog rješenja nove „zelene infrastrukture“, odnosno istraživanje mogućnosti korištenja posebnih mjera vezanih uz uređenje naselja i građevnih čestica koje doprinose vizualnom doživljaju, kvaliteti življenja i mikroklimi naselja;
- Prezentaciju utvrđenih problema i mogućih rješenja građanima odabranog područja i provedbu ankete o prihvatljivosti predloženih rješenja;
- Izradu pilot-prijedloga UPU sanacije ili UPU sanacije i preobrazbe (moguće je i problematizirati prikladnost UPU-a kao alata za rješavanje pojedinih situacija i predlagati druga rješenja), odrediti mogući utjecaj na PPUO/G i/ili GUP, te mogućnost propisivanja uvjeta kroz PPUO/G i/ili GUP;

- Izradu izvješća u kojem se identificiraju najveći problemi s kojima se susrelo u izradi, odabrana rješenja i dvojbe koje su ostale, kao i reakcije i stavovi građana;
- Suradnja s HZPR u postprodukciji – pripremi zajedničke publikacije i javnom predstavljanju rezultata pilot-projekata.

MJERA 9:**IZRADA KRAJOBRAZNE STUDIJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE ZA RAZINU GRADOVA I OPĆINA**

Krajobrazna studija Zagrebačke županije koja je izrađena na razini strateških smjernica zaštite krajobraznih obilježja općih krajobraznih tipova/područja sadrži podatke koji u osnovnim okvirima prepoznavanja i ocjene pomažu razumjeti različiti karakter pojedinih općih krajobraznih tipova/područja, očekujući da će postati temeljem za obazrivo korištenje krajobraznih resursa u budućim planerskim odlukama. Istom Studijom, preporučuje se izrada Krajobrazne studije na nižim razinama karakterizacije koja će u okviru detaljnije obrade na razini krajobraznih tipova/područja, odnosno podtipova dati podrobnejše podatke i smjernice za održavanje, korištenje, zaštitu i razvitak krajolika. Stoga se u sljedećem razdoblju planira izraditi Krajobrazna studija Zagrebačke županije na razini gradova i općina. Preduvjet za izradu ove studije je izrada Krajobraznog atlasa Republike Hrvatske.

MJERA 10:**IZRADA IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU NA ŽUPANIJSKOJ I LOKALNIM RAZINAMA**

Zakonom o prostornom uređenju utvrđena je obveza izrade Izvješća o stanju u prostoru na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini, kontinuirano, svake četiri godine. Izvješće sadrži analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja na temelju obveznih prostornih pokazatelja o stanju u prostoru, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Gradovi i općine na području Zagrebačke županije provode ovu zakonsku obvezu, o čemu je izviješteno u ovom i prethodnim izvješćima. S izradom navedenih izvješća potrebno je nastaviti i u sljedećem četverogodišnjem razdoblju. Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije započet će, krajem sljedećeg četverogodišnjeg razdoblja, s izradom novog Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2017. – 2020. godine.

4.3. Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

Kao rezultat naprijed provedene analize potreba, mogućnosti i ograničenja daljnog održivog razvoja u prostoru Zagrebačke županije, proizlazi prijedlog aktivnosti za njegovo unaprjeđenje u budućem razdoblju. Temeljna aktivnost za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru Zagrebačke županije svakako je izrada prostorno planske dokumentacije. Kvalitetnom izradom prostornih planova na svim razinama, te njihovim dosljednim i pravodobnim provođenjem, osigurat će se osnovni uvjeti za održiv prostorni i gospodarski razvoj Zagrebačke županije. Prostorno planska rješenja treba temeljiti na imperativu racionalnog korištenja prostora, kojim će se prirodni i kulturni resursi Zagrebačke županije očuvati od nemamjenskog korištenja, kao i svake druge devastacije i neplanske izgradnje.

O potrebi izrade i donošenja prostornih planova izvješteno je u prethodnom poglavlju. U nastavku se daje sažeti pregled mjera i aktivnosti koje je potrebno provesti u postupku izrade i provedbe dokumenata prostornog uređenja u sljedećem razdoblju, s ciljem unaprjeđenja održivog razvoja u prostoru Zagrebačke županije. Aktivnosti su prikazane sažeto, prema tematskim skupinama, a opširnija razrada svake teme prikazana je u prethodnim poglavljima ovog Izvješća.

PREPORUKE MJERA I AKTIVNOSTI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE			
redni broj	naziv mjere / aktivnosti	realizacija	nositelj
Mjera 1.	Potreba izrade izmjena i dopuna važećih prostornih planova područne (regionalne) razine	2017.-2018.	
Aktivnost 1.1	Izrada izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije	2017.-2018.	Zavod
Aktivnost 1.2.	Izrada izmjena i dopuna Prostornog plana područja posebnih obilježja Črnikovec – Zračna luka Zagreb (prema potrebi)	2017.-2018.	Zavod
Mjera 2.	Potreba izrade izmjena i dopuna važećih prostornih planova lokalne razine na području Zagrebačke županije	2017.-2020.	
Aktivnost 2.1.	Izrada izmjena i dopuna prostornih planova uređenja	2017.-2020.	JLS
Aktivnost 2.2.	Izrada izmjena i dopuna generalnih urbanističkih planova	2017.-2020.	JLS
Aktivnost 2.3.	Izrada izmjena i dopuna urbanističkih planova uređenja	2017.-2020.	JLS
Aktivnost 2.4.	Izrada izmjena i dopuna detaljnih planova uređenja	2017.-2020.	JLS
Mjera 3.	Potreba izrade i donošenja novog Prostornog plana Zagrebačke županije, sukladno Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13)	2018.-2020.	
Aktivnost 3.1.	Izrada novog Prostornog plana Zagrebačke županije	2018.-2020.	Zavod
Mjera 4.	Potreba izrade i donošenja urbanističkih planova uređenja županijskog značaja, sukladno Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13)	2018.-2020.	
Aktivnost 4.1.	Izrada urbanističkih planova uređenja županijskog značaja	2018.-2020.	Zavod
Mjera 5.	Potreba izrade i donošenja novih prostornih planova lokalnog značaja, sukladno Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13)	2020. i dalje	
Aktivnost 5.1.	Izrada novih prostornih planova uređenja gradova i općina	2020. i dalje	JLS
Aktivnost 5.2.	Izrada novih generalnih urbanističkih planova	2020. i dalje	gradovi Samobor i Velika Gorica
Aktivnost 5.3.	Izrada novih urbanističkih planova uređenja	2020. i dalje	JLS
Mjera 6:	Potreba vođenja Informacijskog sustava prostornog uređenja (ISPU) Zagrebačke županije	2017.-2020.	
Aktivnost 6.1.	Obrada prostornih planova s područja Zagrebačke županije za Geoportal prostornih planova Republike Hrvatske	2017.-2020.	Zavod
Aktivnost 6.2.	Obrada prostornih planova s područja Zagrebačke županije za Registrar prostornih planova Zagrebačke županije	2017.-2020.	Zavod
Aktivnost 6.3.	Objava podataka iz Registra prostornih planova na WEB GIS pregledniku prostornih planova Zagrebačke županije	2017.-2020.	Zavod

Aktivnost 6.4.	Implementacija prostornih planova iz AutoCada u GIS sustav – za izradu prostornih analiza, kao i za potrebe izrade Državnog plana prostornog razvoja, u suradnji s Hrvatskim zavodom za prostorni razvoj	2017.-2020.	Zavod
Mjera 7:	Potreba izrade Analize procesa rasta naselja i određivanja građevinskih područja na prostoru Zagrebačke županije	2017.	
Aktivnost 7.1.	Izrada Analize procesa rasta naselja i određivanja građevinskih područja na prostoru Zagrebačke županije, uz korištenje zračnih i satelitskih snimaka iz proteklih vremenskih razdoblja	2017.	Zavod
Mjera 8:	Potreba izrade pilot-projekta izrade metodologije sanacije nezakonite gradnje na području Zagrebačke županije	2017.-2018.	
Aktivnost 8.1.	Izrada pilot-projekta izrade metodologije sanacije nezakonite gradnje na području Zagrebačke županije, u suradnji s Hrvatskim zavodom za prostorni razvoj	2017.-2018.	Zavod
Mjera 9:	Potreba izrade Krajobrazne studije Zagrebačke županije za detaljnu razinu krajobraznih tipova	2018.	
Aktivnost 9.1.	Izrada Krajobrazne studije Zagrebačke županije za razinu gradova i općina kao detaljnija razrada Krajobrazne studije Zagrebačke županije	2018.	Zavod
Mjera 10:	Potreba izrade Izvješća o stanju u prostoru na županijskoj i lokalnim razinama	2017.-2020.	
Aktivnost 10.1.	Izrada Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2017.- 2020.	2019.-2020.	Zavod
Aktivnost 10.2.	Izrada izvješća o stanju u prostoru gradova i općina na području Zagrebačke županije za sljedeće četverogodišnje razdoblje	2017.-2020.	JLS

Tablica 49: Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja Zagrebačke županije

Značajnu ulogu u provođenju mјera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja Zagrebačke županije imat će Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije. Osim izrade prostornih planova te izvješća o stanju u prostoru županijske razine, Zavod će i nadalje pratiti provedbu Prostornog plana Zagrebačke županije s ciljem učinkovitog korištenja, gospodarenja i zaštite prostora Zagrebačke županije te sudjelovati u izradi prostornih planova i izvještajnih dokumenata iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave kroz sljedeće aktivnosti:

- pružanjem stručne savjetodavne pomoći pri izradi prostornih planova,
- davanjem mišljenja o usklađenosti prostornih planova uređenja s prostornim planom Županije i
- samom izradom prostornih planova uređenja gradova i općina,
- pružanjem stručne savjetodavne pomoći pri izradi izvješća o stanju u prostoru gradova i općina.

Zavod će i nadalje voditi dokumentaciju prostora i razvijati Informacijski sustav prostornog uređenja, pratiti planiranje i izgradnju kapitalnih infrastrukturnih objekata od važnosti za Državu i Županiju te valorizirati planirane koridore u cilju zaštite prostora i interesa Županije.

Zavod će, također, i nadalje sudjelovati u izradi Državnog plana prostornog razvoja, kao i u izradi državnih strategija, programa i propisa iz područja prostornog uređenja, razvoja infrastrukture, gospodarenja otpadom te zaštite prostora i okoliša, koji će u idućem četverogodišnjem razdoblju biti u postupku izrade i donošenja.

S obzirom na istaknutu ulogu Zavoda u sustavu prostornog uređenja na svim razinama, a koja proizlazi iz propisa kojima se utvrđuje sustav prostornog uređenja, potrebno je razmotriti mogućnosti daljnog ekipiranja, i opremanja Zavoda u budućem razdoblju. Ovakav prijedlog temelji se na prijedlogu aktivnosti iz Državnog izvješća o stanju u prostoru i prijedloga Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, a odnosi se, ne samo na županijske zavode, već i na zavode velikih gradova koji u budućem razdoblju također mogu biti formirani, tehnički opremljeni i ekipirani.

5. IZVORI PODATAKA

U izradi ovog Izvješća Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije surađivao je s javnopravnim tijelima državne, županijske i lokalne razine. Rezultat je složeni dokument koji pokriva različita područja ljudskog djelovanja, koja na različite načine utječu na buduće planiranje prostora i unaprjeđenje održivog razvoja, a i sama proizlaze iz postojećih prostorno planskih rješenja. Već i sama definicija prostornog planiranja kao interdisciplinarnе djelatnosti određuje neophodnu daljnju suradnju Zavoda i javnopravnih tijela na svim razinama, s ciljem što kvalitetnije realizacije navedenih projekata i provedbi aktivnosti utvrđenih ovim dokumentom.

U nastavku se daje popis javnopravnih tijela koja su, na pisani zahtjev, dostavila podatke za izradu ovog Izvješća, sukladno članku 10. Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 48/14 i 19/15). Podaci javnopravnih tijela koja nisu dostavila podatke preuzeti su sa službenih mrežnih stranica te objavljenih ili dostavljenih dokumenata, studija, publikacija i stručnih podloga.

POPIS JAVNOPRAVNIH TIJELA KOJA SU DOSTAVILA PODATKE ZA IZRADU IZVJEŠĆA:

1. Državni zavod za statistiku, Zagreb,
2. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Zagreb,
3. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Zagreb,
4. Ministarstvo kulture, Zagreb,
5. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Zagreb,
6. Ministarstvo gospodarstva, Zagreb,
7. Hrvatske autoceste d.o.o., Zagreb,
8. Hrvatske ceste d.o.o., Zagreb,
9. HŽ Infrastruktura, Zagreb,
10. Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, Zagreb,
11. HEP d.d., Zagreb,
12. HEP ODS d.o.o., Zagreb,
13. HEP ODS d.o.o., Elektra Bjelovar, Bjelovar,
14. HEP ODS d.o.o., Elektra Karlovac, Karlovac,
15. HEP ODS d.o.o., Elektra Križ, Križ,
16. HEP ODS d.o.o., Elektra Zabok, Zabok,
17. HEP ODS d.o.o., Elektra Zagreb, Zagreb,
18. INA – Industrija nafte d.d., Zagreb,
19. Jadranski naftovod d.d., Zagreb,
20. Plinacro d.o.o., Zagreb,
21. Hrvatske vode, Zagreb,
22. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Zagreb
23. Hrvatske šume, Zagreb,
24. Zagrebačka županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, Zagreb,
25. Zagrebačka županija, Upravni odjel za fondove Europske unije, regionalnu i međunarodnu suradnju, Zagreb,
26. Zagrebačka županija, Upravni odjel za gospodarstvo, Zagreb,
27. Zagrebačka županija, Upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu, Zagreb,
28. Zagrebačka županija, Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu, Zagreb,
29. Zagrebačka županija, Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo, Zagreb,
30. Zagrebačka županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, Zagreb,
31. Grad Samobor, Upravni odjel za komunalne djelatnosti, Samobor,
32. Grad Samobor, Upravni odjel za provođenje dokumenata prostornog uređenja i gradnju, Samobor,
33. Grad Velika Gorica, Upravni odjel za komunalne djelatnosti i promet, Velika Gorica,
34. Grad Velika Gorica, Upravni odjel za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenja, Velika Gorica,
35. Gospodarenje otpadom Zagrebačke županije, Zagreb
36. Javna ustanova Zeleni prsten Zagrebačke županije, Zagreb,
37. Regionalna energetska agencija sjeverozapadne Hrvatske, Zagreb,
38. Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije, Zagreb,
39. Županijska uprava za ceste Zagrebačke županije, Zagreb,

40. Ured državne uprave u Zagrebačkoj županiji, Zagreb,
41. Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o., Zagreb,
42. Vodoopskrba i odvodnja Bistra d.o.o., Donja Bistra,
43. Vodoopskrba i odvodnja Zaprešić d.o.o., Zaprešić,
44. Zagrebački holding d.o.o., Podružnica Vodoopskrba i odvodnja, Zagreb,
45. Vode Jastrebarsko, Jastrebarsko,
46. Vode Krašić, Krašić,
47. Vode Pisarovina, Pisarovina,
48. VG Vodoopskrba d.o.o., Velika Gorica,
49. Vodovod Klinča Sela, Donja Zdenčina,
50. Komunalno Ozalj, Ozalj,
51. Komunalno Žumberak, Kostanjevac,
52. Zagorski vodovod, Zabok,
53. Dukom plin d.o.o., Dugo Selo,
54. Energo Metan d.o.o., Samobor,
55. Gradska plinara Zagreb d.o.o., Zagreb,
56. Ivaplin d.o.o., Ivanić-Grad,
57. Montcogim-Plinara d.o.o., Sveta Nedelja,
58. Plin Vrbovec, Vrbovec,
59. Zagorski metalac d.o.o., Zabok,
60. Zelina plin d.o.o., Sveti Ivan Zelina,
61. Odvodnja Samobor d.o.o., Samobor.

Također su, pri izradi ovog Izvješća, korišteni brojni dokumenti iz službene dokumentacije Zavoda za prostorno uređenje koju, osim dokumenata prostornog uređenja, čine i brojne studije i stručne podloge iz različitih područja djelovanja. Dokumenti su navedeni u poglavljju 3.3.1. ovog Izvješća.